

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Istungidokument

A7-0366/2013

6.11.2013

*****I**

RAPORT

Ettepanek võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus (ÜTK määrus)
(COM(2011)0626 – C7-0339/2011 – COM(2012)0535 – C7-0310/2012 – 2011/0281(COD))

Põllumajanduse ja maaelu arengu komisjon

Raportöör: Michel Dantin

Kasutatud tähised

- * nõuandemenetlus
- *** nõusolekumenetlus
- ***I seadusandlik tavamenetlus (esimene lugemine)
- ***II seadusandlik tavamenetlus (teine lugemine)
- ***III seadusandlik tavamenetlus (kolmas lugemine)

(Märgitud menetlus põhineb õigusakti eelnõus esitatud õiguslikul alusel.)

Õigusakti eelnõu muudatusettepanekud

Kahes veerus esitatud Euroopa Parlamendi muudatusettepanekud

Välja jäetav tekst on märgistatud vasakpoolses veerus ***paksus kaldkirjas***. Asendatav tekst on märgistatud mõlemas veerus ***paksus kaldkirjas***. Uus tekst on märgistatud parempoolses veerus ***paksus kaldkirjas***.

Iga muudatusettepaneku päise esimene ja teine rida näitavad ära läbivaadatava õigusakti eelnõu asjaomase tekstiosa. Kui muudatusettepanek puudutab kehtivat õigusakti, mida õigusakti eelnõus soovitakse muuta, märgitakse päises lisaks kolmandale reale viide kehtivale õigusaktile ja neljandale reale viide muudetavale sättele.

Konsolideeritud tekstina esitatud Euroopa Parlamendi muudatusettepanekud

Uued tekstiosad on märgistatud ***paksus kaldkirjas***. Välja jäetud tekstiosad on tähistatud sümboliga **■** või läbi kriipsutatud (näide: „**ABCD**”). Teksti asendamise puhul on uus tekst märgistatud ***paksus kaldkirjas*** ja asendatav tekst kustutatud või läbi kriipsutatud. Erandina ei tähistata teenistuste tehtud puhtalt tehnilist laadi muudatusi lõpliku teksti vormistamiseks.

SISUKORD

lk

EUROOPA PARLAMENDI SEADUSANDLIKU RESOLUTSIOONI PROJEKT	4
SEADUSANDLIKU RESOLUTSIOONI LISA	268
ARENGUKOMISJONI ARVAMUS	270
EELARVEKOMISJONI ARVAMUS	281
REGIONAALARENGUKOMISJONI ARVAMUS	286
MENETLUS	292

EUROOPA PARLAMENDI SEADUSANDLIKU RESOLUTSIOONI PROJEKT

**ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus (ÜTK määrus)
(COM(2011)0626 – C7-0339/2011 – COM(2012)0535 – C7-0310/2012 – 2011/0281(COD))**

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2011)0626) ning muudetud ettepanekut (COM(2012)0535),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2, artikli 42 esimest lõiku ja artikli 43 lõiget 2, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C7-0339/2011),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
 - võttes arvesse kontrollikoja 8. märtsi 2012. aasta arvamust 1/2012¹,
 - võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 25. aprilli 2012. aasta ja 12. detsembri 2012. aasta arvamusi²,
 - võttes arvesse Regioonide Komitee 4. mai 2012. aasta arvamust³,
 - võttes arvesse oma 13. märtsi 2013. aasta otsust institutsioonidevaheliste läbirääkimiste alustamise ja mandaadi kohta seoses ettepanekuga⁴,
 - võttes arvesse nõukogu esindaja poolt 7. oktoobri 2013. aasta kirjas võetud kohustust kiita Euroopa Parlamendi seisukoht heaks vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõikele 4,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 55,
 - võttes arvesse põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni raportit ning arengukomisjoni, eelarvekomisjoni ja regionaalarengukomisjoni arvamusi (A7-0366/2013),
1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha;
 2. kiidab heaks Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni ühisavalduse, mis on lisatud

¹ Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata.

² ELT C 191, 29.6.2012, lk 116 ja ELT C 44, 15.2.2013, lk 158.

³ ELT C 225, 27.7.2012, lk 174.

⁴ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0085.

käesolevale resolutsioonile;

3. võtab teadmiseks käesolevale resolutsioonile lisatud komisjoni avaldused;
3. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon kavatseb seda oluliselt muuta või selle muu tekstiga asendada;
4. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

Muudatusettepanek 1

EUROOPA PARLAMENDI MUUDATUSED*

komisjoni ettepanekule

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

...

millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus

(ÜTK määrus)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 42 esimest lõiku ja artikli 43 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut¹,

olles edastanud õigusakti eelnõu riikide *parlamentidele*,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust¹,

võttes *arvesse Regioonide Komitee arvamust*²,

*võttes arvesse kontrollikoja arvamust*³,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt⁴

ning arvestades järgmist:

¹ *ELT C 191, 29.6.2012, lk 116, ja ELT C 44, 15.2.2013, lk 158.*

² *ELT C 225, 27.7.2012, lk 174.*

³ *ELT C ...*

⁴ *Euroopa Parlamendi ... seisukoht (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata) ja nõukogu ... otsus.*

- (1) Komisjoni teatistes Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Ühise põllumajanduspoliitika eesmärgid 2020. aastaks: toidu, loodusvarade ja territooriumiga seotud tulevikuprobleemide lahendamine”¹ on esitatud ühise **põllumajanduspoliitika** (ÜPP) võimalikud probleemid, eesmärgid ja suundumused pärast 2013. aastat. Kõnealuse teatise üle peetavat mõttevahetust arvesse võttes, tuleks ÜPPd reformida jõustumisega alates 1. jaanuarist 2014. Kõnealune reform peaks hõlmama kõiki ÜPP põhivahendeid, sealhulgas nõukogu määrust (EÜ) nr 1234/2007¹. Arvestades reformi ulatust on asjakohane tunnistada **see määrus** kehtetuks ja asendada uue ÜTK määrusega. Võimaluse korral peaks reform ühtlustama, tõhustama ja lihtsustama eelkõige ka selliseid sätteid, mis hõlmavad rohkem kui ühte põllumajandussektorit, sealhulgas tagades, et komisjon võib delegeeritud õigusaktidega võtta vastu meetmete mitteolemuslikke osi.
- (4) **Käesolev määrus peaks sisaldama kõiki ÜTK määruse põhielemente.**
- (5) **Käesolevat määrust tuleks kohaldada kõigi Euroopa Liidu lepingu ja Euroopa Liidu toimimise lepingu I lisas loetletud põllumajandustoodete suhtes, et tagada kõigi selliste toodete ühine turukorraldus, nagu on nõutud aluslepingu artikli 40 lõikes 1.**
- (6) **Tuleks selgitada, et määrust (EL) nr [...]² ning selle alusel vastuvõetud sätteid tuleks põhimõtteliselt kohaldada käesolevas määruses sätestatud meetmete suhtes. Eelkõige on määruses (EL) nr [...] [horisontaalne ÜPP määrus] kehtestatud sätted, millega tagatakse ÜPP määruses sätestatud kohustuste täitmine, sh kontrollid ning nõuetele mittevastavuse korral kohaldatavad haldusmeetmed ja -karistused ning eeskirjad seoses tagatiste esitamise ja vabastamise ning alusetult makstud summade tagasimaksmisega.**
- (6a) Vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „alusleping”) artikli 43 lõikele 3 võtab nõukogu vastu meetmed hindade ja maksude, toetuste ja koguseliste piirangute kehtestamise kohta. Selguse huvides tuleks aluslepingu artikli 43 lõike 3 kohaldamisel käesolevas määruses sõnaselgelt osutada asjaolule, et nõukogu võtab meetmed kõnealuse artikli alusel.
- (6b) **Käesolevas määruses tuleks sätestada teatavaid sektoreid käsitlevad teatavad mõisted. Riisisektori eripära arvessevõtmiseks peaks komisjonil olema õigus võtta vastu teatavaid delegeeritud õigusakte, millega muudetakse riisisektorit käsitlevaid mõisteid niivõrd, kui see on vajalik nende ajakohastamiseks turu arenguid silmas pidades.**
- (7) Käesolevas määruses **osutatakse** kombineeritud nomenklatuuri rubriikide ja alamrubriikide tootekirjeldustele ja viidetele. Muudatused ühise tollitariifistiku nomenklatuuris võivad tingida vajaduse **käesolevat määrust** tehniliselt kohandada. **Kõnealuste muudatuste arvessevõtmiseks peaks komisjonil olema õigus võtta vastu teatavaid delegeeritud õigusakte vajalike kohanduste tegemise kohta.** Lihtsuse ja selguse huvides tuleks nõukogu määrus (EMÜ) nr 234/79³, millega praegu on ette nähtud selline õigus, tunnistada kehtetuks ning õigus tuleks integreerida **käesolevasse määrusesse.**

¹ Nõukogu 22. oktoobri 2007. aasta määrus (EÜ) nr 1234/2007, millega kehtestatakse põllumajandusturgude ühine korraldus ning mis käsitleb teatavate põllumajandustoodete erisätteid (ühise turukorralduse ühtne määrus) (ELT L 299, 16.11.2007, lk 1).

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu ... määrus (EL) nr [...] ühise põllumajanduspoliitika rahastamise, juhtimise ja järelevalve kohta (ELT L ...).

³ Nõukogu 5. veebruari 1979. aasta määrus (EMÜ) nr 234/79 põllumajandustoodete ühise tollitariifistiku nomenklatuuri kohandamise korra kohta (EÜT L 34, 9.2.1979, lk 2).

- █
- (10) Teravilja, riisi, suhkru, kuivsooda, seemnete, **veini**, oliiviõli ja lauaoliivide, lina ja kanepi, puu- ja köögivilja, **töödeldud puu- ja köögivilja**, banaanide, piima ja piimatoodete ning siidusside puhul tuleks kehtestada turustusaastad, mis on võimaluse korral kohandatud nende toodete vastavatele bioloogilistele tootmistsüklitele.
- █
- (12) Turgude stabiliseerimiseks ja põllumajandusega tegelevale rahvastikuosale rahuldava elatustaseme tagamiseks on eri sektorites välja töötatud **turutoetuse** diferentseeritud süsteem ja kasutusele võetud otsetoetuskavad, milles võetakse ühest küljest arvesse iga sektori vajadusi, teisalt aga eri sektorite omavahelist sõltuvust. Neid meetmeid rakendatakse riikliku sekkumise või █ eraladustusabi maksmise vormis. Jätkuvalt on vaja säilitada **turutoetusmeetmed**, samal ajal neid tõhustades ja lihtsustades.
- (12a) **Kehtestada tuleb liidu rümpade klassifitseerimis-, identifitseerimis- ja esitlemisskaalad veise- ja vasikaliha-, sealiha-, lamba- ja kitselihasektoris nende sektorite hindade registreerimise ja turusekkumise meetmete kohaldamise eesmärgil. Lisaks sellele järgivad nad turu läbipaistvuse parandamise eesmärki.**
- (13) Selguse ja läbipaistvuse huvides tuleks **riiklikku sekkumist käsitlevad** sätted allutada ühisele struktuurile, säilitades samas igas sektoris järgitava poliitika. Selleks on asjakohane eristada võrdlus**künniseid** ja sekkumishindu ning määratleda viimati nimetatud hind, eelkõige selgitades, et üksnes riikliku sekkumise jaoks kehtestatud sekkumishinnad vastavad WTO põllumajanduslepingu 3. lisa 8. punkti esimeses lauses osutatud kohaldatavatele jäikadele hindadele (st **turu**hinna █ toetus). Sellega seoses tuleks mõista, et turusekkumine võib olla nii riikliku sekkumise kui ka sekkumise muude vormidena, mille puhul ei kasutata varem kehtestatud hinna avaldamist.
- (14) Iga asjaomase sektori varasemate ÜTKde kohaseid tavasid ja kogemusi silmas pidades, peaks **riikliku** sekkumise süsteem olema vajaduse korral avatud aasta teatavatel perioodidel ning seda tuleks avada kõnealuse perioodi jooksul pidevalt või sõltuvalt turuhindadest.
- (15) **Riikliku** sekkumise **hind** peaks **koosnema** mõnede toodete teatavate koguste puhul kindlaksmääratud hinnast ning varasemate ÜTKde kohaseid tavasid ja kogemusi kajastavatel muudel juhtudel sõltub see hankemenetlusest.
- (16) Käesolevas määruses tuleks sätestada riikliku sekkumise käigus ostetud toodete müümise võimalus. Sellised meetmed tuleb võtta viisil, mis väldib turuhäireid ning tagab võrdse juurdepääsu kaupadele ja ostjate võrdse kohtlemise.
- (16a) **ÜPP kohaselt vastu võetud liidus enim puudust kannatavatele isikutele toiduabi jaotamise abikava suhtes tuleks kohaldada eraldi määrust, mis võetakse vastu kava sotsiaalse ühtekuuluvuse eesmärkide kajastamiseks. Käesolevas määruses tuleks siiski sätestada, et riiklikes sekkumisvarudes hoitavad tooted tuleb teha kättesaadavaks, et neid saaks realiseerida kavas kasutamiseks.**
- (17) **Turu tasakaalustamise, turuhindade stabiliseerimise ja turuolukorra arvesse võtmise eesmärgi saavutamiseks võib olla vaja anda eraladustusabi konkreetsete põllumajandustoodete puhul.** Turu läbipaistvuse **tagamiseks** peaks komisjonil olema õigus võtta vastu teatavaid delegeeritud õigusakte █, et sätestada tingimused, mille kohaselt võib otsustada anda eraladustusabi █, võttes arvesse turuolukorda.

- (18) *Selleks et tagada, et tooted, mis on kokku ostetud riikliku sekkumise raames või mille suhtes antakse eraladustusabi, oleksid pikaajalise ladustamise jaoks sobivad ning veatu ja standardse turustuskvaliteediga ning selleks, et võtta riikliku sekkumise ja eraladustamise kulutasuvuse tagamise eesmärgil arvesse eri sektorite eripära, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu teatavaid delegeeritud õigusakte* ■ , millega lisaks käesolevas määruses sätestatud nõuetele *sätestatakse* nõuded ja tingimused, millele *kõnealused tooted* peavad *oma kvaliteedi ja abikõlblikkuse poolest* vastama ■ .
- (18a) *Teravilja- ja koorimata riisi sektorite eripära arvessevõtmiseks tuleks komisjonile anda õigus võtta vastu teatavaid delegeeritud õigusakte seoses kvaliteedikriteeriumide sätestamisega nimetatud toodete kokkuostu ja müügi puhul.*
- (19) Selleks et tagada *asjakohane ladustamismaht ning riikliku sekkumise süsteemi tõhusus seoses kulutasuvuse, jaotamise ja ettevõtjate juurdepääsuga ning selleks, et säilitada riikliku sekkumise raames kokku ostetud toodete kvaliteet nende müümiseks ladustamisperioodi lõpus*, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu teatavaid delegeeritud õigusakte ■ nõuete kohta, mida tuleb järgida *ladustuskohtades kõikide toodete puhul, mille suhtes kohaldatakse riiklikku sekkumist*, ning eeskirjade kohta, milles käsitletakse toodete ladustamist sellises liikmesriigis ja väljaspool seda liikmesriiki, kes vastutab toodete ja nende töötlemise eest seoses tollimaksude ning muude vastavalt ühisele põllumajanduspoliitikale eraldatavate või sissenõutavate summadega.
- (20) Selleks et tagada eraladustamise puhul soovitud tulemus turul, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu teatavaid delegeeritud õigusakte ■ *eeskirjade ja tingimuste* kohta, mida kohaldatakse, kui lepingulise ladustusaja jooksul ladustatav kogus on väiksem, kui lepingus ette nähtud, ■ *ettemakse andmise tingimuste kohta ning eraladustuslepingute alusel ladustatud toodete uuesti turustamise või müügi tingimuste* kohta.
- (21) Riikliku sekkumise ja eraladustamise *süsteemide nõuetekohase toimimise tagamiseks* peaks komisjonil olema õigus võtta vastu teatavaid delegeeritud õigusakte ■ *hankemenetluste kasutamise ettenägemise, ettevõtjate suhtes kohaldatavate lisatingimuste ja ettevõtja poolt tagatise esitamise kohustuse* kohta ■ .
- (22) Selleks et *võtta arvesse tehnilisi arenguid ning veise- ja vasikalih-, sealih-, lamba- ja kitseliha sektorite vajadusi ning vajadust* standardida eri toodete esitlemist turu läbipaistvuse parandamise ja hindade registreerimise eesmärgil ning seoses turusekkumise meetmete kohaldamisega, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu teatavaid delegeeritud õigusakte ■ , millega *kohandatakse ja ajakohastatakse* liidu rümpade klassifitseerimisskaalad *nimetatud sektorites ning sätestatakse teatavad seotud lisasätted ja erandid*.
- (25) Tuleks soodustada *koolilaste puu- ja köögiviljade ning piima* ja piimatoodete tarbimist, *eesmärgiga* järjepidevalt suurendada kõnealuste toodete osakaalu laste toiduvalikus ajal, mil nende toitumisharjumused on kujunemisjärgus, *aidates seega kaasa ÜPP eesmärkide saavutamisele, eelkõige turgude stabiliseerimisele ning praeguste ja tulevaste varude kättesaadavusele*. Tuleks soodustada liidu abi, et rahastada või kaasrahastada kõnealuste toodete jagamist lastele õppeasutustes.
- (26) Abikavade eelarve mõistliku haldamise tagamiseks tuleks kehtestada iga kava jaoks asjakohased sätted. Liidu toetust ei tohi kasutada olemasolevate riiklike koolidele puu- ja köögivilja jagamise kavade ning koolidele piima jagamise kavade rahaliste vahendite asendamiseks. Pidades silmas eelarvepiiranguid, peaksid liikmesriigid sellest hoolimata

suutma asendada abikavadele antava riikliku rahalise toetuse erasektori toetustega. Koolidele puu- ja köögivilja jagamise kavade ning koolidele piima jagamise kavade tõhususe suurendamiseks võib olla vaja täiendavaid meetmeid, mille puhul peaks liikmesriikidel olema lubatud anda riiklikku toetust. Koolidele puu- ja köögivilja jagamise kavades osalevad liikmesriigid peaksid osutama liidu toetuse subsideerivale rollile.

- (27) Selleks et parandada laste toitumisharjumusi ning tagada, et toetus oleks suunatud lastele, kes käivad korrapäraselt haridusasutustes, mida liikmesriik haldab või mille ta on heaks kiitnud, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu teatavaid delegeeritud õigusakte koolidele puu- ja köögivilja jagamise kava kohta, milles käsitletakse toetuse suunamisega seotud täiendavaid kriteeriume, toetusesaajate heakskiitmist ja valimist ning riiklike või piirkondlike strateegiate koostamist ja täiendavaid meetmeid.
- (27a) Selleks et tagada liidu rahaliste vahendite tõhus ja sihipärane kasutamine, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu teatavaid delegeeritud õigusakte koolidele puu- ja köögivilja jagamise kava kohta, milles käsitletakse saadud toetusetaotlustel põhinevat toetuse liikmesriikide vahel ümberjaotamise meetodit, liidult toetuse saamiseks abikõlblikke kulusid, sealhulgas võimalus määrata kindlaks selliste kulude ülemmäär, ning liikmesriikide kohustust jälgida ja hinnata oma koolidele puu- ja köögivilja jagamise kavade tõhusust.
- (27b) Selleks et parandada teadlikkust koolidele puu- ja köögivilja jagamise kava kohta, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu teatavaid delegeeritud õigusakte, milles nõutakse koolidele puu- ja köögivilja jagamise kavas osalevatelt liikmesriikidelt osutamist liidu toetuse subsideerivale rollile.
- (28) Selleks et võtta arvesse piimatoodete tarbimise suundumust, piimatoodete turu uuendusi ja arengut, toodete kättesaadavust liidu eri turgudel ning toiteväärtuse aspekte, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu teatavaid delegeeritud õigusakte koolidele piima jagamise kava kohta, milles käsitletakse: koolidele piima jagamise kava jaoks sobivaid tooteid; liikmesriikide riiklike või piirkondlike strateegiaid, sealhulgas vajaduse korral kaasnevad meetmed; ning järelevalvet ja hindamist.
- (28a) Selle tagamiseks, et asjaomased toetusesaajad ja taotlejad vastaksid toetuse saamise tingimustele ning liidu toetuse tõhusaks ja tulemuslikuks kasutamiseks peaks komisjonil olema õigus võtta vastu teatavaid delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse eeskirju toetusesaajate ja taotlejate kohta, kes vastavad toetuse saamise tingimustele; nõuet, et liikmesriigid peavad taotlejad heaks kiitma; ning piimatoodete kasutamist toidu valmistamisel haridusasutustes.
- (28b) Selle tagamiseks, et toetuse taotlejad täidavad oma kohustusi, on komisjonil õigus võtta vastu teatavaid delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse meetmeid seoses tagatise esitamisega juhul, kui toetus on ette makstud.
- (28c) Selleks et parandada teadlikkust toetuskava kohta, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte tingimuste kohta, mille kohaselt peavad liikmesriigid osutama oma koolidele piima jagamise kavas osalemisele ja asjaolule, et liit seda subsideerib.
- (28d) Selle tagamiseks, et toetuse saamine kajastuks toodete hinnas, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu teatavaid delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse koolidele piima

jagamise kava raames hindade järelevalve teostamist.

- (30) Liidu rahastamist on vaja selleks, et ergutada **tunnustatud tootjaorganisatsioone, tootjaorganisatsioonide liite või tootmisharudevahelisi** organisatsioone koostama töökavasid oliiviõli ja lauaoliivide tootmise **ja turustamise** parandamiseks. Sellega seoses tuleks käesolevas määruses sätestada liidu toetuse andmine vastavate töökavade raames võetavatele meetmetele antud prioriteetide alusel. ■ Kaasrahastamist tuleks siiski **vähendada** selliste töökavade **tõhususe** suurendamise nimel.
- (31) Selleks et tagada ■ oliiviõli ja lauaoliivide **sektori tootjaorganisatsioonidele, tootjaorganisatsioonide liitudele või tootmisharudevahelistele organisatsioonidele** antava liidu toetuse **tõhus ja tulemuslik kasutamine** oliiviõli ja lauaoliivide tootmise kvaliteedi tõstmiseks ■, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu teatavaid delegeeritud õigusakte ■ **erimeetmete kohta, mida saab liidu toetusega rahastada, ning tegevuste ja kulude kohta, mida rahastada ei saa; liidu toetusest konkreetsetele valdkondadele eraldatavate miinimumsummade kohta; tagatise esitamise nõude kohta; ning kriteeriumide kohta, mida liikmesriigid peavad** tööprogrammide valikul ja heakskiitmisel **arvesse võtma** ■.
- (32) Käesolevas määruses **tuleks eristada** ühelt poolt puu- ja köögivilja, sealhulgas **värskelt** turustamiseks ette nähtud puu- ja köögivilja ning töötlemiseks ette nähtud puu- ja köögivilja, ning teiselt poolt töödeldud puu- ja köögivilja. **Rakendusfonde** käsitlevaid eeskirju, rakenduskavasid ja liidu finantsabi **tuleks** kohaldada üksnes puu- ja köögivilja ning töötlemiseks ette nähtud puu- ja köögivilja suhtes, **neid käsitletakse paralleelselt**.
- (33) Puu- ja köögivilja tootmiskaht ei ole võimalik täpselt prognoosida; kõnealused tooted riknevad kiiresti. Isegi piiratud ülejäägid võivad turgu märkimisväärselt häirida. Seepärast tuleks võtta kriisiohjamismeetmed ning need meetmed jätkuvalt rakenduskavadesse lülitada.
- (34) Puu- ja köögivilja tootmine ning turustamine peaks igati arvestama keskkonnaprobleeme, sealhulgas viljelustavasid, jäätmekäitlust ja turult kõrvaldatud toodete hävitamist, eeskätt vee kvaliteedi kaitse, elurikkuse säilitamise ja maapiirkondade korrashoiu seisukohalt.
- (35) Maaelu arengu poliitika kohaselt tuleks tootjarühmade loomiseks anda toetust kõigi liikmesriikide kõikides sektorites. **Seetõttu** tuleks lõpetada eritoetuse andmine puu- ja köögiviljasektoris.
- (36) Eeskätt puu- ja köögiviljasektori tootjaorganisatsioonidele **ja nende liitudele** suurema vastutuse andmiseks oma rahaliste otsuste eest ja neile määratud riiklike ressursside ettevalmistamiseks tulevaste nõudmiste jaoks tuleks nende ressursside kasutamisele seada tingimused. Tootjaorganisatsioonide **ja nende liitude** asutatud rakendusfondide ühine rahastamine on sobiv lahendus. Teatavatel juhtudel peaks olema lubatud täiendav rahastamine. Rakendusfonde tuleks kasutada üksnes puu- ja köögiviljasektori rakenduskavade rahastamiseks. Liidu kulude kontrollimiseks peaks rakendusfonde asutavatele tootjaorganisatsioonidele **ja nende liitudele** antaval abil olema piir.
- (37) Piirkondades, kus puu- ja köögiviljasektoris on tootmise organiseeritus madal, tuleks lubada täiendavate riiklike rahaliste toetuste andmist. Liikmesriikidele, kellel on erilisi struktuurilisi raskusi, peaks liit need toetused hüvitama.
- (38) Puu- ja köögiviljasektori tootjaorganisatsioonidele **ja nende liitudele** tõhusa, sihipärase ja jätkusuutliku toetuse tagamiseks peaks komisjonil olema õigus võtta vastu teatavaid delegeeritud õigusakte ■ rakendusfondide ja -kavade kohta, **rakenduskavade** riikliku

raamistiku ja riikliku strateegia kohta **seoses riikliku raamistiku ja riiklike strateegiate tõhususe jälgimise ja hindamise kohustusega**; liidu finantsabi kohta; kriiside ennetamise ja ohjamise meetmete kohta; ning riikliku finantsabi kohta.

- (39) Konkureerivate struktuuride tugevdamiseks on oluline tagada veinisektori toetusmeetmed. Kõnealuste meetmete määratlemise ja rahastamise eest peaks vastutama liit, aga piirkondlike organite vajadustele vastava sobiva meetmekombinatsiooni valik peaks jääma liikmesriikidele, võttes vajaduse korral arvesse piirkonna eripära ning lülitades meetmed ka riiklikesse toetusprogrammidesse. Kõnealuste programmide rakendamise eest peaksid vastutama liikmesriigid.
- (40) Üks riiklike toetusprogrammide jaoks kõlblik keskne meede peaks olema liidu veinide müügi edendamine ja turustamine. **Innovatsiooni toetamine võib suurendada liidu viinamarjasaaduste turustamisvõimalusi ja konkurentsivõimet.** Ümberkorraldus- ja muutmistegevuse rahastamist tuleks jätkata, sest neil on veinisektorile positiivne struktuuriline mõju. Samuti peaks olema võimalik toetada veinisektoris selliste investeeringute tegemist, mille eesmärk on parandada ettevõtete majanduslikke näitajaid. Kõrvalsaaduste destilleerimise toetamine peaks olema selline meede, mida on võimalik kasutada liikmesriikidel, kes soovivad sellist vahendit kasutada, et tagada veini kvaliteet ja kaitsta samal ajal keskkonda.
- (41) Kriisiolukordade vastutustundliku lahendamise soodustamiseks tuleks veinitoetusprogrammide raames rahastada selliseid ennetusvahendeid nagu näiteks saagikindlustus, ühisfondid ja toorelt koristamine.
- (42) Viinamarjakasvatajate toetamist käsitlevad sätted, mille kohta liikmesriigid on teinud toetusõigusi käsitleva otsuse, on muudetud lõplikuks **alates 2015. eelarveaastast** vastavalt määruse (EÜ) nr 1234/2007 artiklile 103n ning kõnealuses artiklis sätestatud tingimuste kohaselt.
- (43) Selle tagamiseks, et **liikmesriikide** veinitoetusprogrammid täidavad oma eesmärgid ning et Euroopa rahaliste vahendite kasutamine on **tõhus ja tulemuslik**, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu teatavaid delegeeritud õigusakte eeskirjade kohta, milles käsitletakse: kulude eest vastutamist alates kuupäevast, kui **komisjon** toetusprogrammid ja toetusprogrammide muudatused kätte saab, kuni nende kohaldamise alguskuupäevani; toetusprogrammide **sisu, kulusid, haldus- ja personalikulusid ning tegevusi, mida võib liikmesriikide toetusprogrammidesse lisada, ning tingimusi ja võimalust teha saagikindlustuse toetuse korral makseid vahendajate kaudu**; tagatise **esitamise nõuet** ettemakse korral; **teatavate mõistete kasutamise korral; kulude ülemmäär** kindlaksmääramist seoses viinamarjaistanduste ümberistutamisega tervislikel või **fütosanitaarsetel põhjustel**; projektide toeltrahastamise **vältimist**; veinivalmistamise kõrvalsaaduste kõrvaldamist tootjate poolt ja erandeid kõnealusest kohustusest, et vältida täiendavat halduskoormust, ning destilleerijate vabatahtlikku sertifitseerimist käsitlevaid sätteid; **ning mis võimaldavad liikmesriikidel kehtestada tingimused toetusmeetmete nõuetekohaseks toimimiseks.**
- (44) Mesinduse eripäraks on tootmistingimuste ja saagikuse suured erinevused ja ettevõtjate hajutatuse ning mitmekesisus nii tootmis- kui ka turustusetapis. Lisaks arvestades **mesilaste tervisega seotud vahejuhtumite sagenemist seoses tarude vastu suunatud teatavate rünnakutega ning eelkõige** varroatoosi levikut mitmes liikmesriigis viimastel aastatel ja probleeme, mida see haigus mee tootmises tekitab, on liidu abinõud jätkuvalt vajalikud, sest varroatoosi ei ole võimalik täielikult likvideerida ning seda tuleb ravida selleks

kinnitatud toodetega. Neid asjaolusid arvestades ning eesmärgiga parandada mesindustoodete tootmist ja turustamist liidus, tuleks iga kolme aasta järel kõnealuse sektori jaoks koostada riiklikud programmid, et parandada mesindustoodete tootmise ja turustamise üldtingimusi. Neid riiklikke programme peaks osaliselt rahastama liit.

- (44a) *Tuleb kindlaks määrata, milliseid meetmeid võib lisada mesindusprogrammidesse. Selleks et tagada liidu toetuskava kohandamine vastavalt viimastele arengutele ja hõlmatud meetmete tõhusus mesindustoodete tootmise ja turustamise üldtingimuste parandamisel, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu teatavaid delegeeritud õigusakte meetmete nimekirja ajakohastamise kohta olemasolevaid meetmeid kohandades või uusi meetmeid lisades.*
- (45) *Selleks et tagada liidu rahaliste vahendite tõhus ja tegelik kasutamine mesindussektori toetuseks, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu teatavaid delegeeritud õigusakte liikmesriikide mesindusprogrammide ja maaelu arengu programmide topeltrahastamise vältimise kohta ning igale osalevale liikmesriigile liidu rahalise toetuse eraldamise aluse kohta.*
- (45a) *Määruse (EÜ) nr 73/2009 kohaselt on humala pindalatoetus tootmiskohustusega sidumata alates 1. jaanuarist 2010. Selleks et võimaldada humalatootjaid ühendavatel tootjaorganisatsioonidel oma tegevust endisel kujul jätkata, tuleks lisada erisäte, mille kohaselt on asjaomases liikmesriigis võimalik kasutada samaväärseid summasid samade tegevuste rahastamiseks. Selle tagamiseks, et toetusega rahastatakse käesolevas määrussätetatud tootjaorganisatsioonide eesmäärke, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu teatavaid delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse toetusetaotlusi, eeskirju abikõlblike humalakasvatusalade kohta ja toetuse arvutamist.*
- (46) Sarnaselt muude sektorite toetusviisidega otsetoetuste süsteemi raames tuleks liidu toetus siidiusside kasvatamiseks tootmisest lahti siduda.
- (47) Toetuse maksmine liidus lõssi ja lõssipulbri tootmiseks, mida kasutatakse söödana ning töödeldakse kaseiiniks ja kaseinaatideks, ei ole osutunud tõhusaks turutoetusmeetmeks ning see tuleks seetõttu peatada; samuti tuleks peatada juustu tootmisel kaseiini ja kaseinaatide kasutamist käsitlevate eeskirjade kohaldamine.
- (47a) *Määruses (EÜ) nr 1234/2007 on sätestatud, et istutusõiguste üleminekurežiimi kohaldatakse kuni 31. detsembrini 2015. Otsus lõpetada viinapuude istutamise keeld üleminekuajal liidu tasandil nimetatud kuupäeval on õigustatud, sest 2008. aasta liidu veinituru korralduse reformi peamised eesmärgid on saavutatud, eelkõige on tehtud lõpp pikaajalisele struktuursele veini ületootmisele ning liidu veinisektori konkurentsivõime ja turule orienteeritus on pidevalt paranenud. Selliste positiivsete arengute põhjuseks oli viinapuude kasvuala märkimisväärne vähenemine üle kogu liidu, vähem konkurentsivõimeliste tootjate lahkumine, samuti teatavate turutoetusmeetmete järkjärguline kaotamine, mille tõttu kadus motivatsioon teha investeeringuid, mis ei olnud majanduslikult elujõulised. Tarnemahu vähenemine, struktuurimeetmete ning veiniekspordi edendamise toetamine võimaldasid paremini kohaneda liidu tasandil vähenenud nõudlusega, mille põhjuseks oli tarbimise pidev kahanemine traditsioonilistelt veinitootmisega tegelevates liikmesriikides.*
- (47b) *Kuid väljavaade, et nõudlus maailmaturu tasandil kasvab pidevalt, motiveerib tarnemahtu suurendama ning seega istutama järgmise kümne aasta jooksul uusi viinapuid. Kuigi oma turuosa säilitamise nimel maailmaturul tuleks püüelda peamise*

eesmärgi poole, milleks on liidu veinisektori konkurentsivõime suurendamine, võib rahvusvahelisel turul prognoositavale nõudluse kasvule vastav liiga kiirelt kasvav viinapuude uusistutus viia uuesti olukorrani, kus keskpikal perioodil on tarnemaht liiga suur, millel võivad olla sotsiaalsed ja keskkonnaalased mõjud konkreetsetes veiniproduktide piirkondades. Selleks et tagada viinapuude istutamise plaaniline kasv ajavahemikul 2016–2030, tuleks liidu tasandil luua uus süsteem viinapuude istutamise haldamiseks, viinapuude istutuseks antavate lubade süsteem.

- (47c) *Sellise uue süsteemi raames võib lubasid anda nii, et tootjad ei kannaks mingeid kulusid ning kui luba ei kasutata, siis see aegub kolme aasta pärast. Tänu sellele saaksid veiniproduktid, kellele selline luba on antud, seda kiirelt ja vahetult kasutada, vältides sellega spekulatsiooni.*
- (47d) *Viinapuude uusistutuse kasvu peaks piirama kaitsemeetmete mehhanismiga liidu tasandil, mille aluseks on liikmesriigi kohustus anda igal aastal lubasid uusistutustele, mis moodustavad kokku 1% istutatud viinapuude kogu kasvualast, võimaldades samas teatavat paindlikkust, et võtta arvesse iga liikmesriigi konkreetseid olusid. Liikmesriigid peaksid saama ise otsustada, kas eraldada riiklikul või piirkondlikul tasandil väiksema pindala, sealhulgas selliste piirkondade jaoks, mis vastavad konkreetse kaitstud päritolunimetuse ja kaitstud geograafilise tähise nõuetele, lähtudes objektiivsetest ja mittediskrimineerivatest põhjendustest, tagades samas, et kehtestatud piirangud on üle 0% ning ei ole taotletava eesmärgi saavutamiseks liiga piiravad.*
- (47e) *Selleks et tagada lubade andmine mittediskrimineerival viisil, tuleks sätestada teatavad kriteeriumid, eelkõige juhul, kui tootjate poolt esitatud taotluste koguarv ületab liikmesriikidele kättesaadavaks tehtud lubade koguarvu.*
- (47f) *Loa andmine tootjatele, kes juurivad välja olemasoleva viinapuude kasvuala, peaks toimuma taotluse esitamisel automaatselt ning olema sõltumatu uusistutuste kaitsemehhanismist, sest sellega ei kaasne viinapuude kasvuala üldpindala suurenemine. Konkreetsete piirkondade puhul, mis vastavad kaitstud päritolunimetusega või kaitstud geograafilise tähisega veinide tootmiseks esitatavatele nõuetele, peaks liikmesriikidel olema võimalus piirata sellise loa andmist taasistutuseks, võttes aluseks tunnustatud ja representatiivsete kutseorganisatsioonide soovitusel.*
- (47g) *Sellist uut lubade andmise süsteemi viinapuude istutusteks ei tohiks kohaldada liikmesriikidele, kes ei kohalda liidu istutusõiguse üleminekurežiimi ning peaks olema vabatahtlik neile liikmesriikidele, kelle suhtes küll kohaldatakse istutusõigusi, kuid kus viinapuude kasvuala jääb alla teatava künnise.*
- (47h) *Sujuva ülemineku tagamiseks endiselt istutusõiguse režiimilt uuele süsteemile tuleks kehtestada üleminekusätted, eelkõige seetõttu, et vältida ülemäärast istutamist enne uue süsteemi kehtivuse algust. Liikmesriikidel peaks olema teatava paindlikkuse rakendamise võimalus tähtsate üle otsustamisel, et esitada taotlused seoses istutusõiguste muutmisega lubadeks 31. detsembrist 2015 kuni 31. detsembrini 2020.*
- (47i) *Selleks et tagada viinapuude istutuseks lubade andmise süsteemi ühtlane ja tõhus rakendamine, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu teatavaid delegeeritud õigusakte seoses tingimustega, mille tõttu jäetakse teatavate viinapuude istutamine süsteemist välja, eeskirjadega, mis on seotud abikõlblikkus- ja prioriteetsuskriteeriumidega, nende kriteeriumide lisamisega ning viinapuude, mis tuleb välja juurida, ja uute istutatud viinapuude üheaegse olemasoluga, samuti põhjendustega, mille alusel võib liikmesriik*

piirata taasistutuseks lubade andmist.

- (47j) *Loata toimunud istutamise kontroll peaks olema tõhus, et tagada uue süsteemi eeskirjade järgimine.*
- (48) Põllumajandustoodete turustamisstandardite kohaldamine võib aidata kaasa nii nende toodete tootmise ja turustamisega seotud majandustingimuste parandamisele kui ka toodete kvaliteedi parandamisele. Seetõttu on niisuguste standardite kohaldamine tootjate, kauplejate ja tarbijate huvides.
- (49) Pärast põllumajandustoodete kvaliteedipoliitikat käsitleva komisjoni teatise¹ avaldamist ja sellele järgnenud arutelusid on ¹ asjakohane jätta sektori- või tootepõhised turustamisstandardid kehtima, et võtta arvesse tarbijate ootusi ja aidata kaasa põllumajandustoodete tootmise ja turustamisega seotud majandustingimuste parandamisele ja põllumajandustoodete kvaliteedi parandamisele ¹.
- (52) Turustamisstandardite jaoks tuleks kehtestada horisontaalset laadi sätteid.
- (52a) *Turustamisstandardite puhul tuleks eristada eri sektorite või toodete suhtes kohaldatavaid kohustuslikke eeskirju ning sektori- või tootepõhiselt kehtestatavaid vabalt valitavaid vabatahtlikke märkeid.*
- (52b) *Turustamisstandardeid tuleks põhimõtteliselt kohaldada kõigi asjaomaste liidus turustatavate toodete suhtes.*
- (52c) *Sektorid ja tooted, mille puhul võib turustamisstandardeid kohaldada, tuleks loetleda käesolevas määruses. Siiski selleks et võtta arvesse tarbijate ootusi ja vajadust parandada põllumajandustoodete tootmise ja turustamise kvaliteeti ja sellega seotud majandustingimusi, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu teatavaid delegeeritud õigusakte selle loetelu muutmise kohta rangetel tingimustel.*
- (52d) *Selleks et võtta arvesse tarbijate ootusi ning parandada teatavate põllumajandustoodete tootmise ja turustamisega seotud majandustingimusi ning kvaliteeti ja selleks et kohaneda pidevalt muutuvate turustingimustega, rahuldada tarbijate nõudmisi ning võtta arvesse asjaomaste rahvusvaheliste standardite arengusuundi ja vältida takistuste tekitamist tootearendusel, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu teatavaid delegeeritud õigusakte sektori- või tootepõhiste turustamisstandardite kehtestamise kohta kõigil turustamisetappidel ning samuti selliste standardite kohaldamisel tehtavate erandite kohta. Turustamisstandardites tuleks muu hulgas arvesse võtta asjaomaste toodete looduslikke ja põhiomadusi ning seeläbi vältida asjaomase toote tavapärase koostise märkimisväärset muutust. Lisaks tuleks turustamisstandardites arvesse võtta tarbijate eksitamise võimalikku ohtu nende ootuste ja arusaamade tõttu; mis tahes erandid standarditest ei tohiks kaasa tuua lisakulusid, mida peaksid kandma üksnes põllumajandustootjad.*
- (53) Turustamisstandardeid tuleks kohaldada selleks, et turule tarnitaks **lihtsasti** standardseid ja rahuldava kvaliteediga tooteid ning need standardid peaksid eelkõige käsitlema **tehnilisi** mõisteid, **liigitusi**, esitlust, **tähistamist** ja märgistamist, pakendamist, tootmismeetodit, säilitamist, **ladustamist**, transporti, ¹ seonduvaid haldusdokumente, sertifitseerimist ja tähtaegu, **kasutamise- ja müügipiiranguid**.
- (54) Võttes arvesse **tootjate** huvi **tutvustada oma toodete ja tootmise omadusi ning** tarbijate **huvi** saada piisavat ja läbipaistvat tooteteavet, peaks olema eelkõige võimalik määrata juhtumipõhiselt vastaval geograafilisel tasandil kindlaks asjakohane tootmise asukoht **ja**

päritolu, võttes samas arvesse teatavate sektorite eripära, eelkõige töödeldud põllumajandustoodete puhul.

(56) Kolmandatest riikidest imporditud toodete suhtes **tuleks sätestada erieeskirjad**, kui kolmandas riigis jõus olevate riiklike sätetega õigustatakse erandite tegemist kõnealustest turustamisstandarditest, kui on tagatud nende sätete samaväärsus liidu õigusaktidega. **Samuti on asjakohane kehtestada eeskirjad, mis on seotud liidust eksporditavate toodete turustamisstandardite kohaldamisega.**

(58a) **Puu- ja köögiviljasektori tooteid, mis on mõeldud tarbijale värskelt müümiseks, tuleks turustada üksnes siis, kui need on veatu ja standardse turustuskvaliteediga ning kui on näidatud nende päritoluriik. Selle nõude nõuetekohase kohaldamise tagamiseks ja teatavate eriolukordade arvesse võtmiseks peaks komisjonil olema õigus võtta vastu teatavaid delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse konkreetseid erandeid sellest nõudest.**

(58b) **Kogu liidus tuleks järgida kvaliteedipoliitikat, kohaldades humalasektori toodete suhtes sertifitseerimismenetlust ja keelates selliste toodete turustamise, millele ei ole sertifikaati välja antud. Selle nõude nõuetekohase kohaldamise tagamiseks ja teatavate eriolukordade arvesse võtmiseks peaks komisjonil olema õigus võtta vastu teatavaid delegeeritud õigusakte meetmete kohta, millega kehtestatakse erandid sellest nõudest teatavate kolmandate riikide kaubandusnõuete rahuldamiseks või erikasutuseks ettenähtud toodete puhul.**

(59a) **Teatava sektori ja toote puhul on määratlused, nimetused ja müüginimetused olulised konkurentsitingimuste kindlaksmääramise seisukohalt. Seepärast on asjakohane sätestada sektorite ja/või toodete puhul mõisted, nimetused ja müüginimetused, mida tuleks kasutada liidus üksnes selliste toodete turustamiseks, mis vastavad vastavatele nõuetele.**

(59b) **Selleks et kohandada mõisteid ja teatavate toodete müüginimetusi tarbijate muutuvatest nõudmistest, tehnilisest arengust ja tootearendusest tulenevate vajadustega, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu teatavaid delegeeritud õigusakte määratluste ja müüginimetuste suhtes kohaldatavate muudatuste või erandite kohta.**

(59ba) **Selleks et tagada, et ettevõtjad ja liikmesriigid saavad ühemõtteliselt ja õigesti aru teatavate sektorite jaoks sätestatud määratlustest ja müüginimetustest, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu teatavaid delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse eeskirju nende täpsustamise ja kohaldamise kohta.**

(59c) **Selleks et võtta arvesse iga toote või sektori eripära, eri turustusetappe, tehnilisi tingimusi, mis tahes võimalikke praktilisi probleeme ning analüüsimetodite täpsust ja korratavust, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu teatavaid delegeeritud õigusakte, et kehtestada ühe või mitme konkreetse standardi lubatud hälve, mille ületamisel tuleks käsitada kogu tootepartiid kõnealusele standardile mittevastavana.**

(59d) **Tuleks kindlaks määrata teatavad veinivalmistustavad ja veini tootmisega seotud piirangud, eelkõige seoses kupaažiga ja teatavatest kolmandatest riikidest pärit viinamarjavirrete, viinamarjamahla ja värskete viinamarjade sortide kasutamisega. Rahvusvaheliste standardite täitmiseks peaks komisjon võtma arvesse Rahvusvahelise**

Viinamarja- ja Veiniorganisatsiooni (OIV) soovitatud veinivalmistustavasid.

- (59e) *Tuleks kehtestada eeskirjad veiniviinamarjasortide liigitamise kohta, mille kohaselt peaksid liikmesriigid, kelle veinitoodang on suurem kui 50 000 hektoliitrit aastas, jätkuvalt vastutama selliste veiniviinamarjasortide liigitamise eest, millest nende territooriumil võib veini valmistada. Teatavad veiniviinamarjasordid tuleks seejuures kõrvale jätta.*
- (59f) *Võiderasvadega seoses peaks liikmesriikidel olema võimalus säilitada või võtta vastu teatavad kvaliteeditasemeid käsitlevad riiklikud eeskirjad.*
- (59g) *Veinisektori puhul peaks liikmesriikidel olema lubatud piirata teatavate veinivalmistustavade kasutamist või välistada nende kasutamine ning näha ette rangemad piirangud oma territooriumil valmistatava veini suhtes, samuti lubada kasutada katseliselt veinivalmistustavasid, mille kasutamiseks ei ole veel luba antud.*
- (60) Selleks et seoses turustamisstandarditega tagada riiklike eeskirjade nõuetekohane ja läbipaistev kohaldamine teatavate toodete ja/või sektorite suhtes, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu teatavaid delegeeritud õigusakte [] , millega kehtestatakse selliste turustamisstandardite kohaldamistingimused ning katselise tegevusega saadud toodete valdamise, ringluse ja kasutamise tingimused.
- (60new) *Lisaks turustamisstandarditele tuleks kehtestada vabalt valitavad vabatahtlikud märked, tagamaks, et konkreetse toote omadusi või tootmis- või töötlemisviisi iseärasusi kirjeldatavaid mõisteid turul ei kuritarvitata ning et tarbijad võivad nende mõistete abil toodete erinevad omadused kindlaks määrata. Käesoleva määruse eesmärke arvesse võttes ja selguse huvides peaks käesolevas määruuses loetlema olemasolevad vabatahtlikud kvaliteedimõisted.*
- (60a) *Liikmesriikidele tuleks anda õigus kehtestada eeskirju selliste veinitoodete müümise kohta, mis ei vasta käesoleva määruse nõuetele. Selleks et tagada veinitooted käsitlevate riiklike eeskirjade nõuetekohane ja läbipaistev kohaldamine, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu teatavaid delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse käesoleva määruse nõuetele mittevastavate veinitoodete kasutamise tingimuste kehtestamist.*
- (60b) *Selleks et võtta arvesse turu olukorda ning turustamisstandardite ja rahvusvaheliste standardite arengut, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu teatavaid delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse uue vabalt valitava vabatahtliku märke reserveerimist ja selle kasutamistingimuste kehtestamist ning vabalt valitava vabatahtliku märke kasutamistingimuste muutmist ja vabalt valitavate vabatahtlike märgete tühistamist.*
- (60c) *Selleks et võtta arvesse teatavate sektorite omadusi ja tarbijate ootusi, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu teatavaid delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse üksikasju uute vabalt valitavate vabatahtlike märgete loomise nõuete kohta.*
- (60d) *Selleks et tagada, et vabalt valitavate vabatahtlike märgete abil kirjeldatavad tooted vastaksid kehtivatele kasutamistingimustele, on komisjonil õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse vabalt valitavate vabatahtlike märgete täiendavaid kasutamiseeskirju.*
- (61) Selleks et võtta arvesse liidu ja teatavate kolmandate riikide vahelise kauplemise eripära ja teatavate põllumajandustoodete eripära [] , peaks komisjonil olema õigus võtta vastu teatavaid delegeeritud õigusakte [] tingimuste kohta [] , mille alusel loetakse imporditud tooted piisaval määral *vastavaks* turustamisstandarditega seotud liidu nõuetele, ning mille

abil saab võtta meetmeid erandite kehtestamiseks eeskirjadest, mille kohaselt liidus turustatakse üksnes sellistele standarditele vastavaid tooteid, ning [] liidust eksporditavate toodete suhtes turustamisstandardite kohaldamisega seotud tingimuste kohta.

(61a) Veini käsitlevaid sätteid tuleks kohaldada aluslepingu kohaselt sõlmitud rahvusvahelisi lepinguid arvestades.

- (62) Kvaliteetveinide kontseptsiooni aluseks on liidus muu hulgas veini geograafilise päritoluga seonduvad eriomadused. Tarbijate teavitamiseks tähistatakse selliseid veine kaitstud päritolunimetuste ja geograafiliste tähistega. Selleks et asjaomaste toodete kvaliteediga seonduvaid väiteid toetaks läbipaistev ja üksikasjalikum raamistik, tuleks luua süsteem päritolunimetuse ja geograafilise tähise registreerimistaotluste läbivaatamiseks kooskõlas lähenemisviisiga, mis järgib toiduainete (välja arvatud vein ja kanged alkohoolsed joogid) suhtes kohaldatavat liidu horisontaalset kvaliteedipoliitikat, mis on **kehtestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu [] määrusega (EÜ) nr 1151/2012¹**.
- (63) **Kaitstud** päritolunimetuse või **kaitstud** geograafilise tähisega veinide eriliste kvaliteediomaduste säilitamiseks tuleks anda liikmesriikidele õigus kohaldada rangemaid eeskirju.
- (64) Selleks et veinide päritolunimetusi ja geograafilisi tähiseid saaks liidu kaitse alla võtta, tuleks need liidu tasandil tunnustada ja need registreerida vastavalt komisjoni sätestatud menetluskorrale.
- (65) Tuleks kaitsta kolmandate riikide selliseid päritolunimetusi ja geograafilisi tähiseid, mis on ka päritolumaal kaitstud.
- (66) Registreerimismenetlus peaks kõikidel füüsilistel või juriidilistel isikutel, kellel on liikmesriigi või kolmanda riigi vastu seaduslik huvi, võimaldama vastuväidet esitades **oma** õigusi kasutada.
- (67) Registreeritud päritolunimetused ja geograafilised tähised peaksid olema kaitstud selliste kasutusviiside eest, millega seoses kasutatakse põhjendamatult ära nõuetele vastavate toodete saavutatud mainet. Ausa konkurentsi edendamiseks ja tarbijate eksitamise vältimiseks peaks kõnealune kaitse laienema ka toodetele ja teenustele, mida käesolevas määruses ei käsitleta, sealhulgas **aluslepingute** I lisas nimetatavate toodetele ja teenustele.
- (68) Selleks et **võtta arvesse** olemasolevat märgistamistava [], peaks komisjonil olema õigus võtta vastu teatavaid delegeeritud õigusakte [], millega lubatakse kasutada viinamarjasordi nime, **mis** sisaldab kaitstud päritolunimetust või kaitstud geograafilist tähist või koosneb sellest.
- (69) Selleks et võtta **arvesse** [] tootmise eripära piiritletud geograafilises piirkonnas, [] peaks komisjonil olema õigus võtta vastu teatavaid delegeeritud õigusakte [], **milles käsitletakse täiendavaid kriteeriume** geograafilise ala piiritlemiseks ning piiritletud geograafilises piirkonnas toimuva tootmisega **seotud** piiranguid ja erandeid [] .
- (69a) Selleks et tagada toote kvaliteet ja läbipaistvus, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte** tingimuste **kohta**, mille kohaselt võivad tootespetsifikaadid sisaldada lisanõudeid.
- (69b) Selleks et tagada tootjate ja ettevõtjate seaduslikud õigused ja huvid, peaks komisjonil**

¹ **Nõukogu 20. märtsi 2006. aasta määrus (EÜ) nr 510/2006 põllumajandustoodete ja toidu geograafiliste tähistega ja päritolunimetuste kaitse kohta** (ELT L 93, 31.3.2006, lk 12).

olema õigus võtta vastu teatavaid delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse sellise taotleja kategooriat, kes võib taotleda päritolunimetuse või geograafilise tähise kaitset; tingimusi, mida peab järgima päritolunimetuse või geograafilise tähise kaitse taotlemisel, komisjoni kontrolli, vastuväidete esitamise menetlust ning kaitstud päritolunimetuse või geograafilise tähise muutmist, tühistamist või vahetamist käsitlevaid menetlusi; piiruleste taotluste suhtes kohaldatavaid tingimusi; kolmanda riigi geograafilise piirkonnaga seotud taotlustele esitatavaid tingimusi; kaitse või selle muudatuse kohaldamise alguskuupäeva; ning tootespetsifikaatide muutmisega seotud tingimusi .

- (70) Selleks et tagada piisav kaitse, *on komisjonil õigus võtta vastu teatavaid delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse piiranguid kaitstud nimetuse suhtes.*
- (70a) *Selleks et tagada, et käesoleva määruse kohaldamine ei kahjusta ettevõtjaid ega pädevaid asutusi seoses veininimetustega, millele on kaitse antud enne 1. augustit 2009 või mille kohta on kaitsetaotlus esitatud enne kõnealust kuupäeva, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu teatavaid delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad üleminekusätteid seoses selliste veininimetustega; veinidega, mis on enne konkreetset kuupäeva turule viidud või märgistatud; tootespetsifikaatide muutmisega.*
- (71) Liidus kasutatakse traditsiooniliselt teatavaid nimetusi, mis annavad tarbijatele sellist teavet veinide eriomaduste ja kvaliteedi kohta, mis täiendab kaitstud päritolunimetuste ja geograafiliste tähiste abil antavat teavet. Siseturu toimimise ja ausa konkurentsi tagamiseks ning tarbijate eksitamise vältimiseks peaks olema võimalik nimetatud traditsioonilisi nimetusi liidus kaitse alla võtta.
- (72) Selleks et tagada piisav kaitse, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu teatavaid delegeeritud õigusakte kaitstava nimetuse keeleversiooni ja kirjaviisi kohta .
- (72a) *Selleks et tagada tootjate ja ettevõtjate seaduslikud õigused, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu teatavaid delegeeritud õigusakte selliste taotlejate kategooria kohta, kes võivad esitada traditsioonilise nimetuse kaitsetaotluse; traditsioonilise nimetuse tunnustamise taotluse kehtivustingimuste kohta; traditsioonilise nimetuse kavandatud tunnustamise tagasilükkamise põhjuste kohta; kaitse ulatuse kohta, sealhulgas seos kaubamärkide, kaitstud traditsiooniliste nimetuste, kaitstud päritolunimetuste või kaitstud geograafiliste tähiste, homonüümide või teatavate viinamarjaveinide nimetustega; traditsioonilise nimetuse tühistamise põhjuste kohta; taotluse või nõude esitamise kuupäeva kohta; ning traditsioonilise nimetuse kaitse taotlemisel järgitava korra kohta, sealhulgas komisjoni kontroll, vastuväidete esitamise menetlused ning tühistamis- või muutmismenetlused* .
- (72b) *Selleks et võtta arvesse kauplemistingimusi liidu ja teatavate kolmandate riikide vahel, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu teatavaid delegeeritud õigusakte tingimuste kohta, mille alusel võib traditsioonilist nimetust kasutada kolmandatest riikidest pärit toodetel, ja nähakse ette sellega seotud erandid.*
- (73) Käesoleva määrusega hõlmatud veinisektori toodete kirjeldamine, nimetamine ja esitusviis võib nende turustamisvõimalusi märkimisväärselt mõjutada. Veinisektori toodete märgistust käsitlevate liikmesriikide õigusaktide erinevused võivad takistada siseturu sujuvat toimimist. Seega tuleks kehtestada eeskirjad, mis arvestavad tarbijate ja tootjate seaduslike huvidega. Seepärast on asjakohane näha ette liidu eeskirjad märgistamise ja esitusviisi kohta.
- (74) Selleks et tagada vastavus olemasoleva märgistamistavaga, peaks komisjonil olema

õigus võtta vastu teatavaid delegeeritud õigusakte ■ erandlike olukordade kohta, mille puhul on õigustatud nimetustele „kaitstud päritolunimetus” või „kaitstud geograafiline tähis” viite väljajätmine.

- (74a) *Riisisektori eripära arvessevõtmiseks peaks komisjonil olema õigus võtta vastu teatavaid delegeeritud õigusakte* esitusviisi ja muude kui käesoleva määrusega ettenähtud märgistuse andmete kasutamise kohta; teatavate kohustuslike ja vabatahtlike üksikasjade kohta; ning esitusviisi kohta ■ .
- (74b) *Selleks et kaitsta ettevõtjate seaduslikke huve, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu teatavaid delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse* päritolunimetust või geograafilist tähist kandvate veinide *ajutist* märgistamist ja esitusviisi ning veine, *mille asjaomane* päritolunimetus või geograafiline tähis vastab vajalikele nõuetele ■ .
- (74c) *Selleks et vältida ettevõtjate kahjustamist, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu teatavaid delegeeritud õigusakte üleminekusätete kohta seoses* veinidega, mis on viidud turule ja märgistatud *kooskõlas* enne 1. augustit 2009 *kehtinud asjakohaste eeskirjadega*.
- (74d) *Selleks et võtta arvesse liidu ja teatavate kolmandate riikide vahelise veinisektori toodetega kauplemise eripära, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu teatavaid delegeeritud õigusakte erandite kohta* märgistust ja esitusviisi käsitlevatest *eeskirjadest seoses eksporditavate toodetega, kui asjaomase kolmanda riigi õigusaktid seda nõuavad*.

-
- (77a) *Suhkruettevõtjate ja suhkrupedikasvatavate õiguste ja kohustuste õiglase tasakaalu tagamiseks on pärast kvoodisüsteemi kohaldamise lõppu jätkuvalt vaja erivahendeid. Seepärast tuleks kehtestada standardsätted, mis reguleerivad nende vahel sõlmitud majandusharusiseseid kirjalikke kokkuleppeid.*
- (78a) *Suhkruturu korralduse 2006. aasta reform tõi kaasa põhjalikud muudatused liidu suhkrusektoris. Selleks et võimaldada suhkrupedikasvatavatel lõplikult kohaneda uue turuolukorraga ja suurema turule orienteeritusega, tuleks olemasolevat suhkrukvootide süsteemi pikendada kuni selle kaotamiseni turustusaasta 2016/2017 lõpus.*
- (78a1) *Selleks et võtta arvesse suhkrusektori eripära, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse suhkrusektorit käsitlevate tehniliste mõistete ajakohastamist; suhkrupedi ja suhkruroo ostmisega seotud majandusharusiseste kokkulepete ostutingimuste ajakohastamist; ning täiendavaid eeskirju, milles käsitletakse ettevõtjale esitatava suhkru brutomassi, pakendikaalu ja suhkrusisalduse kindlaksmääramist ning pressimisjääke.*
- (78a1a) *Hiljutine kogemus osutab vajadusele erimeetmete järele, et tagada liidu turu piisav varustamine suhkruga suhkrukvootide järelejäänud kehtivusaja jooksul.*
- (78a2) *Selleks et võtta arvesse suhkrusektori eripära ja tagada, et kõigi poolte huve võetakse nõuetekohaselt arvesse ning võttes arvesse vajadust ennetada kõikvõimalikke turuhäired, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte tarnelepingute ja ostutingimuste kohta; ostutingimuste ajakohastamise kohta käesolevas määruses sätestatud majandusharusiseste kokkulepete puhul; ning kriteeriumide kohta, mida kohaldavad suhkruettevõtjad, kui nad jaotavad suhkrupeditavate vahel suhkrupedi koguseid, mille kohta sõlmitakse külvieelsed tarnelepingud.*
- (78a3) *Selleks et võtta arvesse liikmesriikide tehtud otsuseid, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu teatavaid delegeeritud õigusakte käesolevas määruses sätestatud suhkru,*

isoglükoosi ja inuliinisiirupi riiklike ja piirkondlike tootmiskvootide kohandamise kohta.

- (78a4) *Selleks et võtta arvesse tehnika arengut, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, millega sätestatakse loetelu toodetest, mille tootmiseks võib kasutada tööstuslikku suhkrut, tööstuslikku isoglükoosi või tööstuslikku inuliinisiirupit.*
- (78a5) *Selleks et tagada, et suhkrut, isoglükoosi või inuliinisiirupit tootvad tunnustatud ettevõtjad täidavad oma kohustusi, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu teatavaid delegeeritud õigusakte selliste ettevõtjate tunnustamise ja tunnustamise tühistamise kohta, samuti halduskaristuste kriteeriumide kohta.*
- (78a5a) *Selleks et võtta arvesse suhkrusektori eripära ja tagada, et kõigi poolte huve võetakse nõuetekohaselt arvesse, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu teatavaid delegeeritud õigusakte kvoodisüsteemi toimimisega seotud mõistete tähenduse kohta; ning äärepoolseimates piirkondades kehtivate müügingimuste kohta.*
- (78a6) *Selleks et tagada, et peedikasvatajad oleksid osalised otsuses kanda teatavad tootmiskogused üle, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte suhkru ülekandmise kohta.*
- (78b) Viinamarjakasvatamisvõimaluste paremaks haldamiseks peaksid liikmesriigid esitama komisjonile istandusregistril põhineva tootmisvõimsuse ülevaate. Et innustada liikmesriike ülevaadet esitama, **tuleks** ümberkorraldus- ja muutmistoetust anda üksnes nendele liikmesriikidele, kes on kõnealuse ülevaate esitanud.
- (78c) Selleks et liikmesriikidel oleks lihtsam jälgida ja kontrollida tootmisvõimsust, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu teatavaid delegeeritud õigusakte **■** istandusregistri **■** sisu ning vastavate erandite kohta.
- (79) *Asjakohaste toodete jälgitavuse rahuldava taseme tagamiseks, eelkõige tarbijakaitse huvides, tuleks nõuda, et kõikidel käesoleva määrusega hõlmatud veinisektori toodetel oleks liidus ringeldes saatedokument.*
- (82) Veinitoodete transpordi lihtsustamiseks ja selleks et liikmesriikidel oleks seda lihtsam kontrollida, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu teatavaid delegeeritud õigusakte **■** saatedokumenti **ja selle kasutamist** käsitlevate eeskirjade kohta; selliste tingimuste **kohta**, mille kohaselt kehtib saatedokument kaitstud päritolunimetuse ja kaitstud geograafilise tähise tõendina; registri pidamise **ja kasutamise** kohustuse **kohta**; registripidaja täpsustamise ning registri pidamise kohustusest vabastamise **kohta**; **ja** registrisse tehtavate kannete **kohta**.
-
- (84a) *Ametlikke kirjalikke lepinguid käsitlevate liidu õigusaktide puudumisel võivad liikmesriigid teha oma lepinguõiguse raames selliste lepingute kasutamise kohustuslikuks tingimusel, et ei rikuta liidu õigust ning tagatakse siseturu ja ühise turukorralduse nõuetekohane toimimine. Arvestades kõnealuses valdkonnas valitseva olukorra ebahühtlust liidus, peaks selliste otsuste tegemine jääma subsidiaarsuse huvides liikmesriikide pädevusse. Siiski tuleks lepingute asjakohaste miinimumnõuete ning siseturu ja ühise turukorralduse nõuetekohase toimimise tagamiseks piima- ja piimatootesektoris liidu tasandil kehtestada lepingute kasutamise peamised tingimused. Kõik need põhitingimused peaksid olema osapoolte vahel vabalt kokkulepitavad. Kuna mõne piimaühistu põhikirjas võib sarnase mõjuga punkt juba olemas olla, tuleks sellised ühistud lihtsuse huvides lepingutele kehtestatud nõuetest vabastada. Sellise süsteemi*

tulemuslikkuse suurendamiseks peaksid liikmesriigid otsustama, kas lepingut peaks võrdset kohaldama vahendajate suhtes, kes koguvad põllumajandustootjatelt piima ja viivad selle töötlejatele.

- (84b) *Tootmise elujõulise arengu ja seega piimatootjatele rahuldava elatustaseme tagamiseks tuleks parandada nende läbirääkimispositsiooni töötlejatega, mille tulemusel jaguneks lisandväärtus tarneahelas ühtlasemalt. Kõnealuste ÜPP eesmärkide saavutamiseks tuleks aluslepingu artikli 42 ja artikli 43 lõike 2 kohaselt võtta vastu säte, mis võimaldaks piimatootjatest koosnevatel tootjaorganisatsioonidel või nende liitudel pidada oma liikmete toorpiima toodangu või selle osa suhtes piimatöötlejaga ühiselt läbirääkimisi lepingutingimuste, sealhulgas hinna üle. Piimaturul tõhusa konkurentsi säilitamiseks tuleks selle võimaluse suhtes kohaldada asjakohaseid koguselisi piirnorme. Et mitte kahjustada ühistute tõhusat toimimist ning selguse huvides tuleks täpsustada, et kui põllumajandustootja kuulumisega ühistusse kaasnevad kohustused selle tootja kasu või kogu piimatoodangu kohta, kohustades teda tarnima toorpiima ühistu põhikirjas või sellel põhinevates eeskirjades või otsustes kehtestatud tingimustel, siis ei toimu nende tingimuste üle läbirääkimisi tootjaorganisatsiooni kaudu.*
- (84c) *Arvestades kaitstud päritolunimetuse ja kaitstud geograafilise tähise olulisust eeskätt kehvemate tingimustega maapiirkondades, samuti selleks, et tagada lisandväärtus ja säilitada teatud juustude kvaliteeti, millel on kaitstud päritolunimetus või kaitstud geograafiline tähis, ja arvestades piimakvootide kaotamist, peaks liikmesriikidel olema lubatud kohaldada eeskirju, et reguleerida niisuguste määratletud geograafilises piirkonnas toodetud juustude kogu tarnet määruses (EL) nr 1151/2012 määratletud tootmisharudevahelise organisatsiooni, tootjaorganisatsiooni või rühma taotlusel. Taotlust peaks toetama suur enamik piimatootjatest, kes toodavad suurema osa kõnealuse juustu tootmiseks kasutatavast piimast, ning tootmisharudevaheliste organisatsioonide ja rühmade puhul suur enamik kõnealuse juustu tootmist esindavatest juustutootjatest.*
- (84d) *Turu arengu jälgimiseks vajab komisjon aegsasti teavet tarnitava toorpiima koguse kohta. Seepärast tuleks tagada, et esmaostja edastaks sellist teavet liikmesriikidele korrapäraselt ja et liikmesriik teavitaks sellest komisjoni.*
- (85) *Tootjaorganisatsioonidel ja nende liitudel võib olla oluline tähtsus tarnete koondamisel ja turustamise parandamisel, kavandamisel ja kohandamisel vastavalt nõudlusele, tootmiskulude optimeerimisel ja omahindade tasakaalustamisel, teadusuuringute läbiviimisel, parimate tavade edendamisel ja tehnilise abi andmisel, kõrvalsaaduste käitlemisel ja oma liikmete käsutusse antud riskijuhtimise vahendite haldamisel, aidates seega kaasa tootjate seisukoha tugevdamisele toiduainete tarneahelas.*
- (85-a) *Tootmisharudevahelistel organisatsioonidel võib olla oluline osa tarneahelas osalejate vahelise dialoogi algatamisel, parimate tavade edendamisel ja turu läbipaistvuse suurendamisel.*
- (85a) *Seepärast tuleks tootjaorganisatsioonide, nende liitude ja tootmisharudevaheliste organisatsioonide mõistet ja tunnustamist käsitlevad kehtivad eeskirjad ühtlustada, tõhustada ja laiendada, et näha ette käesoleva määruse kohaselt sätestatud põhikirjadest tulenev võimalik taotluspõhine tunnustamine teatavates sektorites. Eelkõige peaksid tunnustamiskriteeriumid ja tootjaorganisatsioonide põhikirjad tagama, et sellised organid on asutatud tootjate algatusel ja neid kontrollitakse kooskõlas eeskirjadega, mis võimaldavad tootjaliikmetel demokraatlikult kontrollida oma organisatsiooni ja tema*

otsuseid.

- (86) Eri sektorites kehtivad sätted, millega suurendatakse tootjaorganisatsioonide, nende liitude ja tootmisharudevaheliste organisatsioonide mõju sellega, et liikmesriikidel võimaldatakse selliste organisatsioonide teatavaid eeskirju teatavatel tingimustel laiendada mitteliikmetest tootjatele, on osutunud tõhusaks ning need tuleks ühtlustada, tõhustada ja laiendada kõigis sektorites.
- (87) Tuleks **sättestada** teatavate meetmete vastuvõtmise võimalus pakkumise kohandamiseks turu nõuetele, mis võivad kaasa aidata turgude stabiliseerimisele ja põllumajandusega tegeleva asjaomase rahvastikuosa rahuldava elatustaseme tagamisele.
- (88) Selleks et soodustada tootjaorganisatsioonide, **tootjaorganisatsioonide**, liitude ja tootmisharudevaheliste organisatsioonide tegevust, mis hõlbustaks pakkumist turunõuetega kohandada, välja arvatud turult kõrvaldamisega seotud tegevus, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu teatavaid delegeeritud õigusakte meetmete kohta, mis käsitlevad **kvaliteedi parandamist; edendavad** paremat tootmis-, töötlemis- ja turustuskorraldust; **hõlbustavad** turuhinnadünaamika registreerimist; ja **võimaldavad** kujundada kasutatud tootmisvahenditel põhinevaid lühi- ja pikaajalisi prognoose.
- (89) Veinituru toimimise parandamiseks peaksid liikmesriigid suutma rakendada tootmisharudevaheliste organisatsioonide otsuseid. Kõnealuste otsuste reguleerimisalasse ei tohiks aga kuuluda konkurentsi moonutada võivad tavad.
- (89a) **Kuigi kirjalike tüüplepingute kasutamist piimasektoris reguleerivad eraldi sätted, võib selliste lepingute kasutamine aidata suurendada ka muude sektorite tootjate vastutust ning tõsta nende teadlikkust vajadusest võtta rohkem arvesse turusignaale, parandada hindade ülekandumist ja kohandada pakkumist nõudlusega, ning aidata ära hoida teatavaid ebaõiglaseid kaubandustavasid. Nimetatud lepinguid käsitlevate liidu õigusaktide puudumisel võivad liikmesriigid otsustada teha oma lepinguõiguse raames selliste lepingute kasutamise kohustuslikuks tingimusel, et ei rikuta liidu õigust ning tagatakse siseturu ja ühise turukorralduse nõuetekohane toimimine.**
- (89b) Tootmise **elujõulise** arengu ja seega **veise- ja vasikalihasektori ning oliiviõli sektori tootjatele, samuti teatavate põllukultuuride tootjatele** rahuldava elatustaseme tagamiseks tuleks parandada nende läbirääkimispositsiooni **tarneahela järgmise etapi ettevõtjatega, mille tulemusel** jaguneks lisandväärtus tarneahelas ühtlasemalt. Kõnealuste ÜPP eesmärkide **saavutamiseks peaks tootjaorganisatsioonidel olema suutelised pidama koguselisi piiranguid arvesse võttes läbirääkimisi tarnelepingute tingimuste, sealhulgas hindade üle oma liikmete kogu toodangu või selle osa suhtes, tingimusel et need organisatsioonid järgivad ühte või mitut tarnete koondamise, oma liikmete toodete turuleviimise ja tootmiskulude optimeerimise eesmärki ning nende eesmärkide järgimine toob kaasa tegevuse integreerimise ja kui on tõenäoline, et see integreerimine parandab märkimisväärselt tõhusust, nii et tootjaorganisatsiooni tegevus aitab üldiselt kaasa aluslepingu artikli 39 eesmärkide täitmisele. Selle saaks ellu viia eeldusel, et tootjaorganisatsioon teostab teatavaid konkreetseid tegevusi ja need tegevused on olulised asjaomase toodangu koguse ning tootmise ja toote turuleviimise kulude seisukohalt.**
- (89c) **Eelkõige kaitstud päritolunimetuse või kaitstud geograafilise tähisega vinnutatud singi lisaväärtuse tagamiseks ja kvaliteedi säilitamiseks peaks liikmesriikidel olema rangetel tingimustel lubatud kohaldada eeskirju, et reguleerida sellise vinnutatud singi**

pakkumist, tingimusel et neid eeskirju toetavad suur enamik sellise singi tootjatest ning, kui see on asjakohane, seakasvatavad nimetatud singiga seotud geograafilises piirkonnas.

- (92) Kõikide liidus kasvatatud humala tarnelepingute registreerimine on koormav meede ning tuleks lõpetada.
- (93) Selleks et tagada, et tootjaorganisatsioonide, tootjaorganisatsioonide liitude ja tootmisharudevaheliste organisatsioonide eesmärgid ja ülesanded oleksid selgelt määratletud, nii et see aitaks tõhustada nende meetmeid **ilma põhjendamatu halduskoormuseta ja ilma et see kahjustaks ühinemisvabaduse põhimõtet eelkõige kõnealuste organisatsioonide organisatsiooniväliste isikute suhtes**, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu teatavaid delegeeritud õigusakte eeskirjade kohta, mis käsitlevad: konkreetseid eesmärke, mida kõnealused organisatsioonid võivad täita, **peavad täitma või ei tohi täita ja, kui see on asjakohane, mis on lisatud** käesolevas määruses **sätetatud eesmärkidele; selliste organisatsioonide ja liitude põhikirju, muude organisatsioonide kui tootjaorganisatsioonide põhikirju, teatavate sektorite tootjaorganisatsioonide põhikirjade suhtes kohaldatavaid eritingimusi, sealhulgas erandid**, selliste organisatsioonide ja liitude **struktuur, liikmelisuse aeg, suurus, demokraatlik** aruandekohustus ja tegevus, **ühinemiste** mõju; tunnustamise, **tunnustuse tühistamise ja peatamise tingimusi, sellest tulenevat mõju ning nõudeid võtta tunnustamise kriteeriumide täitmata jätmise korral parandusmeetmeid**; riikidevahelisi organisatsioone ja liite **ning riikidevahelise koostöö korral kohaldatavaid haldusabi eeskirju; sektoreid, mille puhul kohaldatakse liikmesriikide luba, mille suhtes kohaldatakse allhanget ning tingimusi ja selliste tegevuste iseloomu, mille puhul võib kasutada allhanget**, ning tehniliste vahendite hankimist organisatsioonide või liitude poolt; organisatsioonide ja liitude poolt turustatava toodangu miinimummahu või -väärtuse **arvutamise alust; eeskirju, millega reguleeritakse läbirääkimistega hõlmatud toorpiima koguse arvutamist tootjaorganisatsiooni poolt, selliste liikmete vastuvõtmist, kes ei ole tootjad (tootjaorganisatsioonide puhul) ja kes ei ole tootjaorganisatsioonid (tootjaorganisatsioonide liidu puhul);**

organisatsioonivälistele isikutele organisatsioonide teatavate eeskirjade laiendamist ja selliste isikute kohustuslikku registreerimistasu, sealhulgas **nimetatud tasu kasutamist ja jaotamist kõnealuste organisatsioonide poolt**, ja rangemate tootmiseeskirjade nimekirja, mida tohib laiendada; esindatavusega seotud täiendavaid nõudeid; asjaomaseid majanduspiirkondi, sealhulgas kõnealuste piirkondade mõiste kontroll komisjoni poolt; minimaalset ajavahemikku, mille jooksul peaksid eeskirjad enne nende laiendamist kehtima; selliseid isikuid või organisatsioone, kelle suhtes võib eeskirju või rahastamist kohaldada; ning olukorda, mille puhul komisjon võib nõuda eeskirjade laiendamise või kohustuslike sissemaksete tagasilükkamist või tühistamist.

- (95) Kaubavoogude järelevalve on eelkõige haldusküsimus, mis tuleks lahendada paindlikult. Tuleks teha litsentsinõuete kehtestamise otsus, võttes arvesse litsentside vajalikkust asjakohaste turgude korraldamise ning eelkõige kõnealuste toodete impordi või ekspordi järelevalve seisukohalt.
- (96) Selleks et võtta arvesse **liidu rahvusvahelisi kohustusi ja kohaldatavaid liidu sotsiaalseid, keskkonnaalaseid ja loomade heaolu standardeid, vajadust jälgida** kaubanduse ja turu ning impordi ja ekspordi arengut, **vajadust nõuetekohase turukorralduse järele ja**

vajadust vähendada halduskoormust, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu teatavaid delegeeritud õigusakte [] selliste toodete loetelu kohta [], mille puhul nõutakse impordi- või ekspordilitsentsi esitamist; juhtumite ja olukordade kohta, mil impordi- või ekspordilitsentsi ei pea esitama.

- (97) Selleks et *näha ette* litsentside süsteemi *täiendavad* elemendid, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu teatavaid delegeeritud õigusakte [] *eeskirjade* kohta, *mis käsitlevad*: litsentsiga kaasnevaid õigusi ja kohustusi ning selle õiguslikke tagajärgi *ja juhtumeid, mille puhul kohaldatakse* hälvet *litsentsil märgitud koguse* importimise või eksportimise kohustuse suhtes *või mille puhul tuleb näidata päritolu*, impordilitsentsi väljaandmist või vabasse ringlusse lubamist, mille puhul tuleb esitada kolmanda riigi või asutuse väljaantud dokument, millega tõendatakse muu hulgas toodete päritolu, ehtsust ja kvaliteediomadusi; [] litsentsi üleandmist või [] piiranguid nimetatud *üleandmise* suhtes; *kanepi impordilitsentside lisatingimusi ning* pettuse ja eeskirjade eiramise ärahoidmisele või selliste juhtumitega tegelemisele suunatud liikmesriikidevahelise [] haldusabi *põhimõtet*; ja [] selliseid juhtumeid ja olukordi, mille puhul nõutakse või ei nõuta tagatise esitamist, et tagada toodete import või eksport litsentsi kehtivusaja jooksul.
- (98) WTO lepingute ja kahepoolsete kokkulepete kohaselt põllumajandustoodete suhtes kohaldatavate tollimaksude olulised andmed on sätestatud ühises tollitariifistikus. Komisjonile tuleks anda volitus võtta vastu meetmed, mis käsitlevad kõnealuste oluliste andmete alusel tollimaksude üksikasjalikku arvutamist.
- (100) *Piiril kehtiva hinna süsteem tuleks säilitada teatavate toodete puhul. Selleks et tagada piiril kehtiva hinna süsteemi tõhusus, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu teatavaid delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse kaubasaadetise deklareeritud hinna õigsuse kontrollimist kindla impordiväärtuse alusel ja et näha ette tingimused, mille puhul nõutakse tagatise esitamist.*
- (100a) Selleks et vältida või kõrvaldada kahjulikke mõjusid liidu turul, mis võivad tuleneda teatavate põllumajandustoodete impordist, tuleks selliste toodete impordi puhul kohaldada täiendavat tollimaksu, juhul kui teatavad tingimused on täidetud.
- ([] 101) Teatavatel tingimustel on asjakohane avada ja hallata imporditariifikvoote, mis tulenevad kooskõlas aluslepinguga sõlmitud rahvusvahelistest lepingutest või muudest õigusaktidest. *Vastuvõetud haldamise meetod peaks arvestama impordi tariifikvootide puhul nõuetekohaselt liidu tootmis-, töötlemis- ja tarbimisturu olemasolevate ja tekkivate tarnevajadustega tarnete konkurentsivõime, kindluse ja pidevuse seisukohast ja turu tasakaalu kaitsmise vajadusega.*
- (101a) *Selleks, et täita mitmepoolsete kaubanduslääbirääkimiste Uruguay vooru jooksul sõlmitud lepingutest tulenevaid kohustusi, mis puudutavad Hispaaniasse 2 000 000 tonni maisi ja 300 000 tonni sorgo importimise tariifikvoote ning Portugali 500 000 tonni maisi importimise tariifikvoote, tuleks komisjonile anda õigus võtta vastu teatavaid delegeeritud õigusakte selliste sätete kehtestamise kohta, mida on vaja tariifikvoodiimpordiks, ning vajaduse korral asjaomaste liikmesriikide makseasutuste imporditud koguste riiklikuks ladustamiseks.*
- (102) Selleks et tagada võrdne ligipääs saadaolevatele kogustele [] ja ning ettevõtjate võrdne kohtlemine impordi tariifikvoodi raames, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu teatavaid delegeeritud õigusakte [], millega: *määratakse kindlaks* tingimused ja abikõlblikkuse nõuded, mida ettevõtja peab täitma impordi tariifikvoodi raames taotluse

esitamisel; **kehtestatakse eeskirjad** ettevõtjatevahelise õiguste üleandmise **kohta** ja vajaduse **korral** üleandmise piirangute impordi tariifikvootide haldamisel; **nõutakse** impordi tariifikvootide süsteemis osalemise korral tagatise esitamist; **nähakse** vajadusel **ette** mis tahes konkreetsed eripärad, nõuded või piirangud, mida kohaldatakse rahvusvahelistes lepingutes või muudes õigusaktides sätestatud tariifikvootide suhtes.

- (103) Kui põllumajandustooted vastavad teatavatele spetsifikatsioonidele ja/või hinnatingimustele, võivad need kolmandates riikides kuuluda impordi erirežiimi alla. Sellise süsteemi nõuetekohase kohaldamise tagamiseks on vajalik halduskoostöö importiva kolmanda riigi ja liidu asutuste vahel. Selleks peaks toodetele olema lisatud liidus välja antud sertifikaat.
- (104) Selle tagamiseks, et eksporditavad tooted võiksid liidu poolt **■** aluslepingu kohaselt sõlmitud **rahvusvaheliste** kokkulepete **alusel** kolmandasse riiki importimisel kuuluda erirežiimi alla, kui teatavad tingimused on täidetud, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu teatavaid delegeeritud õigusakte **■**, mille kohaselt nõutakse, et liikmesriigi pädeval asutusel tuleb taotluse korral ja pärast asjakohast kontrolli anda välja tingimuste täitmist tõendav dokument.
- (104a) Selleks et keelatud kultuurid ei saaks häirida kiu tootmiseks kasvatatava kanepi turu toimimist, tuleks käesolevas määruses sätestada imporditud kanepi ja kanepiseemnete kontroll, tagamaks et kõnealused saadused pakuksid tetrahüdrokannabinooli sisalduse suhtes teatavaid garantiisid. Lisaks tuleks jätkata muul otstarbel kui külvamiseks imporditud kanepiseemnete suhtes kasutatavat kontrollisüsteemi, mis näeb ette asjaomaste importijate heakskiitmise süsteemi.*
- (104b) Humalasektori toodete puhul järgitakse kogu liidus kvaliteedipoliitikat. Importtoodete puhul tuleks sätted, millega tagatakse ainult samaväärsetele kvaliteedi miinimumtunnustele vastavate toodete importimine, käesolevasse määrusesse inkorporeerida. Halduskoormuse vähendamiseks peaks komisjonil olema õigus võtta vastu teatavaid delegeeritud õigusakte tingimuste kohta, mille kohaselt vastavustunnistuse ja pakendite märgistamisega seotud kohustusi ei kohaldata.*
- (104c) Liit on sõlminud mitu turule sooduspääsu käsitlevat kokkulepet kolmandate riikidega ja sellest lähtuvalt on neil riikidel võimalik roosuhkrut liitu eksportida soodsatel tingimustel. Teatava aja jooksul tuleks säilitada seonduvad sätted, milles käsitletakse rafineerimistehaste suhkruvajaduse hindamist ning teatavatel tingimustel impordilitsentside reserveerimist oluliste imporditud toor-roosuhkru koguste spetsialiseerunud kasutajatele, keda loetakse liidus täiskoormusega rafineerimistehasteks. Selle tagamiseks, et rafineerimiseks mõeldud suhkrut rafineeritakse kooskõlas nende tingimustega, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu teatavaid delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse impordikorra toimimise mõistete kasutamist; tingimusi ja nõudeid, mida ettevõtja peab järgima impordilitsentsi taotluse esitamisel, sealhulgas tagatise esitamine, ning eeskirju kehtestatavate halduskaristuste kohta.*
- (105) Tollimaksusüsteem võimaldab loobuda kõikidest muudest kaitsemeetmetest liidu välispiiril. Erandlikel asjaoludel võib siseturu- ja tollimaksumehhanism osutada ebapiisavaks. Sellisel juhul peaks liit saama viivitamata võtta kõik vajalikud meetmed, et liidu turg ei jääks võimalike häirete puhul kaitseta. Kõnealused meetmed peaksid olema kooskõlas liidu rahvusvaheliste kohustustega.

- (106) **On** asjakohane võimaldada sees- ja välistöötlemise korra kasutamine peatada, **kui selline kord häirib või võib häirida liidu turgu.**
- (107) **Toetused** kolmandatesse riikidesse ekspordimisel, mis põhinevad erinevusel liidu ja maailmaturu hindade vahel ning jäävad WTO raames võetud kohustuste piiridesse, tuleks **säilitada meetmena, mis võib hõlmata** teatavaid tooteid, **mille suhtes kohaldatakse** käesolevat määrust, **kui siseturu tingimused kuuluvad erandlike meetmete puhul kirjeldatu reguleerimisalasse.** Subsideeritud ekspordi suhtes tuleks rakendada väärtuselisi ja koguselisi piiranguid **ning, ilma et see piiraks erandlike meetmete kohaldamist, kasutada oleva toetuse määr peaks olema null.**
- (108) Väärtuspiirangute järgimine tuleks tagada eksporditoetuste kindlaksmääramise ajal, kontrollides makseid Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondi käsitlevate eeskirjade alusel. Järelevalvet võib hõlbustada eksporditoetuste kohustuslik eelkinnitamine, lubades diferentseeritud toetuste puhul võimalust muuta ettenähtud sihtkohta geograafilises piirkonnas, mille suhtes kehtib ühtne eksporditoetuse määr. Sihtkoha muutmise korral tuleks maksta tegeliku sihtkoha suhtes kehtivat toetust, mis ei või olla suurem kui alguses ettenähtud sihtkoha suhtes kohaldatav summa.
- (109) Koguseliste piirangutele vastavuse peaks tagama usaldusväärne ja tõhus järelevalvesüsteem. Selleks tuleks eksporditoetuse andmiseks nõuda ekspordilitsentsi. Eksporditoetust tuleks anda kasutatavate piinormide ulatuses iga asjaomase toote konkreetse olukorra põhjal. Sellest eeskirjast võiks erandeid lubada üksnes **aluslepingute I** lisas loetlemata töödeldud toodete puhul, mille suhtes koguselisi piiranguid ei kohaldata. Tuleks sätestada erandid halduseeskirjadest kõrvalekaldumise puhuks, kui eksporditoetustega kaetud eksport ei ületa tõenäoliselt ette nähtud koguseid.
- (110) Elusveiste ekspordi korral **tuleks** eksporditoetusi anda ja välja maksta üksnes juhul, kui järgitakse loomade heaolu, eelkõige loomade kaitset transportimisel käsitlevate liidu õigusaktide sätteid.
- I**
- (113) **Selleks et tagada eksporditoetuste süsteemi nõuetekohane toimimine, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu teatavaid delegeeritud õigusakte kohustuse kohta esitada tagatis kohustuste täitmise kohta ettevõtja poolt.**
- (114) Ettevõtjate ja ametiasutuste halduskoormuse vähendamiseks peaks komisjonil olema õigus võtta vastu teatavaid delegeeritud õigusakte eesmärgiga kehtestada sellised künnised, millest allpool ei nõuta ekspordilitsentsi esitamist, ja määrata sihtkohad või tegevused, mille puhul ekspordilitsentsi esitamise kohustusest erandi tegemine võib olla õigustatud, ning lubada õigustatud **olukordades** ekspordilitsentsi andmist tagasiulatuvalt.
- (115) Selleks et **võtta arvesse** praktilisi olukordi, mille puhul võib eksporditoetusi maksta täiel või osalisel määral, ning aidata ettevõtjatel katta periood taotlemise ja eksporditoetuse lõppmakse vahel, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu teatavaid delegeeritud õigusakte **eeskirjade** kohta **seoses:** mõne muu kuupäevaga eksporditoetuse maksmiseks; eksporditoetuse ettemaksega, sealhulgas tagatise esitamise ja vabastamise tingimused; **lisatõenditega,** kui toodete tegeliku sihtkoha suhtes on kahtlusi, sealhulgas liidu tolliterritooriumile reimpordi võimaluse; sihtkohtadega, mida käsitatakse ekspordina liidust, ning seoses eksporditoetuseks kõlblike sihtkohtade lisamisega liidu tolliterritooriumi hulka.

- (115a) *Selleks et tagada aluslepingu I lisa loetletud toodete ja sellistest toodetest töödeldud toodete eksportijatele võrdne juurdepääs eksporditoetusele, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu teatavaid delegeeritud õigusakte põllumajandustooteid käsitlevate teatavate eeskirjade kohaldamise kohta töödeldud kaupade kujul eksporditavate toodete suhtes.*
- (116) Selleks et tagada, et eksporditoetust saavad tooted eksporditakse liidu tolliterritooriumilt ja et vältida nende võimalikku tagasisaatmist kõnealusele territooriumile ning ■ vähendada ettevõtjate halduskoormust selle tõendamisel, et toetust saavad tooted jõuavad diferentseeritud toetuste puhul sihtriiki, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu teatavaid delegeeritud õigusakte ■ *eeskirjade* kohta *seoses*: tähtajaga, mil liidu tolliterritooriumilt väljaviimine peab olema lõpetatud, sealhulgas ajutiseks taassisseveoks ettenähtud aeg; töötlemisega, mida eksporditoetust saavad tooted võivad kõnealusel perioodil läbida; sihtkohta saabumise tõendiga diferentseeritud toetuste puhul; toetuse künniste ja tingimustega, mille alusel võib eksportijad sellise tõendi esitamisest vabastada; ning tingimustega, mille alusel kiidavad sõltumatud kolmandad isikud heaks sihtkohta saabumise tõendi diferentseeritud toetuste puhul.
- (116a) *Selleks et eksportijad järgiksid loomade heaolu nõudeid ja selleks, et pädevad asutused saaksid kontrollida eksporditoetuste kasutamise õigsust, kui eksporditoetuste saamine eeldab loomade heaolu nõuete järgimist, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu teatavaid delegeeritud õigusakte loomade heaolu nõuete järgimise kohta väljaspool liidu tolliterritooriumi, sealhulgas sõltumatute kolmandate isikute kaasamise kohta.*
- (117) Selleks et võtta arvesse eri sektorite eripärasid, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu teatavaid delegeeritud õigusakte ■ ettevõtjate ja eksporditoetuseks kõlblike toodete suhtes esitatavate konkreetsete nõuete ja tingimuste kohta ■ , ning koefitsientide kehtestamise kohta eksporditoetuste arvutamiseks, *võttes arvesse teatavate teraviljast saadud piiritusjookide laagerdumisprotsessi.*
-
- (119) Lillesibulate ekspordi miinimumhindu ei ole enam vaja ning need tuleks kehtetuks tunnistada.
- (120) Aluslepingu artikli 42 kohaselt kohaldatakse aluslepingu konkurentsieeskirju ■ käsitleva peatüki sätteid põllumajandustoodete tootmise ja nendega kauplemise suhtes ainult sellises ulatuses, mis on liidu õigusaktidega kindlaks määratud aluslepingu artikli 43 lõike 2 ■ raames ning vastavalt nendes lõigetes ette nähtud menetlusele.
- (120a) *Võttes arvesse põllumajandussektori eripära ja selle sõltuvust terve toiduainete tarneahela heast toimimisest, sealhulgas konkurentsieeskirjade tulemuslikust kohaldamisest kõigile seotud sektoritele kogu toiduainete tarneahela puhul, mis võib olla äärmiselt kontsentreeritud, tuleks erilist tähelepanu pöörata aluslepingu artiklis 42 sätestatud konkurentsieeskirjade kohaldamisele. Selleks on vaja tihedat koostööd komisjoni ja liikmesriikide konkurentsiasutuste vahel. Lisaks on komisjoni poolt vajaduse korral vastu võetavad suunised sobilik vahend, et anda suuniseid ettevõtjatele ja muudele asjaomastele sidusrühmadele.*
- (121) ■ *Tuleks ette näha, et aluslepingu artiklis 101 osutatud kokkuleppeid, otsuseid ja tegevusi käsitlevaid ning turgu valitsevate seisundite kuritarvitamisega seotud konkurentsieeskirju ■ kohaldatakse* põllumajandustoodete tootmise ja nendega kauplemise suhtes sel määral, et nende kohaldamine ei ohustaks ÜPP eesmärkide

saavutamist.

- (122) Eriline lähenemisviis tuleks lubada sellistele põllumajandustootjatele või põllumajandustootjate organisatsioonidele või nende liitudele, kelle eesmärk on põllumajandustoodete ühistootmine või -turustamine või ühiste seadmete kasutamine, välja arvatud siis, kui selline ühistegevus välistab konkurentsi või ohustab aluslepingu artikli 39 eesmärkide saavutamist.
- (123) ***Ilma et see piiraks teatavate toodete (näiteks juust ja sink, mille puhul kohaldatakse kaitstud päritolunimetust või kaitstud geograafilist tähist, või vein, mis on reguleeritud erieeskirjadega) pakkumise reguleerimist***, tuleks seoses teatavate kutsealadevaheliste organisatsioonide tegevusega **lubada** erikäsitlust, tingimusel et see ei põhjusta turgude eraldamist, ei kahjusta ühise turukorralduse latusat toimimist, ei moonuta ega kõrvalda konkurentsi, ei sisalda hindade **või kvootide** kindlaksmääramist ega tekita diskrimineerimist.
- (124) Riikliku abi andmine kahjustaks **siseturu nõuetekohast toimimist**. Seepärast tuleks põllumajandustoodete suhtes kohaldada üldjuhul aluslepingu riigiabi käsitlevaid sätteid. Teatavates olukordades tuleks lubada erandeid. Selliste erandite kohaldamiseks peaks komisjon koostama olemasoleva, uue või kavandatava riikliku toetuse loetelu, andma liikmesriikidele asjakohast nõu ja pakkuma välja neile sobivaid meetmeid.
- (124a) ***Väljajuurimistasu ja teatavaid veinisektori toetusprogrammide meetmeid käsitlevad sätted ei tohiks takistada riiklike maksete tegemist samal eesmärgil.***
- (125) Põhjapõtrade ja põhjapõdratoodete tootmise ja turustamise erilise majandusliku olukorra tõttu võivad Soome ja Rootsi kõnealuste tegevuste puhul jätkata riikliku toetuse maksmist.
- (125a) ***Soomes sõltub suhkrupeedikasvatuse eralistest geograafilistest ja kliimatingimustest, mis mõjutavad suhkrupeedikasvatust ebasoodsalt lisaks suhkrureformi üldistele mõjudele. Seepärast tuleks kõnealusel liikmesriigil lubada oma suhkrupeedikasvatajatele teha jätkuvalt riiklikke makseid.***
- (125b) ***Liikmesriigid peaksid saama teha riiklikke makseid käesolevas määruses sätestatud mesindusmeetmete kaasrahastamiseks ja struktuuri- või loodustingimuste poolest ebasoodsas olukorras olevate mesilate kaitsmiseks või majandusarengu programmide raames, välja arvatud tootmiseks või turustamiseks mõeldud abi.***
- (125c) ***Liikmesriikidel, kes osalevad laste toidule juurdepääsu parandamisega seotud kavades, peaks olema lisaks liidu toetusele õigus anda toodete jagamiseks ja teatavate seotud kulude katmiseks riiklikku toetust.***
- (126) Selleks et lahendada õigustatud erakorralisi olukordi ka pärast toetusprogrammides ettenähtud erakorralise destilleerimismeetme üleminekuperioodi lõppu aastal 2012, peaksid liikmesriigid olema suutelised tegema riiklikke toetusmakseid erakorraliseks destilleerimiseks, järgides üldist eelarvelist piirangut, mis on 15 % liikmesriigi riikliku toetusprogrammi vastava aastaelarve suuruselt. Sellistest riiklikest maksetest tuleks komisjonile teatada ning need tuleb **enne nende tegemist heaks kiita.**
- I**
- (129) Liikmesriikidel tuleks lubada jätkata pähklitoetuse riiklike maksete tegemist, nagu praegu on ette nähtud määruse (EÜ) nr 73/2009 artikliga 120, et pehmendada liidu varasema pähklitoetuskava tootmiskohustusest lahutamise mõju. Kuna kõnealune määrus tunnistatakse kehtetuks, tuleks selguse huvides **need** riiklikud maksed ette näha käesoleva

määrusega.

- (132) *Selleks et reageerida tõhusalt ja tulemuslikult turuhäirete ohule, tuleks ette näha sekkumise erimeetmed. Tuleks määratleda kõnealuste meetmete reguleerimisala.*
- (133) *Selleks et tõhusalt ja tulemuslikult reageerida turuhäirete ohule, mis on tingitud märkimisväärsest hinnatõusust või -langusest sise- või välisturul või muudest sündmustest ja asjaoludest, mis põhjustavad märkimisväärseid turuhäireid või turuhäirete ohtu, kui see olukord või selle mõju tõenäoliselt jätkub või olukord halveneb, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu teatavaid delegeeritud õigusakte meetmete kohta, mis on vajalikud sellele turuolukorrale reageerimiseks, täites samas kõiki kohustusi, mis tulenevad rahvusvahelistest kokkulepetest ja tingimusel, et mis tahes muud käesolevas määruses ette nähtud meetmed osutuvad ebapiisavaks, sealhulgas meetmed, et laiendada või muuta käesoleva määrusega ettenähtud muude meetmete reguleerimisala, kestust või muid aspekte või näha ette eksporditoetused või peatada täielikult või osaliselt imporditollimaksude kohaldamine, sealhulgas teatavate koguste või ajavahemike osas, kui see on vajalik.*
- (133a) Loomataudide leviku tõkestamiseks kavandatud meetmete kohaldamisest tulenevad vaba ringluse piirangud võivad ühe või mitme liikmesriigi turul põhjustada raskusi. Kogemused näitavad, et tõsised turuhäired, näiteks tarbimise või hindade oluline vähenemine, võivad olla tingitud tarbijate usalduse kaotusest seoses ohuga inimeste või loomade tervisele või taimedele. Kogemustest lähtudes tuleks tarbijate usalduse kaotuse tõttu võetavate meetmete kohaldamisala laiendada taimsetele saadustele.
- (133b) Veise- ja vasikaliha, piima ja piimatoodete, sealiha, lamba- ja kitseliha, munade ja kodulinnuliha erakorralised turutoetusmeetmed peaksid olema otseselt seotud haiguste leviku tõkestamiseks vastuvõetud tervishoiu- ja veterinaarmedetega. Neid meetmeid tuleks võtta liikmesriikide palvel, et vältida tõsiseid häireid turgudel.
-
- (133c) *Selleks et erandlikele asjaoludele tulemuslikult reageerida, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu teatavaid delegeeritud õigusakte ■ , milles käsitletakse **vastavalt käesolevas määruses sätestatule nende toodete loetelu laiendamist, mille kohta võib vastu võtta erandlikke toetusmeetmeid.***
- (134) Komisjonile tuleks anda volitused võtta vastu vajalikud meetmed, et lahendada konkreetseid probleeme hädaolukorras.
- (134a) *Turuhäirete ohule tõhusalt ja tulemuslikult reageerimine võib olla eriti oluline piimasektori jaoks. Sarnaselt võivad konkreetset probleemid tekkida hädaolukorras. Seetõttu on vaja rõhutada, et eespool nimetatud meetmete vastu võtmine komisjoni poolt turuhäirete, sealhulgas turu tasakaalustamatuse korral, või selliste meetmete vastu võtmine, mida on vaja konkreetsete probleemide lahendamiseks hädaolukorras, võib eelkõige hõlmata piimasektorit.*
- (134b) *Selleks et reageerida turu tõsise tasakaalustamatuse perioodidele, võivad olla asjakohased eraettevõtjate ühise tegutsemise konkreetsete kategooriatega seotud erandlikud meetmed, et stabiliseerida asjakohaseid sektoreid, võttes arvesse täpseid kaitsemeetmeid, piiranguid ja tingimusi. Kui sellised meetmed jäävad aluslepingu artikli 101 lõike 1 reguleerimisalasse, peaks komisjonile andma võimaluse näha ette piiratud ajaks erand. Need meetmed peaksid siiski täiendama käesoleva määrusega kavandatud*

liidu tegevust riikliku sekkumise ja eraladustamise või erandlike meetmete raamistikus ega tohiks takistada ühtse turu toimimist.

- (135) Ettevõtjatelt, liikmesriikidelt ja/või kolmandatelt riikidelt **peaks olema võimalik nõuda** teadete esitamist seoses käesoleva määruse kohaldamisega, põllumajandustoodete turu järelevalve, analüüsi ja haldamisega, turu läbipaistvuse tagamise, ÜPP meetmete nõuetekohase toimimise, kõnealuste meetmete kontrollimise, järelevalve, hindamise ja auditeerimisega ning rahvusvahelistes kokkulepetes **sätetatud nõuete täitmisega**, sealhulgas kõnealuste kokkulepete kohaste teavitamisnõuetega. Ühtlustatud, täiustatud ja lihtsustatud käsitluse tagamiseks peaks komisjonil olema õigus võtta vastu kõik teavitamist käsitlevad vajalikud meetmed. Sel juhul peaks komisjon võtma arvesse andmevajadust ja sünergiaid võimalike andmeallikate vahel.
- (136) Selleks et **tagada teabesüsteemide terviklikkus ning edastatud dokumentide ja seonduvate andmete õigsus ja loetavus**, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu teatavaid delegeeritud õigusakte **esitatava teabe laadi ja liigi kohta; töödeldavate andmete kategooriate ja maksimaalse andmete säilitamise aja kohta; andmetöötluse eesmärgi kohta, eelkõige selliste andmete avaldamise ja kolmandatele riikidele edastamise korral**; kättesaadavaks tehtud teabele või teabesüsteemidele juurdepääsu õiguste kohta; ja teabe avaldamise tingimuste **kohta**.
- (137) Selliste andmete puhul kohaldatakse liidu õigusakte üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja **selliste andmete** vaba liikumise kohta, eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu **direktiivi 95/46/EÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 45/2001**.
- (137a) **Euroopa andmekaitseinspektoriga konsulteeriti ja ta esitas oma arvamuse 14. detsembril 2011¹.**
- (138) Vahendid põllumajandussektori kriiside puhul ettenähtud reservist tuleks üle kanda vastavalt **määruse (EL) nr [...] [horisontaalne ÜPP määrus] artiklis 24 ja eelarvedistsipliini**, eelarvealast koostööd ning usaldusväärset finantsjuhtimist käsitleva Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahel sõlmitud institutsioonidevahelise kokkuleppe² **punktis 19c** osutatud tingimustele ja menetlusele ning tuleks selgitada, et käesolev määrus on kohaldatav põhiõigusakt.
- (139) Selleks et tagada sujuv üleminek määrusega (EÜ) nr **1234/2007** kehtestatud korraldustelt käesoleva määruse sätetele, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu teatavaid delegeeritud õigusakte **,** vajalike meetmete kohta, eelkõige selliste meetmete kohta, mis on seotud ettevõtjate omandatud õiguste ja õiguspäraste ootuste kaitsega.
- (139a) **Komisjonile tuleks anda õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada või muuta käesoleva määruse teatavaid mitteolemuslikke osi. Eriti oluline on, et komisjon viib oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil. Komisjon peaks delegeeritud õigusaktide ettevalmistamise ja koostamise ajal tagama asjaomaste dokumentide sama- ja õigeaegse ning sobiva edastamise Euroopa Parlamendile ja nõukogule.**
- (140) Kiirmenetlust tuleks kasutada erandjuhtudel, **kui see on vajalik tungiva kiireloomulisuse**

¹ **ELT C ...**

² **ELT L [...], [...], lk [...].**

tõttu, et reageerida tõhusalt ja tulemuslikult turuhäirete ohule või tekkinud turuhäirete korral. Kiirmenetluse valik peaks olema põhjendatud ning tuleks täpsustada juhud, mil kiirmenetlust tuleks kasutada.

- (141) Selleks et tagada käesoleva määruse rakendamiseks ühetaolised tingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011¹.
- (142) Uurimismenetlust tuleks kasutada käesoleva määruse rakendamiseks vajalike õigusaktide vastuvõtmiseks, võttes arvesse, et kõnealused aktid on seotud ÜPPga, nagu on osutatud määruse (EL) nr 182/2011 artikli 2 lõike 2 punkti b alapunktis ii. Nõuandemenetlust tuleks siiski kasutada käesoleva määruse rakendamiseks vajalike konkurentsiküsimustega seotud seadusandlike aktide vastuvõtmiseks, võttes arvesse, et nõuandemenetlust kasutatakse üldise konkurentsioiguse rakendamiseks vajalike õigusaktide vastuvõtmiseks.
- (143) Komisjon peaks nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel võtma vastu viivitamatult kohaldatavad rakendusaktid, mis on seotud liidu selliste kaitsemeetmete vastuvõtmise, muutmise või kehtetuks tunnistamisega, millega peatatakse töötlemise või sees- või välistöötlemise korra kasutamine turuolukorrale reageerimiseks ning lahendatakse hädaolukorras eriküsimused, kui see on vajalik tungiva kiireloomulisuse tõttu.
- (144) Teatavate käesoleva määruse kohaste meetmete puhul, mis nõuavad kiiret tegutsemist või mis on seotud üksnes üldsätete kohaldamisega konkreetsete olukordade puhul ilma konfidentsiaalsuseeskirjadeta, tuleks komisjonile anda õigus vastu võtta rakendusakte määrust (EÜ) nr 182/2011 kohaldamata.
- (145) Lisaks peaks komisjonil olema õigus täita teatavaid haldus- või juhtimisülesandeid, mis ei eelda delegeeritud õigusaktide ega rakendusaktide vastuvõtmist.
- (145a) Käesolevas määruses tuleks kooskõlas Horvaatia ühinemisaktiga sätestada teatavad Horvaatiat käsitlevad erieeskirjad².**
- (146) Määruse (EÜ) nr 1234/2007 kohaselt kaotavad mitmed **sektoripõhised** meetmed kehtivuse mõistliku aja jooksul pärast käesoleva määruse jõustumist. Pärast määruse (EÜ) nr 1234/2007 kehtetuks tunnistamist tuleks asjakohaseid sätteid kohaldada jätkuvalt kuni vastavate kavade lõppemiseni.
- █**
- (148) Nõukogu määrus (EMÜ) nr 922/72³ (milles käsitletakse siidiusside kasvatamiseks abi andmist 1972/73. kasvatusaastaks) on tänaseks aegunud; nõukogu määrus (EMÜ) nr 234/79⁴ (ühise tollitariifistiku nomenklatuuri kohandamise korra kohta) on

¹ **Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes** (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

² **ELT L 112, 24.4.2012, lk 21.**

³ **Nõukogu määrus (EMÜ) nr 922/72, millega sätestatakse siidiusside kasvatamiseks abi andmise üldeeskirjad 1972/73. kasvatusaastaks** (EÜT L 106, 5.5.1972, lk 1).

⁴ **Nõukogu määrus (EMÜ) nr 234/79 põllumajandustoodete ühise tollitariifistiku nomenklatuuri kohandamise korra kohta** (EÜT L 34, 9.2.1979, lk 2).

asendatud käesoleva määrusega; nõukogu määrus (EÜ) nr 1601/96¹ (milles käsitletakse humala tootjatele 1995. aasta lõikusega seotud toetust) on ajutine meede, mille laad on tänaseks aegunud. Nõukogu määrus (EÜ) nr 1037/2001² (millega lubatakse pakkuda ja tarnida teatavaid importveine) on asendatud nõukogu otsusega 2006/232/EÜ³ vastu võetud Euroopa Ühenduse ja Ameerika Ühendriikide vahelise veinikaubanduslepingu sätetega ning on seetõttu aegunud. Selguse ja õiguskindluse huvides tuleks *kõnealused* määrused kehtetuks tunnistada.

- (149) *Teatavad piima- ja piimatootesektoris kehtivad eeskirjad, eelkõige seoses lepinguliste suhetega ja lepingute sõlmimiseks peetavate läbirääkimistega, kaitstud päritolunimetuse või kaitstud geograafilise tähisega juustu pakkumise reguleerimisega, esmaostjate deklaratsioonidega, tootjaorganisatsioonidega, tootjaorganisatsioonide liitudega ja tootmisharudevaheliste organisatsioonidega, on hiljuti jõustunud ning* piimaturu praegustes majandustingimustes ja tarneahela praeguse struktuuri puhul *jätakuvalt* õigustatud. Selleks et meetmete mõju oleks *nimetatud sektoris* täielik, tuleks neid kohaldada piisavalt pika aja jooksul (nii enne kui ka pärast piimakvootide kaotamist). *Need eeskirjad* peaksid siiski olema ajutist laadi ning need tuleks uuesti läbi vaadata. Komisjon peaks vastu võtma piimaturu arengu aruanded, mis hõlmavad eelkõige võimalikke ettepanekuid, et julgustada põllumajandustootjaid sõlmima ühistootmislepinguid, ja mis esitatakse vastavalt 30. juunil 2014 ja 31. detsembril 2018,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I OSA

SISSEJUHATAVAD SÄTTED

Artikkel 1

Reguleerimisala

1. Käesoleva määrusega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus, mis hõlmab kõiki *aluslepingute* I lisa loetletud tooteid, v.a *Euroopa Parlamendi ja nõukogu* määruse (EL) nr [KOM(2011) 416] I lisa loetletud kalandus- ja vesiviljelustooteid.
2. Lõikes 1 määratletud põllumajandustooted jagatakse järgmisteks *käesoleva määruse* I lisa loetletud sektoriteks:
 - a) teravili, I lisa I osa;
 - b) riis, I lisa II osa;
 - c) suhkur, I lisa III osa;

¹ Nõukogu 30. juuli 1996. aasta määrus (EÜ) nr 1601/96, milles sätestatakse humala tootjatele 1995. aasta lõikusega seotud toetuse summad (EÜT L 206, 16.8.1996, lk 46).

² Nõukogu 22. mai 2001. aasta määrus (EÜ) nr 1037/2001, millega lubatakse otsetarbimiseks pakkuda ja tarnida teatavaid importveine, mille puhul võib olla kasutatud nõukogu määruses (EÜ) nr 1493/1999 sätestamata veinivalmistusviise (EÜT L 145, 31.5.2001, lk 12).

³ Nõukogu 20. detsembri 2005. aasta otsus 2006/232/EÜ Euroopa Ühenduse ja Ameerika Ühendriikide vahelise veinikaubanduslepingu sõlmimise kohta (ELT L 87, 24.3.2006, lk 1).

- d) kuivsööt, I lisa IV osa;
- e) seemned, I lisa V osa;
- f) humal, I lisa VI osa;
- g) oliiviõli ja lauaoliivid, I lisa VII osa;
- h) lina ja kanep, I lisa VIII osa;
- i) puu- ja köögiviljad, I lisa IX osa;
- j) töödeldud puu- ja **köögiviljasaadused**, I lisa X osa;
- k) banaanid, I lisa XI osa;
- l) vein, I lisa XII osa;
- m) **eluspuud ja muud taimed, taimesibulad, -juured jms, lõikelilled ja dekoratiivne taimmaterjal**, I lisa XIII osa;
- n) tubakas, I lisa XIV osa;
- o) veise- ja vasikaliha, I lisa XV osa;
- p) piim ja piimatooted, I lisa XVI osa;
- q) sealiha, I lisa XVII osa;
- r) lamba- ja kitseliha, I lisa XVIII osa;
- s) munad, I lisa XIX osa;
- t) linnuliha, I lisa XX osa;
- u) **põllumajandusliku päritoluga** etüülalkohol, I lisa XXI osa;
- v) mesindustooted, I lisa XXII osa;
- w) siidiussid, I lisa XXIII osa;
- x) muud tooted, I lisa XXIV osa.

Artikkel 2

Ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP) üldsätted

Määrust (EL) nr [...] **[horisontaalne ÜPP määrus]** ja selle alusel vastu võetud sätteid kohaldatakse käesolevas määruses sätestatud meetmete suhtes.

Artikkel 3

Mõisted

1. Käesolevas määruses kasutatakse teatavaid sektoreid käsitlevaid II lisa sätestatud mõisteid.
 - 1a. **II lisa 1a osa B jaos sätestatud mõisteid kohaldatakse ainult artiklis 100a osutatud ajavahemikul.**
2. **Kui käesolevas määruses ei ole sätestatud teisiti**, kasutatakse käesoleva määruse kohaldamisel **Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr [...] [horisontaalne ÜPP määrus], Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr [...] ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr [...] sätestatud mõisteid.**

3. ***Selleks et võtta*** arvesse riisisektori eripära, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 160 vastu delegeeritud õigusakte, ***millega muudetakse*** II lisa I osas sätestatud riisisektorit käsitlevaid mõisteid ***niivõrd, kui see on vajalik nende mõistete ajakohastamiseks turu arenguid silmas pidades.***
4. Käesoleva määruse kohaldamisel ***tähendavad*** vähem arenenud piirkonnad selliseid piirkondi, mis on määratletud ***Euroopa Parlamendi ja nõukogu*** määruse (EL) nr ... ***[KOM(2011) 615]¹*** artikli 82 lõike 2 punktis a.
- 4a. ***Käesoleva määruse kohaldamisel tähendavad ebasoodsad ilmastikutingimused selliseid loodusõnnetusega võrreldavaid ilmastikutingimusi nagu külm, rahe, jää, vihm või põud, mis hävitavad rohkem kui 30 % asjaomase põllumajandustootja keskmisest aastatoodangust kolme eelneva aasta jooksul või eelneva viieaastase perioodi kolme aasta keskmisest, välja arvatud kõige kõrgem ja kõige madalam näitaja.***

Artikkel 4

■ Põllumajandustoodete puhul kasutatava ühise tollitariifistiku nomenklatuuri kohandamised ***Kui see on vajalik*** kombineeritud nomenklatuuri tehtavate muudatuste ***arvesse võtmiseks, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 160 vastu delegeeritud õigusakte, millega käesolevas määruses kohandatakse*** tootekirjeldusi ja viiteid kombineeritud nomenklatuuri rubriikidele või alamrubriikidele ■ .

Artikkel 5

Riisi ümberarvestuskursid

Komisjon võib rakendusaktidega:

- a) määrata kindlaks töötlemise eri etappidel oleva riisi ümberarvestuskursid, töötlemiskulud ja kõrvalsaaduste väärtuse;
- b) võtta kõik vajalikud meetmed seoses riisi ümberarvestuskursside kohaldamisega.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 162 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 6

Turustusaastad

Kehtestatakse järgmised turustusaastad:

- a) jooksva aasta 1. jaanuarist 31. detsembrini ***puu- ja köögivilja, töödeldud puu- ja köögivilja ning banaanisektori puhul;***
- b) 1. aprillist järgmise aasta 31. märtsini järgmiste sektorite puhul:
 - i) kuivsöödasektor;

¹ ***Euroopa Parlamendi ja nõukogu ... määrus (EL) nr..., millega kehtestatakse ühissätted ühisesse strateegilisse raamistikku kuuluvate fondide – Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi – kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi ja Ühtekuuluvusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1083/2006 (ELT L [...], [...], lk [...]).***

- ii) siidiussisektor;
- c) 1. juulist järgmise aasta 30. juunini järgmiste sektorite puhul:
 - i) teraviljasektor;
 - ii) seemnesektor;
 - iii) oliiviõli ja lauaoliivide sektor;
 - iv) lina- ja kanepisektor;
 - v) piima- ja piimatootesektor;
- d) 1. augustist järgmise aasta 31. juulini veinisektori puhul;
- e) 1. septembrist järgmise aasta 31. augustini riisisektori puhul;
- f) 1. oktoobrist järgmise aasta 30. septembrini suhkrusektori puhul.

Artikkel 7

Võrdluskünnis

I. Järgmised võrdluskünnised on kindlaks määratud:

- a) teraviljasektor: 101,31 eurot/tonn, mis on seotud lattu tarnitud kauba hulgimüügi etapiga enne mahalaadimist;
- b) III lisa punktis A määratletud standardkvaliteediga koorimata riis: 150 eurot/tonn, mis on seotud lattu tarnitud kauba hulgimüügi etapiga enne mahalaadimist;
- c) III lisa punktis B määratletud standardkvaliteediga pakkimata suhkur, mis on hangitud tehasest:
 - i) valge suhkur: 404,4 eurot/tonn;
 - ii) toorsuhkur: 335,2 eurot/tonn;
- d) veise- ja vasikalihasektor: 2224 eurot R3-kvaliteediklassi isasveiste rümba tonni kohta, nagu on sätestatud **IIIa lisa punktis A osutatud** liidu **8 kuu vanuste või vanemate** veiste rümpade klassifitseerimisskaalas;
- e) piima- ja piimatootesektor:
 - i) 246,39 eurot 100 kg või kohta;
 - ii) 169,80 eurot 100 kg lõssipulbri kohta;
- f) sealihasektor: 1 509,39 eurot standardkvaliteediga searümba tonni kohta, mis on määratletud kaalu ja tailihasisalduse alusel, nagu on sätestatud **IIIa lisa punktis B osutatud** liidu searümpade klassifitseerimisskaalas järgmiselt:
 - i) 60–120 kg kaaluvad rümbad: klass E;
 - ii) 120–180 kg kaaluvad rümbad: klass R;
- fa) oliiviõli sektor:**
 - i) 1779 eurot tonni kohta ekstra neitsioliiviõli puhul;**
 - ii) 1710 eurot tonni kohta neitsioliiviõli puhul;**

iii) 1524 eurot tonni kohta lambiõli puhul, mille vabade rasvhapete määr on kaks; seda summat vähendatakse 36,70 euro võrra tonnilt iga happesuse lisühiku kohta.

1a. Võrdluskünniseid jälgib komisjon, võttes arvesse objektiivseid kriteeriume, eelkõige tootmise arengut, tootmiskulusid (eelkõige tooraine) ja turusuundumusi. Vajaduse korral ajakohastatakse võrdluskünniseid seadusandliku tavamenetluse kohaselt, võttes arvesse tootmise ja turgude arengut.

II OSA
SISETURG
I JAOTIS
TURUSEKKUMINE
I PEATÜKK

Riiklik sekkumine ja eraladustusabi

1. jagu

Üldsätted riikliku sekkumise ja eraladustusabi kohta

Artikkel 8

Reguleerimisala

Käesolevas peatükis sätestatakse turusekkumise eeskirjad, milles käsitletakse:

- a) riiklikku sekkumist, kui liikmesriigi pädevad asutused on tooted kokku ostnud ja ladustavad neid müügini, ning
- b) eraettevõtjatele toodete ladustamiseks antavat toetust.

Artikkel 9

Abikõlblike toodete päritolu

Riikliku sekkumise korras ostetakse kokku või eraladustamisabi antakse liidu päritolu toodetele. Kui kõnealused tooted on valmistatud põllukultuuridest, peavad põllukultuurid olema koristatud liidus ning kui tooted on valmistatud piimast, peab piim olema toodetud liidus.

█

Artikkel 9a

ELi rümpade klassifitseerimisskaalad

Liidu rümpade klassifitseerimisskaalad kohaldatakse vastavalt IIIa lisa sätestatud eeskirjadele veise- ja vasikalihasektoris 8 kuu vanuste või vanemate veiste rümpade puhul ja sealihasektoris muude kui aretuseks kasutatud sigade rümpade puhul.

Lamba- ja kitselihasektoris võivad liikmesriigid kohaldada liidu lambarümpade klassifitseerimisskaalat vastavalt IIIa lisa punktis C sätestatud eeskirjadele.

2. JAGU

RIIKLIK SEKKUMINE

Artikkel 10

Riikliku sekkumise tingimustele vastavad tooted

Kui käesolevas jaos sätestatud tingimustest ning *mis tahes lisanõuetest* ja -tingimustest, *mida komisjon võib artikli 18 kohaselt vastu võetud* delegeeritud *õigusaktide* ja *artikli 19 kohaselt vastu võetud* rakendusaktidega sätestada, ei tulene teisiti, kohaldatakse riiklikku sekkumist järgmiste toodete suhtes:

- a) pehme *nisu, kõva* nisu, oder ja mais;
- b) koorimata riis;

- c) veise- ja vasikalihasektori värske või jahutatud liha, mis kuulub CN-koodide 0201 10 00 ja 0201 20 20–0201 20 50 alla;
- d) või, mis on valmistatud liidu tunnustatud ettevõttes otseselt ja ainult pastöriseeritud koorest, mis on saadud otseselt ja ainult lehmapiimast ning mille piimarasvasisaldus on vähemalt 82 % massist ja maksimaalne veesisaldus 16 % massist;
- e) pihustuskuivatuse teel lehmapiimast saadud kõrgeima kvaliteediga lõssipulber, mis on valmistatud liidu tunnustatud ettevõttes ning mille valgusisaldus on vähemalt 34,0 % rasvata kuivekstrakti massist.

Artikkel 11

Riikliku sekkumise ajavahemikud

Riiklik sekkumine toimub:

- a) pehme nisu, **kõva nisu**, odra ja maisi puhul 1. novembrist 31. maini;
- b) koorimata riisi puhul 1. aprillist 31. juulini;
- c) veise- ja vasikaliha puhul terve aasta jooksul;
- d) või ja lõssipulbri puhul 1. märtsist **30. septembrini**.

Artikkel 12

Riikliku sekkumise alustamine ja lõpetamine

1. Artiklis 11 osutatud ajavahemike jooksul:

- a) alustatakse riiklikku sekkumist pehme nisu, või ja lõssipulbri puhul;
- b) võib komisjon rakendusaktidega alustada riiklikku sekkumist **kõva nisu**, odra, maisi ja koorimata riisi (sealhulgas koorimata riisi eriliigid või -sordid) puhul, kui turuolukord seda nõuab. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu artikli 162 lõikes 2 osutatud kontrollimenetluse kohaselt;
- c) võib komisjon muude rakendusaktidega, **mis on vastu võetud ilma artikli 162 lõikeid 2 või 3 kohaldamata**, alustada riiklikku sekkumist veise- ja vasikalihasektori puhul, kui liikmesriigi või liikmesriigi piirkonna artikli 19 **esimese lõigu punkti a** kohaselt **kindlaks määratud** võrdlusperioodi veise- ja vasikaliha keskmine turuhind, mis on registreeritud **IIIa lisa punktis A osutatud liidu veise** rümpade klassifitseerimisskaala alusel, **langeb alla 85 % artikli 7 lõike 1 punktis d sätestatud võrdluskünnisest**.

2. Komisjon võib riikliku sekkumise lõpetada rakendusaktidega, **mis on vastu võetud ilma artikli 162 lõikeid 2 või 3 kohaldamata**, veise- ja vasikalihasektori puhul, kui artikli 19 **esimese lõigu punkti a** kohaselt **kindlaks määratud** võrdlusperioodi jooksul ei ole **käesoleva artikli** lõike 1 punktiga c ette nähtud tingimused enam täidetud.

Artikkel 13

Kokkuostmine kindlaksmääratud hinnaga või hankemenetluse teel

1. Kui on alustatud artikli 12 lõike 1 kohast riiklikku sekkumist, **võtab nõukogu kooskõlas aluslepingu artikli 43 lõikega 3 vastu meetmed** pehme nisu, või, lõssipulbri, **kõva nisu**, odra, maisi, koorimata riisi, **veise- ja vasikaliha** kokkuostuhindade kehtestamiseks ning vajaduse korral meetmed koguseliste piirangute kehtestamise kohta, kui

kokkuostmine toimub kindlaksmääratud hinnaga.

Artikkel 14

Riikliku sekkumise hinnad

1. Riikliku sekkumise hind ***tähendab*** järgmist:
 - a) riikliku sekkumise raames **█** kokku ostetavate toodete hind, kui riiklik sekkumine toimub kindlaksmääratud hinna alusel või
 - b) maksimaalne hind, millega riikliku sekkumise tingimustele vastavaid tooteid võib kokku osta, **█** kui riiklik sekkumine toimub hankemenetluse teel.
2. ***Nõukogu võtab aluslepingu artikli 43 lõike 3 kohaselt vastu meetmed*** riikliku sekkumise hinnataseme ***kindlaksmääramise, sealhulgas hinna tõstmise ja alandamise summade kohta.*** **█**

Artikkel 15

Riiklikest sekkumisvarudest müümise üldpõhimõtted

1. Riikliku sekkumise raames ostetud tooteid müües tuleb:
 - a) vältida turu mis tahes häirimist,
 - b) tagada ostjate võrdne ligipääs kaupadele ja võrdne kohtlemine ning
 - c) järgida **█** aluslepingu kohaselt sõlmitud ***rahvusvahelistest*** kokkulepetest tulenevaid kohustusi.
2. ***Riikliku sekkumise raames kokku ostetud*** tooteid võib võõrandada, tehes need kättesaadavaks määruses (EL) nr [...] sätestatud liidus enim puudust kannatavatele isikutele toiduabi jaotamise programmi jaoks **█**. Sel juhul vastab selliste toodete arvestuslik väärtus ***käesoleva määruse*** artikli 14 lõikes 2 osutatud asjaomasele kindlaksmääratud riikliku sekkumise hinnatasemele.
- 2a. ***Igal aastal teeb komisjon avalikuks tingimuste üksikasjad, mille alusel riikliku sekkumise raames kokku ostetud tooteid eelmise aasta jooksul müüdi.***

3. JAGU

ERALADUSTUSABI

Artikkel 16

Abikõlblikud tooted

Kooskõlas käesolevas jaos sätestatud tingimustega ning komisjoni poolt artiklite ***17 ja 18 kohaselt*** vastu võetud delegeeritud õigusaktidega ning **█ artiklite 17 ja 19 kohaselt** **█** vastu võetud rakendusaktidega sätestatud ***mis tahes lisanõuete*** ja -tingimustega võib eraladustusabi anda järgmistele toodetele:

- a) valge suhkur;
- b) oliiviõli;
- c) linakiud;
- d) ***8 kuu vanuste või vanemate*** **█** veiste värske või jahutatud liha;

- e) otseselt ja ainult lehmapiimast saadud koorest valmistatud või;
- ea) juust;**
- f) lehmapiimast valmistatud lõssipulber;
- g) sealiha;
- h) lamba- ja kitseliha.

Punkti ea kohaldatakse ainult Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1151/2012¹ kohase kaitstud päritolunimetuse või kaitstud geograafilise tähisega juustu suhtes, mida ladustatakse kauem kui laagerdusaeg, mis on sätestatud tootespetsifikaadis toodete puhul, millele on osutatud kõnealuse määruse artiklis 7, ja/või laagerdusaeg, mis aitab kaasa juustu väärtuse tõstmisele.

Artikkel 17

Abi andmise tingimused

1. **Turu läbipaistvuse tagamiseks on komisjonil vajaduse korral õigus võtta kooskõlas artikliga 160 vastu delegeeritud õigusakte, millega kehtestatakse turu läbipaistvuse tagamiseks tingimused, mille kohaselt võib otsustada anda eraladustusabi artiklis 16 loetletud toodete puhul, võttes arvesse:**
 - a) asjaomaste toodete registreeritud liidu keskmisi turuhindu ja võrdluskünniseid ning tootmiskulusid; ning
 - b) vajadust reageerida õigeaegselt eriti keerulisele turuolukorrale või sektori majandusarengule, mis avaldab märkimisväärset negatiivset mõju kasumimarginaalidele .
2. Komisjon võib otsustada rakendusaktidega anda eraladustusabi artiklis 16 loetletud toodete puhul, võttes arvesse käesoleva artikli lõikes 1 osutatud tingimusi. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 162 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.
3. **Nõukogu võtab vastavalt aluslepingu artikli 43 lõikele 3 vastu meetmed** . artiklis 16 sätestatud eraladustusabi **summa kehtestamiseks.**
4. Komisjon võib rakendusaktidega piirata eraladustusabi andmist . Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 162 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

4. JAGU

RIIKLIKU SEKKUMISE JA ERALADUSTUSABI ÜHISSÄTTED

Artikkel 18

Delegeeritud volitused

2. **Selleks et tagada, et tooted, mis on kokku ostetud riikliku sekkumise raames või mille suhtes antakse eraladustusabi, oleksid pikaajalise ladustamise jaoks sobivad ning veatu ja standardse turustuskvaliteediga ning selleks, et võtta riikliku sekkumise ja eraladustamise kulutasuvuse tagamise eesmärgil arvesse eri sektorite eripära, on**

¹ **Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. novembri 2012. aasta määrus (EL) nr 1151/2012 põllumajandustoodete ja toidu kvaliteedikavade kohta (ELT L 343, 14.12.2012, lk 1).**

komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 160 vastu delegeeritud õigusakte, **millega** lisaks käesolevas määruses sätestatud nõuetele **sätestatakse** nõuded ja tingimused, millele **kõnealused** tooted **■** vastama peavad. Kõnealuste nõuete ja tingimuste eesmärk on **tagada** kokkuostetavate **■** ja ladustavate **■** toodete puhul:

- a) **nende kvaliteet** seoses **kvaliteediparameetrite**, kvaliteedigruppide, kvaliteediklasside, kategooriate, **tooteomaduste ja vanusega**;
- b) **nende abikõlblikkus** seoses koguste, pakendamise, **sealhulgas ■** märgistuse, **■** säilitamise, **varasemate ladustuslepingute, ettevõtjate tunnustamise ning** toodete selle etapiga, mille suhtes riikliku sekkumise hind ja eraladustusabi kehtivad.

3. Teravilja- ja koorimata riisi sektorite eripära **arvessevõtmiseks ■** on komisjonil **õigus võtta kooskõlas artikliga 160 vastu** delegeeritud õigusakte, **milles sätestatakse** kvaliteedikriteeriumid nii pehme nisu, **kõva nisu**, odra, maisi ja koorimata riisi kokkuostu kui ka müügi puhul.

■
5. **Selleks et tagada asjakohane ladustamismaht ning riikliku sekkumise süsteemi tõhusus seoses kulutasuvuse, jaotamise ja ettevõtjate juurdepääsuga ning selleks, et säilitada riikliku sekkumise raames kokku ostetud toodete kvaliteet** nende müümiseks ladustamisperioodi lõpus, **on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 160 vastu delegeeritud õigusakte, millega sätestatakse:**

- a) **nõuded, mida tuleb järgida ladustuskohtades kõikide toodete puhul, mille suhtes kohaldatakse riikliku sekkumist;**

-
- c) eeskirjad, milles käsitletakse toodete ladustamist sellises liikmesriigis ja väljaspool seda liikmesriiki, kes vastutab toodete ja nende töötlemise eest seoses tollimaksude ning muude vastavalt ühisele põllumajanduspoliitikale eraldatavate või sissenõutavate summadega **■**.

■
6. **Selleks et tagada eraladustusabi andmisel soovitud tulemuse saavutamine turul, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 160 vastu delegeeritud õigusakte, milles sätestatakse:**

- a) **kohaldatavad eeskirjad ja tingimused** juhuks, kui ladustatav kogus on väiksem kui lepingus ette nähtud;
- b) **sellise abi** ette maksmise tingimused;
- c) **sätted, mille kohaselt võib otsustada, et eraladustuslepingute alusel ladustatud tooteid võib uuesti turustada või müüa.**

7. **Selleks et tagada riikliku sekkumise ja eraladustamise süsteemide nõuetekohane toimimine, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 160 vastu delegeeritud õigusakte, milles ■ :**

- a) **nühakse ette** hankemenetluste kasutamine, millega tagatakse võrdne juurdepääs kaupadele ja ettevõtjate võrdne kohtlemine;
- b) **sätestatakse ettevõtjate suhtes kohaldatavad lisatingimused, et hõlbustada**

liikmesriikide ja ettevõtjate jaoks süsteemi tõhusat juhtimist ja kontrolli;

c) *sätetatakse kohustus esitada tagatis kohustuste täitmise kohta ettevõtjate poolt.*

8. *Selleks et võtta arvesse artiklis 9a osutatud tehnilisi arenguid ja sektori vajadusi ning vajadust standardida eri toodete esitlemist turu läbipaistvuse parandamise ja hindade registreerimise eesmärgil ning seoses turusekkumise meetmete kohaldamisega, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 160 vastu delegeeritud õigusakte, millega kohandatakse ja ajakohastatakse IIIa lisas sätestatud liidu rümpade klassifitseerimis-, identifitseerimis- ja esitlemisskaalasid käsitlevaid sätteid, ning:*

- a) *nähakse ette lisasätted rümpade klassifitseerimise (sealhulgas kvalifitseeritud klassifitseerijate poolt), liigitamise (sealhulgas automaatsed liigitustehnikad), identifitseerimise, kaalumise ja märgistamise ning liidu keskmiste hindade arvutamise ja nende hindade arvutamisel kasutatud kaalukoefitsientide kohta;*
- b) *nähakse ette erandid sätetest ning konkreetsed erandid, mida liikmesriigid võivad kohaldada tapamajade suhtes, milles tapetakse vähe veiseid, ning lisasätted asjaomaste toodete kohta, sealhulgas sätted, mis on seotud lihacus- ja rasvasusklassidega veise- ja vasikalihasektoris, ning täiendavad sätted seoses kaalu, liha värvuse ja rasvkatega lambalihasektoris ning kergete tallede klassifitseerimise kriteeriumid lambalihasektoris;*
- c) *antakse liikmesriikidele luba loobuda searümpade klassifitseerimisskaala kohaldamisest ning kasutada hindamiskriteeriume lisaks kaalule ja hinnangulisele tailihasisaldusele või nähakse ette erandid sellest skaalast.*

Artikkel 19

Kontrollimenetluse kohased rakendusvolitused

Komisjon võtab rakendusaktidega vastu *meetmed*, mis on vajalikud käesoleva peatüki ühetaoliseks kohaldamiseks ning mis võivad eelkõige olla seotud järgmisega:

- aa) *kulud, mida ettevõtja peab kandma juhul, kui riiklikuks sekkumiseks tarnitavad tooted ei vasta minimaalsetele kvaliteedinõuetele;*
- ab) *minimaalse ladustamismahu kindlaksmääramine sekkumiskeskuste ladustamiskohtade jaoks;*
 - a) käesoleva peatüki kohaldamiseks vajalikud võrdlusperioodid, turud ja turuhinnad;
 - b) riikliku sekkumise korras kokkuostetavate toodete tarnimine, pakkuja kantavad transpordikulud, makseasutuste ülevõetavad tooted ja maksmine;
 - c) eri tegevused konditustamisel veise- ja vasikalihasektoris;
- ca) *toodete pakendamise, turustamise ja märgistamise praktiline kord;*
- cb) *võid ja lõssipulbrit tootvate ettevõtjate tunnustamise menetlus käesolevas peatükis sätestatud eesmärkidel;*
- d) *ladustamise lubamine väljaspool selle liikmesriigi territooriumi, kus tooted on kokku ostetud ja ladustatud;*

- e) **█** riikliku sekkumise korras kokkuostetud **█** toodete müük või realiseerimine, eelkõige müügihinnad, laost väljaviimise tingimused, eraldatud toodete edasine kasutamine või sihtkoht, sealhulgas menetlused, mis on seotud **artikli 15 █ teises lõigus osutatud** programmi jaoks kättesaadavaks tehtud toodetega, sealhulgas vedu liikmesriikide vahel;
- ea) **riikliku sekkumise raames kokku ostetud toodetega seotud sätted, milles käsitletakse liikmesriikides ladustamisele jäävate väikeste koguste müüki või koguseid, mida ei ole enam võimalik uuesti originaalpakendisse tagasi panna või mille tarbimisväärtus on langenud, ning mida liikmesriigid realiseerivad omal vastutusel;**
- f) **eraladustamise osas** liikmesriigi pädeva asutuse ja taotlejate vaheliste lepingute sõlmimine ja nende sisu;
- g) **toodete** eraladustamine, laos hoidmine ning laost väljaviimine;
- h) eraladustusperioodi kestus ning **sätted**, mille kohaselt võib selliseid perioode, kui need on lepingus sätestatud, lühendada või pikendada;
- █**
- j) **█** menetlused, mida tuleb järgida kindlaksmääratud hinnaga kokkuostmisel, **sealhulgas menetlused esitatava tagatise ja selle suuruse kohta või eelnevalt kindlaksmääratud** eraladustusabi andmiseks **█** ;
- k) hankemenetluste kasutamine nii riikliku sekkumise kui ka eraladustamise puhul, eelkõige seoses:
- i) pakkumuste esitamisega ning taotletava või esitatava miinimumkogusega **█** ;
- ia) **menetlustega, mida kohaldatakse esitatava tagatise ja selle suuruse suhtes; ning**
- ii) pakkumuste valikuga, millega tagatakse liidule kõige soodsamate pakkumuste eelistamine, võimaldades samal ajal seda, et hankemenetlusele **ei** pea tingimata järgnema lepingu sõlmimine.
- l) **liidu veise-, sea- ja lambarümpade klassifitseerimisskaalade rakendamine;**
- m) **IIIa lisa punktis A.IV ette nähtust erinev esitusviis rümpade ja poolrümpade puhul turuhindade kindlaksmääramiseks;**
- n) **liikmesriikide poolt kohaldatavad paranduskoefitsiendid, mida kasutatakse veise- ja lambarümpade erineva esitusviisi puhul, kui võrdlusesitusviisi ei kasutata;**
- o) **klassifitseeritud rümpade märgistamise praktiline kord ja komisjoni poolt veise-, sea- ja lambarümpade liidu kaalutud keskmise hinna arvutamise praktiline kord;**
- p) **liikmesriikidele antav luba näha nende territooriumil tapetud sigade puhul ette IIIa lisa punktis B.III ettenähtud searümpade esitusviisist erinev esitusviis, kui on täidetud üks järgmistest tingimustest:**
- i) **nende territooriumil kehtiv tavaline kaubandustava erineb IIIa lisa punkti B.III esimeses lõigus määratletud standardesitusviisist;**
- ii) **tehnilised nõuded õigustavad seda;**
- iii) **searümpadelt on eemaldatud ühtlaselt nahk;**
- q) **sätted, mis käsitlevad liikmesriikides rümpade klassifitseerimise kohaldamise kontrolli liidu komitee poolt, kuhu kuuluvad komisjoni ja liikmesriikide nimetatud eksperdid, et**

tagada rümpade klassifitseerimise täpsus ja usaldusvärsus. Nende sätetega nähakse ette, et liit kannab kontrollitegevusest tulenevad kulud.

Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 162 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 20

Muud rakendusvolitused

Komisjon võtab ***ilma artikli 162 lõigetes 2 või 3 osutatud menetlust kohaldamata*** vastu rakendusaktid, mis on vajalikud selleks, et ***erandina IIIa lisa punktist C.III.1 lubada liikmesriikidel kasutada vähem kui 13 kg kaaluvate tallerümpade puhul klassifitseerimisel järgmisi kriteeriume:***

- i) rümba kaal;***
- ii) liha värvus;***
- iii) rasvaladestus.***

II PEATÜKK

TOETUSKAVAD

1. JAGU

TOIDULE JUURDEPÄÄSU PARANDAMISEGA SEOTUD TOETUSKAVAD

Artikkel 20a

Sihtrühm

Põllumajandustoodete jagamisega ja laste toitumisharjumuste parandamisega seotud toetuskavad on suunatud lastele, kes käivad korrapäraselt lasteaias/eelkoolis või algkoolis, põhikoolis või gümnaasiumis, mida juhivad või tunnustavad liikmesriigi pädevad asutused.

1. ALAJAGU

KOOLIDELE PUUVILJA JAGAMISE KAVAD

Artikkel 21

Lastele puu- ja ***köögivilja***, töödeldud puu- ja ***köögivilja*** ning banaanitoodete jagamiseks antav toetus

1. Liidu toetust antakse:
 - a) puu- ja köögiviljade, töödeldud puu- ja köögivilja ning banaanisektori toodete jagamiseks lastele ***artiklis 20a osutatud*** haridusasutustes; ning
 - b) teatavate seonduvate logistika ning jagamise, seadmete, teavitamise, järelevalve, hindamise ja kaasnevate meetmega seotud kulude katmiseks.
2. Liikmesriigid, kes soovivad kavas osaleda, peavad eelnevalt riiklikul või piirkondlikul tasandil välja töötama ***selle*** rakendamise strateegia . Samuti peaksid nad ette nägema

kava tõhususe suurendamiseks vajalikud täiendavad meetmed, **mis võivad hõlmata teavet meetmete kohta, mis annavad teadmisi tervislike toitumisharjumuste, kohalike toiduahelate ja toidu raiskamise ärahoidmise kohta.**

3. Liikmesriigid koostavad oma strateegiate väljatöötamisel loetelu puu- ja köögivilja-, töödeldud puu- ja köögivilja- ning banaanisektori toodetest, mis on nende kavade raames toetuskõlblikud. Kõnealune loetelu ei hõlma **IIIb lisas loetletud** tooteid **Nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel, näiteks siis, kui liikmesriigid tahavad tagada käesoleva kava kohaste toodete laia valiku või muuta oma kava huvipakkumaks, võivad nad oma strateegiaga siiski ette näha, et sellised tooted tunnistatakse abikõlblikeks, kui neile on lisatud vaid piiratud koguses kõnealuses lisas osutatud aineid. Liikmesriigid tagavad, et nende pädevad tervishoiuasutused kinnitavad selliste toodete loetelu, mis on nende kava kohaselt abikõlblikud.** Toodete valikul lähtuvad liikmesriigid objektiivsetest kriteeriumidest, mille hulka võivad kuuluda **tervise- ja keskkonnavalused kaalutlused, toodete hooajalisus, mitmekesisus või kättesaadavus, andes võimaluste piires eelistuse liidu päritolu toodetele, eelkõige kohaliku toodangu ostmisele, kohalikele turgudele, lühikesele tarneahelale või keskkonnavalusele kasule.**
4. **Nõukogu võtab kooskõlas aluslepingu artikli 43 lõikega 3 vastu meetmed lõikes 1 osutatud liidu toetuse kehtestamiseks.**
- 4a. Lõikes 1 osutatud liidu toetus **eraldatakse igale liikmesriigile objektiivsete kriteeriumide alusel, mis põhinevad 6–10-aastaste vanuserühma kuuluvate laste osakaalul igas liikmesriigis.**
■
Kavas osalevad liikmesriigid taotleavad igal aastal liidu toetust, võttes aluseks oma strateegia.
Nõukogu võtab aluslepingu artikli 43 lõike 3 kohaselt vastu meetmed liidu toetuse miinimumsumma kehtestamise kohta iga kavas osaleva liikmesriigi jaoks ning meetmed liikmesriikidele antava toetuse soovitusliku ja lõpliku jagamise kohta.
5. Lõikes 1 osutatud liidu toetust ei tohi kasutada olemasolevate riiklike koolidele puuvilja jagamise kavade, millega **nähakse ette puu- ja köögivilja ning töödeldud puu- ja köögivilja ja banaanide jagamine** või muude koolidele **niisuguste toodete** jagamise kavade rahaliste vahendite asendamiseks. Juhul kui liikmesriik on siiski juba kehtestanud kava, mis oleks käesoleva artikli kohaselt abikõlblik liidu toetuse saamiseks, ning kavatseb seda laiendada või tõhustada, sealhulgas seoses kava sihtrühma, kestuse või abikõlblike toodetega, võib liidu toetust anda tingimusel, et järgitakse **aluslepingu artikli 43 lõike 3 kohaselt sätestatud** piirmäärasid seoses liidu toetuse osakaaluga siseriikliku rahastamise kogumäära suhtes. Sellisel juhul peab liikmesriik oma rakendamisstrateegias märkima, kuidas ta kavatseb oma kava laiendada või tõhustada.
6. Lisaks liidu toetusele võivad liikmesriigid anda artikli 152 kohaselt riiklikku toetust.
7. Koolidele puu- ja köögivilja jagamise liidu kava ei piira ühegi eraldiseisva, liidu õigusega kooskõlas oleva riikliku koolidele puu- ja köögivilja jagamise kava rakendamist.
■
8. Liit võib määruse (EL) nr [...] **[horisontaalne ÜPP määrus]** artikli 6 alusel rahastada ka koolidele puu- ja köögivilja jagamise kavaga seotud teavitamis-, järelevalve- ja hindamismeetmeid, sealhulgas neid, mille eesmärk on teavitada sellest üldsust, ning

võrgustiku loomise meetmeid.

- 8a. ***Kavas osalevad liikmesriigid teevad toiduabi jaotamise kohas teatavaks oma osalemise toetuskavas, osutades liidu toetuse subsideerivale osale.***

Artikkel 22

Delegeeritud volitused

2. ***Selleks et parandada laste tervislikke toitumisharjumusi ning tagada, et toetus oleks suunatud artiklis 20a osutatud sihtrühma kuuluvatele lastele, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 160 vastu delegeeritud õigusakte, et kehtestada eeskirjad, milles käsitletakse:***
- aa) täiendavaid kriteeriume seoses toetuse suunamisega liikmesriikide poolt;***
 - d) toetusesaajate heakskiitmist ja valimist liikmesriikide poolt.***
 - da) riiklike või piirkondlike strateegiate koostamist ja täiendavaid meetmeid .***
3. ***Selleks et tagada Euroopa Liidu vahendite tõhus ja sihtotstarbeline kasutamine, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 160 vastu delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse:***
- a) artikli 21 lõikes 4a osutatud toetuse soovitusliku jaotamise liikmesriikide vahel ümberjaotamise meetodit, mis põhineb saadud taotlustel;***
 - b) kulusid seoses liikmesriikide strateegiatega, mis on abikõlblikud liidu toetuse saamiseks, ning võimalust määrata kindlaks konkreetsete kulude ülemmäär;***
 - ba) liikmesriikide kohustust jälgida ja hinnata oma koolidele puu- ja köögivilja jagamise kavade tõhusust.***
- . .***
4. ***Selleks et parandada teadlikkust toetuskava kohta, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 160 vastu delegeeritud õigusakte, milles nõutakse koolidele puu- ja köögivilja jagamise kava omavatel liikmesriikidelt osutamist liidu toetuse subsideerivale rollile.***

Artikkel 23

Kontrollimenetluse kohased rakendusvolitused

Komisjon võib rakendusaktidega võtta vastu käesoleva alajao kohaldamiseks vajalikud meetmed seoses :

- aa) teabega, mis sisaldub liikmesriikide strateegiates;***
- b) toetuse taotluste ja maksetega;***
- c) kava avaldamise viisidega ja võrgustiku loomise meetmetega;***
- d) liidu koolidele puu- ja köögivilja jagamise kavas osalevate liikmesriikide poolt järelevalve- ja hindamisaruannete esitamise, vormi ja sisuga.***

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 162 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

2. ALAJAGU

KOOLIDELE PIIMA JAGAMISE KAVA

Artikkel 24

Lastele piima ja piimatoodete tarnimise toetus

1. Liidu toetust antakse *artiklis 20a osutatud* haridusasutustes laste varustamiseks teatavate piima- ja töödeldud piimatoodetega, mis kuuluvad CN-koodide 0401, 0403, 0404 90 ja 0406 või CN-koodi 2202 90 alla.
2. Alates 15 augustist 2015 peavad liikmesriigid, kes soovivad kavas osaleda, eelnevalt riiklikul või piirkondlikul tasandil välja töötama selle rakendamise strateegia. Samuti võivad nad ette näha kava tõhususe suurendamiseks vajalikud täiendavad meetmed, mis võivad hõlmata teavet meetmete kohta, mis annavad teadmisi tervislike toitumisharjumuste, kohalike toiduahelate ja toidu raiskamise ärahoidmise kohta.
 - 2a. Liikmesriigid koostavad oma strateegiate väljatöötamisel loetelu piimast ja piimatoodetest, mis on nende vastavate kavade raames vastavalt komisjoni poolt artikli 25 kohaselt vastu võetud eeskirjadele toetuskõlblikud.
 - 2b. Lõikes 1 osutatud liidu toetust ei kasutata olemasolevate koolidele piima ja piimatoodete jagamise riiklike kavade või muude koolidele piima ja piimatoodete jagamise kavade rahaliste vahendite asendamiseks, välja arvatud haridusasutustes lastele tasuta toidu jagamise puhul. Kui liikmesriik on juba kehtestanud kava, mis oleks käesoleva artikli kohaselt abikõlblik liidu toetuse saamiseks, ning kavatseb seda laiendada või tõhustada, sealhulgas kava sihtrühma, kestuse või toetuskõlblike toodete osas, võib siiski liidu toetust anda. Sellisel juhul peab liikmesriik oma rakendamisstrateegias märkima, kuidas ta kavatseb oma kava laiendada või tõhustada.
3. Lisaks liidu toetusele võivad liikmesriigid anda artikli 152 kohaselt riiklikku toetust.
 - 3a. Koolidele piima ja piimatoodete jagamise liidu kava ei piira ühegi niisuguse eraldiseisva, liidu õigusega kooskõlas oleva riikliku koolidele suunatud kava rakendamist, mille eesmärk on piima ja piimatoodete tarbimise edendamine.
4. Nõukogu võtab kooskõlas aluslepingu artikli 43 lõikega 3 vastu meetmed piima puhul antava liidu toetuse ja lõikes 1 sätestatud liidu toetuse saamiseks maksimaalse abikõlbliku koguse kehtestamiseks.
 - 5a. Kavas osalevad liikmesriigid teevad toiduabi jaotamise kohas teatavaks oma osalemise toetuskavas, osutades liidu toetuse subsideerivale osale.

Artikkel 25

Delegeeritud volitused

2. Selleks et võtta arvesse piimatoodete tarbimise suundumust, piimatoodete turu uuendusi ja arengut, toodete kättesaadavust liidu eri turgudel ning toiteväärtuse aspekte, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 160 vastu delegeeritud õigusakte, millega määratakse kindlaks:
 - a) tooted, mis vastavad kavast abi saamise tingimustele kooskõlas artikli 24 lõike 1 sätetega ja võttes arvesse toiteväärtuse aspekte;
 - b) riiklikud või piirkondlikud strateegiad, mida liikmesriikidel tuleb toetuse saamiseks välja töötada, sealhulgas vajaduse korral kaasnevad meetmed;

- c) *järelevalve ja hindamine.*
3. *Selleks et tagada liidu toetuse tõhus ja tulemuslik kasutamine, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 160 vastu delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse:*
- a) *eeskirju tingimusele vastavate toetusesaajate ja taotlejate kohta;*
- b) *nõuet, et liikmesriigid peavad taotlejad heaks kiitma;*
- c) *püimatoodete kasutamist toidu valmistamisel haridusasutustes.*
- 3a. *Selle tagamiseks, et toetuse taotlejad täidavad oma kohustusi, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 160 vastu delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse meetmeid seoses tagatise esitamise ja juhul, kui toetus on ette makstud.*
4. *Selleks et parandada teadlikkust toetuskava kohta, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 160 vastu delegeeritud õigusakte, milles sätestatakse tingimused, mille kohaselt peavad liikmesriigid tagama oma toetuskavas osalemise avalikustamise ja osutama asjaolule, et liit seda subsidierib.*
5. *Võttes arvesse vajadust tagada, et toetuse saamine kajastuks toetuskava alusel kättesaadavate toodete hinnas, võib komisjon delegeeritud õigusaktidega võtta vastu eeskirjad toetuskava raames teostatava hindade järelevalve kohta.*

Artikkel 26

Kontrollimenetluse kohased rakendusvolitused

Komisjon võib rakendusaktidega võtta vastu käesoleva alajao kohaldamiseks vajalikud meetmed seoses ■ :

- a) *menetlustega, millega tagatakse toetuskõlbliku maksimaalse koguse järgimine;*
- aa) *tagatise esitamise menetlustega ja tagatise suurusega, kui toetus on makstud ette;*
- b) *teabega, mis tuleb esitada liikmesriikidele seoses heakskiitmise, toetusetaotluste ja maksete lubamisega;*
- c) *kava avaldamise viisidega;*
- d) *artikli 25 lõike 5 kohase hindade järelevalve korraldamisega.*

Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 162 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

2. JAGU

OLIIVIÕLI JA LAUAOLIIVIDE SEKTORI TOETUSED

Artikkel 27

Oliiviõli ja lauaoliivide sektorit toetavad programmid ■

1. Liit rahastab *artikli 106 alusel tunnustatud tootjaorganisatsioonide, artikli 107 alusel tunnustatud tootjaorganisatsioonide liitude või artikli 108 alusel tunnustatud tootmisharudevaheliste organisatsioonide* koostatud kolmeaastaseid tööprogramme ühes või mitmes järgmises valdkonnas:
- a) *oliiviõli ja lauaoliivide sektori turu järelevalve ja haldamine;*

- a) oliivikasvatuse keskkonnamõjude parandamine;
- aa) oliivikasvatuse konkurentsivõime suurendamine kaasajastamise abil;**
- b) oliiviõli ja lauaoliivide tootmise kvaliteedi parandamine;
- c) oliiviõli ja lauaoliivide kvaliteedi jälgitavus, sertifitseerimine ja kaitsmine, eelkõige lõpptarbijale müüdavate oliiviõlide kvaliteedi kontrollimine riiklike asutuste järelevalve all;
- ca) teabe levitamine tootjaorganisatsioonide, tootjaorganisatsioonide liitude või tootmisharudevaheliste organisatsioonide poolt oliiviõli ja lauaoliivide kvaliteedi parandamiseks võetud meetmete kohta.**

2. Lõikes 1 osutatud tööprogrammide liidupoolne rahastamine on järgmine:

- a) 11 098 000 eurot aastas Kreekale;
- b) 576 000 eurot aastas Prantsusmaale; ning
- c) 35 991 000 eurot aastas Itaaliale.

3. Lõikes 1 osutatud tööprogrammide liidupoolse rahastamise maksimummäär on võrdne liikmesriikide poolt kinnipeetud summadega. Abikõlblike kulude rahastamise ülemmäär on järgmine:

- a) 75 % tegevuste puhul lõike 1 **punktides -a, a ja aa** osutatud valdkondades;
- b) 75 % põhivarasse investeerimise puhul ja 50 % muude tegevuste puhul lõike 1 punktis b osutatud valdkondades;
- c) 75 % tööprogrammide puhul, mida vähemalt kahe tootjaliikmesriigi **lõikes 1 osutatud tunnustatud** organisatsioonid viivad läbi vähemalt kolmes kolmandas riigis või muus liikmesriigis lõike 1 **punktides c ja ca** osutatud valdkondades, ja 50 % muu tegevuse puhul nendes valdkondades.

Asjaomane liikmesriik tagab lisarahastamise, mis moodustab kuni 50 % kuludest, mida liidupoolne rahastamine ei kata.

Artikkel 28

Delegeeritud volitused

Selleks et tagada artiklis 27 sätestatud **liidu** toetuse **tegelik ja tõhus kasutamine** oliiviõli ja lauaoliivide tootmise kvaliteedi **tõstmiseks**, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 160 vastu delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse:

- b) artikli 27 lõikes 1 osutatud valdkondade puhul erimeetmeid, mida saab liidu toetusega rahastada, ning tegevusi ja kulusid, mida rahastada ei saa;**
- c) liikmesriikide poolt liidu toetusest konkreetsetele valdkondadele eraldatavat miinimumsummat;**
- d) tagatise esitamise nõuet, kui on esitatud taotlus tööprogrammi heakskiitmiseks ja toetus on makstud ette;**
- e) kriteeriume, mida liikmesriigid peavad tööprogrammide valikul ja heakskiitmisel arvesse võtma.**

Artikkel 29

Kontrollimenetluse kohased rakendusvolitused

Komisjon võib rakendusaktidega võtta vastu **käesoleva jao kohaldamiseks vajalikud** meetmed seoses:

- a) tööprogrammide rakendamise ja muutmisega;
- b) toetuse maksmisega, sealhulgas toetuse ettemaksmisega.
- c) **menetlusega esitatava tagatise ja selle suuruse kohta, kui on esitatud taotlus tööprogrammi heakskiitmiseks ja toetus on makstud ette.**

Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 162 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

3. JAGU

PUU- JA KÖÖGIVILJASEKTORI TOETUSED

Artikkel 30

Rakendusfondid

1. Puu- ja köögiviljasektori tootjaorganisatsioonid **ja/või nende liidud** võivad moodustada rakendusfondi. Fondi rahastatakse:
 - a) rahaliste toetustega:
 - i) tootjaorganisatsiooni liikmetelt **ja/või tootjaorganisatsioonilt endalt; või**
 - ii) **tootjaorganisatsioonide liitudel** nende liitude liikmete kaudu;
 - b) liidu finantsabist, mida võib anda tootjaorganisatsioonidele **või nende liitudele, juhul kui viimased esitavad rakenduskava või osalise rakenduskava ja tegelevad selle majandamise ja elluviimisega**, kooskõlas mõistete ja tingimistega, mille komisjon **artikli 35 kohaselt** delegeeritud **õigusaktidega** ja **artikli 36** kohaselt rakendusaktidega **■** vastu võtab.
2. Rakendusfonde kasutatakse üksnes selliste rakenduskavade rahastamiseks, mis on liikmesriikidele esitatud ja nende poolt heaks kiidetud.

Artikkel 31

Rakenduskavad

1. Puu- ja köögiviljasektori rakenduskavad **kestavad vähemalt kolm aastat ja kõige enam viis aastat. Rakenduskavadel on** vähemalt kaks artikli 106 lõike 1 punktis c osutatud eesmärki **■** või **kaks** järgmist eesmärki:
 - a) tootmise planeerimine, **sealhulgas tootmise ja tarbimise prognoosimine ja jälgimine**;
 - b) **nii värskete kui ka töödeldud** toodete kvaliteedi edendamine;
 - c) toodete kaubandusliku väärtuse suurendamine;
 - d) nii värskete kui töödeldud toodete tarbimise edendamine;
 - e) keskkonnameetmed, **eelkõige veega seonduvad meetmed**, ja keskkonnasõbralikud tootmismeetodid, sealhulgas mahepõllumajandus;
 - f) kriisiennetus ja -ohje.

Rakenduskavad esitatakse heakskiitmiseks liikmesriikidele.

1a. Samuti võivad tootjaorganisatsioonide liidud esitada terve või osalise rakenduskava, mis sisaldab meetmeid, mille liikmesorganisatsioonid on oma rakenduskavades kindlaks määranud, kuid mida nad ei ole rakendanud. Need rakenduskavad alluvad samadele reeglitele, mis teised rakenduskavad, ning neid käsitletakse samaaegselt liikmesorganisatsioonide rakenduskavadega.

Sel eesmärgil tagavad liikmesriigid, et:

- a) tootjaorganisatsioonide liidu rakenduskavade meetmed on täielikult rahastatud selle liidu liikmesorganisatsioonide poolt ning et see rahastamine tuleb kõnealuste liikmesorganisatsioonide rakendusfondidest;**
- b) meetmed ja vastav rahaline osalus on määratletud iga liikmesorganisatsiooni rakenduskavas;**
- c) rakenduskavasid ei rahastataks kahest allikast.**

2. Lõike 1 punktis f osutatud kriisiennetus ja -ohje on seotud puu- ja köögiviljaturu kriiside vältimise ja tekkinud kriiside lahendamisega ning hõlmab sellega seoses:

- b) investeeringuid, millega muudetakse turule viidavate tootekoguste kasutamine tõhusamaks;**
- c) koolitusmeetmeid, parimate tavade vahetamist;**
- d) toodete tarbimise edendamist ja neist teavitamist *nii ennetuse eesmärgil kui ka kriisiperioodil*;**
- e) toetust ühisfondide moodustamise halduskulude katmiseks;**
- f) viljapuuaedade taasistutamine, kui see on vajalik pärast tervislikel või fütosanitaarsetel põhjustel kohustuslikku väljajuurimist liikmesriigi pädeva asutuse korraldusel;**
- g) toodete turult kõrvaldamist;**
- h) puu- ja köögivilja toorelt koristamist või koristamata jätmist;**
- i) saagikindlustust.**

Saagikindlustuse toetuse eesmärk on kaitsta tootjate sissetulekut loodusõnnetustest, halvatest ilmastikutingimustest, haigustest või kahjurite levikust tulenevate kahjude vastu.

Kindlustuslepingutes nõutakse, et toetusesaajad võtaksid vajalikke riskiennetusmeetmeid.

Kriisiennetus- ja -ohjemeetmed, sealhulgas kolmandas lõigus osutatud laenude põhisumma ja intresside tagasimaksed, ei moodusta üle ühe kolmandiku rakenduskava kuludest.

Tootjaorganisatsioonid võivad kriisiennetus- ja -ohjemeetmete rahastamiseks võtta laene kommertstingimustel. Sellisel juhul võib kõnealuste laenude põhisumma ja intresside tagasimaksmine olla rakenduskava osa ning seega võib seda artikli 32 alusel liidu finantsabist rahastada. Kriisiennetuse ja -ohjega seotud mis tahes konkreetset tegevust võib rahastada kas selliste laenude abil või otseselt või mõlemal viisil.

2a. Käesolevas jaos kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) „toorelt koristamine” – tooreste turustuskõlbmatute toodete, mis ei tohi enne toorelt koristamist olla kahjustatud ilmastikutingimuste või haiguste tõttu või muudel põhjustel, täielik koristamine konkreetselt alalt;
- b) „koristamata jätmine” – käimasoleva tootmistsükli lõpetamine konkreetselt alalt, kus toode on hästi arenenud ning veatu ja standardse turustuskvaliteediga. **Koristamata jätmisena ei käsitata toodete hävimist ilmastikutingimuste või haiguse tagajärjel.”**

3. Liikmesriigid tagavad, et:

- a) rakenduskavad hõlmavad kahte või enamat keskkonnameedet või
- b) vähemalt 10 % rakenduskavade kuludest kasutatakse keskkonnameetmete rahastamiseks.

Keskkonnameetmete puhul järgitakse määruse (EL) nr [...] **[EAFRDi määrus]** artikli 29 lõikes 3 sätestatud põllumajandusliku keskkonnatoetusega seotud tingimusi.

Kui vähemalt 80 % tootjaorganisatsiooni tootjaliikmetest on võtnud ühe või mitu ühesugust põllumajanduse keskkonna kohustust määruse (EL) nr [...] **[EAFRDi määrus]** artikli 29 lõike 3 alusel, siis käsitatakse iga sellist kohustust esimese lõigu punktis a osutatud keskkonnameetmena.

Esimeses lõigus osutatud keskkonnameetmetele antav abi hõlmab kõnealusest tegevusest tulenevaid lisakulusid ja saamatajäänud tulu.

4. Liikmesriigid tagavad, et keskkonnale avaldavat survet suurendavad investeeringud on lubatud üksnes siis, kui on kasutusele võetud tõhusad meetmed keskkonna kaitsmiseks sellise surve eest.

Artikkel 32

Liidu finantsabi

1. Liidu finantsabi on võrdne artikli 30 lõike 1 punktis a osutatud tegelikult makstud rahalise toetuse summaga, kuid mitte suurem kui 50 % tegelikest kuludest.
2. Liidu finantsabi ülempiir on 4,1 % iga tootjaorganisatsiooni **ja/või nende liidu** turustatud toodangu väärtusest.

Kõnealust protsendimäära võib suurendada 4,6 %le turustatud toodangu väärtusest, tingimusel et summat, mis ületab 4,1 % turustatud toodangu väärtusest, kasutatakse üksnes kriisiennetus- ja -ohjemeetmeteks.

Tootjaorganisatsioonide liitude puhul võib seda protsenti suurendada 4,7 %-ni liidu või selle liikmete turustatud toodangu väärtusest, tingimusel et summat, mis ületab 4,1 % turustatud toodangu väärtusest, kasutatakse ainult kriisiennetus- ja -ohjamismeetmete jaoks, mida see tootjaorganisatsioonide liit rakendab oma liikmete nimel.

3. Tootjaorganisatsiooni taotlusel suurendatakse lõikes 1 sätestatud toetusmäära 50 %lt 60 %le ühe rakenduskava või rakenduskava osa kohta, kui see vastab vähemalt ühele järgmistest tingimustest:
 - a) selle on esitanud mitu liidu tootjaorganisatsiooni, kes tegelevad eri liikmesriikides rahvusvaheliste kavadega;
 - b) selle on esitanud üks või mitu tootmisharudevahelistel alustel toimivate kavadega

- tegelevat tootjaorganisatsiooni;
- c) sellega kaetakse üksnes selliste mahepõllumajanduslike toodete tootmiseks antavaid eritoetusi, mis on hõlmatud nõukogu määrusega (EÜ) nr 834/2007¹;
 - d) see on esimene kava, mille esitab tunnustatud tootjaorganisatsioon, mis on ühinenud teise tunnustatud tootjaorganisatsiooniga;
 - e) see on esimene kava, mille esitab tunnustatud tootjaorganisatsioonide liit;
 - f) selle on esitanud tootjaorganisatsioonid nendest liikmesriikidest, kus tootjaorganisatsioonid turustavad vähem kui 20 % puu- ja köögiviljatoodangust;
 - g) selle on esitanud tootjaorganisatsioon ühest äärepoolseimast piirkonnast, nagu on osutatud aluslepingu artiklis 349.

4. Lõikes 1 sätestatud 50 %list piirmäära suurendatakse 100 %le puu- ja köögivilja turult kõrvaldamiste puhul, kui kõrvaldatav kogus ei ületa 5 % iga tootjaorganisatsiooni turustatud toodangu mahust ning kui kõrvaldamine on toimunud järgmisel viisil:
- a) tasuta jagamine heategevusorganisatsioonidele ja -fondidele, mille liikmesriigid on sel eesmärgil heaks kiitnud, kasutamiseks nende tegevuses selliste inimeste aitamiseks, kellel on riigi seaduste kohaselt õigus saada sotsiaalabi, eelkõige piisavate elatusvahendite puudumise tõttu; **või**
 - b) tasuta jagamine karistusasutustele, koolidele, **artiklis 20a osutatud haridusasutustele** ja laste puhkelaagritele, samuti liikmesriikide määratud haiglatele ja vanadekodudele; liikmesriigid teevad kõik vajaliku tagamaks, et sel viisil jagatud kogused on lisaks selliste asutuste tavaliselt ostetavatele kogustele.

Artikkel 33

Riiklik finantsabi

1. Liikmesriikide nendes piirkondades, kus puu- ja köögiviljasektori tootjate organiseerituse tase on eriti madal, võib komisjon rakendusaktidega lubada liikmesriikidel nõuetekohaselt põhjendatud taotluse alusel maksta tootjaorganisatsioonidele riiklikku finantsabi, mis moodustab maksimaalselt 80 % artikli 30 lõike 1 punktis a osutatud rahalisest toetusest. Kõnealune finantsabi täiendab rakendusfondi kaudu toimuvat rahastamist.

Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 162 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

2. Liikmesriikide piirkondades, milles määruse (EL) nr [...] **[EAFRDi määrus]** artiklis 28 osutatud tootjaorganisatsioonid, tootjaorganisatsioonide liidud ja tootjarühmad turustavad alla 15 % puu- ja köögiviljatoodangu väärtusest ning mille puu- ja köögiviljatoodang annab vähemalt 15 % nende põllumajanduse kogutoodangust, võib liit asjaomase liikmesriigi taotluse põhjal **käesoleva artikli** lõikes 1 osutatud riikliku finantsabi hüvitada.

Komisjon otsustab rakendusaktidega sellise hüvitamise üle. Kõnealused rakendusaktid

¹ ***Nõukogu 28. juuni 2007. aasta määrus (EÜ) nr 834/2007 mahepõllumajandusliku tootmise ning mahepõllumajanduslike toodete märgistamise ja määruse (EMÜ) nr 2092/91 kehtetuks tunnistamise kohta*** (ELT L 189, 20.7.2007, lk 1).

võetakse vastu kooskõlas artikli 162 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 34

Rakenduskavade riiklik raamistik ja riiklik strateegia

1. Liikmesriigid kehtestavad siseriikliku raamistiku artikli 31 lõikes 3 osutatud keskkonnameetmetega seotud üldtingimuste väljatöötamiseks. Kõnealuse raamistikuga tagatakse eelkõige, et sellised meetmed vastavad määruses (EL) nr [...] **[EAFRDi määrus]**, eelkõige *selle* artiklis 6, **sätetatud** asjakohastele nõuetele.
Liikmesriigid esitavad oma raamistiku kavandi komisjonile, kes **võib** rakendusaktidega, **mis on vastu võetud ilma artikli 162 lõigetes 2 või 3 osutatud menetlust kohaldamata, kolme kuu jooksul** nõuda muudatuste tegemist, kui ta leiab, et kõnealune kavand ei võimalda saavutada aluslepingu artiklis 191 ning liidu seitsmendas keskkonnaalases tegevusprogrammis¹ sätestatud eesmärgid. Samu eesmärgid tuleb järgida ka rakenduskavadest toetatavate üksikettevõtetele tehtavate investeeringute puhul.
2. Kõik liikmesriigid koostavad puu- ja köögiviljaturu säästvate rakenduskavade riikliku strateegia. Kõnealuse strateegiaga hõlmatakse:
 - a) olukorra tugevate ja nõrkade külgede analüüs ning arengupotentsiaal;
 - b) valitud prioriteetide põhjendus;
 - c) rakenduskavade ja rahastamisvahendite eesmärgid ning tulemuslikkuse näitajad;
 - d) rakenduskavade hindamine;
 - e) tootjaorganisatsioonide aruandluskohustus.Riiklikus strateegias sisaldub ka lõikes 1 osutatud riigisisene raamistik.
3. Lõikeid 1 ja 2 ei kohaldata liikmesriikide suhtes, kus ei ole tunnustatud tootjaorganisatsioone.

Artikkel 35

Delegeeritud volitused

Selleks et tagada puu- ja köögiviljasektoris tootjaorganisatsioonidele **ja nende liitudele** tõhus, sihipärane ja jätkusuutlik toetus, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 160 vastu delegeeritud õigusakte, et kehtestada eeskirjad, milles käsitletakse:

- a) rakendusfonde ja rakenduskavasid, mis on seotud:
 - i) hinnangulise mahuga **ning tootjaorganisatsioonide ja nende liitude otsustega rahaliste toetuste** ja rakendusfondide kasutamise kohta;
 - ii) rakenduskavadesse **lisatavate või nendest välja jäetavate** meetmete, tegevuse ja kuludega **ning haldus- ja personalikuludega, nende muutmisega ja liikmesriikide poolt määratletavate lisanõuetega;**
 - iii) rakenduskavade ja maaelu arengu programmide **topeltrahastamise vältimisega;**

¹ **Euroopa Parlamendi ja nõukogu ... otsus nr ..., milles käsitletakse Euroopa Liidu üldist keskkonnaalast tegevusprogrammi aastani 2020 „Hea elu maakera võimaluste piires” (ELTL ...).**

- v) tootjaorganisatsioonide liitude rakenduskavadega;
 - va) *erieeskirjadega, mida kohaldatakse juhtudel, kui tootjaorganisatsioonide liidud haldavad, menetlevad, rakendavad ja esitavad rakenduskava täies mahus või osaliselt.*
 - vi) *kohustusega kasutada ühiseid näitajaid rakenduskavade järelevalveks ja hindamiseks;*
- b) *rakenduskavade* ■ riiklikku raamistikku ja ■ riiklikku strateegiat *seoses kohustusega jälgida ja hinnata riikliku raamistiku ja riiklike strateegiate tõhusust;*
- c) liidu finantsabi, mis on seotud:
- i) liidu finantsabi ja ■ *artikli 32 lõikes 2 osutatud* tootjaorganisatsiooni *või nende liitude* turustatud toodangu väärtuse arvutamise alusega;
 - ii) toetuse arvutamiseks kohaldatava võrdlusperioodiga;
 -
 - iv) ettemaksete tegemisega ning *tagatise esitamise nõudega, juhul kui toetus on makstud* ette;
 - iva) *tootjaorganisatsioonide liitude rakenduskavade rahastamise suhtes kohaldatavate erieeskirjadega, eelkõige artikli 32 lõikes 2 sätestatud piirmäärade kohaldamisega seotud eeskirjadega;* ■
- d) kriisiennetus- ja -ohjemeetmeid, mis on seotud:
- i) *liikmesriikide võimalusega mitte kohaldada ühte või mitut* kriisiennetuse ja -ohje meetet;
 - ii) *artikli 31 lõike 2 punktidega b, c ja d seotud* tingimustega;
 - iii) turult kõrvaldatud toodete lubatava sihtotstarbega, *mida otsustavad liikmesriigid;*
 - iv) turult kõrvaldamise maksimumtoetuse *tasemega;*
 - v) etteteatamise nõudega turult kõrvaldamise korral;
 - vi) turustatud toodangu mahu arvutamise alusega *artikli 32 lõikes 4 osutatud tasuta jagamise jaoks ja turustatud toodangu maksimaalse mahu kindlaksmääramisega* turult kõrvaldamise korral;
 - vii) tasuta jagamiseks ettenähtud toodete pakendil Euroopa Liidu embleemi esitamise ■ nõudega;
 - viii) kõrvaldatud toodete saajatele esitatavate tingimustega ■ ;
 - ix) ■ *mõistete kasutamisega käesoleva jao kohaldamiseks;* ■ x) *liikmesriikide poolt vastuvõetavate* tingimustega toorelt koristamise ja koristamata jätmise, saagikindlustuse ja ühisfondide *kohta;*
 - xi) ■ saagikindlustusega;
 - xiii) *ühisfondidega ja*
 - xiv) *tingimustega ja kulude ülemmäär kindlaksmääramisega seoses viljapuuaedade ümberistutamisega tervislikel või fütosanitaarsetel põhjustel kooskõlas artikli 31 lõike 2 esimese lõigu punktiga f;*

- e) riiklikku finantsabi, mis on seotud:
 - i) tootjate organiseerituse tasemega;
 - iv) **tagatise esitamise nõudega ette maksmise korral;**
 - v) **liidu** poolt tagasi makstava riikliku finantsabi maksimaalse protsendiga.

Artikkel 36

Kontrollimenetluse kohased rakendusvolitused

Komisjon võib rakendusaktidega võtta vastu meetmed seoses:

- a) rakendusfondide juhtimisega;
 - aa) **teabega, mis sisaldub artiklis 34 osutatud rakenduskavades, riiklikes raamistikes ja riiklikes strateegiates, nende esitamisega liikmesriikidele, tähtaegadega, saatedokumentidega ja heakskiitmisega liikmesriikide poolt;**
 - b) **rakenduskavade rakendamisega tootjaorganisatsioonide ja tootjaorganisatsioonide liitude poolt;**
 - ba) **riiklike strateegiate ja rakenduskavade järelevalve ja hindamisaruannete esitamise, vormi ja sisuga;**
 - c) toetusetaotluste ja toetuse maksmisega, sealhulgas ette maksmisega ja toetuse osalise maksmisega;
 - d) **tasuta jagamiseks ettenähtud toodete pakendil Euroopa Liidu embleemi esitamise praktilise korraga;**
 - e) turustamisstandarditega turult kõrvaldamise korral;
 - f) transpordi-, sortimis- ja pakendamiskuludega tasuta jagamise korral;
 - g) edendus-, teavitamis- ja koolitusmeetmetega kriisiennetuse ja -ohje korral;
 - h) **turult kõrvaldamise, toorelt koristamise, koristamata jätmise ja saagikindlustusmeetmete rakendamisega;**
-
- j) riikliku finantsabi **taotlemise**, lubamise, **maksmise ja** hüvitamisega ■ ;
 - ja) **tagatise esitamise menetlustega ja tagatise suurusega, kui toetus on makstud ette.** ■

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 162 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

■

4. JAGU

VEINISEKTORI TOETUSPROGRAMMID

1. ALAJAGU

ÜLDSÄTTED JA TOETUSKÕLBLIKUD MEETMED

Artikkel 37

Reguleerimisala

Käesolevas jaos on sätestatud eeskirjad, millega reguleeritakse liidu vahendite eraldamist liikmesriikidele ning kõnealuste vahendite kasutamist liikmesriikide poolt viieaastaste riiklike toetusprogrammide (edaspidi „toetusprogrammid”) raames veinisektorit toetavate erimeetmete rahastamiseks.

Artikkel 38

Kooskõla ja järjepidevus

1. Toetusprogrammid on kooskõlas liidu õigusega ning liidu tegevuse, poliitika ja prioriteetidega.
2. Liikmesriigid vastutavad toetusprogrammide eest ning tagavad, et need on sisult järjekindlad ning et neid koostatakse ja rakendatakse objektiivselt, võttes arvesse asjaomaste tootjate majanduslikku olukorda ja vajadust vältida tootjate põhjendamatu ebavõrdset kohtlemist.
3. Toetust ei anta:
 - a) nendele teadusprojektidele ja teadusprojekte toetavatele meetmetele, **millele ei ole osutatud** artikli 43 lõike 3 punktides d ja e;
 - b) määruse (EL) nr [...] **[EAFRD-i määrus]** kohastes liikmesriikide maaelu arengu programmides sisalduvatele meetmetele.

Artikkel 39

Toetusprogrammide esitamine

1. Iga IV lisas loetletud tootjaliikmesriik esitab komisjonile viieaastase toetusprogrammi kavandi, mis sisaldab vähemalt ühte artiklis 40 sätestatud abikõlblikku meetet.
 - 1a. Toetusprogrammide toetusmeetmed töötatakse välja sellisel geograafilisel tasandil, mida liikmesriik peab kõige asjakohasemaks. Enne toetusprogrammi komisjonile esitamist konsulteerib liikmesriik sobiva territoriaalse tasandi pädevate asutuste ja organisatsioonidega.**
 - 1b. Iga liikmesriik esitab ühe toetusprogrammi kavandi, milles võib võtta arvesse piirkondlikke eripärasid.**
2. Toetusprogramme hakatakse kohaldama kolm kuud pärast nende esitamist komisjonile. Siiski **võib** komisjon **sätestada** rakendusaktiga, **mis on vastu võetud ilma artikli 162 lõigetes 2 või 3 osutatud menetlust kohaldamata** , et esitatud toetusprogramm ei ole kooskõlas käesolevas jaos sätestatud eeskirjadega **ning** sellest liikmesriiki teavitada. Sellisel juhul esitab liikmesriik komisjonile muudetud toetusprogrammi. Muudetud toetusprogrammi hakatakse kohaldama kaks kuud pärast selle esitamist, välja arvatud juhul, kui vastuolu ei ole kõrvaldatud – sel juhul kohaldatakse käesolevat lõiku.
3. Lõiget 2 kohaldatakse *mutatis mutandis* liikmesriikide esitatud toetusprogrammide muudatuste suhtes.

Artikkel 39a

Toetusprogrammide esitamine

Toetusprogrammid hõlmavad vähemalt järgmisi elemente:

- a) **kavandatud meetmete üksikasjalik kirjeldus ja nende arvudes väljendatud eesmärgid;**

- b) *peetud konsultatsioonide tulemused;*
- c) *eelhindamine, mis näitab eeldatavat tehnilist, majanduslikku, keskkonnaalast ja sotsiaalset mõju;*
- d) *meetmete rakendamise ajakava;*
- e) *üldine rahastamistabel, mis hõlmab ressursside kasutamist ja kavandatud soovituslikku meetmetevahelist vahendite jaotust kooskõlas IV lisas sätestatud ülemmääradega;*
- f) *järelevalveks ja hindamiseks kasutatavad kriteeriumid ja arvulised näitajad ning meetmed, millega tagatakse toetusprogrammide tõhus ja nõuetekohane rakendamine;*
- g) *toetusprogrammi rakendamise eest vastutavate pädevate asutuste ja organite nimed.*

Artikkel 40

Abikõlblikud meetmed

Toetusprogrammid võivad sisaldada üksnes ühte või mitut järgmist meetet:

- b) müügi edendamine vastavalt artiklile 43;
- ba) innovatsioon veinisektoris kooskõlas artikliga 43a;**
- c) viinamarjaistanduste ümberkorraldamine ja muutmine vastavalt artiklile 44;
- d) toorelt koristamine vastavalt artiklile 45;
- e) ühisfondid vastavalt artiklile 46;
- f) saagikindlustus vastavalt artiklile 47;
- g) investeringud vastavalt artiklile 48;
- h) kõrvalsaaduste destilleerimine vastavalt artiklile 49 .

Artikkel 41

Toetusprogrammide üldeeskirjad

1. Saada olevaid liidu rahalisi vahendeid eraldatakse IV lisas sätestatud eelarvepiiride raames.
2. Liidu toetust antakse üksnes selliste abikõlblike kulude katmiseks, mis on tehtud pärast asjaomase toetusprogrammi esitamist.
3. Liikmesriigid ei kata toetusprogrammide alusel liidu rahastatavate meetmete kulusid.

2. ALAJAGU

ERITOETUSMEETMED

Artikkel 43

Edendamine

1. Käesoleva artikli kohane toetus hõlmab teavitus- või müügiedendusmeetmeid, mis on suunatud liidu veinidele:

- a) *liikmesriikides, eesmärgiga teavitada tarbijaid vastutustundlikust veinitarbimisest ning päritolunimetusi ja geograafilisi tähiseid hõlmavatest liidu süsteemidest; või*
- b) kolmandates riikides, *eesmärgiga* suurendada seeläbi nende konkurentsivõimet .

3. Lõike 1 *punktis b* osutatud meetmeid *kohaldatakse kaitstud päritolunimetuse või kaitstud geograafilise tähisega veinide või selliste veinide suhtes, millele on märgitud viinamarjasort, ning* need võivad hõlmata üksnes järgmist:

- a) avalikke suhteid, müügiesenduse- või reklaamimeetmeid, eelkõige neid, mis rõhutavad liidu toodete *kõrgeid standardeid*, eriti seoses kvaliteedi, toiduohutuse või *keskkonnaga*;
- b) osalemist rahvusvahelise tähtsusega üritustel, messidel või näitustel;
- c) teavituskampaaniaid, mis tutvustavad eelkõige päritolunimetusi, geograafilisi tähiseid ja mahetootmist hõlmavaid liidu süsteeme;
- d) uurimusi uute turgude kohta, mis on vajalikud turuväljundite laiendamiseks;
- e) uurimusi teavitus- ja müügiesendusemeetmete tulemuste hindamiseks.

4. Lõikes 1 osutatud liidu toetus müügiesendusemeetmetele ei tohi ületada 50 % abikõlblikest kulutustest.

Artikkel 43a

Innovatsioon veinisektoris

Toetust võib anda nii materiaalseks kui mittemateriaalseks investeeringuteks, mis on suunatud VI lisa II osas osutatud toodetega seotud uute toodete, protsesside ja tehnoloogia arendusele. Toetuse eesmärk on suurendada liidu viinamarjasaaduste turustamisvõimalusi ja konkurentsivõimet ning see võib hõlmata teadmussiirde elementi.

Artikkel 44

Viinamarjaistanduste ümberkorraldamine ja muutmine

1. Viinamarjaistanduste ümberkorraldamise ja muutmise meetmete eesmärk on suurendada veinitootjate konkurentsivõimet.
2. Viinamarjaistanduste ümberkorraldamist ja muutmist toetatakse siis, kui liikmesriigid esitavad oma tootmisvõimsuse ülevaate vastavalt artikli 102 lõikele 3.
3. Viinamarjaistanduste ümberkorraldamiseks ja muutmiseks antav toetus, *mis võiks samuti kaasa aidata jätkusuutlike tootmissüsteemide ja keskkonnajalajälje parandamisele*, võib hõlmata ainult ühte või mitut järgmist tegevust:
 - a) sordivahetus, sealhulgas ümberpookimine;
 - b) viinamarjaistanduste ümberpaigutamine;
 - ba) *viinamarjaistanduste taasistutamine, kui see on vajalik pärast tervislikel või fütosanitaarsetel põhjustel kohustuslikku väljajuurimist liikmesriigi pädeva asutuse korraldusel*;
 - c) viinamarjaistanduste haldamise parandamine, *eelkõige jätkusuutliku tootmise arenenud süsteemide kasutuselevõtmine*.

Ei toetata viinamarjaistanduste tavapärasest uuendamist, **mis tähendab sama viinamarjasordi ümberistutamist sama tihedusega samale maatükile ja sama viinamarjakasvatusemeetodit kasutades, kui** viinapuud on ealiselt vananenud.

Liikmesriigid võivad sätestada lisatingimusi, eelkõige seoses asendatavate viinapuude vanusega.

4. Viinamarjaistanduste ümberkorraldamiseks ja muutmiseks, **sealhulgas viinamarjaistanduste haldamise parandamiseks** antava toetuse vormid võivad olla üksnes järgmised:
 - a) meetme rakendamisest tingitud sissetulekute kaotamise puhul tootjatele antav hüvitis;
 - b) toetus viinamarjaistanduste ümberkorraldamise ja muutmise kulude katmiseks.
5. Lõike 4 punktis a osutatud sissetulekute kaotamise eest tootjatele antav hüvitis võib katta kuni 100 % vastavast kahjumist ning seda võib anda ühel järgmisel kujul:
 - a) olenemata määruse (EÜ) nr 1234/2007 II osa I jaotise III peatüki **IVa** jao II alajaost, milles käsitletakse istutusõigust üleminekuajal, nii uute kui ka vanade viinapuude üheaegse olemasolu lubamine kuni üleminekuaja lõpuni, mis ei tohi olla pikem kui kolm aastat;
 - b) rahaline hüvitis.
6. Liidu toetus viinamarjaistanduste ümberkorraldamise ja muutmise tegelike kulude katmiseks ei või olla rohkem kui 50 %. Vähem arenenud piirkondades viinamarjaistanduste ümberkorraldamiseks ja muutmiseks antav liidu rahaline toetus ei või olla rohkem kui 75 %.

Artikkel 45

Toorelt koristamine

1. Käesolevas artiklis tähendab toorelt koristamine ebaküpsete viinamarjakobarate täielikku hävitamist või eemaldamist, mille tulemusel asjaomase ala saak langeb nullini.

Kaubanduslike viinamarjade viinapuude külge jätmist pärast tavapärase tootmistsükli lõppu (koristamata jätmine) ei käsitata roheline korjena.

2. Toorelt koristamise toetuse eesmärk on aidata turukriiside vältimiseks taastada liidu veinituru pakkumise ja nõudluse tasakaalu.
3. Toorelt koristamise toetust võib anda asjaomase liikmesriigi poolt määratava hüvitisena kindlasummalise toetuse vormis hektari kohta. Toetus ei tohi olla suurem kui 50 % viinamarjakobarate hävitamise või eemaldamise otseste kulude summast ning sissetuleku kaotusest seoses sellise hävitamise või eemaldamisega.
4. Asjaomased liikmesriigid kehtestavad objektiivsetel kriteeriumidel põhineva süsteemi tagamaks, et toorelt koristamise meetme alusel üksikisikutest veinivõttejatele antav hüvitis ei ületaks lõikes 3 **kindlaksmääratud** ülemmäära.

Artikkel 46

Ühisfondid

1. Ühisfondide loomiseks antava toetusega abistatakse tootjaid, kes soovivad end

turukõikumiste vastu kindlustada.

2. Ühisfondide loomiseks antavat toetust võib anda ajutise ja väheneva toetuse vormis, et katta fondide halduskulusid.

Artikkel 47

Saagikindlustus

1. Saagikindlustuse toetuse eesmärk on kaitsta tootjate sissetulekut loodusõnnetustest, halbade ilmastikutingimustest, haigustest või kahjurite levikust **tulenevate kahjude** vastu.
Kindlustuslepingutes nõutakse, et toetusesaajad võtaksid vajalikke riskiennetusmeetmeid.
2. Saagikindlustuse toetust võib anda liidu rahalise toetuse vormis, mis ei ületa:
 - a) 80 % kindlustusmaksetest, mille tootjad on tasunud enda kindlustamiseks loodusõnnetustega võrreldavate halbade ilmastikutingimuste põhjustatud kahju vastu;
 - b) 50 % kindlustusmaksetest, mille tootjad on tasunud enda kindlustamiseks:
 - i) punktis a osutatud kahjude ja halbade ilmastikutingimustest tulenevate muude kahjude vastu;
 - ii) loomade tekitatud kahjude ning taimehaigustest või kahjurite levikust tulenevate kahjude vastu.
3. Saagikindlustuse toetust võib anda juhul, kui asjaomased kindlustushüvitised ei hüvita tootjatele üle 100 % sissetuleku kaotusest, võttes arvesse kõiki tootjatele võimaldatavaid hüvitisi muudest kindlustusriskiga seotud toetuskavadest.
4. Saagikindlustuse toetus ei tohi moonutada kindlustusturu konkurentsi.

Artikkel 48

Investeeringud

1. Toetust võib anda nii materiaalseks kui ka mittemateriaalseks investeeringuteks töötlemisrajatistesse, veinitehaste infrastruktuuri **ning turustusstruktuuridesse ja vahenditesse. Need investeeringud tehakse selleks, et** parandada ettevõtte majanduse üldist tulemuslikkust **ja ettevõtte kohandamiseks turunõudlusega, samuti tema konkurentsivõime suurendamiseks** ning need on seotud VI lisa II osas osutatud viinamarjasaaduste tootmise või turustamisega, **sealhulgas eesmärgiga suurendada energiasäästu ja ülemaailmset energiatõhusust ning parandada jätkusuutlikke protsesse.**

2. Lõike 1 kohast toetuse ülemmäära:

- a) kohaldatakse ainult mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete suhtes komisjoni soovitus 2003/361/EÜ¹ tähenduses;
- b) võib lisaks kohaldada aluslepingu artiklis 349 osutatud äärepoolseimate

¹ **Komisjoni 6. mai 2003. aasta soovitus 2003/361/EÜ mikroettevõtete ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete määratlemise kohta (ELT L 124, 20.5.2003, lk 36).**

piirkondade ning *Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 229/2013¹* artikli 1 lõikes 2 määratletud Egeuse mere väikesaarte kõigi ettevõtjate suhtes.

Soovituse 2003/361/EÜ lisa I jaotise artikli 2 lõikega 1 hõlmamata ettevõtjate suhtes, kellel on *vähem* kui 750 töötajat või kelle käive on väiksem kui 200 miljonit eurot, vähendatakse toetuse ülemmäära poole võrra. Toetust ei anta raskustes olevatele ettevõtjatele, nagu need on määratletud raskustes olevate äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks ette nähtud riigiabi käsitlevates liidu suunistes².

3. Abikõlblikeks kuludeks ei peeta määruse (EL) nr [KOM(2011) 615] artikli 59 lõikes 3 osutatud abikõlbmatuid kulusid.
4. Seoses lubatavate investeerimiskuludega kehtivad liidu toetuse suhtes järgmised abi maksimummäärad:
 - a) 50 % vähem arenenud piirkondades;
 - b) 40 % muudes kui vähem arenenud piirkondades;
 - c) 75 % aluslepingu artiklis 349 osutatud äärepoolseimates piirkondades;
 - d) 65 % määruse (EL) nr 229/2013 artikli 1 lõikes 2 määratletud Egeuse mere väikesaartel.
5. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud toetuse suhtes kohaldatakse *mutatis mutandis* määruse (EL) nr [KOM(2011) 615] artiklit 61.

Artikkel 49

Kõrvalsaaduste destilleerimine

1. Toetust võib anda veinivalmistamise kõrvalsaaduste vabatahtlikuks või kohustuslikuks destilleerimiseks, mis toimub kooskõlas VII lisa II osa D jaos kehtestatud tingimustega.

Toetuse suurus määratakse kindlaks toodetud alkoholi mahuprotsendi ja alkoholikoguse (hektoliitrites) alusel. Toetust ei maksta destilleeritavates kõrvalsaadustes sisalduva alkoholikoguse eest, mis on suurem kui 10 % toodetud veinis sisalduvast alkoholikogusest.
- 1b. *Toetust makstakse destilleerijatele, kes töötlevad destilleerimiseks tarnitud veinivalmistamise kõrvalsaadused vähemalt 92 %-se alkoholisisaldusega toorpiirituseks. Liikmesriigid võivad teha toetuse saamise sõltuvaks toetusesaaja poolsete tagatiste esitamisest.***
2. Toetuse maksimaalsed tasemed põhinevad kogumise ja töötlemise kuludel ning need määrab kindlaks komisjon rakendusaktidega vastavalt artiklile 51.
- 2a. *Asjaomane toetus on ühekordne summa, mis on ette nähtud destilleerijalt tootjale tarnitavate veinivalmistamise kõrvalsaaduste kogumise kulude hüvitamiseks, kui viimane kannab kõnealused kulud.***
3. Lõikes 1 osutatud destilleerimise, milleks on antud toetust, tulemusel saadud alkoholi kasutatakse konkurentsi moonutamise vältimiseks üksnes tööstuslikult või energia

¹ *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. märtsi 2013. aasta määrus (EL) nr 229/2013, millega sätestatakse põllumajanduse erimeetmed Egeuse mere väikesaarte jaoks ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1405/2006 (ELT L 78, 20.3.2013, lk 41).* ■

² ELT C 244, 1.10.2004, lk 2.

saamiseks.

3. ALAJAGU

MENETLUSSÄTTED

Artikkel 50

Delegeeritud volitused

Selleks et tagada, et *liikmesriikide veinisektori* toetusprogrammide eesmärkide saavutamine ja Euroopa *vahendite tõhus ja tulemuslik* kasutamine, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 160 vastu delegeeritud õigusakte, millega kehtestatakse eeskirjad:

- a) kulude eest vastutamise kohta alates kuupäevast, kui *komisjon* toetusprogrammid ja toetusprogrammide muudatused kätte saab, kuni nende kohaldamise alguskuupäevani;
- b) toetusprogrammide sisu ning nende kulude, *haldus- ja personalikulude* ja tegevuste kohta, mida võib liikmesriikide toetusprogrammidesse lisada, ning tingimuste ja võimaluse kohta teha artiklis 47 sätestatud toetuse korral makseid vahendajate kaudu;
- d) tagatise esitamise nõude kohta ette maksmise korral;
- e) mõistete kasutamise kohta käesoleva jao kohaldamiseks;
- ea) kulude ülemmäära kindlaksmääramise kohta seoses viinamarjaistanduste ümberistutamisega tervislikel või fütosanitaarsetel põhjustel kooskõlas artikli 44 lõike 3 esimese lõigu punktiga ba;
- f) topeltrahastamise vältimise kohta
 - i) liikmesriigi veinisektori toetusprogrammi erinevate tegevuste ja
 - ii) liikmesriigi veinisektori toetusprogrammi ja selle maaelu arengu või edendamise programmide vahel;
- g) veinivalmistamise kõrvalsaaduste kõrvaldamise kohta tootjate poolt, kõnealusest kohustusest erandite tegemise kohta täiendava halduskoormuse vältimiseks ning eeskirjade kohta destilleerijate vabatahtlikuks sertifitseerimiseks;
- h) millega võimaldatakse liikmesriikidel kehtestada tingimused toetusmeetmete nõuetekohaseks toimimiseks oma programmides.

Artikkel 51

Kontrollimenetluse kohased rakendusvolitused

Komisjon võib rakendusaktidega võtta vastu meetmed seoses:

- a) toetusprogrammide esitamise ja vastava rahastamiskavaga ning toetusprogrammide läbivaatamisega;
- b) taotlemis-, valiku- ja maksemenetlustega;
- c) liikmesriikide toetusprogrammide kohta aruannete ja hinnangute esitamise, nende vormi ja sisuga;
- d) liikmesriikide poolt toetusmäärade kindlaksmääramisega toorelt koristamise ja

kõrvalsaaduste destilleerimise puhul;

- e) **■** finantsjuhtimisega **ja sätetega** toetusmeetmete **kohaldamise kohta** liikmesriikide poolt;
- f) **tagatise esitamise menetlustega ja tagatise suurusega, kui toetus on makstud ette.**

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 162 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

5. JAGU

TOETUS MESINDUSSEKTORIS

Artikkel 52

Riiklikud programmid ja rahastamine

1. **Mesindustoodete tootmise ja turustamise üldtingimuste parandamiseks** võivad liikmesriigid koostada mesindussektori kolmeaastaseid riiklikke programme (**„mesindusprogrammid“**). **Need programmid koostatakse koostöös mesindussektori esindusorganisatsioonidega.**
 2. Liidu rahaline toetus mesindusprogrammidele **on samaväärne** 50 %-ga liikmesriikide kantavatest kuludest **nende programmide jaoks, mis on heaks kiidetud kooskõlas artikliga 54.**
 3. Selleks et vastata lõikes 2 sätestatud liidu rahastamise tingimustele, peavad liikmesriigid oma territooriumil korraldama mesindussektori tootmis- ja turustusstruktuuri uuringuid.
- 3a. **Mesindusprogrammidesse võib lisada järgmiseid meetmeid:**
- a) **tehniline abi mesinikele ja nende organisatsioonidele;**
 - b) **kahjurite, mesilaste haiguste, eriti varroosi tõrje;**
 - c) **mesilaste rändpidamise ratsionaliseerimine;**
 - d) **mesindustoodete analüüsimise laboratooriumide toetamine eesmärgiga aidata mesinikel oma tooteid turustada ja suurendada nende väärtust;**
 - e) **toetusmeetmed mesitarude hulga suurendamiseks liidus;**
 - f) **koostöö asutustega, kes on spetsialiseerunud mesindust ja mesindustooteid käsitlevate rakendusuuringute programmide täitmisele.**
 - g) **turujärelevalve teostamine;**
 - h) **toodete kvaliteedi parandamine turutoodete tõhusamaks täiustamiseks.**

Artikkel 53

Delegeeritud volitused

1. **Selleks et tagada liidu vahendite tõhus ja tegelik** kasutamine mesindussektori toetuseks, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 160 vastu delegeeritud õigusakte:
 - a) **liikmesriikide mesindusprogrammide ja maaelu arengu programmide topeltrahastamise vältimise** kohta;
 -
 - c) **igale osalevale liikmesriigile liidu rahalise toetuse eraldamise aluse** kohta, mis

põhineb muu hulgas *mesitarude* koguarvul liidus.

2. *Selleks et tagada, et liidu toetuskava on kohandatud viimaste arengutega ja hõlmatud meetmed on mesindustoodete tootmise ja turustamise üldtingimuste parandamiseks tõhusad, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 160 delegeeritud õigusakte, et ajakohastada artikli 52 lõikes 3a osutatud loetelu meetmetest, mis võidakse lisada liikmesriikide mesindusprogrammidesse, lisades loetellu muid meetmeid või kohandades neid meetmeid, ilma neist ühtegi välja jätmata. Nimetatud meetmete loetelu ajakohastamine ei mõjuta enne delegeeritud õigusakti jõustumist vastu võetud riiklike programme.*

Artikkel 54

Kontrollimenetluse kohased rakendusvolitused

Komisjon võib rakendusaktidega *võtta vastu käesoleva jao kohaldamiseks vajalikud meetmed, milles käsitletakse:*

- aa) *riiklike programmide ja liikmesriikide poolt nende mesindussektori tootmis- ja turustusstruktuuri kohta tehtud uuringute sisu;*
 - a) kasutamata vahendite ümberjaotamise *menetlust;*
 - b) liikmesriikide esitatud mesindusprogrammide *heakskiitmist*, sealhulgas liidu rahalise toetuse eraldamist *igale osalevale liikmesriigile;*
 - c) *liikmeriikide poolse rahastamise ülemmäära vastavalt artikli 52 lõikele 2.*

Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 162 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

5A. JAGU

TOETUS HUMALASEKTORIS

Artikkel 54-a1

Tootjaorganisatsioonidele antav toetus

1. *Liit annab artikli 106 kohaselt tunnustatud tootjaorganisatsioonidele humalasektoris toetust artikli 106 lõike 1 punkti c alapunktides i, ii või iii osutatud eesmärkide saavutamise finantseerimiseks.*
2. *Liit rahastab lõikega 1 ettenähtud Saksamaa tootjaorganisatsioonidele antavat toetust igal aastal 2 277 000 euroga.*

Artikkel 54-a2

Delegeeritud volitused

Selleks et tagada, et artiklis 54a-a1 osutatud toetusega rahastataks artiklis 106 osutatud eesmärged, antakse komisjonile õigus võtta kooskõlas artikliga 160 vastu delegeeritud õigusakte:

- a) *abitaotluste, sealhulgas tähtaegade ja saatedokumentide kohta;*
- b) *abikõlblike humalakasvatusalade ja igale tootjaorganisatsioonile makstavate summade arvutamise kohta.*

Artikkel 54-a3

Kontrollimenetluse kohased rakendusvolitused

Komisjon võib vastavalt artikli 162 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusele võtta rakendusaktidega vastu käesoleva jao kohaldamiseks vajalikud meetmed seoses teotuse maksmisega.

II OSA

I JAOTIS

III PEATÜKK

Lubade andmise süsteem viinapuude istutuseks

Artikkel 54a0

Kestus

Käesolevas peatükis kehtestatud viinapuude istutuseks antavate lubade süsteemi kohaldatakse ajavahemikul 1. jaanuar 2016. a. kuni 31. detsember 2030. a. koos vahehindamisega, mille viib läbi komisjon eesmärgiga hinnata süsteemi toimimist ja esitada selle kohta vajaduse korral ettepanekuid.

1. JAGU

Viinapuude istutuseks antavate lubade süsteemi haldamine

Artikkel 54a

Loa andmine

- 1. Artikli 63 lõike 2 kohaselt veiniviinamarjasortideks liigitatud viinapuid võib istutada või taasistutada üksnes siis, kui selleks on antud luba kooskõlas artiklitega 54c, 54e ja 54h vastavalt käesolevas peatükis sätestatud tingimustele.*
- 2. Liikmesriigid annavad tootjate esitatud taotluse alusel konkreetsele hektarites väljendatud pindalale vastava loa, mis järgib objektiivseid ja mittediskrimineerivaid valikukriteeriume. Nimetatud loa saamiseks ei pea tootjad kandma mingeid kulusid.*
- 3. Lõikes 1 osutatud luba kehtib kolm aastat alates selle andmise päevast. Selle tootja suhtes, kes ei ole luba selle kehtivuse ajal kasutanud, rakendatakse [ettepaneku KOM(2011) 628 lõplik/2] artikli 89 lõikes 3a ette nähtud halduskaristusi.*
- 4. Käesolevat peatükki ei kohaldata katseteks mõeldud piirkondades istutuste või ümberistutuse suhtes või pooktaimede kasvatamise suhtes või selliste piirkondade suhtes, kust saadavad veinid või viinamarjasaadused on mõeldud ainult viinamarjakasvataja oma majapidamise tarbeks, või piirkondade suhtes, kus uusistutus hakkab toimuma siseriikliku õiguse kohaselt vastu võetud sundvõõrandamise raames.*

Artikkel 54b

Uusistutuste kaitsemehhanism

- 1. Liikmesriigid väljastavad igal aastal load uusistutustele, mis moodustavad 1% kogu nende territooriumi tegelikust viinapuude kasvualast, nagu see mõõdeti eelmise aasta 31. juulil.*
- 2. Liikmesriigid võivad:*
 - a) kohaldada riiklikul tasandil madalamat protsenti kui lõikes 1 sätestatu;*

- b) piirata lubade andmist piirkondlikul tasandil konkreetsete piirkondade puhul, mis vastavad kaitstud päritolunimetusega veinide tootmiseks esitatavatele nõuetele, piirkondade puhul, mis vastavad kaitstud geograafilise tähisega veinide tootmiseks esitatavatele nõuetele või piirkondade puhul, millel ei ole geograafilist tähist.

Mis tahes punktides a ja b osutatud piirangud aitavad kaasa viinapuude istutamise plaanilisele kasvule ja need tuleb seada üle 0% ning neil on üks või mitu alljärgnevatest konkreetsetest põhjendustest:

- a) vajadus vältida veinitoodete ülepakkumise tõendatud ohtu seoses nimetatud toodete turuväljavaadetega, ületamata seda, mis on vajalik kõnealuse vajaduse rahuldamiseks;
- b) vajadus vältida konkreetse kaitstud päritolunimetuse või kaitstud geograafilise tähise väärtuse vähenemise tõendatud ohtu.
3. Liikmesriigid avaldavad kõik lõike 2 alusel tehtud otsused, mis peavad olema nõuetekohaselt põhjendatud. Liikmesriigid teavitavad komisjoni viivitamatult nendest otsustest ja põhjendustest.

Artikkel 54c

Lubade andmine viinapuude uusistutuseks

1. Kui toetuskõlblike taotlustega kaetud üldpindala kõnealusel aastal ei ületa liikmesriigi poolt eraldatud pindala, kiidetakse kõik need taotlused heaks.
- Liikmesriigid võivad käesoleva artikli kohaldamiseks kohaldada ühte või mitut järgnevat objektiivset ja mittediskrimineerivat toetuskõlblikkuse kriteeriumit:
- a) taotlejal on põllumajandusmaa, mis ei ole väiksem kui pindala, mille jaoks ta luba taotleb;
- b) taotlejal on piisavad ametioskused ja pädevus;
- c) taotlus ei kujuta endast konkreetse kaitstud päritolunimetuse maine seadusvastase omastamise märkimisväärset ohtu, mida eeldatakse, välja arvatud siis, kui sellise ohu olemasolu tõendavad riigiasutused;
- d) nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel üks või mitu lõikes 2 osutatud kriteeriumi, tingimusel et neid kohaldatakse objektiivsel ja mittediskrimineerival viisil.
2. Kui lõikes 1 osutatud toetuskõlblike taotlustega kaetud üldpindala kõnealusel aastal ületab liikmesriigi poolt eraldatud pindala, antakse load vastavalt hektarite proportsionaalsele jaotamisele kõigile taotlejatele pindala alusel, mille kohta nad on luba taotlenud. Samuti võib selliseid lubasid osaliselt või täielikult anda vastavalt ühele või mitmele järgnevale objektiivsele ja mittediskrimineerivale prioriteetsuskriteeriumile:
- a) tootjad, kes alustavad esimest korda viinapuude istutamisega ning kes on põllumajandusettevõtte juhid (uued turule sisenejad);
- b) piirkonnad, mille viinamarjaistandused aitavad kaasa keskkonna säilitamisele;
- c) piirkonnad, kus uusistutus hakkab toimuma maakorralduse raames;
- d) looduslikust või muust eripärast tingitud piirangutega alad;
- e) arendusprojektide või taasistutuse jätkusuutlikkus majandusliku hindamise alusel;

- f) piirkonnad, kus hakkab toimuma uusistutus, mis suurendab konkurentsivõimet põllumajandusettevõtte ja piirkondlikul tasandil;
 - g) geograafiliste tähistega toodete kvaliteedi parandamise võimalusega projektid;
 - h) piirkonnad, kus uusistutus hakkab toimuma väikese ja keskmise suurusega põllumajandusettevõtete suurendamise raames.
3. Liikmesriigid avaldavad lõigetes 1 ja 2 osutatud kriteeriumid, mida nad kohaldavad, ning teavitavad komisjoni nendest viivitamatult.

Artikkel 54d

Kutseorganisatsioonide roll

Liikmesriik võib artikli 54b lõike 2 kohaldamisel võtta arvesse artiklites 106–108 osutatud veinisektoris tegutsevate tunnustatud kutseorganisatsioonide, artiklis 72 osutatud huvitatud tootjarühmade või selle liikmesriigi seaduste alusel tunnustatud muud laadi kutseorganisatsioonide soovitusi tingimusel, et nimetatud soovitustele eelneb vastava geograafilise piirkonna representatiivsete asjaomaste osalejate kokkulepe.

Soovitusi ei anta pikemaks perioodiks kui kolm aastat.

Artikkel 54e

Taasistutus

1. *Liikmesriigid annavad automaatselt loa tootjatele, kes on 1. jaanuari 2016 seisuga viinapuude kasvuala välja juuritud ning on esitanud avalduse. Luba antakse pindala kohta, mis vastab nimetatud alale puhassaagi seisukohalt. Sellise loaga hõlmatud alasil ei arvestata artikliga 54b kaetud alade hulka.*
2. *Liikmesriigid võivad anda lõikes 1 osutatud loa tootjatele, kes hakkavad viinapuude kasvuala välja juurima, kui lubatud ala juuritakse välja kõige hiljemalt neljanda aasta lõpuks alates kuupäevast, mil istutati uued viinapuud.*
3. *Lõikes 1 osutatud luba kasutatakse sama põllumajandusettevõtte puhul, kus toimus väljajuurimine. Artikli 54d kohase kutseorganisatsiooni soovituse alusel võivad liikmesriigid piirata taasistutuse alade puhul, mis vastavad kaitstud päritolunimetuste või kaitstud geograafiliste tähiste nõuetele, viinapuudega, mis vastavad samale kaitstud päritolunimetuse või kaitstud geograafilise tähise spetsifikaadile mis väljajuuritud ala.*
4. *Lõikeid 1, 2 ja 3 ei kohaldata loata istutatud viinapuude väljajuurimise puhul.*

Artikkel 54g

Vähese tähtsuse reegel

1. *Käesolevas peatükis kehtestatud viinapuude istutuseks antavate lubade süsteemi ei kohaldata nendes liikmesriikides, kus 31. detsembri 2007. aasta seisuga ei kohaldatud määruse (EÜ) nr 1234/2007 II osa I jaotise III peatüki IVa jao II alajaos sätestatud istutusõiguste üleminekurežiimi.*
2. *Liikmesriigid, mille suhtes 31. detsembri 2007. aasta seisuga kohaldati lõikes 1 osutatud režiimi ja kus viinapuude praegune kasvuala oli alla 10 000 hektari, võivad otsustada, et nad ei rakenda käesolevas peatükis kehtestatud viinapuude istutuseks antavate lubade süsteemi.*

Artikkel 54h

Üleminekusätted

- 1. Kooskõlas määruse (EÜ) nr 1234/2007 artiklitega 85h, 85i ja 85k võib tootjatele enne 31. detsembrist 2015 antud istutusõiguse, mida need tootjad ei ole kasutanud ning mis nimetatud kuupäeval kehtib, lugeda alates 1. jaanuarist 2016 käesoleva peatüki alusel antavaks loaks.**

Selline üleminek toimub taotluse alusel, mille need tootjad peavad esitama enne 31. detsembrist 2015. Liikmesriigid võivad otsustada lubada tootjatel esitada kuni 31. detsembrini 2020 taotlusi nende õiguste muutmiseks loaks.

- 2. Lõike 1 alusel antavatel lubadel on sama pikk kehtivusaeg kui lõikes 1 osutatud istutusõiguseks antavatel lubadel. Kui nimetatud load jäetakse kasutamata, aeguvad nad kõige hiljemalt 31. detsembril 2018, või 31. detsembril 2023, kui liikmesriigid on teinud lõike 1 teises lõigus osutatud otsuse.**
- 3. Lõike 1 alusel antud loaga hõlmatud alasid ei arvestata artikliga 54b kaetud alade hulka.**

Artikkel 54i

Delegeeritud volitused

Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 160 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad:

- a) tingimusi artikli 54a lõikes 4 osutatud vabastuse taotlemiseks;**
- b) artikli 54c lõigetes 1 ja 2 osutatud kriteeriume käsitlevaid eeskirju;**
- c) kriteeriumide lisamist artikli 54c lõigetes 1 ja 2 osutatud kriteeriumidele;**
- d) selliste viinapuude, mille tootja on lubanud välja juurida, ning uute istutatud viinapuude üheaegset olemasolu vastavalt artikli 54e lõikele 2;**
- e) artikli 54e lõike 3 kohaste liikmesriikide otsuste põhjendusi.**

Artikkel 54j

Kontrollimenetluse kohased rakendusvolitused

Komisjon võib rakendusaktidega võtta vastu vajalikud meetmed seoses:

- a) loa andmise menetlustega;**
- b) liikmesriikide peetavate registreeritud ja komisjonile esitatavate teatistega.**

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 162 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

2. JAGU

Viinapuude istutuseks antavate lubade süsteemi kontrollimine

Artikkel 54k

Loata istutamine

- 1. Tootjad juurivad loata rajatud viinapuude kasvualad välja omal kulul.**
- 2. Kui tootjad ei juuri viinapuid välja nelja kuu jooksul alates päevast, mil neid rikkumisest**

teavitatakse, tagavad liikmesriigid loata istutuste väljajuurimise kahe aasta jooksul pärast neljakuulise perioodi lõppu. Sellega seotud kulud nõutakse sisse asjaomaselt tootjalt.

3. *Liikmesriigid edastavad iga aasta 1. märtsiks komisjonile pärast 1. jaanuari 2016 kindlaks tehtud ilma loata istutatud viinapuude kasvuala üldpindala, samuti lõigete 1 ja 2 alusel välja juuritud alade üldpindala.*
4. *Sellise tootja suhtes, kes ei ole täitnud käesolevas artiklis sätestatud kohustusi, kohaldatakse karistusi, mis sätestatakse kooskõlas [ettepaneku KOM(2011) 628 lõplik/2] artikliga 66.*
5. *Riiklike või liidu toetusmeetmete raames ei anta toetust aladele, millele on viinapuud istutatud loata.*

Artikkel 54l

Kontrollimenetluse kohased rakendusvolitused

Komisjon võib rakendusaktidega võtta asjakohaseid meetmeid, milles sätestatakse üksikasjad liikmesriikide teavitamisnõuete kohta, sealhulgas IV lisas osutatud eelarveeraldiste võimaliku vähendamise kohta mittevastavuse korral.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 162 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

II JAOTIS

■ TURUSTAMISEESKIRJAD JA TOOTJAORGANISATSIOONID

I PEATÜKK

TURUSTAMISEESKIRJAD

1. JAGU

TURUSTAMISSTANDARDID

1. ALAJAGU

SISSEJUHATAVAD SÄTTED

Artikkel 55

Reguleerimisala

Ilma et see piiraks põllumajandustoodete suhtes kohaldatavaid sätteid ning veterinaaria ja fütosanitaaria ning toiduainete sektoris vastuvõetud sätteid, millega tagatakse toodete vastavus hügieeni- ja tervishoiunormidele ning loomade ja inimeste tervise kaitse ning taimekaitse, sätestatakse käesolevas jaos eeskirjad, milles käsitletakse põllumajandustoodete ■ turustamisstandardeid ■, mille puhul eristatakse kohustuslikke eeskirju ja vabalt valitavaid vabatahtlikke märkeid.

3. ALAJAGU

SEKTORI- VÕI TOOTEPÕHISED TURUSTAMISSTANDARDID

Artikkel 58

Üldpõhimõte

Tooteid, mille suhtes kehtivad kooskõlas käesoleva jaoga sektori- või tootepõhised turustamisstandardid, võib liidus turustada üksnes juhul, kui need vastavad nimetatud standarditele.

Artikkel 59

Kehtestamine ja sisu

1a. Turustamisstandardeid võib kohaldada ühe või mitme allpool loetletud sektori ja/või toote suhtes:

- a) oliiviõli ja lauaoliivid;**
- b) puu- ja köögivilid;**
- c) töödeldud puu- ja köögivilid;**
- d) banaanid;**
- e) elustaimed;**
- f) munad;**
- g) linnuliha;**
- h) inimtoiduks ettenähtud võiderasvad;**
- i) humal.**

1. Selleks et võtta arvesse tarbijate ootusi ja **■** parandada põllumajandustoodete tootmise ja turustamisega seotud majandustingimusi ning **käesoleva artikli lõigetega 1a ja 2a hõlmatud põllumajandustoodete** kvaliteeti, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 160, milles käsitletakse **sektori- või tootepõhiseid** turustamisstandardeid, vastu delegeeritud õigusakte, kõigil turustusetappidel, samuti selliste standardite kohaldamisel tehtavaid erandeid, **selleks et** kohaneda pidevalt muutuvate turutingimustega, rahuldada tarbijate nõudmisi **ning** võtta arvesse asjaomaste rahvusvaheliste standardite arengusuundi ja vältida takistuste tekitamist tootearendusel.

2. **Ilma et see piiraks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1169/2011¹ artikli 26 kohaldamist**, võivad lõikes 1 osutatud turustamisstandardid hõlmata **ühte või mitut järgmistest nõuetest, mis on määratud kindlaks sektori- või tootepõhiselt ning põhinevad iga sektori eripäral, vajadusel reguleerida turuleviimist ning lõikes 3 määratletud tingimustel:**

- a) **tehnilised mõisted**, nimetused ja/või müüginimetused muude kui **artiklis 60** sätestatud **sektorite puhul**;
- b) klassifitseerimiskriteeriumid, nagu klassidesse liigitamine, kaal, suurus, vanus, kategooria;

¹ **Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2011. aasta määrus (EL) No 1169/2011, milles käsitletakse toidualase teabe esitamist tarbijatele ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 1924/2006 ja (EÜ) nr 1925/2006 ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni direktiiv 87/250/EMÜ, nõukogu direktiiv 90/496/EMÜ, komisjoni direktiiv 1999/10/EÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2000/13/EÜ, komisjoni direktiivid 2002/67/EÜ ja 2008/5/EÜ ning komisjoni määrus (EÜ) nr 608/2004 (ELT L 304, 22.11.2011, lk 18).**

- c) **liigid**, taimesort või loomatõug või kaubanduslik tüüp;
- d) esitusviis, ■ kohustuslike turustamisstandarditega seotud märgistus, pakend, pakkimiskeskuste suhtes kohaldatavad eeskirjad, märgistamine, ■ saagikoristusaasta ja eritingimuste kasutamine, **ilma et see piiraks artiklite 69–100 kohaldamist**;
- e) kriteeriumid, nagu välimus, konsistents, vastavus, tooteomadused **ja veesisalduse protsent**;
- f) tootmises kasutatud teatavad ained, koostisosad või koostisained, sealhulgas nende kvantitatiivne sisaldus, puhtus ja identifitseerimine;
- g) tootmistüüp ja tootmismeetod, sealhulgas veinivalmistustavad, ■ ning **säästva tootmise arenenud süsteemid**;
- h) virrete ja veinide kupaaž ja segamine, sealhulgas nende mõisted ja nende suhtes kehtivad piirangud;
- i) **kogumise sagedus, tarnimine, säilitamine ja käitlemine**, säilitamismeetod ja -temperatuur, **ladustamine ja transport**;
- j) põllumajandustootmise asukoht ja/või päritolu, **välja arvatud linnuliha ja võiderasvad**;
-
- n) piirangud seoses teatavate ainete kasutamisega ja/või tegevuste rakendamisega;
- o) erikasutus;
-
- s) tingimused, millega reguleeritakse selliste toodete müümist, valdamist, ringlust ja kasutamist, mis ei vasta lõike 1 kohaselt vastu võetud turustamisstandarditele ja/või artiklis 60 osutatud mõistetele, nimetustele ja müüginimetustele, ning kõrvalsaaduste kõrvaldamist.

2a. **Olenemata lõikest 1a, kohaldatakse veinisektori suhtes lõike 2 punkte f, g, h, n ja s.**

3. Lõike 1 kohaselt vastu võetud sektori- või tootepõhised turustamisstandardid kehtestatakse ilma, et see piiraks **käesoleva määruse artiklite 65a–65e ja VIIa lisa sätteid vabalt valitavate vabatahtlike märgete kohta** ning võttes arvesse:

- a) asjaomase toote eripära;
- b) vajadust tagada tingimused toodete turuleviimise **hõlbustamiseks**;
- c) **tootjate huvi anda teavet toodete omaduste ja põllumajandustootmise eripära kohta ning** tarbijate **huvi** saada toote kohta piisavat ja läbipaistvat teavet, sealhulgas tootmiskoha kohta, mis määratakse kindlaks iga juhtumi puhul eraldi, lähtudes geograafilisest asukohast, **pärast seda, kui on eelkõige hinnatud ettevõtjate kulusid ja halduskoormust, samuti tootjale ja lõpptarbijale pakutavaid soodustusi**;
- d) meetodeid, mis on **kättesaadavad** toodete füüsiliste, keemiliste ja organoleptiliste omaduste kindlaksmääramiseks;
- e) rahvusvaheliste asutuste vastu võetud standardsoovitused;
- ea) vajadust säilitada toodete looduslikud ja peamised omadused ning vältida asjaomase toote koostise märkimisväärset muutust.**

4. *Selleks et võtta arvesse tarbijate ootusi ja vajadust parandada põllumajandustoodete tootmise ja turustamise kvaliteeti ja sellega seotud majandustingimusi, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 160 vastu delegeeritud õigusakte, et muuta lõikes 1a osutatud sektorite loetelu. Sellised delegeeritud õigusaktid püürduvad rangelt tarbijate muutuvatest nõudmistest, tehnilisest arengust või tootearendusest tulenevate tõendatud vajadustega ning nende õigusaktide kohta koostatakse komisjoni aruanne Euroopa Parlamendile ja nõukogule, milles hinnatakse eelkõige tarbijate vajadusi, ettevõtjate kulusid ja halduskoormust, sealhulgas mõju siseturule ja rahvusvahelisele kaubandusele, samuti tootjatele ja lõpptarbijatele pakutavaid soodustusi.*

Artikkel 59a

Lisanõuded puu- ja köögiviljasektori toodete turustamiseks

1. *Peale selle, kui see on artiklis 59 osutatud kohaldatavate turustusstandardite seisukohast asjakohane, võib puu- ja köögiviljasektori tooteid, mis on mõeldud tarbijale värskelt müümiseks, turustada üksnes siis, kui need on veatu ja standardse turustus kvaliteediga ning kui on näidatud nende päritoluriik.*
2. *Lõikes 1 osutatud turustamisstandardeid ning muid käesoleva alajao kohaselt puu- ja köögiviljasektori suhtes kohaldatavaid turustamisstandardeid kohaldatakse kõikides turustus etappides, sealhulgas importimisel ja ekspordimisel ning need võivad hõlmata kvaliteeti, klassifitseerimist, kaalu, suurust, pakkimist, pakendamist, hoidu, transporti, esitlemist ja turustamist.*
3. *Turustamisstandarditega hõlmatud puu- ja köögiviljasektori toodete valdaja ei tohi liidus neid tooteid esitleda, müügi pakkuda või tarnida ega turustada muul viisil kui nendele standarditele vastavalt, vastutades ühtlasi nimetatud standarditele vastavuse tagamise eest.*
4. *Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 160 vastu delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse konkreetseid erandeid käesolevast artiklist, mis on vajalikud selle artikli nõuetekohaseks kohaldamiseks.*

Artikkel 59b

Humala sertifitseerimine

1. *Peale kohaldatavate turustusstandardite, kui see on asjakohane, kohaldatakse humalasektori toodete suhtes, mis on koristatud või valmistatud liidus, käesoleva artikli kohast sertifitseerimismenetlust.*
2. *Sertifikaadi võib välja anda üksnes toodete puhul, millel on konkreetsele turustus etapile vastavad minimaalsed kvaliteediomadused. Humalapulbri, suurema lupuliinisisaldusega humalapulbri, humalaekstrakti ja segatud humalatoodete puhul võib sertifikaadi välja anda üksnes juhul, kui nende toodete alfahappe sisaldus ei ole madalam kui nende valmistamiseks kasutatud humala alfahappe sisaldus.*
3. *Sertifikaatidel peab olema näidatud vähemalt:*
 - a) *humala tootmise koht või kohad;*
 - b) *saagikoristuse aasta või aastad; ning*
 - c) *liik või liigid.*

4. **Humalasektori tooteid võib turustada või eksportida üksnes juhul, kui need on hõlmatud kooskõlas käesoleva artikliga välja antud sertifikaadiga.**

Humalasektori importtoodete puhul loetakse artiklis 129a ette nähtud tõendid sertifikaadiga samaväärseks.

5. **Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 160 vastu delegeeritud õigusakte, et võtta vastu meetmeid lõikest 4 erandite tegemiseks:**

- a) **teatavate kolmandate riikide kaubandusnõuete rahuldamiseks; või**
- b) **erikasutuseks ettenähtud toodete puhul.**

Esimeses lõigus osutatud meetmed:

- a) **ei tohi takistada turustada tavapäraseid tooteid, millele on välja antud sertifikaat; ning**
- b) **nendega peavad kaasnema tagatised, et vältida segiminekuid nende toodetega.**

Artikkel 60

Teatavate sektorite ja toodete mõisted, nimetused ja müüginimetused

1. **Peale kohaldatavate turustusstandardite, kui see on asjakohane, kohaldatakse VI lisas sätestatud mõisteid, nimetusi ja müüginimetusi järgmiste sektorite või toodete suhtes:**
- a) oliiviõli ja lauaoliivid;
 - b) vein;
 - c) veise- ja vasikaliha;
 - d) inimtoiduks ettenähtud piim ja piimatooted;
 - e) linnuliha **ja munad**;
 - f) inimtoiduks ettenähtud võiderasvad.
2. VI lisas sätestatud mõisteid, nimetusi või müüginimetusi võib liidus kasutada üksnes sellise toote turustamiseks, mis **vastab** kõnealuses lisas sätestatud vastavatele tingimustele.
3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 160 vastu delegeeritud õigusakte VI lisas sätestatud mõistete ja müüginimetuste muudatuste, nendest erandite tegemise või nendest vabastamise **kohta. Kõik sellised õigusaktid piirduvad rangelt tarbijate muutuvatest nõudmistest, tehnilisest arengust või tootearendusest tulenevate tõendatud vajadustega.**
- 3a. **Selleks et tagada, et ettevõtjad ja liikmesriigid saavad ühemõtteliselt ja õigesti aru VI lisas sätestatud mõistetest ja müüginimetustest, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas artikliga 160 vastu delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse nende täpsustamise ja kohaldamise eeskirju.**
4. **Tarbijate ootustega ja piimatoodete turu arenguga arvestamiseks on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 160 vastu delegeeritud õigusakte selliste piimatoodete kindlaksmääramiseks, mille puhul märgitakse juhul, kui tegemist ei ole lehmapiimaga, millisel loomaliigilt see on saadud, ning vajalike asjakohaste eeskirjade kehtestamiseks.**

Artikkel 61

Lubatud hälve

1. ***Selleks et võtta*** arvesse iga ***toote või sektori*** eripära, ***eri turustusetappe, tehnilisi tingimusi, mis tahes võimalikke praktilisi probleeme ning analüüsimeetodite täpsust ja korratavust***, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 160 vastu delegeeritud õigusakte, et kehtestada ***ühe või mitme konkreetse standardi*** lubatud hälve, mille ületamisel käsitatakse kogu tootepartiid kõnealusele standardile **■ mitte**vastavana.
2. ***Lõikes 1 osutatud õigusaktide vastuvõtmisel võtab komisjon arvesse vajadust mitte muuta toodete iseloomulikke omadusi ning vältida toodete kvaliteedi halvenemist.***

Artikkel 62

Veinivalmistustavad ja analüüsimeetodid

1. VI lisa II osas loetletud toodete valmistamiseks ja säilitamiseks liidus kasutatakse üksnes veinivalmistustavasid, mis on lubatud VII lisa kohaselt ning sätestatud artikli 59 lõike 2 punktis g ning artikli 65 lõigetes 2 ja 3.

Esimest lõiku ei kohaldata:

- a) viinamarjamahla ja kontsentreeritud viinamarjamahla suhtes; ***ning***
- b) viinamarjamahla valmistamiseks ettenähtud viinamarjavirde või kontsentreeritud viinamarjavirde suhtes.

Lubatud veinivalmistustavasid võib kasutada üksnes kõnealuste toodete asjakohase valmistamise, säilitamise või töötlemise tagamiseks.

VI lisa II osas loetletud tooteid valmistatakse liidus vastavalt VII lisas sätestatud eeskirjadele.

Liidus ei tohi turustada VI lisa II osas loetletud tooteid, kui:

- a) nende puhul on kasutatud veinivalmistustavasid, mis ei ole liidus lubatud; **■**
- b) nende puhul on kasutatud veinivalmistustavasid, mis ei ole riiklikul tasandil lubatud; ***või***
- c) nende puhul ei ole järgitud VII lisas sätestatud eeskirju.

Viinamarjasaadused, mis ei ole viienda lõigu kohaselt turustatavad, hävitatakse. Erandina sellest eeskirjast võivad liikmesriigid lubada kasutada piiritusetehastes või äädikavabrikutes või tööstuses teatud tooteid, mille omadused nad määravad kindlaks, tingimusel et see luba ei stimuleeri tootmist mittelubatud veinivalmistustavadega.

2. Komisjon, lubades veinivalmistustavade kasutamist vastavalt artikli 59 lõikes 2 punktis g osutatud menetlusele:
 - a) ***arvestab*** Rahvusvahelise Viinamarja- ja Veiniorganisatsiooni soovitatud ja avaldatud veinivalmistustavasid ning selliste veinivalmistustavade katselise kasutamise tulemusi, mille kasutamiseks ei ole veel luba antud;
 - b) arvestab inimeste tervise kaitsega;
 - c) võtab arvesse tarbijate eksitamise võimalikku ohtu ***nende väljakujunenud ettekujutuste ja vastavate ootuste tõttu toote suhtes*** **■**, pidades silmas teabevahendite kättesaadavust ja võimalikkust selliste riskide vältimiseks;
 - d) lubab veini looduslike ja põhiomaduste säilitamist ega põhjusta asjaomase toote koostise märkimisväärset muutust;

- e) tagab keskkonnakaitse vastuvõetava miinimumtaseme;
- f) järgib üldeeskirju, milles käsitletakse VII lisas sätestatud veinivalmistustavasid ja eeskirju.

2a. Selleks et tagada mitteturustatavate veinitoodete nõuetekohane kohtlemine, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 160 vastu delegeeritud õigusakte siseriiklike menetluste kohta, mis puudutavad artikli 62 lõike 1 viiendas lõigus osutatud nõuetele mittevastavate veinitoodete kõrvaldamist ja hävitamist ning erandeid nendest eeskirjadest.

3. Komisjon võtab vajaduse korral rakendusaktidega vastu artikli 59 lõike 3 punktis d osutatud meetodid VI lisa II osas loetletud toodete jaoks. Kõnealused meetodid põhinevad Rahvusvahelise Viinamarja- ja Veiniorganisatsiooni (OIV) soovitatud ja avaldatud mis tahes asjakohasel meetodil, välja arvatud juhul, kui need oleksid **liidu poolt** seatud eesmärgi saavutamiseks ebatõhusad või ebasobivad. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 162 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Kuni selliste **sütete** vastuvõtmiseni kasutatakse nende asemel asjaomase liikmesriigi lubatud meetodeid **ja eeskirju**.

Artikkel 63

Veiniviinamarjasordid

1. VI lisa II osas loetletud ja liidus toodetud tooteid valmistakse käesoleva artikli lõike 2 **kohaselt** liigitatavatest veiniviinamarjasortidest.

2. Kui lõikest 3 ei tulene teisiti, liigitavad liikmesriigid veiniviinamarjasordid, mida võib nende territooriumil veini tootmiseks istutada, taasistutada või pookida.

Liikmesriigid võivad liigitada üksnes veiniviinamarjasorte, mis vastavad järgmistele tingimustele:

- a) asjaomane sort kuulub *Vitis vinifera* liiki või on *Vitis vinifera* liigi ja muude perekonna *Vitis* liikide ristand;
- b) sort ei ole üks järgmistest: „Noah”, „Othello”, „Isabelle”, „Jacquez”, „Clinton” ja „Herbemont”.

Kui veiniviinamarjasort jäetakse esimeses lõigus osutatud liigitusest välja, tuleb see sort välja juurida 15 aasta jooksul alates selle väljajätmisest.

3. Lõike 2 esimeses lõigus osutatud liigitamiskohustusest vabastatakse liikmesriigid, kelle viimase viie veiniaasta keskmise toodangu alusel arvatud veinitoodang ei ole suurem kui 50 000 hektoliitrit aastas.

Siiski võib ka esimeses lõigus osutatud liikmesriikides veini tootmiseks istutada, taasistutada või pookida üksnes lõike 2 teises lõigus esitatud tingimustele vastavaid veiniviinamarjasorte.

4. Erandina lõike 2 esimesest ja kolmandast lõigust ning lõike 3 teisest lõigust lubavad liikmesriigid teadusuuringuteks ja katseteks istutada, ümber istutada või pookida järgmisi veiniviinamarjasorte:

- a) lõikes 2 osutatud liikmesriikide puhul liigitamata veiniviinamarjasordid;
- b) lõikes 3 osutatud liikmesriikide puhul veiniviinamarjasordid, mis ei vasta lõike 2

teises lõigus esitatud tingimustele.

5. Aladelt, kuhu on veini tootmiseks istutatud veiniviinamarjasordid vastuolus lõigetega 2 ja 4, tuleb viinapuud välja juurida.

Sellistelt aladelt ei pea viinapuud välja juurima juhul, kui kõnealuste alade toodang on mõeldud eranditult veinitootja oma majapidamise tarbeks.

Artikkel 64

VI lisa II osas loetletud kategooriatele mittevastava veini erikasutus

Välja arvatud villitud vein, mille kohta on tõendeid, et villimine toimus enne 1. septembrit 1971, võivad üksikisikutest veinitootjad ainult oma majapidamise tarbeks, veiniäädika tootmiseks või destilleerimiseks kasutada veini, mis on toodetud artikli 63 lõike 2 esimesele lõigule vastavalt koostatud liigitustesse kantud veiniviinamarjasortidest, kuid mis ei vasta VI lisa II osas sätestatud kategooriatele.

Artikkel 65

Teatavate toodete ja sektorite siseriiklikud eeskirjad

1. Olenemata artikli 59 lõikest 1 võivad liikmesriigid vastu võtta või jõusse jätta oma siseriiklikud õigusaktid, millega nähakse ette erinevad kvaliteeditasemed võiderasvade jaoks. Need eeskirjad peavad võimaldama kvaliteeditaseme hindamist, lähtudes eeskätt kasutatud toorainega seotud kriteeriumitest, toote organoleptilistest omadustest ning selle füüsikalise ja mikrobioloogilise stabiilsusest.
Esimese lõiguga ettenähtud võimalust kasutavad liikmesriigid peavad tagama, et teiste liikmesriikide tooted, mis vastavad nende siseriiklikes õigusaktides sätestatud kriteeriumitele, võivad mittediskrimineerivatel tingimustel kasutada mõisteid, mis kinnitavad nendele kriteeriumitele vastavust.
2. Liikmesriigid võivad piirata või keelata teatavate liidu õigusega lubatud veinivalmistustavade kasutamist või välistada nende tavade kasutamise ning näha ette rangemad eeskirjad oma territooriumil valmistatava veini suhtes, et kindlustada kaitstud päritolunimetuse või kaitstud geograafilise tähisege veinide, vahuveinide ja liköörveinide põhiomaduste säilimine.
3. Liikmesriigid võivad lubada selliste veinivalmistustavade katselist kasutamist, mis muidu ei ole lubatud.
4. **Selleks et tagada käesoleva artikli nõuetekohane ja läbipaistev kohaldamine, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 160 vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks käesoleva artikli lõigete 1, 2 ja 3 kohaldamise tingimused ning samuti käesoleva artikli lõikes 3 osutatud katselise tegevusega saadud toodete valdamise, ringluse ja kasutamise tingimused.**
- 4a. **Liikmesriigid võivad vastu võtta või säilitada täiendavad riiklikud sätted toodete kohta, mille suhtes kehtib liidu turustamisstandard, kui need sätted on kooskõlas liidu õiguse ja eelkõige kaupade vaba liikumise põhimõttega ning kui Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivist 98/34/EÜ¹ ei tulene teisiti.**

¹ **Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. juuni 1998. aasta direktiiv 98/34/EÜ, millega nähakse ette tehnilistest standarditest ja eeskirjadest ning infoühiskonna teenuste**

ALAJAGU 3a

VABALT VALITAVAD VABATAHTLIKUD MÄRKED

Artikkel 65a

Üldsätted

Luuakse sektori- või tootepõhiste vabalt valitavate vabatahtlike märgete kava, et aidata lisaväärtusega põllumajandustoodete tootjail siseturul paremini selgitada oma toodete selliseid omadusi ja tunnuseid, mis annavad neile lisaväärtust, ning elkoige et toetada ja täiendada artiklis 58 osutatud turustamisstandardeid.

Käesolevat alajagu ei kohaldata artikli 69 lõikes 1 osutatud veinitoodete suhtes.

Artikkel 65b

Praegused vabalt valitavad vabatahtlikud märked

- 1. Käesoleva määruse jõustumise päeval käesoleva kava alla kuuluvad vabalt valitavad vabatahtlikud märked on loetletud käesoleva määruse VIIa lisas ning nende kasutamistingimused sätestatakse vastavalt artikli 65c punktile a.*
- 2. Lõikes 1 osutatud vabalt valitavad vabatahtlikud märked kehtivad kuni nende muutmise või tühistamiseni vastavalt artiklile 65c.*

Artikkel 65c

Vabalt valitavate vabatahtlike märgete reserveerimine, muutmine ja tühistamine

Selleks et võtta arvesse tarbijate ootusi, teaduse ja tehnika arengut, turu olukorda ning turustamisstandardite ja rahvusvaheliste standardite arengut, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 160 vastu delegeeritud õigusakte, millega:

- a) reserveeritakse uus vabalt valitav vabatahtlik märke ja kehtestatakse selle kasutamistingimused;*
- b) muudetakse vabalt valitava vabatahtliku märke kasutamistingimusi või*
- c) tühistatakse vabalt valitav vabatahtlik märke.*

Artikkel 65d

Uued vabalt valitavad vabatahtlikud märked

- 1. Märge võib muutuda uueks vabalt valitavaks vabatahtlikuks märkeks ainult siis, kui see vastab kõigile järgmistele nõuetele:*
 - a) märke on seotud toote omaduse või tootmis- või töötlemisviisiga ning sektori või tootega;*
 - b) märke kasutamine võimaldab paremini selgitada toote lisaväärtust, mis tuleneb toote eriomadustest või tootmis- ja töötlemisviisist;*
 - c) toote punktis a osutatud omadused või tunnused on toote turuleviimisel tarbijate jaoks äratuntavad mitmes liikmesriigis;*
 - d) märke kasutamistingimused on kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu*

eeskirjadest teatamise kord (EÜT L 204, 21.7.1998, lk 37).

direktiiviga 2000/13/EÜ¹.

Uue vabalt valitava vabatahtliku märke reserveerimisel võtab komisjon arvesse kõiki asjaomaseid rahvusvahelisi standardeid ja asjaomastele toodetele või sektoritele kehtivaid vabatahtlikke märkeid.

- 2. Selleks et võtta arvesse teatavate sektorite omadusi ning tarbijate ootusi, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 160 vastu delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse täiendavaid üksikasju lõikes 1 osutatud uute vabalt valitavate vabatahtlike märgete loomise nõuete kohta.*

Artikkel 65e

Vabalt valitavate vabatahtlike märgete kasutuspiirangud

- 1. Vabalt valitavat vabatahtlikku märget võib kasutada ainult kehtestatud kasutustingimustele vastavate toodete kirjeldamiseks.*
- 2. Liikmesriigid võtavad vastu vajalikud meetmed, et tagada, et kasutatavat tootemärgistust ei oleks võimalik segi ajada vabalt valitavate vabatahtlike märgetega.*
- 3. Selleks et tagada, et vabalt valitavate vabatahtlike märgete abil kirjeldatavad tooted vastaksid kehtivatele kasutamistingimustele, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 160 vastu delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse vabalt valitavate vabatahtlike märgete täiendavaid kasutamiseeskirju.*

4. ALAJAGU

IMPORDI JA EKSPORDIGA SEOTUD TURUSTAMISSTANDARDID

Artikkel 66

Üldsätted

Selleks et võtta arvesse liidu ja teatavate kolmandate riikide vahelise kauplemise eripära ja teatavate põllumajandustoodete eripära, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 160 vastu delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse:

- a) [] tingimusi, mille alusel loetakse, et imporditud tooted vastavad piisaval määral liidu turustamisstandardite nõuetele, ja tingimusi, millega kehtestatakse erandid artiklist 58; ning []*
- b) [] tingimusi, mis on seotud liidust eksporditavate toodete suhtes turustamisstandardite kohaldamisega.*

Artikkel 67

Veini impordi erisätted

- 1. Kui aluslepingu kohaselt sõlmitud rahvusvahelistes lepingutes ei ole sätestatud teisiti, kohaldatakse käesoleva peatüki 2. jaos sätestatud veini päritolunimetusi ja geograafilisi tähiseid ja märgistust käsitlevaid sätteid ning käesoleva määruse [] artiklis 60 osutatud mõisteid, nimetusi ja müüginimetusi CN-koodide 2009 61, 2009 69 ja 2204 alla kuuluvate liitu imporditavate toodete suhtes.*

¹ *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. märtsi 2000. aasta direktiiv 2000/13/EÜ toidu märgistamist, esitlemist ja reklaami käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (EÜT L 109, 6.5.2000, lk 29).*

2. Kui aluslepingu *kohaselt* sõlmitud *rahvusvahelistes* lepingutes ei ole sätestatud teisiti, *toodetakse* käesoleva artikli lõikes 1 osutatud tooteid *kooskõlas käesoleva määruse kohaselt liidu lubatud veinivalmistustavadega või, enne artikli 62 lõike 2 kohase loa saamist*, kooskõlas Rahvusvahelise Viinamarja- ja Veiniorganisatsiooni soovitatud ja avaldatud veinivalmistustavadega **1**.
3. Lõikes 1 osutatud toodete importimisel tuleb esitada:
- a) lõigetes 1 ja 2 osutatud tingimuste täitmist tõendav sertifikaat, mille peab toote päritolumaal koostama pädev asutus ja mis on lisatud komisjoni avaldatavasse loetellu;
 - b) toote päritoluriigi määratud asutuse või osakonna koostatud analüüsiaruanne, kui toode on mõeldud otsetarbimiseks.

5. ALAJAGU

ÜLDSÄTTED

Artikkel 68

Kontrollimenetluse kohased rakendusvolitused

Komisjon võib rakendusaktidega **1**:

- c) *koostada* VI lisa III osa punkti 5 teises lõigus ja VI lisa VI osa kuuenda lõigu punktis a osutatud piima ja piimatoodete loetelud, mis põhinevad selliste toodete soovituslikel loeteludel, mida liikmesriigid peavad oma territooriumil vastavaks kõnealustele sätetele, ja mille liikmesriigid saadavad komisjonile;
- d) *kehtestada* sektori- või tootepõhiste turustamisstandardite rakendamise eeskirjad;
- e) *kehtestada eeskirjad*, et kindlaks teha, kas tooteid on käideldud lubatud veinivalmistustavadest erinevatel menetlustel;
- ei) *kehtestada eeskirjad toodete koostise määramiseks kasutatavate analüüsimeetodite jaoks*;
- f) *kehtestada* lubatud hälbe kindlaksmääramise *eeskirjad* **1**;
- g) *kehtestada eeskirjad* artiklis 66 osutatud meetmete rakendamiseks;
- h) *kehtestada eeskirjad tootja ja/või tööstuskäitise, kus toode on valmistatud või töödeldud, identifitseerimiseks ja registreerimiseks, samuti sertifitseerimismenetluste ning äridokumentide, saatedokumentide ja registrite pidamise jaoks*.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 162 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

2. JAGU

PÄRITOLUNIMETUSED, GEOGRAAFILISED TÄHISED JA VEINISEKTORI TRADITSIOONILISED NIMETUSED

1. ALAJAGU

SISSEJUHATAVAD SÄTTED

Artikkel 69

Reguleerimisala

1. Käesolevas jaos kehtestatud eeskirju päritolunimetuste, geograafiliste tähiste ja traditsiooniliste nimetuste kohta kohaldatakse VI lisa II osa punktides 1, 3–6, 8, 9, 11, 15 ja 16 osutatud toodete suhtes.
2. Lõikes 1 osutatud eeskirjade aluseks on:
 - a) tarbijate ja tootjate seaduslike huvide kaitsmine;
 - b) asjaomaste toodete siseturu tõrgeteta toimimise tagamine ning
 - c) kvaliteetsete toodete tootmise edendamine *käesoleva jaoga kooskõlas*, võimaldades seejuures kasutada riikliku kvaliteedipoliitika meetmeid.

2. ALAJAGU

PÄRITOLUNIMETUSED JA GEOGRAAFILISED TÄHISED

Artikkel 70

Mõisted

1. Käesolevas jaos kasutatakse järgmisi mõisteid:
 - a) „päritolunimetus” – piirkonna, konkreetse koha või nõuetekohaselt põhjendatud erandjuhtudel riigi nimi, mida kasutatakse, et kirjeldada artikli 69 lõikes 1 osutatud toodet, mis vastab järgmistele nõuetele:
 - i) toote kvaliteet ja omadused tulenevad valdavalt või eranditult teatavast geograafilisest piirkonnast koos sellele omaste looduslike tingimuste ja inimtegevusega;
 - ii) viinamarjad, millest toode on valmistatud, pärinevad eranditult kõnealusest geograafilisest piirkonnast;
 - iii) tootmine toimub kõnealuses geograafilises piirkonnas; ning
 - iv) toode on saadud viinamarjasortidest, mis kuuluvad *Vitis vinifera* liiki;
 - b) „geograafiline tähis” – piirkonnale, konkreetsele kohale või nõuetekohaselt põhjendatud erandjuhtudel riigile viitav tähis, mida kasutatakse, et kirjeldada artikli 69 lõikes 1 osutatud toodet, mis vastab järgmistele nõuetele:
 - i) sellel on eriline kvaliteet, maine või muud omadused, mis tulenevad peamiselt sellest geograafilisest piirkonnast;
 - ii) vähemalt 85 % selle valmistamiseks kasutatavatest viinamarjadest pärinevad eranditult kõnealusest geograafilisest piirkonnast;
 - iii) tootmine toimub kõnealuses geograafilises piirkonnas; ning
 - iv) see on saadud viinamarjasortidest, mis kuuluvad *Vitis vinifera* liiki või *Vitis vinifera* liikide ja muude perekonna *Vitis* liikide ristandite hulka.
2. Teatavad traditsiooniliselt kasutatavad nimetused on päritolunimetused, kui:
 - a) need tähistavad veini;
 - b) need viitavad geograafilisele nimele;
 - c) täidavad lõike 1 punkti *a* alapunktides i–iv osutatud nõudeid **■**; ning

- d) nende suhtes kohaldatakse käesolevas alajaos sätestatud päritolunimetuse ja geograafilise tähise kaitse alla võtmise menetlust.
3. Päritolunimetused ja geograafilised tähised, sealhulgas need, mis on seotud kolmandate riikide geograafiliste piirkondadega, võetakse liidu kaitse alla käesolevas alajaos sätestatud eeskirjade alusel.
4. **Lõike 1 punkti a alapunktis iii osutatud tootmine hõlmab igasuguseid toiminguid alates viinamarjade koristamisest kuni veinivalmistamise lõpuni, kuid mitte valmistusjärgset protsessi.**
- Lõike 1 punkti b alapunkti ii kohaldamisel peab viinamarjakogus, mis võib kuni 15 % määral pärineda väljastpoolt kindlaks määratud piirkonda, pärinema sellest liikmesriigist või kolmandast riigist, kus kindlaks määratud piirkond asub.**

Artikkel 71

Kaitsetaotlused

1. Päritolunimetuste või geograafiliste tähiste nimede kaitsetaotlused peavad hõlmama tehnilist toimikut, milles sisaldub:
- kaitstavat nimetust;
 - taotleja nimi ja aadress;
 - lõikes 2 osutatud tootespetsifikaat; ning
 - koonddokument, milles esitatakse kokkuvõtte lõikes 2 osutatud tootespetsifikaadist.
2. Tootespetsifikaat võimaldab huvitatud pooltel kontrollida päritolunimetuse või geograafilise tähise asjaomaseid tootmistingimusi.
- Tootespetsifikaat sisaldab vähemalt:**
- kaitstavat nimetust;**
 - veini(de) kirjeldust:**
 - päritolunimetusega veinide korral nende põhiliste analüütiliste ja organoleptiliste omaduste kirjeldust;**
 - geograafilise tähisega veinide korral nende põhiliste analüütiliste omaduste kirjeldust ning samuti organoleptiliste omaduste hinnangut või märget selliste omaduste kohta;**
 - vajaduse korral veini(de) valmistamiseks kasutatavaid eritavasid ning veini(de) valmistamisel kehtivaid asjakohaseid piiranguid;**
 - asjaomase geograafilise piirkonna piiritlust;**
 - maksimaalset saagikust hektari kohta;**
 - andmeid veiniviinamarjasordi või -sortide kohta, millest vein(id) on saadud;**
 - üksikasju, mis kinnitavad seost, millele on osutatud artikli 70 lõike 1 punkti a alapunktis i või olenevalt olukorrast punkti b alapunktis i;**
 - liidu või siseriiklikes õigusaktides sätestatud või liikmesriikide poolt ette nähtud juhtudel kaitstud päritolunimetust või kaitstud geograafilist tähist haldava organisatsiooni kehtestatud kohaldatavaid nõudeid, võttes arvesse asjaolu, et**

sellised nõuded peavad olema objektiivsed, mittediskrimineerivad ja vastama liidu õigusele;

i) tootespetsifikaatide tingimuste täitmist kontrollivate asutuste või organite nimi ja aadress ning nende konkreetsed ülesanded.

3. Kui kaitsetaotlus on seotud kolmanda riigi geograafilise piirkonnaga, **sisaldab see** lisaks lõigetes 1 ja 2 ■ sätestatud andmetele tõendit, et kõnealune nimetus on kaitstud selle päritolumaal.

Artikkel 72

Taotlejad

1. Iga huvitatud tootjarühm või nõuetekohaselt põhjendatud erandjuhtudel üksiktootja võib taotleda päritolunimetuse või geograafilise tähise kaitset. Taotlemises võivad osaleda ka teised huvitatud isikud.
2. Tootjad võivad kaitset taotleda üksnes nende endi toodetavatele veinidele.
3. Ühise taotluse võib esitada piiriülest geograafilist piirkonda tähistava nime kohta või piiriülese geograafilise piirkonnaga seotud traditsioonilise nimetuse kohta.

Artikkel 73

Riiklik eelmenetlus

1. Liidust pärit veinide päritolunimetuse või geograafilise tähise ■ kaitsetaotluste suhtes kohaldatakse riiklikku eelmenetlust.

1a. Kaitsetaotlus esitatakse selles liikmesriigis, mille territooriumilt päritolunimetuse või geograafilise tähise pärineb.

1b. Liikmesriik, kus kaitsetaotlus esitati, vaatab selle läbi, et kontrollida selle vastavust käesolevas alajaos sätestatud tingimustele.

Liikmesriik korraldab riigisisese menetluse, millega tagatakse taotluse piisav avalikustamine ja nähakse ette vähemalt kahe kuu pikkune ajavahemik alates avalikustamisest, mille jooksul kõik tema territooriumil elavad või asuvad ning õigustatud huvi omavad füüsilised või juriidilised isikud võivad esitada vastuväite kavandatavale kaitse alla võtmisele, esitades liikmesriigile nõuetekohaselt põhjendatud avalduse.

2. Kui liikmesriik leiab, et päritolunimetuse või geograafilise tähise ei **vasta käesolevas alajaos sätestatud tingimustele** või et see ei vasta liidu õigusele, lükkab ta taotluse tagasi.
3. Kui liikmesriik leiab, et nõuded on täidetud, kohaldatakse riiklikku menetlust, millega tagatakse tootespetsifikaadi piisav avalikustamine vähemalt internetis.

Artikkel 74

Komisjoni järelevalve

1. Komisjon avalikustab päritolunimetuse või geograafilise tähise kaitsetaotluse esitamise kuupäeva.
2. Komisjon kontrollib, kas artiklis 71 osutatud kaitsetaotlused vastavad käesolevas alajaos sätestatud tingimustele.
3. Kui komisjon leiab, et käesolevas alajaos sätestatud tingimused on täidetud, otsustab ta

rakendusaktidega, mis **on vastu võetud ilma artikli 162 lõigetes 2 või 3 osutatud menetlust kohaldamata**, avaldada artikli 71 lõike 1 punktis d osutatud koonddokumendi ning riikliku eelmenetluse käigus tehtud tootespetsifikaadi avaldamise viite *Euroopa Liidu Teatajas*.

4. Kui komisjon leiab, et käesolevas alajaos sätestatud tingimused ei ole täidetud, otsustab ta **rakendusaktidega** taotluse tagasilükkamise üle.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 162 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 75

Vastuväidete esitamise menetlus

Kahe kuu jooksul alates artikli 71 lõike 1 punktis d osutatud koonddokumendi avaldamisest võivad kõik seaduslikku huvi omavad liikmesriigid, kolmandad riigid, füüsilised või juriidilised isikud, kes asuvad või on asutatud muus liikmesriigis kui kaitset taotlev liikmesriik või kolmandas riigis, esitada vastuväite kavandatavale kaitse alla võtmisele, esitades komisjonile nõuetekohaselt põhjendatud avalduse seoses käesolevas alajaos sätestatud abikõlblikkuse tingimuste täitmisega.

Kolmandas riigis asuvate või asutatud füüsiliste või juriidiliste isikute puhul esitatakse kõnealune avaldus kas otse või asjaomase kolmanda riigi ametiasutuste kaudu esimeses lõigus osutatud kahekuulise ajavahemiku jooksul.

Artikkel 76

Kaitse alla võtmise otsus

Komisjonile kättesaadava teabe alusel ja artikli 75 kohase vastuväidete esitamise menetluse lõppemisel otsustab komisjon **rakendusaktidega** käesolevas alajaos sätestatud tingimustele vastava ja liidu õigusega kooskõlas oleva päritolunimetuse või geograafilise tähise kaitse alla võtta või taotluse tagasi lükata, kui kõnealuseid tingimusi ei täideta.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 162 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 77

Homonüümid

1. Kui taotlus on esitatud **sellise nimetuse** registreerimiseks, mis on täielikult või osaliselt homonüümne **käesoleva määruse kohaselt juba registreeritud nimetusega**, siis võetakse registreerimisel arvesse kohalikku ja tavapärast kasutust ning segiajamise ohtu.

Ei registreerita homonüümset nimetust, mis võib tekitada tarbijas eksliku arvamuse, et tooted on pärit muult territooriumilt, isegi kui nimetus on sõnasõnaliselt võetuna selliste toodete tegeliku päritoluterritooriumi, -piirkonna või -koha puhul täpne.

Registreeritud homonüümset nimetust **võib kasutada üksnes tingimusel, et** tegelikkuses suudetakse tagada hiljem registreeritud homonüümi ja registris juba esineva nimetuse piisav eristamine, võttes arvesse vajadust kohelda asjaomaseid tootjaid erapooletult ning mitte eksitada tarbijaid.

2. Lõiget 1 kohaldatakse *mutatis mutandis*, **kui** taotlus on esitatud sellise nimetuse registreerimiseks, **mis on täielikult või osaliselt homonüümne geograafilise tähisega**, mis on liikmesriikide õigusaktidega kaitstud.

3. Kui viinamarjasordi nimi sisaldab kaitstud päritolunimetust või kaitstud geograafilist tähist või koosneb nendest, ei tohi kõnealust nime kasutada põllumajandustoodete märgistamiseks. **Selleks et võtta arvesse olemasolevaid märgistamistavasid**, on komisjonil **õigus võtta** kooskõlas artikliga 160 vastu delegeeritud õigusakte **■**, milles sätestatakse erandid kõnealusest reeglist.
4. Artikliga 70 hõlmatud toodete päritolunimetuste ja geograafiliste tähiste kaitse ei mõjuta kaitstud geograafilisi tähiseid, mida kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 110/2008¹ artiklis 2 määratletud piiritusjookide suhtes.

Artikkel 78

Kaitse alla võtmisest keeldumise põhjused

1. Üldnimetuseks muutunud nimetust ei kaitsta päritolunimetuse või geograafilise tähisena. Käesolevas jaos **tähendab** „üldnimetuseks muutunud nimetus” veini nimetust, mis vaatamata oma seotusele koha või piirkonnaga, kus toodet algselt toodeti või turustati, on muutunud veini üldnimetuseks liidus.
Selleks et otsustada, kas nimetus on või ei ole muutunud üldnimetuseks, võetakse arvesse kõiki asjakohaseid tegureid, eelkõige:
 - a) hetkeolukorda liidus, eelkõige tarbimispiirkondades;
 - b) asjakohaseid liidu või riigisiseseid õigusakte.
2. Nimetust ei kaitsta päritolunimetuse või geograafilise tähisena juhul, kui selle kaitsmine võiks kaubamärgi mainet ja tuntust arvesse võttes tarbijat veini tegeliku olemuse osas eksitada.

Artikkel 79 **■**

Seos kaubamärkidega

1. **Kaubamärgi, mis sisaldab kaitstud päritolunimetust või geograafilist tähist või koosneb kaitstud päritolunimetusest või geograafilisest tähisest, mis ei ole kooskõlas asjaomase tootespetsifikaadiga, või** mille kasutamine on hõlmatud artikli 80 lõikega 2 ning seondub VI lisa II osas loetletud ühe kategooria alla kuuluva tootega,
 - a) **registreerimisest** keeldutakse juhul, kui kaubamärgi registreerimistaotlus esitatakse komisjonile pärast päritolunimetuse või geograafilise tähise kaitsetaotluse esitamise kuupäeva ning päritolunimetuse või geograafilise tähise võetakse seejärel kaitse alla, **või**
 - b) **registreerimine** tühistatakse.**■**
2. Ilma et see piiraks artikli 78 lõike 2 kohaldamist, võib olenemata päritolunimetuse või geograafilise tähise kaitsest jätkuvalt kasutada või uuendada **lõikes 1 osutatud** kaubamärki, mis on taotletud, registreeritud või asjaomaste õigusaktidega ettenähtud juhtudel saadud liidu territooriumil **heauskse** kasutamise teel **kas** enne päritolunimetuse või geograafilise tähise **päritoluriigis** kaitse alla võtmise kuupäeva **või enne 1. jaanuari 1996**, tingimusel et

¹ **Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. jaanuari 2008. aasta määrus (EÜ) nr 110/2008 piiritusjookide määratlemise, kirjeldamise, esitlemise, märgistamise ja geograafiliste tähiste kaitse kohta** (ELT L 39, 13.2.2008, lk 16).

kaubamärgi tühistamiseks või kehtetuks tunnistamiseks ei ole ühtegi põhjust Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2008/95/EÜ¹ alusel või nõukogu määruse nr 207/2009² kohaselt.

Sellistel juhtudel lubatakse kasutada päritolunimetust või geograafilist tähist kõrvuti vastavate kaubamärkidega.

Artikkel 80

Kaitse

1. Kaitstud päritolunimetust ja kaitstud geograafilist tähist võivad kasutada kõik ettevõtjad, kes turustavad veini, mis on toodetud kooskõlas vastava tootespetsifikaadiga.
2. Kaitstud päritolunimetust ja kaitstud geograafilist tähist ning tootespetsifikaadiga kooskõlas kaitstud nimetust kasutavat veini kaitstakse:
 - a) kõnealuse kaitstud nimetuse otsese või kaudse kaubanduslikul eesmärgil kasutamise eest:
 - i) sarnastel toodetel, mis ei vasta kaitstud nimetuse tootespetsifikaadile või
 - ii) kui sellise kasutusega kaasneb päritolunimetuse või geograafilise tähise maine ärakasutamine;
 - b) väärkasutuse, imiteerimise või seoste tekitamise eest ka siis, kui toote või teenuse tegelik päritolu on näidatud või kui kaitstud nimetus on tõlgitud, transkribeeritud või translitereeritud, või sellele on lisatud väljend „stiilis”, „tüüpi”, „meetodil”, „valmistatud nagu”, „imitatsioon”, „maitsega”, „nagu” või muu samalaadne väljend;
 - c) muude toote lähtekohta, päritolu, laadi või olulisi omadusi käsitlevate valede või eksitavate märgete eest, mis esitatakse asjaomase veinitoote sise- või välispakendil, reklaammaterjalides või tootega seotud dokumentides, ning selliste pakendite kasutamise eest, mis võivad jätta toote päritolust vale mulje;
 - d) mis tahes muu tegevuse eest, mis võib tarbijale jätta vale mulje toote tegeliku päritolu kohta.
3. Kaitstud päritolunimetused ja kaitstud geograafilised tähised ei muutu liidus üldnimetusteks artikli 78 lõike 1 tähenduses.

Artikkel 81

Register

Komisjon loob veini kaitstud päritolunimetuste ja kaitstud geograafiliste tähiste avalikkusele kättesaadava elektroonilise registri ja haldab seda. **Registrisse** võib kanda kolmandate riikide toodete päritolunimetused ja geograafilised tähised, mida liidus kaitstakse liidu osalusel sõlmitud rahvusvahelise lepingu kohaselt. Sellised nimetused kantakse registrisse kaitstud geograafilise tähisena, välja arvatud juhul, kui need on lepingutes määratletud kaitstud päritolunimetuseks käesoleva määruse tähenduses.

¹ **Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. oktoobri 2008. aasta direktiiv 2008/95/EÜ kaubamärke käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta** (ELT L 299, 8.11.2008, lk 25).

² **Nõukogu 26. veebruari 2009. aasta määrus (EÜ) nr 207/2009 ühenduse kaubamärgi kohta** (ELT L 78, 24.3.2009, lk 1).

Artikkel 82

Tootespetsifikaatide muutmine

Artiklis 72 sätestatud tingimustele vastav taotleja võib taotleda kaitstud päritolunimetuse või kaitstud geograafilise tähise tootespetsifikaadi muutmise heakskiitmist, eelkõige selleks, et võtta arvesse teaduse ja tehnika edusamme või **piiritleda uuesti artikli 71 lõike 2 teise lõigu punktis d osutatud** geograafiline piirkond. Taotlustes kirjeldatakse ja **põhjendatakse** taotletud muudatusi.

Artikkel 83

Tühistamine

Komisjon võib omal algatusel või õigustatud huvi omava liikmesriigi, kolmanda riigi või füüsilise või juriidilise isiku asjakohaselt põhjendatud taotluse korral **rakendusaktidega** otsustada päritolunimetuse või geograafilise tähise kaitse tühistada, kui vastava tootespetsifikaadi järgimine ei ole enam tagatud.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 162 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 84

Olemasolevad kaitstud veininimetused

1. Nõukogu määruse (EÜ) nr 1493/1999¹ artiklites 51 ja 54 ning komisjoni määruse (EÜ) nr 753/2002² artiklis 28 **osutatud** **veininimetused** võetakse automaatselt **käesoleva määruse kohase kaitse** alla. Komisjon kannab need käesoleva määruse artiklis 81 sätestatud registrisse.
2. Komisjon võtab rakendusaktidega, mis on vastu võetud **käesoleva määruse artikli 162 lõigetes 2 või 3 osutatud menetlust kohaldamata**, vajalikud meetmed, et kõrvaldada **käesoleva määruse artiklis 81 sätestatud registrist veininimetused**, mille suhtes kohaldatakse määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 118s lõiget 3.
3. Artiklit 83 ei kohaldata käesoleva artikli lõikes 1 osutatud olemasolevate kaitstud veininimetuste suhtes.

Kuni 31. detsembrini 2014 võib komisjon omal algatusel otsustada rakendusaktidega tühistada käesoleva artikli lõikes 1 osutatud olemasolevate kaitstud veininimetuste kaitse, kui kõnealused nimetused ei vasta artiklis 70 sätestatud tingimustele.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 162 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

4. Horvaatia puhul kaitstakse käesoleva määruse alusel *Euroopa Liidu Teatajas*³ avaldatud veininimetusi, sõltuvalt vastuväidete esitamise menetluse tulemusest. Komisjon kannab need artiklis 81 sätestatud registrisse.

Artikkel 85

¹ **Nõukogu 17. mai 1999. aasta määrus (EÜ) nr 1493/1999 veinituru ühise korralduse kohta** (EÜT L 179, 14.7.1999, lk 1).

² **Komisjoni 29. aprilli 2002. aasta määrus (EÜ) nr 753/2002, milles sätestatakse teatavad nõukogu määruse (EÜ) nr 1493/1999 rakenduseeskirjad veinisektori toodete kirjeldamise, nimetamise, esitlemise ja kaitse osas** (EÜT L 118, 4.5.2002, lk 1).

³ **ELT C 116, 14.4.2011, lk 12.**

Tasud

Liikmesriikidel on õigus nõuda oma kulude katteks tasu, sealhulgas nende kulude katteks, mis tekivad seoses käesoleva alajao kohaste kaitsetaotluste, vastuväidete, muutmis- ja tühistamisaotluste läbivaatamisega.

Artikkel 86

Delegeeritud volitused

2. **Selleks et** [] võtta arvesse tootmise eripära piiritletud geograafilises piirkonnas, on komisjonil **õigus võtta kooskõlas artikliga 160 vastu** delegeeritud õigusakte, milles sätestatakse:
 - a) asjaomase geograafilise piirkonna piiritletuse **lisakriteeriumid** ning
 - b) [] piirangud ja erandid seoses tootmisega piiritletud geograafilises piirkonnas.
3. **Selleks et** tagada toote kvaliteet ja läbipaistvus, on komisjonil **õigus võtta kooskõlas artikliga 160 vastu** delegeeritud õigusakte, **milles sätestatakse** tingimused, mille kohaselt võivad tootespetsifikaadid sisaldada lisanõudeid.
4. **Selleks et** tagada tootjate ja ettevõtjate seaduslikud õigused ja huvid, on komisjonil **õigus võtta kooskõlas artikliga 160 vastu** delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse [] :
 - b) selliste taotlejate kategooriat, kes võivad taotleda päritolunimetuse või geograafilise tähise kaitset;
 - c) tingimusi, mida peab järgima päritolunimetuse või geograafilise tähise kaitse taotlemisel, [] komisjoni kontrolli, vastuväidete esitamise menetlust ning kaitstud päritolunimetuse või geograafilise tähise muutmist, tühistamist või vahetamist käsitlevaid menetlusi;
 - d) piiruleste taotluste suhtes kohaldatavaid tingimusi;
 - e) kolmanda riigi geograafilise piirkonnaga seotud taotlustele esitatavaid tingimusi;
 - f) kuupäeva, millest alates kohaldatakse kaitset või kaitse muudatust;
 - g) tootespetsifikaatide muutmise seotud tingimusi.
5. **Selleks et** tagada piisav kaitse, on komisjonil **õigus võtta kooskõlas artikliga 160 vastu** delegeeritud õigusakte, **milles käsitletakse** piiranguid kaitstud nimetuse suhtes.
6. **Selleks et** tagada, et käesoleva alajao kohaldamine ei kahjusta ettevõtjaid ega pädevaid asutusi seoses veininimetustega, millele on kaitse antud enne 1. augustit 2009 või mille kohta on kaitsetaotlus esitatud enne kõnealust kuupäeva, on komisjonil **õigus võtta kooskõlas artikliga 160 vastu** delegeeritud õigusakte, **mis käsitlevad** üleminekusätteid seoses:
 - a) veininimetustega, mida liikmesriigid on enne 1. augustit 2009 tunnustanud kui päritolunimetusi või geograafilisi tähiseid või veininimetustega, mille kohta on esitatud kaitsetaotlus enne kõnealust kuupäeva;

- c) veinidega, mis on enne konkreetset kuupäeva turule lastud või märgistatud, ning
- d) tootespetsifikaatide muutmisega.

Artikkel 87

Rakendamisvolitused

1. Komisjon võib rakendusaktidega võtta vastu vajalikud meetmed seoses:
 - a) tootespetsifikaadil esitatava teabega geograafilise piirkonna ja lõpptoote vahelise seose kohta;
 - b) kaitse andmise või tagasilükkamise otsuste avalikkusele kättesaadavaks tegemisega;
 - c) artiklis 81 osutatud registri loomise ja pidamisega;
 - d) termini „kaitstud päritolunimetus” muutmisega terminiks „kaitstud geograafiline tähis”;
 - e) piiruleste taotluste esitamisega.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 162 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

2. Komisjon võib rakendusaktidega võtta vajalikud meetmed seoses päritolunimetuse või geograafilise tähise kaitsetaotluse või muutmise heakskiitmise kontrollimenetlusega, samuti seoses vastuväidete, tühistamis- ja muutmistaotluste menetlusega, ning seoses olemasolevate kaitstud veininimetuste puhul esitatava teabega, eelkõige seoses:
 - a) näidisdokumentide ja edastamisvormidega;
 - b) tähtaegadega;
 - c) faktide, tõendite ja tõendavate dokumentide üksikasjadega, mis tuleb esitada koos taotluse või nõudega.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 162 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 88

Muud rakendamisvolitused

Kui vastuväidet käsitatakse vastuvõetamatuna, otsustab komisjon rakendusaktidega, mis ***on vastu võetud artikli 162 lõigetes 2 või 3 osutatud menetlust kohaldamata***, vastuväite vastuvõetamatuna tagasi lükata.

3. ALAJAGU

TRADITSIOONILISED NIMETUSED

Artikkel 89

Mõiste

1. „Traditsiooniline nimetus” – liikmesriikides tavapäraselt artikli 69 lõikes 1 osutatud toodete kohta kasutatav nimetus, millega osutatakse:
 - a) et toote päritolunimetus või geograafiline tähis on kaitstud liidu või riigisisese õiguse alusel või

- b) kaitstud päritolunimetuse või kaitstud geograafilise tähisega toodete valmistamis- või laagerdamismeetodile, kvaliteedile, värvusele, kohatüübile või mingile konkreetsele ajaloosündmusele.

1a. Traditsioonilisi nimetusi kaitstakse üksnes taotluses märgitud keeles ja viinamarjasaaduste kategooriate puhul ning eelkõige järgmise eest:

- a) *igasugune väärkasutus, isegi kui kaitstud nimetusele on lisatud väljend „stiilis”, „tüüpi”, „meetodil”, „valmistatud nagu ...”, „imitatsioon”, „maitsega”, „nagu” või muu samalaadne väljend;*
- b) *muu vale või eksitav märgistus toote laadi, tunnuste või oluliste omaduste kohta sise- või välispakendil, reklaammaterjalides või asjaomase tootega seotud mis tahes dokumentides;*
- c) *mis tahes muu tarbijat eksitada võiv tegevus, eelkõige juhul, kui võib tekkida arusaam, et vein vastab kaitstud traditsioonilise nimetuse kasutamise tingimustele.*

Artikkel 90

Kaitse

1. Kaitstud traditsioonilist nimetust võib kasutada üksnes sellise toote puhul, mis on valmistatud kooskõlas artikli **89 lõikes 1 sätestatud** määratlusega.
- Traditsioonilisi nimetusi kaitstakse ebaseadusliku kasutamise eest.

2. Traditsioonilised nimetused ei muutu liidu üldnimetusteks.

Artikkel 91

Delegeeritud volitused

2. **Selleks et** tagada piisav kaitse, on komisjonil **õigus võtta vastu** delegeeritud õigusakte kaitstava nimetuse keeleversiooni ja kirjaviisi kohta.
3. **Selleks et** tagada tootjate ja ettevõtjate seaduslikud õigused ja huvid, on komisjonil **õigus võtta kooskõlas artikliga 160 vastu** delegeeritud õigusakte, **millega kehtestatakse:**
- a) selliste taotlejate **kategooria**, kes võivad esitada traditsioonilise nimetuse kaitsetaotluse;
- b) traditsioonilise nimetuse tunnustamise taotluse kehtivustingimused;
- c) traditsioonilise nimetuse kavandatud tunnustamise tagasilükkamise põhjused;
- d) kaitse ulatus, seos kaubamärkide, kaitstud traditsiooniliste nimetuste, kaitstud päritolunimetuste või kaitstud geograafiliste tähiste, homonüümide või teatavate viinamarjaveinide nimetustega;
- e) traditsioonilise nimetuse tühistamise põhjused;
- f) taotluse või nõude esitamise kuupäev;
- g) traditsioonilise nimetuse kaitse taotlemisel järgitav kord, sealhulgas komisjoni kontroll, vastuväidete esitamise menetlused ning tühistamis- või muutmismenetlused.

4. ***Selleks et*** võtta arvesse kauplemistingimusi liidu ja teatavate kolmandate riikide vahel, on komisjonil ***õigus võtta kooskõlas artikliga 160 vastu*** delegeeritud õigusakte, ***milles sätestatakse*** tingimused, mille alusel võib traditsioonilist nimetust kasutada kolmandatest riikidest pärit toodetel, ja ***nähakse ette*** erandid artiklist 89.

Artikkel 92

Kontrollimenetluse kohased rakendamisevolitused

1. Komisjon võib rakendusaktidega võtta kõik vajalikud meetmed seoses traditsioonilise nimetuse kaitse- või muutmise heakskiitmist käsitleva kontrollimenetlusega, samuti seoses vastuväidete või tühistamistaotluste menetlusega, eelkõige seoses:
 - a) näidisdokumentide ja edastamisvormidega;
 - b) tähtaegadega;
 - c) faktide, tõendite ja tõendavate dokumentide üksikasjadega, mis tuleb esitada koos taotluse või nõudega;
 - d) üldsusele traditsioonilise nimetuse kättesaadavaks tegemist käsitlevate üksikasjalike eeskirjadega.
2. Komisjon otsustab rakendusaktidega, kas kiita heaks või lükata tagasi traditsioonilise nimetuse kaitse- või muutmistaotlus või kaitse tühistamine.
3. Komisjon näeb rakendusaktidega ette selliste traditsiooniliste nimetuste kaitse, mille kaitsetaotlus on heaks kiidetud, eelkõige liigitades need vastavalt artiklile 89 ning avaldades mõiste ja/või kasutustingimused.
4. Käesoleva artikli lõigetes **1, 2 ja 3** osutatud rakendusaktid võetakse vastu artikli 162 lõikes 2 osutatud kontrollimenetluse kohaselt.

Artikkel 93

Muud rakendamisevolitused

Kui vastuväidet käsitatakse vastuvõetamatuna, otsustab komisjon rakendusaktidega, mis ***on vastu võetud artikli 162 lõigetes 2 või 3 osutatud menetlust kohaldamata***, vastuväite vastuvõetamatuna tagasi lükata.

3. JAGU

MÄRGISTAMINE JA ESITUSVIIS VEINISEKTORIS

Artikkel 94

Mõiste

Käesolevas jaos kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) „märgistamine” – kõik tootega seotud või sellele viitavad sõnad, andmed, kaubamärgid, margitoodete nimed, kujunduselemendid või sümboolid mis tahes pakenditel, dokumentidel, sedelitel, etikettidel või kaelaetikettidel;
- b) „esitusviis” – mis tahes teave, mis edastatakse tarbijatele asjaomase toote pakendi abil, sealhulgas pudelite kuju ja tüübi abil.

Artikkel 95

Horisontaaleeskirjade kohaldatavus

Kui käesolevas määruses ei ole sätestatud teisiti, kohaldatakse märgistamise ja esitusviisi suhtes direktiivi 2008/95/EÜ, nõukogu direktiivi 89/396/EMÜ¹, direktiivi 2000/13/EÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2007/45/EÜ².

VI lisa II osa punktides 1–11, 13, 15 ja 16 osutatud toodete märgistamisel võib kasutada täiendavalt muid üksikasju kui need, mis on sätestatud käesolevas määruses, vaid juhul, kui need vastavad direktiivi 2000/13/EÜ nõuetele.

Artikkel 96

Kohustuslikud elemendid

1. Nende VI lisa II osa punktides 1–11, 13, 15 ja 16 osutatud toodete märgistamisel ja esitusviisil, mida turustatakse liidus või mis on ette nähtud eksportimiseks, kasutatakse järgmisi kohustuslikke elemente:
 - a) viinamarjasaaduste kategooria nimetus kooskõlas VI lisa II osaga;
 - b) kaitstud päritolunimetuse või kaitstud geograafilise tähisega veinide puhul:
 - i) termin „kaitstud päritolunimetus” või „kaitstud geograafiline tähis” ning
 - ii) kaitstud päritolunimetuse või kaitstud geograafilise tähise nimetus;
 - c) tegelik alkoholisisaldus mahuprotsentides;
 - d) märke lähtekoha kohta;
 - e) märke villija kohta ning vahuveini, gaseeritud vahuveini, kvaliteetvahuveini või aromaatselt kvaliteetvahuveini puhul tootja või müüja nimi;
 - f) imporditud veinide puhul märke importija kohta ning
 - g) vahuveini, gaseeritud vahuveini, kvaliteetvahuveini või aromaatselt kvaliteetvahuveini puhul märke suhkruisalduse kohta.
2. Erandina lõike 1 punktist a võib viite viinamarjasaaduste kategooriale välja jätta selliste veinide puhul, mille etikett sisaldab kaitstud päritolunimetuse või kaitstud geograafilise tähise nimetust.
3. Erandina lõike 1 punktist b võib viite terminitele „kaitstud päritolunimetus” või „kaitstud geograafiline tähis” jätta välja järgmistel juhtudel:
 - a) kui etiketil on artikli 89 **lõike 1 punktis a osutatud** traditsiooniline nimetus vastavalt **artikli 71 lõikes 2 osutatud tootespetsifikaadile**;
 - b) komisjoni poolt artikli 160 kohaselt vastuvõetud delegeeritud õigusaktidega määratletavatel erandlikel ja nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel, **selleks et** tagada vastavus olemasoleva märgistamistavaga.

Artikkel 97

¹ Nõukogu 14. juuni 1989. aasta direktiiv 89/396/EMÜ toidupartiide tähistamise ja märgistamise kohta (EÜT L 186, 30.6.1989, lk 21).

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. septembri 2007. aasta direktiiv 2007/45/EÜ, millega kehtestatakse eeskirjad kinnispakkides olevate toodete nimikoguste kohta, tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 75/106/EMÜ ja 80/232/EMÜ ning muudetakse nõukogu direktiivi 76/211/EMÜ (ELT L 247, 21.9.2007, lk 17).

Vabatahtlikud elemendid

1. VI lisa II osa punktides 1–11, 13, 15 ja 16 osutatud toodete märgistamisel ja esitusviisil kasutatakse järgmisi vabatahtlikke elemente:
 - a) aastakäik;
 - b) ühe või mitme viinamarjasordi nimi;
 - c) suhkrusisaldusele osutavad terminid muude kui artikli 96 lõike 1 punktis g osutatud veinide puhul;
 - d) kaitstud päritolunimetuse või kaitstud geograafilise tähisega veinide puhul traditsioonilised nimetused **kooskõlas** artikli 89 **lõike 1** punktiga b;
 - e) kaitstud päritolunimetusele või kaitstud geograafilisele tähisele osutav liidu sümbol;
 - f) teatavatele tootmismeetoditele viitavad terminid;
 - g) kaitstud päritolunimetust või kaitstud geograafilist tähist kandvate veinide puhul muu sellise geograafilise koha nimi, mis on väiksem või suurem kui päritolunimetuse või geograafilise tähise aluseks olev piirkond.
2. Seoses käesoleva artikli lõike 1 punktides a ja b osutatud elementide kasutamisega veinide puhul, millel puudub kaitstud päritolunimetus või kaitstud geograafiline tähis, ning piiramata artikli 77 lõike 3 kohaldamist:
 - a) kehtestavad liikmesriigid õigus- ja haldusnormid, et tagada sertifitseerimise, heakskiitmise ja kontrolli menetlused, millega tagatakse asjaomase teabe õigsus;
 - b) võivad liikmesriigid mittediskrimineerivate ja objektiivsete kriteeriumide alusel ning konkurentsi arvesse võttes koostada kõrvale jäetavate veiniviinamarjasortide loetelud nende territooriumil veiniviinamarjasortidest toodetava veini suhtes, eelkõige kui:
 - i) esineb oht, et tarbija võib segi ajada veini tegeliku päritolu, sest vastav veiniviinamarjasort on lahutamatult seotud olemasoleva kaitstud päritolunimetuse või kaitstud geograafilise tähisega;
 - ii) kontrollimine ei oleks kulutõhus, kuna vastav veiniviinamarjasort moodustab väga väikese osa liikmesriigi viinamarjaistandustest;
 - c) ei anna eri liikmesriikidest pärit veinide segamine õigust veiniviinamarjasordi märgistamiseks, välja arvatud juhul, kui asjaomased liikmesriigid lepivad kokku teisiti ja tagavad vastavate sertifitseerimis-, heakskiitmise- ja kontrollimenetluste teostatavuse.

Artikkel 98

Keeled

1. Artiklites 96 ja 97 osutatud sõnadega väljendatud kohustuslikud ja vabatahtlikud elemendid esitatakse ühes või enamas liidu ametlikus keeles.
2. Olenemata lõikest 1 esitatakse kaitstud päritolunimetuse või kaitstud geograafilise tähise nimetus või artikli 89 **lõike 1** **punktis b** osutatud traditsiooniline nimetus etiketil selle riigi keeles või keeltes, kus kaitse kehtib. Kui kaitstud päritolunimetuse või kaitstud geograafilise tähise või riikliku erinimetuse puhul kasutatakse ladina tähestikust erinevat tähestikku, võib asjaomane nimetus olla esitatud ka ühes või enamas liidu ametlikus

keeles.

Artikkel 99

Delegeeritud volitused

2. **Selleks et** võtta arvesse veinisektori eripära, on komisjonil **õigus võtta kooskõlas artikliga 160 vastu** delegeeritud õigusakte eeskirjade ja piirangute kohta **seoses**:
- a) esitusviisiga ja muude kui käesoleva jaoga ettenähtud märgistuse andmete kasutamisega;
 - b) kohustuslike elementidega, millega on hõlmatud:
 - i) kohustuslike elementide esitamiseks kasutatavad mõisted ja nende kasutustingimused;
 - ii) ettevõtete nimetused ja nende kasutustingimused;
 - iii) sätted, millega lubatakse tootjaliikmesriikidel kehtestada täiendavad eeskirjad seoses kohustuslike elementidega;
 - iv) sätted, millega lubatakse kehtestada täiendavad erandid lisaks artikli 96 lõikes 2 osutatutele seoses viinamarjasaaduste kategooriale viitamise väljajätmisega, ning
 - v) keelte kasutamise sätted;
 - c) vabatahtlike elementidega, millega on hõlmatud:
 - i) vabatahtlike elementide esitamiseks kasutatavad mõisted ja nende kasutustingimused;
 - ii) sätted, millega lubatakse tootjaliikmesriikidel kehtestada täiendavad eeskirjad seoses vabatahtlike elementidega;
 - d) esitusviisiga, millega on hõlmatud:
 - i) teatavate pudelikujude kasutustingimused ning teatavate konkreetsete pudelikujude loetelu;
 - ii) vahuveinipudeli-tüüpi pudelite ja -korkide kasutustingimused;
 - iii) sätted, millega lubatakse tootjaliikmesriikidel kehtestada täiendavad eeskirjad seoses esitusviisiga;
 - iv) keelte kasutamise sätted.

4. **Selleks et** kaitsta ettevõtjate seaduslikke huve, on komisjonil **õigus võtta kooskõlas artikliga 160 vastu delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse** eeskirju seoses päritolunimetust või geograafilist tähist kandvate veinide ajutise märgistamise ja esitusviisiga ning seoses veinidega, mille asjaomane päritolunimetus või geograafiline tähis vastab vajalikele nõuetele.

5. **Selleks et** vältida ettevõtjate kahjustamist, on komisjonil **õigus võtta kooskõlas artikliga 160 vastu** delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse üleminekusätteid veinide kohta, mis on viidud turule ja märgistatud **kooskõlas** enne 1. augustit 2009 **kehtinud asjakohaste**

eeskirjadega.

6. *Selleks et võtta arvesse liidu ja teatavate kolmandate riikide vahelise kauplemise eripära, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 160 vastu delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse erandeid käesolevast jaost seoses eksporditavate toodetega, kui asjaomase kolmanda riigi õigusaktid seda nõuavad.*

Artikkel 100

Kontrollimenetluse kohased rakendamisevolitused

Komisjon võib rakendusaktidega võtta vastu vajalikud meetmed seoses *käesoleva jao suhtes kohaldatavate* menetluste ja tehniliste kriteeriumidega, *sealhulgas meetmed, mis on vajalikud kaitstud päritolunimetusega või kaitstud geograafilise tähiseta veinide suhtes kohaldatavate sertifitseerimis-, heakskiitmis- ja kontrollimenetluste jaoks.* Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 162 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

II PEATÜKK

ÜKSIKUTE SEKTORITE SUHTES KEHTIVAD ERISÄTTED

1. JAGU

SUHKUR

Artikkel 100a

Kestus

Käesolevat jagu kohaldatakse kuni 2016.–2017. turustusaasta lõpuni, välja arvatud artikleid 101 ja 101-a.

I ALAJAGU

KONKREETSED MEETMED

Artikkel 101

Suhkrusektori kokkulepped

1. Suhkrupeedi ja suhkuroo ostutingimusi, sealhulgas külvielseid tarnelepinguid, reguleerivad majandusharusisesed kirjalikud kokkulepped, mis on sõlmitud *ühelt poolt* liidu suhkrupeedi ja suhkuroo kasvatajate *või nende nimel nende organisatsioonide, millesse nad kuuluvad,* ning *teiselt poolt* liidu suhkruettevõtjate *või nende nimel nende organisatsioonide, millesse nad kuuluvad,* vahel.
2. *Suhkruettevõtjad teavitavad II lisa 1a osa A jao 4. punktis kirjeldatud majandusharusisestest kokkulepetest selle liikmesriigi pädevaid asutusi, kus nad suhkrut toodavad.*
3. *Alates 1. oktoobrist 2017 peavad majandusharusisesed kokkulepped vastama IIIe lisa sätestatud ostutingimustele.*
4. *Selleks et võtta arvesse suhkrusektori eripära ja sektori arengut tootmiskvootide lõppemisele järgneval ajavahemikul, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 160 vastu delegeeritud õigusakte, et:*
 - a) *ajakohastada II lisa 1a osa A jaos osutatud tingimusi;*

- b) *ajakohastada ostutingimusi IIIe lisas sätestatud majandusharusiseste kokkulepete puhul;*
 - c) *kehtestada täiendavad eeskirjad, milles käsitletakse ettevõtjale esitatava brutomassi, pakendikaalu ja suhkrupeedi suhkruisisalduse kindlaksmääramist ning pressimisjääke.*
5. *Komisjon võib vastavalt artikli 162 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusele võtta vastu rakendusakte käesoleva artikli rakendamise kohta, sealhulgas seoses menetluste, teatiste ja haldusabiga majandusharusiseste kokkulepete puhul, mis hõlmavad rohkem kui ühte liikmesriiki.*

Artikkel 101-a

Hinnaaruandlus suhkruturul

Komisjon võib võtta vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse suhkruturu hindade aruandlussüsteem, mis hõlmab turu hinnatasemete avaldamiskorda. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 162 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Esimeses lõigus osutatud süsteem põhineb valget suhkrut tootvate ettevõtjate või teiste suhkrukaubandusega seotud käitlejate esitatud tabel. Seda teavet käsitletakse konfidentsiaalsena.

Komisjon tagab, et üksikute ettevõtjate konkreetseid hindasid ja nimesid ei avaldata.

II ALAJAGU

NÕUDED, MIDA KOHALDATAKSE SUHKRUSEKTORI SUHTES ARTIKLIS 100a OSUTATUD AJAVAHEMIKUL

Artikkel 101a

Tarnelepingud

1. *Kohaldatakse artikli 101 lõiget 1. Majandusharusisesed kokkulepped peavad vastama III d lisas sätestatud ostutingimustele.*
- 1a. *Tarnelepingutes eristatakse suhkrupeedi selle alusel, kas sellest suhkrupeedist valmistatavad suhkrukogused on:*
 - a) *kvoodisuhkur või*
 - b) *kvoodiväline suhkur.*
2. *Kõik suhkruettevõtjad edastavad liikmesriigile, kus suhkur toodetakse, järgmise teabe:*
 - a) *lõike 1a punktis a osutatud suhkruppeedikogused, mille kohta on sõlmitud külvielsed tarnelepingud, ja suhkruisisaldus, millel lepingud põhinevad;*
 - b) *vastav hinnanguline kasum.*

Liikmesriigid võivad nõuda lisateavet.
3. *Suhkruettevõtjad, kes ei ole sõlminud külvielseid tarnelepinguid, millega määratakse kindlaks kvoodikohase suhkrupeedi miinimumhind nende kvoodikohasele suhkrule vastava suhkruppeedikoguse kohta, nagu on sätestatud artiklis 101g, mida on vajaduse korral kohandatud artikli 101d lõike 2 esimese lõigu kohaselt kehtestatud kõrvaldamise protsendimäära võrra, peavad maksma vähemalt kvoodikohase suhkrupeedi miinimumhinna kogu suhkru tootmiseks ette nähtud suhkrupeedi eest.*

4. *Sõltuvalt asjaomase liikmesriigi heakskiidust võivad majandusharusisesed kokkulepped kalduda kõrvale lõigetest 1a, 2 ja 3.*
5. *Kui majandusharusisest kokkulepet ei ole, võtab asjaomane liikmesriik käesoleva määrusega kooskõlas olevad vajalikud meetmed, et kaitsta asjaomaste poolte huve.*

Artikkel 101b

Tootmismaks

1. *Artikli 101h lõikes 2 osutatud suhkrut, isoglükoosi ja inuliinisiirupit tootvate ettevõtete valduses olevad suhkru-, isoglükoosi- ja inuliinisiirupikvoodid maksustatakse tootmismaksuga.*
2. *Nõukogu võtab kooskõlas aluslepingu artikli 43 lõikega 3 vastu meetmed lõikes 1 osutatud kvoodisuhkru, kvoodikohase inuliinisiirupi ja kvoodikohase isoglükoosi tootmistoetuse kindlaksmääramiseks.*

Artikkel 101c

Tootmistoetus

1. *I lisa III osa punktides b–e loetletud suhkrusektori toodetele võib anda tootmistoetust juhul, kui suhkru ülejääk või imporditud suhkur, isoglükoosi ülejääk või inuliinisiirupi ülejääk ei ole kättesaadav hinnaga, mis vastab artikli 101l lõike 2 punktides b ja c osutatud toodete tootmise maailmahinnale.*
2. *Nõukogu võtab kooskõlas aluslepingu artikli 43 lõikega 3 vastu meetmed lõikes 1 osutatud tootmistoetuse kindlaksmääramiseks.*

Artikkel 101d

Suhkru turult kõrvaldamine

1. *Selleks et vältida hinnalanguse olukordi siseturul ja leevendada tarnebilansi põhjal prognoositavaid ületootmise olukordi, ning arvestades liidu kohustusi, mis tulenevad aluslepingu alusel sõlmitud rahvusvahelistest lepingutest, võib komisjon võtta vastu rakendusakte, mis sisaldavad otsuseid, millega antud turustusaastaks võetakse turult tagasi suhkru, isoglükoosi või inuliinisiirupi kvoodi alusel toodetud kogused, mis ületavad arvestatud künnise vastavalt käesoleva artikli lõikele 2.*
2. *Lõikes 1 osutatud turult kõrvaldamise piirväärtus leitakse igale kehtiva kvoodiga ettevõtjale, korrutades tema kvooti koefitsiendiga. Komisjon võib võtta vastu rakendusakte, millega kõnealune koefitsient määratakse kindlaks hiljemalt 28. veebruariks eelmise turustusaasta põhjal, tuginedes oodatavatele turusuundumustele.*
Ajakohastatud turusuundumuste alusel võib komisjon asjaomase turustusaasta 31. oktoobriks võtta vastu rakendusaktid, mis sisaldavad otsust selle kohta, kas koefitsienti kohandada, või juhul, kui esimese lõigu kohaselt sellist koefitsienti ei ole kindlaks määratud, see kindlaks määrata.
3. *Iga ettevõtja, kellele on määratud kvoot, ladustab kuni järgmise turustusaasta alguseni omaenda kulul kvoodi alusel toodetud suhkrukogused, mis ületavad lõike 2 kohaselt arvatud künnise. Turustusaasta jooksul turult kõrvaldatud suhkrut, isoglükoosi ja inuliinisiirupit peetakse järgmise turustusaasta esimesteks kvoodikohasteks kogusteks.*
Erandina esimesest lõigust võib komisjon eeldatavaid suhkruturu suundumusi arvesse

võttes võtta vastu rakendusaktid, mis sisaldavad otsust selle kohta, kas käsitada kogu turult kõrvaldatud suhkrut, isoglükoosi, inuliinisiirupit või osa sellest jooksva, järgneval või mõlemal turustusaastal:

- a) suhkru, isoglükoosi või inuliinisiirupi ülejäägina, mida võib kasutada tööstusliku suhkru, isoglükoosi ja inuliinisiirupina, või*
- b) täiendava kvoodikohase toodanguna, millest ühe osa võib reserveerida ekspordiks vastavalt aluslepingu alusel sõlmitud rahvusvahelistest lepingutest tulenevatele liidu kohustustele.*

4. Juhul kui liidu suhkrubarud on ebapiisavad, võib komisjon võtta vastu rakendusaktid, mis sisaldavad otsust selle kohta, et teatavat kogust turult kõrvaldatud suhkrut, isoglükoosi või inuliinisiirupit võib liidu turul müüa enne kõrvaldamisperioodi lõppu.

5. Juhul kui turult kõrvaldatud suhkrut käsitatakse esimese järgmisel turustusaastal toodetud suhkrukogusena, makstakse suhkrupeedikasvatajatele järgmise turustusaasta miinimumhinda.

[Juhul kui turult kõrvaldatud suhkrut kasutatakse tööstusliku suhkruna või kui see eksporditakse vastavalt käesoleva artikli lõike 3 punktidele a ja b, artiklis 101g sätestatud miinimumhinna nõudeid ei kohaldata.

Juhul kui turult kõrvaldatud suhkur müüakse liidu turul enne kõrvaldamisperioodi lõppu vastavalt käesoleva artikli lõikele 4, makstakse suhkrupeedikasvatajatele jooksva turustusaasta miinimumhinda.

6. Käesoleva artikli alusel esitatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 162 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 101da

Ajutine turu juhtimise mehhanism

1. Komisjon võib seoses artiklis 100a osutatud ajavahemiku kestusega võtta rakendusaktidega meetmeid, mis on vajalikud liidu turul piisava suhkrubaru tagamiseks. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 162 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Selliseid meetmeid võib kohandada vajalikus koguses ja ajaks vastavalt imporditavalt toorsuhkrult makstavale maksumäärale.

2. Komisjon määrab rakendusaktidega kindlaks kvoodivälise suhkru ja imporditud toorsuhkru piisava koguse, mille võib liidu turul vabasse ringlusse lubada. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 162 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 101e

Delegeeritud volitused

Selleks et võtta arvesse suhkrusektori eripära, tagada kõigi poolte huvide nõuetekohane arvesse võtmine ning pidades silmas mis tahes turuhäirete ennetamise vajadust, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 160 vastu delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse:

a) artikli 101a lõikes 1 osutatud tarnelepinguid ja ostutingimusi;

a1) ostutingimuste ajakohastamist III d lisas sätestatud majandusharusiseste kokkulepete

puhul;

- b) *kriteeriume, mida kohaldavad suhkruettevõtjad, kui nad jaotavad suhkrupeedimüüjate vahel suhkrupeedi koguseid, mille kohta sõlmitakse artikli 101 lõikes 2b osutatud külvielses tarnelepingud.*

Artikkel 101ea

Kontrollimenetluse kohased rakendamisvolitused

Komisjon võib rakendusaktidega võtta vastu käesoleva alajao kohaldamiseks vajalikud meetmed seoses menetluste, sisu ja tehniliste kriteeriumidega.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 162 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Iia ALAJAGU

TOOTMISE REGULEERIMISE SÜSTEEM

Artikkel 101f

Suhkrusektori kvoodid

- 1. Kvoodisüsteem on rakendatav suhkru, isoglükoosi ja inuliinisiirupi suhtes.*
- 2. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud kvoodisüsteemi puhul, kui tootja ületab asjaomast kvooti ega kasuta artiklis 101k sätestatud ülemääraseid koguseid, peab ta sellistelt kogustelt maksma kvoodiületamise tasu vastavalt artiklites 101k–101n sätestatud tingimustele.*

Artikkel 101g

Suhkrupeedi miinimumhind

Nõukogu määrab kooskõlas aluslepingu artikli 43 lõikega 3 kindlaks kvoodikohase suhkrupeedi miinimumhinna.

Artikkel 101h

Kvootide jagamine

- 1. Suhkru, isoglükoosi ja inuliinisiirupi tootmise kohta kehtivad kvoodid riiklikul või piirkondlikul tasandil on määratud kindlaks IIIbi lisas.*
- 2. Liikmesriigid määravad kvoodi igale suhkru, isoglükoosi või inuliinisiirupi tootmisega tegelevale ettevõtjale, kes on asutatud nende territooriumil ning on tunnustatud artikli 101i kohaselt.*

Kõikide ettevõtjate puhul on neile määratud kvoot võrdne ettevõtjale 2010.–2011. turustusaastaks määruse (EÜ) nr 1234/2007 alusel määratud kvoodiga.

- 3. Juhul kui kvoot määratakse suhkruettevõtjale, kellel on rohkem kui üks tootmisüksus, võtavad liikmesriigid vajalikud meetmed, et piisavalt arvestada suhkrupeedi- ja suhkrurookasvatajate huvidega.*

Artikkel 101i

Tunnustatud ettevõtjad

- 1. Taotluse korral annavad liikmesriigid tunnustuse suhkru, isoglükoosi või*

inuliinisiirupit tootvale ettevõtjale või ettevõtjale, kes neid tooteid töötleb artikli 101l lõikes 2 osutatud nimekirjas sisalduvateks toodeteks, tingimusel et ettevõtja:

- a) tõendab oma professionaalset tootmisvõimsust;*
- b) nõustub esitama mis tahes teavet ning lubama käesoleva määrusega seotud kontrollimist;*
- c) ei ole andnud põhjust tunnustuse peatamiseks või tagasivõtmiseks.*

2. *Tunnustatud ettevõtjad esitavad liikmesriigile, mille territooriumil suhkrupeedi ja suhkruroo koristamine või rafineerimine aset leiab, järgmise teabe:*

- a) suhkrupeedi või suhkruroo kogused, mille kohta on sõlmitud tarneleping, ning vastavad hinnangulised suhkrupeedi või suhkruroo ja suhkru saagised hektari kohta;*
- b) andmed suhkrupeedi, suhkruroo ja toorsuhkru esialgsete ja tegelike tarnete kohta ning suhkrutootmise ja suhkrubarude olukorra kohta;*
- c) müüdüd valge suhkru kogused ning vastavad hinnad ja tingimused.*

Artikkel 101j

Riikide kvootide määramine ja kvootide vähendamine

- 1.** *Liikmesriigid võivad vähendada oma territooriumil asutatud ettevõtjale määratud suhkru- või isoglükoosikvooti kuni 10 %. Seejuures kohaldavad liikmesriigid objektiivseid ja mittediskrimineerivaid kriteeriume.*
- 2.** *Liikmesriigid võivad kvote ettevõtjate vahel üle kanda kooskõlas IIIc lisa kehtestatud eeskirjadega ning võttes arvesse kõigi asjaomaste osapoolte, eriti suhkrupeedi- ja suhkrurookasvatajate huve.*
- 3.** *Vastavalt lõigetele 1 ja 2 vähendatud kogused määrab asjaomane liikmesriik ühele või mitmele ettevõtjale oma territooriumil, hoolimata sellest, kas neil on kehtivaid kvote.*

Artikkel 101k

Kvoodiväline toodang

- 1.** *Turustusaasta jooksul toodetud suhkrut, isoglükoosi või inuliinisiirupit, mis ületab artiklis 101h osutatud kvooti, võib:*
 - a) kasutada artiklis 101l osutatud teatavate toodete töötlemiseks;*
 - b) kanda üle järgmise turustusaasta kvoodikohasesse tootmisesse kooskõlas artikliga 101m;*
 - c) kasutada tarnete erikorra raames äärepoolseimates piirkondades vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 228/2013¹ III peatükile;*
 - d) eksportida komisjoni poolt rakendusaktidega kindlaksmääratud koguselise piirangu raames, järgides aluslepingu alusel sõlmitud rahvusvahelistest*

¹ *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. märtsi 2013. aasta määrus (EL) nr 228/2013, millega sätestatakse põllumajanduse erimeetmed liidu äärepoolseimate piirkondade jaoks ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 247/2006 (ELT L 78, 20.3.2013, lk 23).*

lepingutest tulenevaid kohustusi, või

- e) *lubada siseturul vabasse ringlusse kooskõlas artiklis 101da kirjeldatud mehhanismiga, eesmärgiga viia pakkumine kooskõlla nõudlusega prognoositava tarnebilansi alusel.*

Käesoleva artikli lõike 1 punktis e osutatud meetmeid tuleb rakendada enne ennetusmeetmete rakendamist, et vältida artikli 154 lõikes 1 osutatud turuhäireid.

Muude koguste suhtes kohaldatakse artiklis 101n osutatud ülejäägimaksu.

2. *Käesoleva artikli alusel esitatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 162 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.*

Artikkel 101l

Tööstuslik suhkur

1. *Tööstuslik suhkur, tööstuslik isoglükoos ja tööstuslik inuliinisiirup säilitatakse ühe lõikes 2 osutatud toote tootmiseks, kui:*
- a) *artikli 101i kohaselt tunnustatud tootja ja tunnustatud kasutaja on kauba kohta sõlminud tarnelepingu enne turustusaasta lõppu ning*
- b) *kaup on tarnitud kasutajale hiljemalt järgmise turustusaasta 30. novembriks.*
2. *Selleks et võtta arvesse tehnika arengut, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 160 vastu delegeeritud õigusakte, millega sätestatakse nimekiri toodetest, mille tootmiseks kasutatakse tööstuslikku suhkrut, tööstuslikku isoglükoosi ja tööstuslikku inuliinisiirupit.*

Nimekiri hõlmab eelkõige järgmist:

- a) *bioetanol, alkohol, rumm, eluspärm ning võieteks kasutatavad ja Rinse Appelstroopiks töödeldavad siirupite kogused;*
- b) *teatavad suhkrut mittesisaldavad tööstustooted, mille töötlemisel kasutatakse suhkrut, isoglükoosi või inuliinisiirupit;*
- c) *teatavad keemia- või farmaatsiatööstuse tooted, mis sisaldavad suhkrut, isoglükoosi või inuliinisiirupit.*

Artikkel 101m

Suhkru ülejäägi ülekandmine

1. *Iga ettevõtja võib otsustada kanda kogu oma toodang või osa toodangust, mis ületab ettevõtjale määratud suhkru-, isoglükoosi- või inuliinisiirupikvooti, üle järgmisesse turustusaastasse. Kõnealune otsus on lõplik, ilma et see piiraks lõike 3 kohaldamist.*
2. *Ettevõtjad, kes võtavad vastu lõikes 1 osutatud otsuse:*
- a) *teavitavad asjaomast liikmesriiki enne selle liikmesriigi poolt määratavat kuupäeva:*
- i) *ülekantavatest roosuhkru kogustest ajavahemikul jooksva turustusaasta 1. veebruarist kuni 31. augustini;*
- ii) *ülekantavatest suhkru või inuliinisiirupi muudest kogustest jooksva turustusaasta 1. veebruarist kuni 31. augustini;*

- b) *korraldavad asjaomaste koguste ladustamise omal kulul kuni jooksva turustusaasta lõpuni.*
3. *Kui ettevõtja lõplik toodang asjaomasel turustusaastal oli väiksem kui lõike 1 kohase otsuse tegemise hetkel tehtud hinnang, võib ülekantavat kogust hiljemalt enne järgmise turustusaasta 31. oktoobrit tagasiulatuvalt muuta.*
4. *Ülekantud kogused loetakse esimesteks järgmisel turustusaastal toodetud kvoodikohasteks kogusteks.*
5. *Käesoleva artikli kohaselt ladustatud suhkru suhtes ei tohi turustusaastal kasutada muid artiklis 16 või 101d sätestatud ladustamismeetmeid.*

Artikkel 101n

Kvoodiületamise tasu

1. *Kvoodiületamise tasu võetakse järgmistelt kogustelt:*
- a) *mis tahes turustusaasta vältel toodetud suhkru, isoglükoosi ja inuliinisiirupi ülejääk, välja arvatud kogused, mis on kantud üle järgmise turustusaasta kvoodikohasesse tootmisesse ning mis on ladustatud kooskõlas artikliga 101m, või artikli 101k lõike 1 punktides c, d ja e osutatud kogused;*
- b) *tööstuslik suhkur, tööstuslik isoglükoos ja tööstuslik inuliinisiirup, mille kasutamise kohta artikli 101l lõikes 2 osutatud toodetes ei ole esitatud tõendeid ajavahemiku jooksul, mille määrab kindlaks komisjon artikli 162 lõikes 2 osutatud kontrollimenetluse kohaselt vastu võetud rakendusaktidega;*
- c) *suhkur, isoglükoos ja inuliinisiirup, mis on kõrvaldatud turult kooskõlas artikliga 101m ning mille puhul ei ole täidetud artikli 101d lõikes 3 ette nähtud kohustusi.*
2. *Nõukogu võtab kooskõlas aluslepingu artikli 43 lõikega 3 vastu meetmed lõikes 1 osutatud kvoodiületamise tasu kindlaksmääramise kohta.*

Artikkel 101o

Delegeeritud volitused

1. *Selleks et tagada, et artiklis 101i osutatud ettevõtjad täidavad oma kohustusi, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 160 vastu delegeeritud õigusakte, millega kehtestatakse eeskirjad selliste ettevõtjate tunnustamise ja tunnustamise tühistamise kohta, samuti halduskaristuste kriteeriumid.*
2. *Selleks et võtta arvesse suhkrusektori eripära ja tagada, et kõigi poolte huve võetakse nõuetekohaselt arvesse, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 160 vastu delegeeritud õigusakte kvoodisüsteemi toimimisega seotud mõistete tähenduse kohta ning äärepoolseimates piirkondades kehtivate müügitingimuste sätestamise kohta.*
3. *Selleks et tagada, et peedikasvatajad oleksid osalised otsuses kanda teatavad tootmiskogused üle, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 160 vastu delegeeritud õigusakte, millega kehtestatakse eeskirjad seoses suhkru ülekandmisega.*

Artikkel 101p

Kontrollimenetluse kohased rakendamisolitused

Seoses artiklis 101i osutatud ettevõtjatega võib komisjon võtta vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse eeskirjad, mis käsitlevad:

- a) ettevõtjate taotlusi tunnustuse saamiseks, tunnustatud ettevõtjate peetavaid registreid, tunnustatud ettevõtjate esitatavat teavet;*
- b) liikmesriikide tehtavaid kontrole tunnustatud ettevõtjate üle;*
- c) liikmesriikide teatise komisjonile ja tunnustatud ettevõtjatele;*
- d) toormaterjali tarneid ettevõtjatele, sealhulgas tarnelepingud ja saatelehed;*
- e) artikli 101k lõike 1 punktis a osutatud suhkruequivivalenti;*
- f) tarnete erikorda äärepoolseimatele piirkondadele;*
- g) artikli 101k lõike 1 punktis d osutatud eksporti;*
- h) liikmesriikide koostööd tõhusa kontrolli tagamiseks;*
- i) artiklis 101m sätestatud tähtaegade muutmist;*
- j) ülemääraste koguste kehtestamist, teatamist ning artiklis 101n osutatud kvoodiületamise tasu maksmist.*
- k) täiskoormusega rafineerimistehaste nimekirja vastuvõtmist vastavalt II lisa Ia osa B jao punktile 6.*

Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 162 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

2. JAGU

VEIN

Artikkel 102

Istandusregister ja tootmisvõimsuse ülevaade

- 1.** Liikmesriigid peavad istandusregistrit, mis sisaldab ajakohast teavet tootmisvõimsuse kohta. ***Pärast 1. jaanuari 2016 kohaldatakse seda kohustust ainult siis, kui liikmesriigid rakendavad viinapuude istutuseks antavate lubade süsteemi või riiklikku toetusprogrammi.***
- 2.** ***Kuni 31. detsembrini 2015*** ei kohaldata käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud kohustust liikmesriikide suhtes, kus kogu viinapuude kasvuala, kuhu on istutatud artikli 63 lõike 2 kohaselt liigitatavad veiniviinamarjasordid, ei ole suurem kui 500 hektarit.
- 3.** Liikmesriigid, kes vastavalt artiklile 44 näevad oma toetusprogrammides ette viinamarjaistanduste ümberkorraldamise ja muutmise, esitavad komisjonile iga aasta 1. märtsiks istandusregistri põhineva tootmisvõimsuse ajakohastatud ülevaate. ***Alates 1. jaanuarist 2016 sätestatakse seoses viinamarjakasvatuspäirkondadega komisjonile esitatavate teatiste üksikasjad rakendusaktiga, mis võetakse vastu kooskõlas artikli 162 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.***
- 4.** ***Selleks*** et liikmesriikidel oleks lihtsam jälgida ja kontrollida tootmisvõimsust, on komisjonil kooskõlas artikliga 160 õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte seoses eeskirjadega istandusregistri ulatuse ja sisu ning vastavate erandite kohta.

Artikkel 102a

Veinisektori eest vastutavad pädevad riiklikud asutused

- 1. Ilma et see piiraks käesoleva määruse muude selliste sätete kohaldamist, mis käsitlevad pädevate riiklike ametiasutuste kindlaksmääramist, nimetavad liikmesriigid ühe või mitu asutust, kes vastutavad selle eest, et oleks tagatud liidu veinisektori eeskirjade täitmine. Eelkõige nimetavad liikmesriigid laborid, mis on volitatud tegema ametlikke analüüse veinisektoris. Määratud laborid peavad vastama standardis ISO/IEC 17025 sätestatud katselaboritele esitatavatele üldnõudmistele.**
- 2. Liikmesriigid teatavad komisjonile lõikes 1 osutatud asutuste ja laborite nimed ja aadressid. Komisjon avalikustab selle teabe ning ajakohastab seda korrapäraselt.**

Artikkel 103

Saatedokumendid ja register

1. Veinisektori tooteid võib liidus ringlusse lubada koos ametlikult kinnitatud saatedokumendiga.
2. Füüsilised või juriidilised isikud või isikute rühmad, kes valdavad seoses oma ettevõtlustegevusega veinisektori tooteid, eriti tootjad, villijad, töötled ja hulgikauplejad, peavad kõnealuste toodete kohta kauba sissetulemise ja väljaminemise registreid.
3. **Selleks** et lihtsustada veinitoodete transporti ja selleks et liikmesriikidel oleks seda lihtsam kontrollida, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 160 vastu delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse:
 - a) saatedokumenti ja selle kasutamist käsitlevaid eeskirju;
 - b) tingimusi, mille kohaselt kehtib saatedokument kaitstud päritolunimetuse ja kaitstud geograafilise tähise tõendina;
 - c) registri pidamise ja kasutamise kohustust;
 - d) registripidajat ning registri pidamise kohustusest vabastamist;
 - e) registrisse tehtavaid kandeid.
4. Komisjon võib rakendusaktidega võtta vastu:
 - a) registrite koostamist, nendesse kantud tooteid, registrisse kannete tegemise tähtaegu ja registrite lõpetamist käsitlevaid eeskirju;
 - b) meetmeid, mille kohaselt peavad liikmesriigid kindlaks määrama kadude suurimad lubatud protsendimäärad;
 - c) registrite pidamise üld- ja üleminekusätteid;
 - d) eeskirju, millega määratakse kindlaks saatedokumentide säilitamise ja registrite pidamise aeg.

Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 162 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

3. JAGU

PIIM JA PIIMATOOTED

Artikkel 104

Lepingulised suhted piima- ja piimatootesektoris

1. Kui liikmesriik otsustab, et iga **oma territooriumil** toimuva toorpiima tarne kohta põllumajandustootjalt toorpiima töötlejale tuleb sõlmida poolte vahel kirjalik leping **ja/või, et esmaostja peab tegema kirjaliku pakkumise lepingu sõlmimiseks toorpiima tarnimiseks põllumajandustootjalt, peab selline leping ja/või lepingu pakkumine** vastama lõikes 2 sätestatud tingimustele.

Kui liikmesriik otsustab, et toorpiima tarne kohta põllumajandustootjalt toorpiima töötlejale tuleb poolte vahel sõlmida kirjalik leping, määrab ta kindlaks ka selle, millise tarne etapi või etappide kohta tuleb kirjalik leping sõlmida, kui piima tarnitakse ühe või mitme koguja kaudu. Käesoleva artikli mõistes on koguja ettevõtja, kes transpordib toorpiima põllumajandustootjalt või teiselt kogujalt toorpiima töötlejale või teisele kogujale, kusjuures toorpiima omandiõigus antakse iga kord üle.

2. Leping **ja/või lepingu pakkumine:**

- a) **sõlmitakse** enne tarnimist;
- b) sõlmitakse kirjalikult ning
- c) hõlmab eelkõige järgmisi elemente:
 - i) tarne eest makstav hind, mis:
 - ei muutu ja mis sätestatakse lepingus ja/või
 - **mida arvutatakse, ühendades** lepingus sätestatud **erinevad** tegurid **■**, **mis võivad hõlmata turutingimuste muutumist kajastavaid** turunäitajaid, tarnitavaid koguseid ning tarnitava toorpiima kvaliteedi või koostise muutumist;
 - ii) **toorpiima** kogus, mida võidakse tarnida ja/või **tarnitakse** ja **selliste** tarnete ajakava **■**;
 - iii) lepingu kestus, mis võib hõlmata **kas kindlat või** määramatut tähtaega koos lepingu lõpetamise sätetega;
 - iv) **üksikasjad maksetähtaegade ja maksekorra kohta;**
 - v) **toorpiima kogumise või kohaletoimetamise kord, ning**
 - vi) **vääramatu jõu juhtudel kohaldatavad eeskirjad.**

3. Erandina lõikest 1 ei ole leping **ja/või lepingu pakkumine** nõutav, kui põllumajandustootja tarnib toorpiima **■** ühistule, mille liige põllumajandustootja on ja **mille põhikirjas või põhikirja alusel ette nähtud või sellest tulenevates eeskirjades ja otsustes** sisalduvad sätted, millel on lõike 2 punktide a, b ja c **sätetega** sarnane mõju.

4. Põllumajandustootjate, kogujate või toorpiima töötlejate sõlmitud toorpiima tarnimist käsitlevate lepingute kõik punktid, sealhulgas lõike 2 **punktis c** **■** sätestatu, on poolte vahel vabalt kokkulepitavad.

Olenemata esimesest lõigust kohaldatakse ühte või mõlemat järgmist elementi:

- i) **kui liikmesriik otsustab teha kirjaliku lepingu toorpiima tarnimiseks lõike 1 kohaselt kohustuslikuks, võib ta kehtestada lepingu miinimumkestuse, mida kohaldatakse ainult põllumajandustootja ja toorpiima esmaostja vahel sõlmitava**

kirjaliku lepingu suhtes. Sellise miinimumkestuse pikkuseks on vähemalt kuus kuud ja see ei tohi takistada siseturu nõuetekohast toimimist;

- ii) *kui liikmesriik otsustab, et toorpiima esmaostja peab tegema lõike 1 kohaselt põllumajandustootjale kirjaliku lepingu pakkumise, võib ta sätestada, et pakkumine peab sisaldama lepingu miinimumkestust, mis on sätestatud sel eesmärgil riiklikus õiguses. Sellise miinimumkestuse pikkuseks on vähemalt kuus kuud ja see ei tohi takistada siseturu nõuetekohast toimimist.*

Teise lõigu kohaldamine ei piira põllumajandustootja õigust keelduda sellisest miinimumkestusest, juhul kui ta teeb seda kirjalikult. Sel puhul on osalistel õigus pidada läbirääkimisi kõigi lepingu aspektide üle, mis hõlmavad ka lõike 2 punktis c osutatud aspekte.

5. *Käesoleva artikliga ette nähtud võimalusi kasutavad liikmesriigid teavitavad komisjoni võimaluste kohaldamise viisist.*
6. *Komisjon võib vastu võtta rakendusaktid, millega kehtestatakse meetmed, mis on vajalikud käesoleva artikli lõike 2 punktide a ja b ning lõike 3 ühtseks kohaldamiseks, ning meetmed, mis on seotud käesolevas artiklis sätestatud liikmesriikide teavitamiskohustusega. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 162 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.*

Artikkel 105

Läbirääkimised lepingute sõlmimiseks piima- ja piimatootesektoris

1. *Artikli 106 lõike 2 kohaselt tunnustatud piima ja piimatoodete sektori tootjaorganisatsioon võib pidada läbirääkimisi liikmeks olevate põllumajandustootjate nimel kogu või osa ühistootmise ning toorpiima tootja ja toorpiima töötleja või koguja vaheliste tarnelepingute üle artikli 104 lõike 1 teise lõigu tähenduses.*
2. Tootjaorganisatsioon võib pidada *läbirääkimisi*:
- a) olenemata sellest, kas toorpiima omandiõigus antakse põllumajandustootjalt tootjaorganisatsioonile või mitte,
 - b) olenemata sellest, kas kokkulepitud hind on mõnede või kõikide põllumajandustootjatest liikmete ühistoodangu jaoks sama või mitte,
 - c) tingimusel, et konkreetse tootjaorganisatsiooni puhul **■** :
 - i) *selliste läbirääkimistega hõlmatud toorpiima kogus ei ületa 3,5 % liidu kogutoodangust ning*
 - ii) *selliste läbirääkimistega hõlmatud toorpiima kogus, mida toodetakse konkreetses liikmesriigis, ei ületa 33% selle liikmesriigi kogutoodangust ning*
 - iii) *selliste läbirääkimistega hõlmatud toorpiima kogus, mida tarnitakse konkreetses liikmesriigis, ei ületa 33% selle liikmesriigi **■** kogutoodangust **■** ;*
 - d) tingimusel, *et asjaomased põllumajandustootjad ei ole ühegi teise tootjaorganisatsiooni liikmed, mis peab samuti nende nimel läbirääkimisi sarnaste lepingute üle; liikmesriigid võivad siiski nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel teha sellest tingimusest erandi, kui põllumajandustootjate kaks eraldi tootmisüksust paiknevad erinevates geograafilistes piirkondades;*

- e) *tingimusel, et toorpiima suhtes ei ole põllumajandustootja liikmesuse tõttu ühistus kehtestatud tarnekohustust vastavalt ühistu põhikirjas sätestatud tingimustele või nimetatud põhikirjas sätestatud või sellest tulenevatele eeskirjadele ja otsustele, ning*
- f) *tingimusel, et tootjaorganisatsioon teavitab pädevaid asutusi liikmesriigis või liikmesriikides, kus ta tegutseb, selliste läbirääkimistega hõlmatud toorpiima kogusest.*
3. *Püramata lõike 2 punkti c alapunktides ii ja iii sätestatud tingimusi, võib tootjaorganisatsioon pidada lõike 1 kohaselt läbirääkimisi, tingimusel, et selle tootjaorganisatsiooni läbiräägitav toorpiima kogus, mida toodetakse või tarnitakse liikmesriigis, mille toorpiima aastane kogutoodang on alla 500 000 tonni, ei ületa 45 % selle liikmesriigi kogutoodangust.*
4. Käesoleva artikli kohaldamisel tõlgendatakse viidet tootjaorganisatsioonidele ■ ka viitena tootjaorganisatsioonide liitudele.
5. *Lõike 2 punkti c ja lõike 3 kohaldamisel avaldab komisjon talle sobival viisil liidus ja liikmesriikides toodetud toorpiima kogused, kasutades kõige ajakohasemat olemasolevat teavet.*
6. Erandina lõike 2 punktist c ■ ja lõikest 3, isegi kui selles sätestatud künniseid ei ületata, võib käesoleva lõike teises lõigus osutatud pädev asutus üksikjuhtudel otsustada, et tootjaorganisatsioon peaks konkreetseid läbirääkimisi *uuesti alustama või neid üldse mitte pidama*, kui asjaomane asutus leiab, et see on vajalik konkurentsi säilitamiseks või selleks, et ära hoida väikeste ja keskmise suurusega toorpiima töötajate *tõsist kahjustamist* liikmesriigis.
- Rohkem kui ühte liikmesriiki hõlmavate läbirääkimiste korral* teeb komisjon esimeses lõigus osutatud otsuse ilma artikli 162 lõikes 2 või 3 osutatud menetlust kohaldamata. *Muudel juhtudel teeb vastava otsuse läbirääkimistega seotud ■ liikmesriigi konkurentsiasutus.*
- Käesolevas lõikes* osutatud otsuseid ei kohaldata varem kui asjaomastele ettevõtjatele teatamise kuupäeval.
- 7 ■ Käesolevas artiklis kasutatakse järgmisi mõisteid:
- a) „riiklik konkurentsiasutus” – nõukogu määruse (EÜ) nr 1/2003¹ artiklis 5 osutatud asutus;
- b) „VKE” – mikro-, väike- või keskmise suurusega ettevõtte komisjoni soovitusel 2003/361/EÜ² tähenduses.
8. *Liikmesriik, kus peetakse käesoleva artikli kohaseid läbirääkimisi, teatab komisjonile lõike 2 punkti f ja lõike 6 kohaldamisest.*

Artikkel 105a

Kaitstud päritolunimetuse või kaitstud geograafilise tähisega juustu tarne reguleerimine

¹ Nõukogu 16. detsembri 2002. aasta määrus (EÜ) nr 1/2003 asutamislepingu artiklites 101 ja 102 sätestatud konkurentsieeskirjade rakendamise kohta (EÜT L 1, 4.1.2003, lk 1).

² Komisjoni 6. mai 2003. aasta soovitus 2003/361/EÜ mikroettevõtete ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete määratlemise kohta (ELT L 124, 20.5.2003, lk 36).

1. Artikli 106 lõike 2 alusel tunnustatud tootjaorganisatsiooni, artiklite 108 lõike 2 alusel tunnustatud tootmisharudevahelise organisatsiooni või määruse (EÜ) 510/2006 artikli 5 lõikes 1 osutatud ettevõtjate rühma taotlusel võivad liikmesriigid kehtestada piiratud ajavahemikuks siduvad eeskirjad määruse (EÜ) nr 510/2006 artikli 2 lõike 1 punkti a ja b kohase kaitstud päritolunimetuse või kaitstud geograafilise tähisega juustu pakkumise reguleerimise kohta.
2. Lõikes 1 osutatud eeskirjad peavad vastama lõikes 4 sätestatud tingimustele ja määruse (EÜ) nr 510/2006 artikli 4 lõike 2 punktis c osutatud geograafilisest piirkonnast pärinevad osalised peavad nende suhtes eelnevalt kokku leppima. Nimetatud kokkulepe sõlmitakse vähemalt kahe kolmandiku piimatootjate või nende esindajatega, kes kasutavad vähemalt kahte kolmandikku toorpiimast, millest toodetakse lõikes 1 osutatud juustu, ja vajaduse korral vähemalt kahe kolmandiku selle juustu tootjatega, kes toodavad vähemalt kaks kolmandikku juustust määruse (EÜ) nr 510/2006 artikli 4 lõike 2 punktis c osutatud geograafilises piirkonnas.
3. Lõike 1 kohaldamisel seoses kaitstud geograafilise tähisega juustuga on juustu spetsifikaadis märgitud toorpiima geograafiline päritolupiirkond sama kui selle juustu geograafiline piirkond, millele on osutatud määruse (EÜ) nr 510/2006 artikli 4 lõike 2 punktis c.
4. Lõikes 1 osutatud eeskirjad:
 - a) hõlmavad üksnes asjaomase toote pakkumise reguleerimist ja nende eesmärk on viia juustu pakkumine nõudlusega kooskõlla;
 - b) on kohaldatavad ainult asjaomase toote suhtes;
 - c) võidakse teha siduvaks kõige rohkem kolmeks aastaks ja neid võidakse selle ajavahemiku järel taotluse alusel uuendada, nagu on osutatud lõikes 1;
 - d) ei kahjusta toodetega kauplemist, välja arvatud tooted, mille suhtes kohaldatakse lõikes 1 osutatud eeskirju;
 - e) ei puuduta asjaomase juustu esmaturustamisele järgnevaid tehinguid;
 - f) ei luba hindade kindlaksmääramist, sealhulgas juhul, kui hinnad määratakse juhendumiseks või soovitusena;
 - g) ei või muuta ülemäära suures ulatuses kättesaamatuks asjaomast toodet, mis muidu oleks kättesaadav;
 - h) ei põhjusta diskrimineerimist, ei takista uute ettevõtete tulekut turule ega mõjuta negatiivselt väiketootjaid;
 - i) aitavad kaasa asjaomase toote kvaliteedi säilitamisele ja/või arendamisele;
 - j) ei piira artikli 105 kohaldamist.
5. Lõikes 1 osutatud eeskirjad avaldatakse asjaomase liikmesriigi ametlikus väljaandes.
6. Liikmesriigid viivad läbi kontrollid, et tagada lõikes 4 sätestatud tingimuste järgimine, ja juhul kui pädevad riiklikud asutused avastavad, et neid tingimusi ei ole järgitud, tühistavad lõikes 1 osutatud eeskirjad.
7. Liikmesriigid teavitavad komisjoni viivitamata lõikes 1 osutatud eeskirjade vastuvõtmisest.

Komisjon teavitab teisi liikmesriike eelnimetatud eeskirjadest teatamistest.

8. *Komisjon võib igal ajal võtta vastu rakendusakte, kus nõutakse, et liikmesriik peab kehtetuks tunnistama lõike 1 kohaselt vastu võetud eeskirjad, kui komisjon jõuab järeldusele, et need eeskirjad ei vasta lõikes 4 sätestatud tingimustele, takistavad või moonutavad konkurentsi olulisel osal siseturust või takistavad vaba kaubandust või seavad ohtu ELi toimimise lepingu artikli 39 eesmärkide saavutamise. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu artikli 162 lõikes 2 või 3 osutatud menetlust kasutamata.*

Artikkel 105b

Piima- ja piimatootesektori kohustuslikud deklaratsioonid

Alates 1. aprillist 2015 deklareerivad toorpiima esmaostjad pädevatele riiklikele ametiasutustele igal kuul neile tarnitud toorpiima kogused.

Käesoleva artikli ja artikli 104 kohaldamisel tähendab „esmaostja” ettevõtet või ettevõtete rühma, kes ostavad piimatootjatelt piima, et:

- a) *seda koguda, pakendada, ladustada, jahutada või töödelda, sealhulgas lepingu alusel;*
- b) *müüa seda ühele või mitmele piima või muud piimatooteid ümbertöötavale või töötlevale ettevõtjale.*

Liikmesriigid teatavad komisjonile esimeses lõigus osutatud toorpiima koguse.

Komisjon võib võtta vastu rakendusakte, millega kehtestatakse eeskirjad selliste deklaratsioonide sisu, vormi ja esitamise aja ning meetmete kohta, mis on seotud liikmesriikidepoolse teavitamisega vastavalt käesolevale artiklile. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 162 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

III PEATÜKK

TOOTJAORGANISATSIOONID JA TOOTJAORGANISATSIOONIDE LIIDUD, TOOTMISHARUDEVAHELISED ORGANISATSIOONID, ETTEVÕTJATE ORGANISATSIOONID

1. JAGU

MÕISTE JA TUNNUSTAMINE

Artikkel 106

Tootjaorganisatsioonid

1. Liikmesriigid **võivad** tunnistada taotluse korral tootjaorganisatsioonid, mis:
- a) *koosnevad ühe artikli 1 lõikes 2 loetletud konkreetse sektori tootjatest ning mida kõnealused tootjad kontrollivad kooskõlas artikli 106a lõike 2 punktiga c;*
 - b) *on asutatud tootjate algatusel;*
 - c) *järgivad konkreetset eesmärki, mis võib hõlmata vähemalt ühte järgmistest eesmärkidest:*
 - i) *selle tagamine, et tootmine kavandatakse ja kohandatakse vastavalt nõudmisele, eriti kvaliteedi ja kvantiteedi osas;*
 - ii) *tarnete koondamine ja liikmete toodete turuleviimine, sealhulgas otseturunduse kaudu;*

- iii) *tootmiskulude ja investeringutasuvuse optimeerimine reageerimaks keskkonnaalastele ja loomade heaolu standarditele, ning omahindade tasakaalustamine;*
- iv) *säästvate tootmismeetodite, uuenduslike tavade, majanduskonkurentsi ja turu arengu uuringute tegemine ja vastavate algatuste väljatöötamine;*
- v) *keskkonnasäästlike viljelustavade ja tootmistehnoloogia ning usaldusväärsete loomade heaolu tagamise tavade ja tehnika kasutamise edendamine ja selleks tehnilise abi osutamine;*
- va) *tootmisstandardite kasutamise edendamine ja selleks tehnilise abi osutamine, tootekvaliteedi parandamine ja kaitstud päritolunimetuse, geograafilise tähise või riikliku kvaliteedimärgisega toodete arendamine;*
- vi) *kõrvalsaaduste ja jäätmete käitlemine, eelkõige vee, mulla ja maastiku kaitseks ning elurikkuse säilitamiseks või arendamiseks;*
- vii) *loodusvarade säästvasse kasutamisse ja kliimamuutuste leevendamisse panustamine;*
- viii) *reklaami ja turustamise algatuste ettevalmistamine;*
- viib) *käesoleva määruse artikli 31 lõikes 2 osutatud ja määruse (EL) nr [...] [EAFRD-i määrus] artikli 37 kohastes puu- ja köögiviljasektori rakenduskavades osutatud ühisfondide juhtimine;*
- viic) *futuuriturgude ja kindlustussüsteemide kasutamiseks vajaliku tehnilise abi andmine.*

1a *Käesoleva artikli alusel tunnustatud tootjaorganisatsiooni tunnustus võib jõusse jääda, kui tootjaorganisatsioon tegeleb CN-koodi ex 2208 alla kuuluvate toodete, millele ei ole osutatud aluslepingu I lisas, turustamisega, tingimusel et selliste toodete kogus ei ületa 49 % tootjaorganisatsiooni turustatud toodangu koguväärtusest ja et selliste toodete puhul ei saada liidu toetust. Nimetatud tooteid ei võeta arvesse puu- ja köögiviljasektori tootjaorganisatsioonide puhul turustatud toodangu väärtuse arvutamisel artikli 32 lõike 2 tähenduses.*

2. *Erandina lõikest 1 tunnustavad liikmesriigid tootjaorganisatsioone, mis koosnevad piima- ja piimatootesektori tootjatest ning mis:*

- a) *on asutatud tootjate algatusel;*
- b) *järgivad konkreetset eesmärki, mis võib hõlmata ühte või mitut järgmistest eesmärkidest:*
 - i) *selle tagamine, et tootmine kavandatakse ja kohandatakse vastavalt nõudmisele, eriti kvaliteedi ja kvantiteedi osas;*
 - ii) *tarnete koondamine ja liikmete toodete turuleviimine;*
 - iii) *tootmiskulude optimeerimine ja omahindade tasakaalustamine* ■ .

Artikkel 106a

Tootjaorganisatsioonide põhikiri

1. *Tootjaorganisatsiooni põhikiri nõuab selle tootjatest liikmetelt eelkõige:*
 - a) *tootjaorganisatsioonis vastu võetud eeskirjade kohaldamist, mis käsitlevad aruandlust toodangu kohta, toodangut, turustamist ja keskkonnakaitset;*
 - b) *kuulumist mis tahes toote puhul ainult ühte tootjaorganisatsiooni, kuid asjaomane liikmesriik võib teha erandeid põhjendatud juhtudel, kus tootjatel on kaks tootmisüksust, mis asuvad erinevates geograafilistes piirkondades;*
 - c) *tootjaorganisatsiooni poolt statistilistel eesmärkidel nõutava teabe esitamist.*
2. *Tootjaorganisatsiooni põhikirjas sätestatakse samuti:*
 - a) *lõikes 1 osutatud eeskirjade sätestamise, vastuvõtmise ja muutmise kord;*
 - b) *liikmete kohustus maksta tootjaorganisatsiooni rahastamiseks vajalikku rahalist toetust;*
 - c) *eeskirjad, mis võimaldavad tootjaliikmetel demokraatlikult kontrollida oma organisatsiooni ja tema otsuseid;*
 - d) *karistused põhikirjajärgsete kohustuste täitmata jätmise, eelkõige rahalise toetuse maksmata jätmise ja tootjaorganisatsiooni eeskirjade rikkumise eest;*
 - e) *uute liikmete vastuvõtmise eeskirjad, ja eelkõige minimaalne liikmeksoleku aeg, mis ei või olla lühem kui üks aasta;*
 - f) *organisatsiooni toimimiseks vajalikud raamatupidamis- ja eelarve-eeskirjad.*
3. *Lõikeid 1 ja 2 ei kohaldata piima- ja piimatootesektori tootjaorganisatsioonide suhtes.*

Artikkel 106b

Tootjaorganisatsioonide tunnustamine

1. *Kui liikmesriik tunnustab tootjaorganisatsiooni, on sellist tunnustust taotleval tootjaorganisatsioon juriidiline isik või juriidilise isiku selgelt määratletud osa:*
 - a) *mis vastab artikli 106 lõike 1 punktides a, b ja c sätestatud nõuetele;*
 - b) *millel on miinimumarv liikmeid ja/või mis tagab oma tegutsemispiirkonnas turustatava toodangu miinimumkoguse, mille kehtestab asjaomane liikmesriik;*
 - c) *mis esitab tegevuste nõuetekohase elluviimise kohta piisavaid tagatiseid nii kestuse kui ka tõhususe, inimressursi, seadmete ja tehnika liikmete kasutusse andmise ja asjakohasel juhul pakkumise koondamise seisukohast lähtudes;*
 - d) *millel on põhikiri, mis vastab käesoleva lõike punktidele a, b ja c.*
2. *Liikmesriigid võivad otsustada, et enne 1. jaanuari 2014 siseriikliku õiguse alusel tunnustatud tootjaorganisatsioonid, mis vastavad käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud tingimustele, käsitletakse artikli 106 kohaselt tunnustatud tootjaorganisatsioonidena.*
3. *Enne 1. jaanuari 2014 siseriikliku õiguse alusel tunnustatud tootjaorganisatsioonid, mis ei vasta lõikes 1 sätestatud tingimustele, võivad jätkata oma tegevust siseriikliku õiguse kohaselt kuni 1. jaanuarini 2015.*
4. *Liikmesriigid:*
 - a) *teevad otsuse tootjaorganisatsioonile tunnustuse andmise kohta nelja kuu jooksul alates taotluse ja kõigi asjakohaste lisadokumentide esitamisest; kõnealune taotlus*

- esitatakse selles liikmesriigis, kus asub organisatsiooni peakorter;*
- b) kontrollivad enda määratud ajavahemiku järel, kas tunnustatud tootjaorganisatsioonid vastavad käesolevale peatükile;*
 - c) nõuetele mittevastavuse või eeskirjade eiramise korral käesolevas peatükis ette nähtud meetmete kohaldamisel, määravad neile organisatsioonidele ja liitudele asjakohase ettenähtud karistuse ning vajadusel otsustavad, kas tunnustamine tuleks tühistada;*
 - d) teavitavad komisjoni kord aastas ja mitte hiljem kui 31. märtsil igast eelmisel kalendriaastal tehtud tunnustuse andmise, andmata jätmise või tühistamise otsusest.*

Artikkel 106c

Allhanked

Liikmesriigid võivad lubada tunnustatud tootjaorganisatsioonil või tunnustatud tootjaorganisatsioonide liidul anda komisjoni poolt kooskõlas artikli 114 lõike 1 punktiga d kindlaksmääratud sektorites oma mis tahes ülesandeid (v. a tootmine) allhankijatele, sealhulgas tütarettevõtjatele, tingimusel et tootjaorganisatsioon või tootjaorganisatsioonide liit vastutab endiselt allhankijale usaldatud tegevuse teostamise ning tegevuse ärilise korralduse üldise kontrolli ja järelevalve eest.

Artikkel 107

Tootjaorganisatsioonide liidud

- 1. Liikmesriigid võivad* ■ *tunnustada taotluse korral artikli 1 lõikes 2 loetletud konkreetsesse sektorisse* ■ *kuuluvaid tootjaorganisatsioonide liite, mis on asutatud tootjaorganisatsioonide algatusel.*
Vastavalt artikli 114 kohaselt vastuvõetud eeskirjadele võivad tootjaorganisatsioonide liidud teostada tootjaorganisatsioonide liitude kõiki tegevusi ja funktsioone.
- 2. Erandina lõikest 1 võib liikmesriik vastuseks taotlusele piima- ja piimatootesektori tunnustatud tootjaorganisatsioonide liitu tunnustada, kui asjaomane liikmesriik on seisukohal, et nimetatud liit suudab tunnustatud tootjaorganisatsiooni mis tahes tegevusi tõhusalt ellu viia ning et see vastab artikli 109c lõikes 1 sätestatud tingimustele.*

Artikkel 108

Tootmisharudevahelised organisatsioonid

- 1. Liikmesriigid võivad* ■ *tunnustada taotluse korral artikli 1 lõikes 2* ■ *loetletud konkreetsesse sektorisse* ■ *kuuluvaid tootmisharudevahelisi organisatsioone, mis:*
 - a) koosnevad sellise majandustegevuse esindajatest, mis on seotud tootmisega ja vähemalt ühega järgmistest tarneahela etappidest: ühes või mitmes sektoris toodete töötlemine või nendega kauplemine, sealhulgas nende levitamine;*
 - b) on moodustatud kõigi või osa liikmesorganisatsioonide või -liitude algatusel;*
 - c) järgivad konkreetset eesmärki, võttes arvesse oma liikmete ja tarbijate huve, millega võib olla hõlmatud eeskätt üks järgmistest eesmärkidest:*
 - i) tootmise ja turuga seotud teadlikkuse ja läbipaistvuse suurendamine, sealhulgas*

avaldades statistika *koondandmeid tootmiskulude*, hindade, *sealhulgas vajaduse korral hinnaindeksite*, mahtude ja eelnevalt sõlmitud lepingute kestuse kohta, ning analüüsides võimalikke edasisi turusuundumusi piirkondlikul, riiklikul *või rahvusvahelisel* tasandil;

- ia) tootmispotentsiaali prognoosimine ja avalike turuhindade registreerimine;*
- ii) toodete turuleviimise *parema* koordineerimise toetamine, eelkõige teadus- ja turu-uuringute kaudu;
- üia) potentsiaalsete eksporditurgude uurimine;*
- iii) *ilma et see piiraks artiklite 104 ja 113a sätete kohaldamist*, liidu eeskirjadele vastavate tüüplepingute koostamine, *et müüa põllumajandustooteid kokkuostjatele ja/või tarnida töödeldud tooteid turustajatele ja jaemüüjatele, võttes arvesse vajadust saavutada õiglased konkurentsitingimused ja vältida turumoonutusi;*
- iv) toodete potentsiaali täielikum ärakasutamine, *sealhulgas turustusvõimaluste tasemel, ja algatuste arendamine, et tugevdada majanduse konkurentsivõimet ja innovatsiooni;*
- v) teabe jagamine ja uuringute teostamine, et *uuendada*, ratsionaliseerida, parandada ja kohandada tootmist *ning vajaduse korral töötlemist ja turustamist*, et viia tooted rohkem vastavusse turunõuetega ning tarbijate eelistuste ja ootustega, eriti seoses tootekvaliteedi, sealhulgas eelkõige kaitstud päritolunimetusega või kaitstud geograafilise tähisega toodete konkreetsete omadustega, ning keskkonnakaitsega;
- vi) võimaluste otsimine loomatervishoiutoodete või taimekaitsevahendite kasutamise piiramiseks, muude lisandite *paremaks haldamiseks*, tootekvaliteedi säilitamise ning mulla ja vee kaitse tagamiseks, *toiduohutuse edendamiseks, eelkõige toodete jälgitavuse kaudu, ning loomade tervishoiu ja heaolu parandamiseks;*
- vii) kõigil tootmisetappidel ja *vajaduse korral töötlemis- ja turustamisetappidel* kasutatavate tootekvaliteedi parandamise meetodite ja vahendite arendamine;
- viii) *kõikide meetmete kasutusele võtmine* mahepõllumajanduse ning päritolunimetuste, kvaliteedimärkide ja geograafiliste tähiste *kaitsmiseks, hoidmiseks ja edendamiseks;*
- ix) integreeritud ja jätkusuutlikku tootmist või muid keskkonnasäästlikke tootmismeetodeid käsitlevate teadusuuringute edendamine ja teostamine;
- x) toodete tervisliku ja *vastutustundliku* tarbimise soodustamine *siseturul;*
- xa) toodete kuritarvitamisega seotud ohtudest teavitamine;*
- xb) siseturu ja välisturgude toodete tarbimise edendamine ja/või neid puudutava teabe jagamine;*
- xia) kõrvalsaaduste käitlemisele ning jäätmete vähendamisele ja käitlemisele kaasa aitamine.*

Nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel võivad liikmesriigid objektiivsete ja mittediskrimineerivate kriteeriumide põhjal otsustada, et artikli 108a lõike 1 punkti

c tingimus on täidetud tootmisharudevaheliste organisatsioonide arvu piiramisega piirkondlikul või riiklikul tasandil, kui nii on sätestatud enne 1. jaanuari 2014 kehtinud siseriiklikes eeskirjades ja kui see ei takista ühtse turu toimimist.

2. *Erandina lõikest 1 võivad liikmesriigid piima- ja piimatootesektoris tunnustada tootmisharudevahelisi organisatsioone, mis:*
- a) *on tunnustamist ametlikult taotlenud ja koosnevad sellise majandustegevuse esindajatest, mis on seotud toorpiima tootmisega ja vähemalt ühega järgmistest tarneahela etappidest: piima- ja piimatootesektori toodete tootmine või kaubandus, kaasa arvatud turustamine;*
 - b) *on moodustatud kõigi või osa punktis a osutatud esindajate algatusel;*
 - c) *võttes arvesse nende tootmisharudevaheliste organisatsioonide ja tarbijate huve, teostavad liidu ühes või mitmes piirkonnas ühte või enamat järgmistest tegevustest:*
 - i) *tootmise ja turuga seotud teadlikkuse ja läbipaistvuse suurendamine, sealhulgas avaldades statistilisi andmeid hindade, koguste ja eelnevalt sõlmitud toorpiima tarneid käsitlevate lepingute kestuse kohta, ning analüüsid võimalikke edasisi turusuundumusi piirkondlikul, riiklikul ja rahvusvahelisel tasandil;*
 - ii) *piima- ja piimatootesektori toodete turuleviimise paremale koordineerimisele kaasaaitamine, eelkõige teadus- ja turu-uuringute kaudu;*
 - iii) *piima- ja piimatoodete tarbimise edendamine ja nende kohta teabe jagamine nii sise- kui välisturgudel;*
 - iv) *potentsiaalsete eksporditurgude uurimine;*
 - v) *liidu eeskirjadele vastavate tüüplepingute koostamine, et müüa toorpiima kokkuostjatele või tarnida töödeldud tooteid turustajatele ja jaemüüjatele, võttes arvesse vajadust saavutada õiglased konkurentsitingimused ja vältida turumoonutusi;*
 - vi) *teabe kogumine ja uuringute teostamine, et kohandada tootmist rohkem vastavaks turunõuetele ning tarbijate eelistustele ja ootustele, eelkõige seoses tootekvaliteedi ja keskkonnakaitsega;*
 - vii) *piimasektori tootmispotentsiaali säilitamine ja arendamine, muu hulgas innovatsiooni edendamise ning rakendusuuringute ja arendustegevuse programmide toetamise kaudu, et täielikult ära kasutada piima ja piimatoodete potentsiaali eelkõige selleks, et luua lisandväärtusega tooteid, mis on tarbijale huvipakkuvad;*
 - viii) *võimaluste otsimine loomatervise toodete kasutamise piiramiseks, muude sisendite haldamise parandamiseks ning toiduohutuse ja loomatervise parandamiseks;*
 - ix) *kõigil tootmis- ja turustamisetappidel kasutatavate tootekvaliteedi parandamise meetodite ja vahendite arendamine;*
 - x) *mahepõllumajanduse potentsiaali kasutamine ning selle kaitsmine ja edendamine, samuti päritolunimetuste, kvaliteedimärkide ja geograafiliste tähistega kaupade tootmise kaitsmine ja edendamine, ning*

- xi) *integreeritud tootmise või muude keskkonnasäästlike tootmismeetodite edendamine.*

Artikkel 108a

Tootmisharudevaheliste organisatsioonide tunnustamine

1. *Liikmesriigid võivad tootmisharudevaheliste organisatsioonidena tunnustada kõiki sellist tunnustamist taotlemaid tootmisharudevahelisi organisatsioone, tingimusel et need:*
 - a) *vastavad artiklis 108 sätestatud nõuetele;*
 - b) *tegutsevad asjaomasel territooriumil ühes või mitmes piirkonnas;*
 - c) *esindavad märkimisväärset osa artikli 108 lõike 1 punktis a osutatud majandustegevusest;*
 - d) *ei tegele ise tootmise, töötlemise või turustamisega, välja arvatud artiklis 109d sätestatud juhtumitel.*
2. *Liikmesriigid võivad otsustada, et enne 1. jaanuari 2014 siseriikliku õiguse alusel tunnustatud tootmisharudevahelisi organisatsioone, mis vastavad lõikes 1 sätestatud tingimustele, käsitatakse artikli 108 kohaselt tunnustatud tootmisharudevaheliste organisatsioonidena.*
3. *Enne 1. jaanuari 2014 siseriikliku õiguse alusel tunnustatud tootmisharudevahelised organisatsioonid, mis ei vasta käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud tingimustele, võivad jätkata oma tegevust siseriikliku õiguse kohaselt kuni 1. jaanuarini 2015.*
- 3a. *Liikmesriigid võivad tunnustada kõikide sektorite tootmisharudevahelisi organisatsioone, mis olid olemas enne käesoleva määruse jõustumist, kui neid tunnustati taotluse korral või need loodi õigusaktiga, isegi kui need ei vasta artikli 108 lõike 1 punktis b või artikli 108 lõike 2 punktis b sätestatud tingimustele.*
4. *Kui liikmesriigid tunnustavad tootmisharudevahelist organisatsiooni vastavalt lõikele 1 või 2, peavad nad:*
 - a) *tegea otsuse tunnustuse andmise kohta nelja kuu jooksul alates taotluse ja kõigi asjakohaste lisadokumentide esitamisest; kõnealune taotlus esitatakse selles liikmesriigis, kus asub organisatsiooni peakorter;*
 - b) *kontrollima enda määratud ajavahemiku järel, kas tunnustatud tootmisharudevahelised organisatsioonid vastavad nende tunnustamise tingimustele;*
 - c) *nõuetele mittevastavuse või eeskirjade eiramise korral käesolevas määruses ette nähtud meetmete rakendamisel, määrama neile organisatsioonidele ja liitudele asjakohase ettenähtud karistuse ning vajadusel otsustama, kas tühistada tunnustamine;*
 - d) *tühistama tunnustamise, kui organisatsioon ei vasta enam käesolevas artiklis sätestatud tunnustamise nõuetele ja tingimustele;*
 - e) *teavitama komisjoni igal aastal 31. märtsiks igast eelmisel kalendriaastal tehtud tunnustuse andmise, andmata jätmise või tühistamise otsusest.*

IA JAGU

TÄIENDAVAD EESKIRJAD ERI SEKTORITE JAOKS

Artikkel 109a

Kohustuslik tunnustamine

Erandina artiklitest 106–108a tunnustavad liikmesriigid taotluse korral:

- a) tootjaorganisatsioonid:**
 - i) puu- ja köögiviljasektoris ühe või mitme nimetatud sektori toote osas ja/või selliste toodete osas, mis on mõeldud üksnes töötlemiseks,**
 - ii) oliiviõli ja lauaoliivide sektoris,**
 - iii) siidiussisektoris,**
 - iv) humalasektoris;**
- b) tootmisharudevahelisi organisatsioone oliiviõli ja lauaoliivide sektoris ning tubakasektoris.**

Artikkel 109b

Puu- ja köögiviljasektori tootjaorganisatsioonid

Puu- ja köögiviljasektoris järgivad tootjaorganisatsioonid vähemalt ühte artikli 106 lõike 1 punkti c alapunktides i–iii sätestatud eesmärki.

Puu- ja köögiviljasektori tootjaorganisatsiooni põhikirjas nõutakse, et selle tootjaliikmed turustaksid kogu oma vastava toodangu tootjaorganisatsiooni kaudu.

Puu- ja köögiviljasektori tootjaorganisatsioonid käsitatakse organisatsioonidena, mis tegutsevad majandusküsimustes oma pädevuse piirides oma liikmete nimel ja huvides.

Artikkel 109c

Piima- ja piimatootesektori tootjaorganisatsioonide ja nende liitude tunnustamine

- 1. Liikmesriigid tunnustavad piima- ja piimatootesektori tootjaorganisatsioonidena kõiki sellist tunnustamist taotlemaid juriidilisi isikuid või juriidiliste isikute selgelt määratletud osi, tingimusel et:**
 - a) nad vastavad artikli 106 lõikes 2 sätestatud nõuetele;**
 - b) neil on miinimumarv liikmeid ja/või nad tagavad oma tegutsemispiirkonnas turustatava toodangu miinimumkoguse, mille kehtestab asjaomane liikmesriik;**
 - c) on piisavad tõendid selle kohta, et nad suudavad pikema aja jooksul nõuetekohaselt ja tõhusalt ning tarneid koondades tegutseda;**
 - d) neil on põhikiri, mis vastab käesoleva lõike punktidele a, b ja c.**
- 2. Liikmesriigid võivad otsustada, et enne 2. aprilli 2012 siseriikliku õiguse alusel tunnustatud tootjaorganisatsioonid, mis vastavad käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud tingimustele, käsitatakse artikli 106 lõike 2 kohaselt tunnustatud tootjaorganisatsioonidena.**
- 3. Liikmesriigid:**

- a) *teevad otsuse tootjaorganisatsioonile tunnustuse andmise kohta nelja kuu jooksul alates taotluse ja kõigi asjakohaste lisadokumentide esitamisest. Kõnealune taotlus esitatakse selles liikmesriigis, kus asub organisatsiooni peakorter;*
- b) *kontrollivad enda määratud ajavahemiku järel, kas tunnustatud tootjaorganisatsioonid ja tootjaorganisatsioonide liidud vastavad käesoleva peatüki sätetele;*
- c) *nõuetele mittevastavuse või eeskirjade eiramise korral käesolevas peatükis ette nähtud meetmete rakendamisel, määravad neile organisatsioonidele ja liitudele asjakohase ettenähtud karistuse ning vajadusel otsustavad, kas tunnustamine tuleks tühistada;*
- d) *teavitavad komisjoni kord aastas ja mitte hiljem kui 31. märtsil igast eelmisel kalendriaastal nende poolt tehtud tunnustuse andmise, andmata jätmise või tühistamise otsusest.*

Artikkel 109d

Oliiviõli ja lauaoliivide ning tubakasektori tootmisharudevaheliste organisatsioonid

Oliiviõli ja lauaoliivide ning tubakasektori tootmisharudevaheliste organisatsioonide puhul võib **artikli 108** lõike 1 punktis c osutatud konkreetse eesmärgiga olla hõlmatud ka vähemalt üks järgmistest eesmärkidest:

- a) liikmete toodangu tarnimise ja turustamise koondamine ja koordineerimine;
- b) ühine tootmise ja töötlemise kohandamine turu nõudmisele ja toote täiustamine;
- c) tootmise ja töötlemise tõhustamise ja täiustamise edendamine. ■

Artikkel 109e

Piima- ja piimatootesektori tootmisharudevaheliste organisatsioonide tunnustamine

1. *Liikmesriigid võivad tunnustada piima- ja piimatootesektori tootmisharudevahelisi organisatsioone, tingimusel et nimetatud organisatsioonid:*
 - a) *täidavad artikli 108 lõikes 2 osutatud nõudeid;*
 - b) *tegutsevad asjaomasel territooriumil ühes või mitmes piirkonnas;*
 - c) *esindavad märkimisväärset osa artikli 108 lõike 2 punktis a osutatud majandustegevusest;*
 - d) *ei tegele ise piima- ja piimatootesektori toodete tootmise, töötlemise ega turustamisega.*
2. *Liikmesriigid võivad otsustada, et enne 2. aprilli 2012 siseriikliku õiguse alusel tunnustatud tootmisharudevahelisi organisatsioone, mis vastavad lõikes 1 sätestatud tingimustele, käsitatakse artikli 108 lõike 2 kohaselt tunnustatud tootmisharudevaheliste organisatsioonidena.*
3. *Kui liikmesriigid kasutavad võimalust tunnustada tootmisharudevahelist organisatsiooni vastavalt lõikele 1 või 2, peavad nad:*
 - a) *tegea otsuse tootmisharudevahelisele organisatsioonile tunnustuse andmise kohta nelja kuu jooksul alates taotluse ja kõigi asjakohaste lisadokumentide esitamisest. Kõnealune taotlus esitatakse selles liikmesriigis, kus asub*

- organisatsiooni peakorter;*
- b) kontrollima enda määratud ajavahemiku järel, kas tunnustatud tootmisharudevahelised organisatsioonid vastavad nende tunnustamise tingimustele;*
 - c) nõuetele mittevastavuse või eeskirjade eiramise korral käesolevas määruses ette nähtud meetmete rakendamisel, määrama neile organisatsioonidele ja liitudele asjakohase ettenähtud karistuse ning vajadusel otsustama, kas tunnustamine tuleks tühistada;*
 - d) tühistama tunnustuse, kui:*
 - i) organisatsioon ei vasta enam käesolevas artiklis sätestatud tunnustamise nõuetele ja tingimustele;*
 - ii) tootmisharudevaheline organisatsioon osaleb mõnes artikli 145 lõikes 4 osutatud kokkuleppes, otsuses või kooskõlastatud tegevuses, ilma et see piiraks mis tahes muude riikliku õiguse kohaste karistuste kohaldamist;*
 - iii) tootmisharudevaheline organisatsioon ei täida artikli 145 lõikes 2 osutatud teavitamiskohustust;*
 - e) teavitama komisjoni kord aastas ja mitte hiljem kui 31. märtsil igast eelmisel kalendriaastal tehtud tunnustuse andmise, andmata jätmise või tühistamise otsusest.*

2. JAGU

EESKIRJADE LAIENDAMINE JA KOHUSTUSLIKUD SISSEMAKSED

Artikkel 110

Eeskirjade laiendamine

1. Kui liikmesriigi teatavas majanduspiirkonnas või teatavates majanduspiirkondades tegutsevat tunnustatud tootjaorganisatsiooni, tunnustatud tootjaorganisatsioonide liitu või tunnustatud tootmisharudevahelist organisatsiooni käsitatakse teatava toote tootmise, müügi või töötlemise osas representatiivsena, võib asjaomane liikmesriik kõnealuse organisatsiooni taotluse põhjal muuta mõned selle organisatsiooni kokkulepped, otsused või kooskõlastatud tegevused piiratud ajaks siduvaks teistele asjaomases piirkonnas või asjaomastes piirkondades üksi või rühmadena tegutsevatele ettevõtjatele, kes sellesse organisatsiooni või liitu ei kuulu.
2. „Majanduspiirkond” – kõrvuti või naabruses asetsevatest tootmispiirkondadest koosnev geograafiline ala, kus on ühesugused tootmis- ja turustustingimused.
3. Liikmesriigi asjaomases majanduspiirkonnas või asjaomastes majanduspiirkondades tegutsevat organisatsiooni või liitu käsitatakse representatiivsena, kui:
 - a) see moodustab asjaomase toote või asjaomaste toodete tootmis-, müügi- või töötlemismahust:
 - i) puu- ja köögiviljasektori tootjaorganisatsioonide puhul vähemalt 60 % või
 - ii) muudel juhtudel vähemalt kaks kolmandikku, ning
 - b) kui tootjaorganisatsioonide puhul kuulub sellesse rohkem kui 50 % asjaomastest

tootjatest.

Kui tootmisharudevaheliste organisatsioonide puhul tekib asjaomase toote või asjaomaste toodete tootmis-, müügi- või töötlemismahu kindlaksmääramisel siiski praktilisi raskusi, võib liikmesriik sätestada siseriiklikud eeskirjad esimese lõigu punkti a alapunktis ii osutatud representatiivsuse konkreetse taseme kindlaksmääramiseks.

Kui organisatsiooni või organisatsioonide liidu eeskirjade teistele ettevõtjatele laiendamise taotlus hõlmab rohkem kui ühte majanduspiirkonda, peab organisatsioon või organisatsioonide liit tõendama esimeses lõigus osutatud representatiivsuse miinimumtasest iga tootmisharu puhul, mida ta igas asjaomas majanduspiirkonnas ühendab.

4. Eeskirjadega, mille laiendamist teistele ettevõtjatele võib lõike 1 kohaselt taotleda, täidetakse ühte järgmistest eesmärkidest:
- a) aruandlus toodangu ja turu kohta;
 - b) liidu või siseriiklikest eeskirjadest karmimad tootmiseeskirjad;
 - c) liidu eeskirjadega vastavuses olevate standardlepingute koostamine;
 - d) turustamiseeskirjad;
 - e) keskkonnakaitse eeskirjad;
 - f) meetmed toodete müügi edendamiseks ja nende potentsiaali kasutamiseks;
 - g) meetmed mahepõllumajanduse, samuti päritolunimetuste, kvaliteedimärkide ja geograafiliste tähistete kaitseks;
 - h) toodete lisandväärtuse, eelkõige uute, rahvatervisele ohutute kasutusalaude uuringud;
 - i) uuringud toodete kvaliteedi parandamiseks;
 - j) teadusuuringud, eelkõige seoses viljelusmeetoditega, mis võimaldavad vähendada taimekaitsevahendite või loomatervishoiutoodete kasutamist ning tagavad mulla kaitse ja keskkonna ***kaitse või parandamise***;
 - k) pakendamise ja esitusviisi minimaalsete kvaliteediomaduste ja miinimumnormide määratlemine;
 - l) sertifitseeritud seemne kasutamine ja toote kvaliteedi järelevalve;
 - m) eeskirjad loomatervise, taimetervise või toiduohutuse kohta;***
 - n) eeskirjad kõrvalsaaduste majandamise kohta.***

Kõnealuste eeskirjadega ei tekitata mingit kahju asjaomase liikmesriigi või liidu teistele ettevõtjatele, neil ei ole ühtegi artikli 145 lõikes 4 loetletud mõju ning need ei ole muul moel vastuolus kehtiva liidu ***õigusega*** või kehtivate riiklike eeskirjadega.

4a. Lõikes 1 osutatud eeskirjade laiendamine tehakse ettevõtjatele teatavaks, avaldades need täies ulatuses asjaomase liikmesriigi ametlikus väljaandes.

4b. Liikmesriigid teavitavad komisjoni igast käesoleva artikli alusel tehtud otsusest.

Artikkel 111

Organisatsioonivälistelt isikutelt saadav rahaline toetus

Kui tunnustatud tootjaorganisatsiooni, tunnustatud tootjaorganisatsioonide liidu või tunnustatud

tootmisharudevahelise organisatsiooni eeskirju laiendatakse artikli 110 kohaselt ning kõnealuste eeskirjadega hõlmatud meetmed toovad üldist majanduslikku kasu **ettevõtjatele**, kelle tegevus on seotud asjaomaste toodetega, võib tunnustuse andnud liikmesriik **pärast asjaomaste sidusrühmadega konsulteerimist** otsustada, **et üksikud ettevõtjad** või rühmad, kes ei ole selle organisatsiooni liikmed, aga saavad nendest meetmetest kasu, maksavad organisatsioonile täielikult või osaliselt summa, mida maksavad selle liikmed, ulatuses, milles sellised osamaksed on ette nähtud kõnealuste meetmete kohaldamisest otseselt tekkivate kulude katmiseks.

3. JAGU

PAKKUMISE KOHANDAMINE

Artikkel 112

Pakkumise turunõuetega kohandamist hõlbustavad meetmed

Selleks et soodustada artiklites 106–108a osutatud organisatsioonide tegevust, mis hõlbustaks pakkumise kohandamist turunõuetega, välja arvatud turult kõrvaldamisega seotud tegevust, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 160 vastu delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse **artikli 1 lõikes 2 loetletud** sektorites **meetmeid**:

- a) kvaliteedi **parandamiseks** ;
- b) parema tootmis-, töötlemis- ja turustuskorralduse **edendamiseks** ;
- c) turuhinnadünaamika registreerimise **hõlbustamiseks** ;
- d) kasutatud tootmisvahenditel põhinevate lühi- ja pikaajaliste prognooside tegemise **võimaldamiseks**.

Artikkel 113

Turustamiseskirjad veinide ühisturu toimimise parandamiseks ja stabiliseerimiseks

1. Veinide (sealhulgas viinamarjade, viinamarjavirrete ja veinide, millest need on saadud) ühisturu toimimise parandamiseks ja stabiliseerimiseks võivad tootjaliikmesriigid, eelkõige **artikli 108 ja 108a** kohaselt tunnustatud tootmisharudevaheliste organisatsioonide otsustega, kehtestada tarne reguleerimiseks turustamiseskirju.

Kõnealused eeskirjad on proportsionaalsed seotud eesmärgiga ja need ei tohi:

- a) olla seotud asjaomase toote esmatrustuse järgsete tehingutega;
- b) lubada hindade kindlaksmääramist, sealhulgas juhul, kui hinnad määratakse juhindumiseks või soovitusena;
- c) teha kättesaamatuks üldiselt saadaoleva aastakäigu ülemäärast osa;
- d) luua võimalusi selleks, et keelduda riiklike ja liidu sertifikaatide väljaandmisest, mida on vaja veini ringlusse laskmiseks ja turustamiseks, kui turustamine on kooskõlas kõnealuste eeskirjadega.

1a. Lõikes 1 osutatud eeskirjad tehakse ettevõtjatele teatavaks, avaldades need täies ulatuses asjaomase liikmesriigi ametlikus väljaandes.

1b. Liikmesriigid teavitavad komisjoni igast käesoleva artikli alusel tehtud otsusest.

3A. JAGU

LEPINGUTE SÕLMIMISE SÜSTEEMID

Artikkel 113a

Lepingulised suhted

1. *Ilma et see piiraks piima- ja piimatootesektorit käsitleva artikli 104 ja suhkrusektorit käsitleva artikli 101 kohaldamist, peab liikmesriik, kui ta on otsustanud, et tema territooriumil peab kogu artikli 1 lõikes 2 nimetatud sektori põllumajandustoodete (mis ei ole piim ja piimatooted ega suhkur) tarne tootjalt töötlejale või turustajale toimuma osapoolte vahelise kirjaliku lepingu alusel ja/või esmaostja peab tegema kirjaliku lepingu pakkumise põllumajandustoodete tootjapoolse tarne kohta, ning tagama, et nimetatud lepingud või lepingu pakkumised vastavad käesoleva artikli lõigetes 2 ja 4 sätestatud tingimustele.*

Kui liikmesriik otsustab, et käesoleva artikliga hõlmatud toodete tarne kohta tootjalt töötlejale tuleb sõlmida poolte vahel kirjalik leping, määrab ta kindlaks ka selle, millise tarne etapi või etappide kohta tuleb sõlmida kirjalik leping, kui asjaomaseid tooteid tarnitakse ühe või mitme vahendaja kaudu.

Liikmesriigid tagavad, et nende poolt käesoleva artikli kohaselt kehtestatud sätted ei takista siseturu nõuetekohast toimimist.

Käesoleva lõike teises lõigus kirjeldatud juhul võivad liikmesriigid kehtestada vahendusmehhanismi selliste juhtude lahendamiseks, kus ei jõuta kokkuleppele lepingu sõlmimises, tagades nii võrdsuse lepingulistest suhetes.

2. *Mis tahes lõikes 1 osutatud leping või lepingu pakkumine:*

- a) *sõlmitakse enne tarnimist,*
- b) *sõlmitakse kirjalikult ning*
- c) *hõlmab eelkõige järgmisi elemente:*
 - i) *tarne eest makstav hind, mis:*
 - *ei muutu ja mis sätestatakse lepingus ja/või*
 - *mida arvutatakse, ühendades lepingus sätestatud erinevad tegurid, mis võivad hõlmata turutingimuste muutumist kajastavaid turunäitajaid, tarnitavaid koguseid ning tarnitavate põllumajandustoodete kvaliteedi või koostise muutumist,*
 - ii) *toodete, mida võib või tuleb tarnida, kogus ja kvaliteet, ning selliste tarnete ajakava,*
 - iii) *lepingu kestus, mis võib hõlmata kas kindlat või määramatut tähtaega koos lepingu lõpetamise sätetega,*
 - iv) *üksikasjad maksetähtaegade ja maksekorra kohta;*
 - v) *põllumajandustoodete kogumise või kohaletoimetamise kord ning*
 - vi) *vääramatu jõu juhtudel kohaldatavad eeskirjad.*

3. *Erandina lõikest 1 ei ole leping või lepingu pakkumine nõutav, kui tootja tarnib asjaomaseid tooteid ühistule, mille liige tootja on ja mille põhikirjas või põhikirja alusel kehtestatud või sellest tulenevates eeskirjades ja otsustes sisalduvad sätted, millel on lõike 2 punktide a, b ja c sätetega sarnane mõju.*

4. *Tootjate, kogujate, töötajate või turustajate sõlmitud põllumajandustoote tarnimist käsitlevate lepingute kõik punktid, sealhulgas lõike 2 punktis c sätestatu, on poolte vahel vabalt kokkulepitavad.*

Olenemata esimesest lõigust kohaldatakse ühte või mõlemat järgmist elementi:

- i) *kui liikmesriik otsustab teha kirjaliku lepingu põllumajandustoodete tarnimiseks käesoleva artikli lõike 1 kohaselt kohustuslikuks, võib ta kehtestada lepingu miinimumkestuse, mida kohaldatakse ainult tootja ja põllumajandustoodete esmaostja vahel sõlmitava kirjaliku lepingu suhtes. Sellise miinimumkestuse pikkuseks on vähemalt kuus kuud ja see ei tohi takistada siseturu nõuetekohast toimimist;*
- ii) *kui liikmesriik otsustab, et põllumajandustoodete esmaostja peab tegema lõike 1 kohaselt tootjale kirjaliku lepingu pakkumise, võib ta sätestada, et pakkumine peab sisaldama lepingu miinimumkestust, mis on sätestatud sel eesmärgil riiklikus õiguses. Sellise miinimumkestuse pikkuseks on vähemalt kuus kuud ja see ei tohi takistada siseturu nõuetekohast toimimist.*

Teise lõigu kohaldamine ei piira tootja õigust keelduda sellisest miinimumkestusest, juhul kui ta teeb seda kirjalikult. Sel puhul on osalistel õigus pidada läbirääkimisi kõigi lepingu aspektide üle, mis hõlmavad ka lõike 2 punktis c osutatud aspekte.

5. *Käesoleva artikliga ette nähtud võimalusi kasutavad liikmesriigid tagavad, et kehtestatud sätted ei takista siseturu nõuetekohast toimimist.*

Liikmesriigid teavitavad komisjoni sellest, kuidas nad kohaldavad käesoleva artikli kohaselt võetud meetmeid.

6. *Komisjon võib vastu võtta rakendusaktid, millega kehtestatakse meetmed, mis on vajalikud käesoleva artikli lõike 2 punktide a ja b ning lõike 3 ühtseks kohaldamiseks, ning meetmed, mis on seotud käesolevas artiklis sätestatud liikmesriikide teavitamiskohustusega.*

Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 162 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 113b

Läbirääkimised lepingute sõlmimiseks oliiviõli sektoris

1. *Artikli 106 kohaselt tunnustatud oliiviõli sektori tootjaorganisatsioon, mis järgib ühte või mitut tarnete koondamise, liikmete toodete turuleviimise ja tootmiskulude optimeerimise eesmärki, võib pidada läbirääkimisi oma liikmete nimel oma liikmete kogu või osa kogutoodangu ja oliiviõli tarne lepingute üle.*

Tootjaorganisatsioon täidab käesolevas lõikes nimetatud eesmäärke, kui nende eesmärkide järgimine toob kaasa tegevuse integreerimise ja kui on tõenäoline, et see integreerimine parandab märkimisväärselt tõhusust, nii et tootjaorganisatsiooni tegevus aitab üldiselt kaasa aluslepingu artikli 39 eesmärkide täitmisele.

Seda saaks saavutada eeldusel, et:

- a) *tootjaorganisatsioon teostab vähemalt ühte järgmistest tegevustest:*
- i) *ühine levitamine, sealhulgas ühine müügiplatvorm või ühine transport;*

- ii) ühine pakendamine, märgistamine või reklaam;
- iii) kvaliteedikontrolli ühine korraldamine;
- iv) varustuse või hoidlate ühine kasutamine;
- v) ühine töötlemine;
- vi) oliiviõli tootmisega otseselt seotud jäätmete ühine käitlemine;
- vii) sisendite ühishanked;

b) *niisugune tegevus on oluline asjaomase oliiviõli koguse ning selle tootmise ja turuleviimise kulude seisukohalt.*

2. *Tunnustatud tootjaorganisatsioon võib pidada läbirääkimisi:*

- a) *olenemata sellest, kas kõnealuse oliiviõli omandiõigus antakse tootjalt tootjaorganisatsioonile üle või mitte;*
- b) *olenemata sellest, kas kokkulepitud hind on mõnede või kõikide liikmete kogutoodangu jaoks sama või mitte;*
- c) *tingimusel, et konkreetse tootjaorganisatsiooni puhul selliste läbirääkimistega hõlmatud oliiviõli tootmise kogus,¹ mida toodetakse konkreetsetes liikmesriigis, ei ületa 20% asjaomasesest turust.*
- d) *tingimusel, et selliste läbirääkimistega hõlmatud oliiviõli koguse puhul koondab tootjaorganisatsioon tarned ja laseb oma liikmete tooted turule;*
- e) *tingimusel, et asjaomased tootjad ei ole ühegi teise tootjaorganisatsiooni liikmed, mis peab samuti nende nimel läbirääkimisi sarnaste lepingute üle;*
- f) *tingimusel, et kõnealuse oliiviõli suhtes ei ole tootja liikmesuse tõttu ühistus, mis ei ole ise asjaomase tootjaorganisatsiooni liige, kehtestatud tarnekohustust vastavalt ühistu põhikirjas sätestatud tingimustele või nimetatud põhikirjas sätestatud või sellest tulenevatele eeskirjadele ja otsustele, ning*
- g) *tingimusel, et tootjaorganisatsioon teavitab selle liikmesriigi pädevaid asutusi, kus ta tegutseb, selliste läbirääkimistega hõlmatud oliiviõli tootmise kogusest.*

3. *Käesoleva artikli kohaldamisel tõlgendatakse viidet artikli 107 kohaselt tunnustatud tootjaorganisatsioonidele ka viitena tootjaorganisatsioonide liitudele.*

4. *Lõike 2 punkti c kohaldamisel avaldab komisjon talle sobival viisil liikmesriikides toodetud oliiviõli koguse.*

5. *Erandina lõike 2 punktist c, isegi kui selles sätestatud künniseid ei ületata, võib käesoleva lõike teises lõigus osutatud konkurentsiasutus üksikjuhtudel otsustada, et tootjaorganisatsioon peaks konkreetseid läbirääkimisi uuesti alustama või neid üldse mitte pidama, kui asjaomane asutus peab seda vajalikuks konkurentsi säilitamiseks või leiab, et ohustatakse aluslepingu artikli 39 eesmärke.*

Rohkem kui ühte liikmesriiki hõlmavate läbirääkimiste korral teeb komisjon esimeses lõigus osutatud otsuse ilma artikli 162 lõikes 2 või 3 osutatud menetlust kohaldamata.

¹ *Nimetatud tootmiskoguse arvutamiseks eristatakse inimtoiduks ettenähtud oliiviõli ja muuks otstarbeks ettenähtud oliiviõli;*

Muudel juhtudel teeb vastava otsuse läbirääkimistega seotud liikmesriigi konkurentsiasutus.

Käesolevas lõikes osutatud otsuseid ei kohaldata varem kui asjaomastele ettevõtjatele teatamise kuupäeval.

Käesolevas artiklis kasutatakse artikli 105 lõike 7 mõisteid.

6. *Liikmesriik, kus peetakse käesoleva artikli kohaseid läbirääkimisi, teatab komisjonile lõike 2 punkti g ja lõike 5 kohaldamisest.*

Artikkel 113c

Läbirääkimised lepingute sõlmimiseks veise- ja vasikalihasektoris

1. *Artikli 106 kohaselt tunnustatud veise- ja vasikalihasektori tootjaorganisatsioon, mis järgib ühte või mitut tarnete koondamise, liikmete toodete turuleviimise ja tootmiskulude optimeerimise eesmärki, võib pidada läbirääkimisi oma liikmete nimel oma liikmete kogu või osa kogutoodangu ja selliste perekonda *Bos taurus* kuuluvate tapaloomadeks mõeldud elusveiste (CN ex 0102 29 21, ex 0102 29 41, ex 0102 29 51, ex 0102 29 61, ex 0102 29 91) tarne lepingute üle, kelle:*

- a) vanus on alla 12 kuu; ja*
- b) kes on 12 kuu vanused ja vanemad.*

Tootjaorganisatsioon täidab käesolevas lõikes nimetatud eesmärged, kui nende eesmärkide järgimine toob kaasa tegevuse integreerimise ja kui on tõenäoline, et see integreerimine parandab märkimisväärselt tõhusust, nii et tootjaorganisatsiooni tegevus aitab üldiselt kaasa aluslepingu artikli 39 eesmärkide täitmisele.

Seda saab saavutada eeldusel, et:

- a) tootjaorganisatsioon teostab vähemalt ühte järgmistest tegevustest:*
 - i) ühine turustamine, sealhulgas ühine müügiplatvorm või ühine transport;*
 - ii) ühine reklaam;*
 - iii) kvaliteedikontrolli ühine korraldamine;*
 - iv) seadmete või hoidlate ühine kasutamine;*
 - v) elusveiste tootmisega otseselt seotud jäätmete ühine käitlemine;*
 - vi) sisendite ühishanked;*
- b) niisugune tegevus on oluline asjaomase veise- ja vasikalihaga koguse ning selle tootmise ja turuleviimise kulude seisukohalt.*

2. *Tunnustatud tootjaorganisatsioon võib pidada läbirääkimisi:*

- a) olenemata sellest, kas omandiõigus antakse põllumajandustootjalt tootjaorganisatsioonile või mitte;*
- b) olenemata sellest, kas kokkulepitud hind on mõnede või kõikide liikmete kogutoodangu jaoks sama või mitte;*
- c) tingimusel, et konkreetse tootjaorganisatsiooni puhul selliste läbirääkimistega*

hõlmatud veise- ja vasikaliha kogus, mida toodetakse konkreetsetes liikmesriigis, ei ületa iga lõike 1 punktides a ja b osutatud toote puhul 15% selle liikmesriigi kogutoodangust väljendatuna rümba massi ekvivalendina;

- d) tingimusel, et selliste läbirääkimistega hõlmatud veise- ja vasikaliha koguse puhul koondab tootjaorganisatsioon tarned ja viib oma liikmete tooted turule;*
 - e) tingimusel, et asjaomased tootjad ei ole ühegi teise tootjaorganisatsiooni liikmed, mis peab samuti nende nimel läbirääkimisi sarnaste lepingute üle;*
 - f) tingimusel, et kõnealuse toote suhtes ei ole tootja liikmesuse tõttu ühistus, mis ei ole ise asjaomase tootjaorganisatsiooni liige, kehtestatud tarnekohustust vastavalt ühistu põhikirjas sätestatud tingimustele või nimetatud põhikirjas sätestatud või sellest tulenevatele eeskirjadele ja otsustele, ning*
 - g) tingimusel, et tootjaorganisatsioon teavitab pädevaid asutusi liikmesriigis, kus ta tegutseb, selliste läbirääkimistega hõlmatud veise- ja vasikaliha tootmise kogusest.*
- 3. Käesoleva artikli kohaldamisel tõlgendatakse viidet artikli 107 kohaselt tunnustatud tootjaorganisatsioonidele ka viitena tootjaorganisatsioonide liitudele.*
- 4. Lõike 2 punkti c kohaldamisel avaldab komisjon talle sobival viisil liikmesriikides toodetud veise- ja vasikaliha koguse väljendatuna rümba massi ekvivalendina.*
- 5. Erandina lõike 2 punktist c, isegi kui selles sätestatud künniseid ei ületata, võib käesoleva lõike teises lõigus osutatud konkurentsiasutus üksikjuhtudel otsustada, et tootjaorganisatsioon peaks uuesti või üldse mitte konkreetseid läbirääkimisi pidama, kui asjaomane asutus leiab, et see on vajalik konkurentsi säilitamiseks või kui ta leiab, et läbirääkimistega hõlmatud toode on eraldi turu osa toote eriliste omaduste või selle kavandatud kasutuse tõttu ja et sellised kollektiivsed läbirääkimised hõlmaksid rohkem kui 15 % sellise turu siseriiklikust toodangust, või kui ta leiab, et ohustatakse asutamislepingu artikli 39 eesmärke.*
- Rohkem kui ühte liikmesriiki hõlmavate läbirääkimiste korral teeb komisjon esimeses lõigus nimetatud otsuse ilma artikli 162 lõikes 2 või 3 osutatud menetlust kohaldamata. Muudel juhtudel teeb vastava otsuse läbirääkimistega seotud liikmesriigi konkurentsiasutus.*
- Käesolevas lõikes osutatud otsuseid ei kohaldata varem kui asjaomastele ettevõtjatele teatamise tähtpäeval.*
- Käesolevas artiklis kasutatakse artikli 105 lõike 7 mõisteid.*
- 6. Liikmesriik, kus peetakse käesoleva artikli kohaseid läbirääkimisi, teatab komisjonile lõike 2 punkti g ja lõike 5 kohaldamisest.*

Artikkel 113d

Läbirääkimised lepingute sõlmimiseks teatavate põllukultuuride puhul

- 1. Artikli 106 kohaselt tunnustatud tootjaorganisatsioon, mis järgib ühte või mitut tarnete koondamise, liikmete toodete turuleviimise ja tootmiskulude optimeerimise eesmärki, võib pidada läbirääkimisi oma liikmete nimel oma liikmete kogu või osa kogutoodangu ja selliste tarnelepingute üle, mis hõlmavad ühte või mitut järgmist toodet, mida ei*

kasutada külvamiseks, ja odra puhul, mida ei kasutata linnase tootmiseks¹:

- a) pehme nisu;*
- b) oder;*
- c) mais;*
- d) rukis;*
- e) kõva nisu;*
- f) kaer;*
- g) tritikale;*
- h) rapsiseeme;*
- i) päevalilleseeme;*
- j) soja;*
- k) põlduba;*
- l) põldhernes.*

Tootjaorganisatsioon täidab käesolevas lõikes nimetatud eesmärke, kui nende eesmärkide järgimine toob kaasa tegevuse integreerimise ja kui on tõenäoline, et see integreerimine suurendab märkimisväärselt tõhusust, nii et tootjaorganisatsiooni tegevus aitab üldiselt kaasa aluslepingu artikli 39 eesmärkide täitmisele.

Seda saab saavutada eeldusel, et:

- a) tootjaorganisatsioon teostab vähemalt ühte järgmistest tegevustest:*
 - i) ühine turustamine, sealhulgas ühine müügiplatvorm või ühine transport;*
 - ii) ühine reklaam;*
 - iii) kvaliteedikontrolli ühine korraldamine;*
 - iv) seadmete või hoidlate ühine kasutamine;*
 - v) sisendite ühishanked;*
- b) niisugune tegevus on oluline asjaomase toote koguse ning selle tootmise ja turuleviimise kulude seisukohalt.*

2. Tunnustatud tootjaorganisatsioon võib pidada läbirääkimisi:

- a) olenemata sellest, kas omandiõigus antakse tootjalt tootjaorganisatsioonile või mitte;*
- b) olenemata sellest, kas kokkulepitud hind on mõnede või kõikide liikmete kogutoodangu jaoks sama või mitte;*
- c) tingimusel, et iga lõikes 1 osutatud toote ja konkreetse tootjaorganisatsiooni puhul selliste läbirääkimistega hõlmatud toodangu kogus, mida toodetakse konkreetsetes liikmesriigis, ei ületa 15% asjaomase liikmesriigi kogutoodangust selle toote puhul;*

¹ Vastavad CN-koodid töötlemata toodete kohta lisatakse enne õigusakti teksti viimistlemist.

- d) tingimusel, et selliste läbirääkimistega hõlmatud toodangu koguse puhul koondab tootjaorganisatsioon tarned ja viib oma liikmete tooted turule;
 - e) tingimusel, et asjaomased tootjad ei ole ühegi teise tootjaorganisatsiooni liikmed, mis peab samuti nende nimel läbirääkimisi sarnaste lepingute üle;
 - f) tingimusel, et kõnealuse toote suhtes ei ole tootja liikmesuse tõttu ühistus, mis ei ole ise asjaomase tootjaorganisatsiooni liige, kehtestatud tarnekohustust vastavalt ühistu põhikirjas sätestatud tingimustele või nimetatud põhikirjas sätestatud või sellest tulenevatele eeskirjadele ja otsustele, ning
 - g) tingimusel, et tootjaorganisatsioon teavitab pädevaid asutusi liikmesriigis, kus ta tegutseb, selliste läbirääkimistega hõlmatud iga toote tootmise kogusest.
3. Käesoleva artikli kohaldamisel tõlgendatakse viidet artikli 107 kohaselt tunnustatud tootjaorganisatsioonidele ka viitena tootjaorganisatsioonide liitudele.
4. Lõike 2 punkti c kohaldamisel avaldab komisjon talle sobival viisil lõikes 1 osutatud toodete puhul liikmesriikides toodetud koguse.
5. Erandina lõike 2 punktist c, isegi kui selles sätestatud künniseid ei ületata, võib käesoleva lõike teises lõigus osutatud konkurentsiasutus üksikjuhtudel otsustada, et tootjaorganisatsioon peaks uuesti või üldse mitte konkreetseid läbirääkimisi pidama, kui asjaomane asutus leiab, et see on vajalik konkurentsi säilitamiseks või kui ta leiab, et läbirääkimistega hõlmatud toode on eraldi turu osa toote eriliste omaduste või selle kavandatud kasutuse tõttu ja et sellised kollektiivsed läbirääkimised hõlmaksid rohkem kui 15 % sellise turu siseriiklikust toodangust, või kui ta leiab, et ohustatakse asutamislepingu artikli 39 eesmärke.
- Rohkem kui ühte liikmesriiki hõlmavate läbirääkimiste korral teeb komisjon esimeses lõigus nimetatud otsuse ilma artikli 162 lõikes 2 või 3 osutatud menetlust kohaldamata. Muudel juhtudel teeb vastava otsuse läbirääkimistega seotud liikmesriigi konkurentsiasutus.
- Käesolevas lõikes osutatud otsuseid ei kohaldata varem kui asjaomastele ettevõtjatele teatamise tähtpäeval.
- Käesolevas artiklis kasutatakse artikli 105 lõike 7 mõisteid.
6. Liikmesriik, kus peetakse käesoleva artikli kohaseid läbirääkimisi, teatab komisjonile lõike 2 punkti g ja lõike 5 kohaldamisest.

Artikkel 113e

Kaitstud päritolunimetuse või kaitstud geograafilise tähisega singi pakkumise reguleerimine

1. Artikli 106 alusel tunnustatud tootjaorganisatsiooni, artiklite 108 alusel tunnustatud tootmisharudevahelise organisatsiooni või määruse (EL) 1151/2012 artikli 3 lõikes 2 osutatud ettevõtjate rühma taotlusel võivad liikmesriigid kehtestada piiratud ajavahemikuks siduvad eeskirjad määruse (EÜ) nr 1151/2012 artikli 5 lõigete 1 ja 2 kohase kaitstud päritolunimetuse või kaitstud geograafilise tähisega singi pakkumise reguleerimise kohta.
2. Lõikes 1 osutatud eeskirjad peavad vastama lõikes 4 sätestatud tingimustele ja määruse (EL) nr 1151/2012 artikli 7 lõike 1 punktis c osutatud geograafilisest piirkonnast pärinevad osalised peavad nende suhtes eelnevalt kokku leppima. Nimetatud kokkulepe

sõlmitakse, pärast konsulteerimist geograafilise piirkonna seakasvatajatega, vähemalt kahe kolmandiku selliste singi töötlejatega, kes esindavad vähemalt kahte kolmandikku sellise singi tootmisest määruse (EL) nr 1151/2012 artikli 7 lõike 1 punktis c osutatud geograafilises piirkonnas, ning kui liikmesriik peab seda asjakohaseks, vähemalt kahe kolmandiku seakasvatajatega määruse (EL) nr 1151/2012 artikli 7 lõike 1 punktis c osutatud geograafilises piirkonnas.

3. *Lõikes 1 osutatud eeskirjad:*

- a) *hõlmavad üksnes asjaomase toote ja/või selle tooraine pakkumise reguleerimist ja nende eesmärk on viia singi pakkumine kooskõlla nõudlusega;*
- b) *on kohaldatavad ainult asjaomase toote suhtes;*
- c) *võidakse teha siduvaks maksimaalselt kolmeks aastaks ja neid võidakse selle ajavahemiku järel taotluse alusel uuendada, nagu on osutatud lõikes 1;*
- d) *ei kahjusta toodetega kauplemist, välja arvatud tooted, mille suhtes kohaldatakse lõikes 1 osutatud eeskirju;*
- e) *ei puuduta asjaomase singi esmaturustamisele järgnevaid tehinguid;*
- f) *ei luba hindade kindlaksmääramist, sealhulgas juhul, kui hinnad määratakse juhindumiseks või soovitusena;*
- g) *ei muuda ülemäära suures ulatuses kättesaamatuks asjaomast toodet, mis muidu oleks kättesaadav;*
- h) *ei põhjusta diskrimineerimist, ei takista uute ettevõtete tulekut turule ega mõjuta negatiivselt väiketootjaid;*
- i) *aitavad kaasa asjaomase toote kvaliteedi säilitamisele ja/või arendamisele;*

4. *Lõikes 1 osutatud eeskirjad avaldatakse asjaomase liikmesriigi ametlikus väljaandes.*

5. *Liikmesriigid viivad läbi kontrollid, et tagada lõikes 4 sätestatud tingimuste järgimine, ja juhul kui pädevad riiklikud asutused avastavad, et neid tingimusi ei ole järgitud, tühistavad lõikes 1 osutatud eeskirjad.*

6. *Liikmesriigid teavitavad komisjoni viivitamata lõikes 1 osutatud eeskirjade vastuvõtmisest. Komisjon teavitab teisi liikmesriike eelnimetatud eeskirjadest teatamisest.*

7. *Komisjon võib igal ajal võtta vastu rakendusakte, kus nõutakse, et liikmesriik peab kehtetuks tunnistama lõike 1 kohaselt vastu võetud eeskirjad, kui komisjon jõuab järeldusele, et need eeskirjad ei vasta lõikes 4 sätestatud tingimustele, takistavad või moonutavad konkurentsi olulisel osal siseturust või takistavad vaba kaubandust või seavad ohtu ELi toimimise lepingu artikli 39 eesmärkide saavutamise. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu artikli 162 lõikes 2 või 3 osutatud menetlust kasutamata.*

4. JAGU

MENETLUSEESKIRJAD

Artikkel 114

Delegeeritud volitused

1. **Selleks et tagada, et tootjaorganisatsioonide, tootjaorganisatsioonide liitude ja**

tootmisharudevaheliste organisatsioonide eesmärgid ja ülesanded oleksid selgelt määratletud, nii et see aitaks tõhustada selliste organisatsioonide **ja liitude** meetmeid **ilma põhjendamatu halduskoormuseta ja ilma et see kahjustaks ühinemisevabaduse põhimõtet** eelkõige selliste organisatsioonide organisatsiooniväliste isikute suhtes, on komisjonil järgmistes küsimustes, mis on seotud tootjaorganisatsioonide, tootjaorganisatsioonide liitude ja tootmisharudevaheliste organisatsioonidega, õigus võtta kooskõlas artikliga 160 vastu delegeeritud õigusakte **artikli 1 lõikes 2 osutatud ühe või mitme sektori puhul või nende sektorite konkreetsete toodete puhul.**

- a) konkreetse eesmärgi kohta, mida kõnealused organisatsioonid ja liidud võivad või ei tohi täita või peavad täitma, **ja mis lisatakse** artiklites 106–109 sätestatud eesmärkidele, **kui see on asjakohane;**
- b) **selliste organisatsioonide ja liitude eeskirjade kohta, muude kui tootjaorganisatsioonide põhikirjade kohta, teatavate sektorite tootjaorganisatsioonide põhikirjade erinõuete kohta, sealhulgas erandite kohta kohustusest turustada kogu toodang tootjaorganisatsiooni kaudu, millele on osutatud artikli 109b lõikes 2, selliste organisatsioonide ja liitude struktuuri, liikmelisuse aja, suuruse, aruandluse ja tegevuse, tunnustamise mõju, tunnustuse tühistamise ning ühinemiste kohta;**
 - ba) tunnustamise, tunnustuse tühistamise ja peatamise tingimuste kohta, tunnustamise tühistamise ja peatamise mõju kohta ning samuti sellistele organisatsioonidele ja liitudele kehtestatud nõude kohta võtta tunnustamise kriteeriumide täitmata jätmise korral parandusmeetmeid;*
- c) riikidevaheliste organisatsioonide ja liitude kohta, sealhulgas käesoleva artikli punktides a, b **ja ba** osutatud eeskirjad;
- ca) riikidevahelise koostöö korral asjaomaste konkurentsiasutuste poolt haldusabi andmist ja selle tingimusi käsitlevate eeskirjade kohta;*
- d) sektorite kohta, mille suhtes kohaldatakse artiklit 106c, allhangete tingimuste kohta, tegevuste kohta, mille puhul võib kasutada allhanget, ning tehniliste vahendite hankimise kohta organisatsioonide või liitude poolt;
- e) organisatsioonide ja liitude poolt turustatava toodangu miinimummahu või -väärtuse **arvutamise aluse kohta;**
- ea) selliste liikmete vastuvõtmise kohta, kes ei ole tootjad (tootjaorganisatsioonide puhul) ja kes ei ole tootjaorganisatsioonid (tootjaorganisatsioonide liidu puhul);*
- f) organisatsioonivälistele isikutele organisatsioonide teatavate artikli 110 kohaste eeskirjade laiendamise ja selliste isikute artiklis 111 osutatud kohustusliku registreerimistasu kohta, **sealhulgas selle tasu kasutamine ja eraldamine nende organisatsioonide poolt ja** rangemate tootmiseeskirjade nimekiri, mida tohib artikli 110 lõike 4 esimese lõigu punkti b kohaselt laiendada, **tagades samal ajal, et sellised organisatsioonid on läbipaistvad ja annavad aru organisatsioonivälistele isikutele ning et selliste organisatsioonide liikmete suhtes ei kohaldata soodsamat kohtlemist kui organisatsiooniväliste isikute suhtes, eelkõige seoses kohustusliku registreerimistasu kasutamisega;**
- g) **artiklis 110 osutatud organisatsioonide** esindatavusega seotud täiendavate nõuete kohta; asjaomaste majanduspiirkondade kohta, sealhulgas kõnealuste piirkondade

määratluse kontroll komisjoni poolt; minimaalse ajavahemiku kohta, mille jooksul peaksid eeskirjad enne nende laiendamist kehtima; selliste isikute või organisatsioonide kohta, kelle suhtes võib eeskirju või makseid kohaldada; ning olukorra kohta, mille puhul komisjon võib nõuda eeskirjade laiendamise või kohustuslike sissemaksete tagasilükkamist või tühistamist.

2. ***Erandina lõikest 1, selleks et tagada, et piima ja piimatootesektori tootjaorganisatsioonide ja tootjaorganisatsioonide liitude eesmärgid ja ülesanded oleksid selgelt kindlaks määratud, et aidata kaasa selliste organisatsioonide tegevuse tõhususele ilma neid liigselt koormamata, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 160 vastu delegeeritud õigusakte, milles sätestatakse:***
- a) ***tingimused riikidevaheliste tootjaorganisatsioonide ja riikidevaheliste tootjaorganisatsioonide liitude tunnustamiseks;***
 - b) ***riikidevahelise koostöö korral asjaomaste konkurentsiasutuste poolt tootjaorganisatsioonidele, sealhulgas tootjaorganisatsioonide liitudele haldusabi andmist ja selle tingimusi käsitlevad eeskirjad;***
 - c) ***artikli 105 lõike 2 punktis c ja artikli 105 lõikes 3 osutatud läbirääkimistega hõlmatud toorpiima koguste arvutamise täiendavad eeskirjad;***
 - d) ***organisatsioonide teatavate artikli 110 kohaste eeskirjade laiendamine organisatsioonivälistele isikutele ja selliste isikute artiklis 111 osutatud kohustuslik registreerimistasu.***

Artikkel 115

Kontrollimenetluse kohased rakendusvolitused

1. Komisjon võib rakendusaktidega võtta käesoleva peatüki ***kohaldamiseks*** vajalikud ***meetmed***, eelkõige:
- a) ***meetmed artiklites 106b ja 108a ette nähtud tootjaorganisatsioonide ja tootmisharudevaheliste organisatsioonide tunnustamise tingimuste rakendamiseks;***
 - b) ***menetlused tootjaorganisatsioonide ühinemise korral;***
 - c) ***miinimumsuuruse ja minimaalse liikmelisuse ajaga seotud menetlused, mille määravad kindlaks liikmesriigid;***
 - d) ***artiklites 110 ja 111 osutatud eeskirjade laiendamise ja rahalise toetusega seotud menetlused, eelkõige artikli 110 lõikes 2 osutatud „majanduspiirkonna” mõiste rakendamine;***
 - e) ***haldusabiga seotud menetlused;***
 - f) ***allhangetega seotud menetlused;***
 - g) menetlused ja tehnilised tingimused seoses ***artiklis*** 112 osutatud meetmete rakendamisega.

Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 162 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

2. ***Komisjon võib erandina lõikest 1 võtta piima- ja piimatootesektori osas vastu rakendusakte, millega kehtestatakse vajalikud üksikasjalikud eeskirjad:***

- a) *artiklites 109c ja 109e sätestatud tootjaorganisatsioonide, nende liitude ja tootmisharudevaheliste organisatsioonide tunnustamise tingimuste rakendamise kohta;*
 - b) *artikli 105 lõike 2 punktis f osutatud teavitamise kohta;*
 - c) *komisjoni teavitamise kohta liikmesriikide poolt vastavalt artikli 109c lõike 3 punktile d, artikli 109e lõike 3 punktile e, artikli 105 lõikele 8 ja artikli 105a lõikele 7;*
 - d) *riikidevahelise koostöö korral antava haldusabiga seotud menetluste kohta.*
- Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 162 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.*

Artikkel 116

Muud rakendusvolitused

Komisjon võib rakendusaktidega, *mis on vastu võetud ilma artikli 162 lõigetes 2 või 3 osutatud menetlust kohaldamata*, võtta vastu eraldi otsused, milles käsitletakse:

- a) *rohkem kui ühes liikmesriigis tegutsevate organisatsioonide tunnustamist artikli 114 lõike 1 punkti c kohaselt vastuvõetud eeskirjade alusel;*
- c) *vastuväite esitamist tootmisharudevahelise organisatsiooni tunnustamise kohta või selle tunnustamise lõpetamist liikmesriigi poolt;*
- d) *artikli 114 lõike 1 punkti f ja artikli 114 lõike 2 punkti d kohaselt vastu võetud eeskirjade alusel liikmesriikide teatatud majanduspiirkondade loetelu;*
- e) *nõuet liikmesriigile, kes on otsustanud eeskirju laiendada või organisatsiooniväliste isikute suhtes makseid kohaldada, eeskirjade laiendamisest või maksete kohaldamisest loobuda või see tühistada.*

III OSA
KAUBANDUS KOLMANDATE RIIKIDEGA
I PEATÜKK
IMPORDI- JA EKSPORDILITSENTSID

Artikkel 117

Üldeeskirjad

1. Ilma et see piiraks impordi- või ekspordilitsentsi nõudmist käesoleva määruse kohaselt, võidakse vabasse ringlusse lubamiseks importimisel või ühe või mitme **alljärgneva sektori** toote liitu või liidust ekspordimisel nõuda litsentsi esitamist:
 - a) **teraviljad;**
 - b) **riis;**
 - c) **suhkur;**
 - d) **seemned;**
 - e) **oliiviõli ja lauaoliivid: tooted, mille CN-kood on 1509, 1510 00, 0709 92 90, 0711 20 90, 2306 90 19, 1522 00 31 ja 1522 00 39;**
 - f) **lina ja kanep: kanepi puhul;**
 - g) **puu- ja köögivili;**
 - h) **töödeldud puu- ja köögivili;**
 - i) **banaanid;**
 - j) **vein;**
 - k) **elustaimed;**
 - l) **veise- ja vasikaliha;**
 - m) **piim ja piimatooted;**
 - n) **sealiha;**
 - o) **lamba- ja kitseliha;**
 - p) **munad;**
 - q) **linnuliha;**
 - r) **põllumajandusliku päritoluga etüülalkohol.**
2. Liikmesriigid annavad litsentsi igale taotlejale, sõltumata tema asukohast liidus, kui aluslepingu artikli 43 lõike 2 kohaselt vastuvõetud õigusaktides ei ole ette nähtud teisiti ning ilma et see piiraks **artiklite 118, 119 ja 120** kohaldamist.
3. Litsentsid kehtivad kogu liidus.

Artikkel 118

Delegeeritud volitused

1. **Selleks et võtta arvesse liidu rahvusvahelisi kohustusi ja kohaldatavaid liidu sotsiaalseid, keskkonnalaseid ja loomade heaolu standardeid, vajadust jälgida** kaubanduse ja turu

ning toodete impordi ja ekspordi arengut, **vajadust nõuetekohase turukorralduse järele ja vajadust vähendada halduskoormust**, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 160 vastu **delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks:**

- a) loetelu **artikli 117 lõikes 1 osutatud sektorite** toodetest, mille puhul nõutakse impordi- või ekspordilitsentsi esitamist;
- b) juhtumid ja olukorrad, mil impordi- või ekspordilitsentsi ei pea esitama, **võttes arvesse** asjaomaste toodete tollistaatust, järgitavat kauplemiskorda, tegevuse eesmärgi, taotleja õiguslikku seisundit ja asjakohaseid koguseid.

2. **Selleks et näha ette** litsentside süsteemi **täiendavad** elemendid, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 160 vastu delegeeritud õigusakte, **milles sätestatakse eeskirjad järgmiste teemade kohta:**

- a) litsentsiga kaasnevad õigused ja kohustused ning selle õiguslikud tagajärjed, **ja juhtumid, mille puhul kohaldatakse** hälvet **litsentsil märgitud koguse** impordi- või ekspordikohustuse täitmise jaoks **võijuhtumid, mille puhul tuleb litsentsil ära näidata päritolu;**
- b) impordilitsentsi väljaandmine või vabasse ringlusse lubamine, **mille** puhul tuleb esitada kolmanda riigi või asutuse väljaantud dokument, millega tõendatakse muu hulgas toodete päritolu, ehtsust ja kvaliteediomadusi;
- c) litsentsi üleandmine või piirangud kõnealuse üleandmise suhtes;
- d) **kanepi impordilitsentside lisatingimused vastavalt artiklile 129 ning** pettuse ja eeskirjade eiramise ärahoidmisele või selliste juhtumitega tegelemisele suunatud liikmesriikidevahelise haldusabi **põhimõte;**
- e) sellised juhtumid ja olukorrad, mille puhul nõutakse või ei nõuta tagatise esitamist, et tagada toodete import või eksport litsentsi kehtivusaja jooksul.

Artikkel 119

Kontrollimenetluse kohased rakendusvolitused

Komisjon võtab rakendusaktidega vastu meetmed, **mis on vajalikud** käesoleva **peatüki kohaldamiseks**, sealhulgas eeskirjad:

aa) litsentsi vormi ja sisu kohta;

- a) taotluste esitamise ning litsentside väljaandmise ja nende kasutamise kohta;
- b) litsentsi kehtivusaja, tagatise esitamise **menetluste** ja **esitatava** tagatise suuruse kohta;
- c) mis käsitlevad tõendeid selle kohta, et litsentside kasutamise suhtes esitatud nõuded on täidetud;

ca) lubatud hälbe kohta litsentsil märgitud koguse impordi- või ekspordikohustuse täitmise jaoks;

- d) asendus- ja duplikaatlitsentside väljaandmise kohta;
- e) litsentside menetlemise kohta liikmesriikide poolt ja süsteemi haldamiseks vajaliku teabevahetuse kohta, **sealhulgas liikmesriikidevahelise konkreetse haldusabiga seotud menetlused.**

Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 162 lõikes 2 osutatud

kontrollimenetlusega.

Artikkel 120

Muud rakendusvolitused

Komisjon võib rakendusaktidega, **mis on vastu võetud ilma artikli 162 lõigetes 2 või 3 osutatud menetlust kohaldamata:**

- a) piirata koguseid, mille kohta litsentse võib välja anda;
- b) lükata taotletud kogused tagasi ning
- c) suurte koguste taotlemise korral peatada turu haldamise eesmärgil taotluste esitamine.

II PEATÜKK

IMPORDITOLLIMAKS

Artikkel 121

Rahvusvaheliste kokkulepete **ja teatavate muude õigusaktide** rakendamine

Komisjon võtab rakendusaktidega vastu meetmed, **et järgida sellistes rahvusvahelistes kokkulepetes sätestatud nõudeid, mis on sõlmitud alusepingu kohaselt või** alusepingu artikli 43 lõike 2 **või artikli 207** kohaselt vastuvõetud mis tahes muu **asjakohase** õigusakti või ühise tollitariifistiku kohaselt seoses põllumajandustoodete imporditollimaksude arvutamise ja Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 162 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 122

Piiril kehtiva hinna süsteem puu- ja köögivilja-, töödeldud puu- ja köögivilja ning veinisektori teatavate toodete puhul

1. Puu- ja köögivilja-, töödeldud puu- ja köögiviljasektori toodete ning viinamarjamahla ja virrete suhtes ühise tollitariifistiku tollimaksumäära kohaldamisel on kaubasaadetise hind piiril võrdne selle saadetise tolliväärtusega, mis on arvatud vastavalt **nõukogu** määrusele (EÜ) nr 2913/1992¹ (tolliseadustiku määrus) ja **komisjoni** määrusele (EÜ) nr 2454/93² **selle rakendamise kohta.**

3. Võttes arvesse vajadust tagada süsteemi tõhusus, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 160 vastu delegeeritud õigusakte, et näha ette **kaubasaadetise piiril deklareeritud hinna õigsuse kontrollimine kindla impordiväärtuse alusel ja et näha ette tingimused, mille puhul nõutakse tagatise esitamist.**

Komisjon võtab rakendusaktidega vastu eeskirjad käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud **kindla impordiväärtuse** arvutamiseks. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 162 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

¹ **Nõukogu 12. oktoobri 1992. aasta määrus (EÜ) nr 2913/1992, millega kehtestatakse ühenduse tolliseadustik** (EÜT L 302, 19.10.1992, lk 10).

² **Nõukogu 2. juuli 1993. aasta määrus (EÜ) nr 2454/93, millega kehtestatakse rakendussätted nõukogu määrusele (EMÜ) nr 2913/92, millega kehtestatakse ühenduse tolliseadustik** (EÜT L 253, 11.10.1993, lk 1).

Artikkel 123

Täiendavad imporditollimaksud

1. Komisjon võib rakendusaktidega kindlaks määrata teravilja-, riisi-, suhkru-, puu- ja köögivilja-, töödeldud puu- ja köögivilja, veise- ja vasikaliha-, piima- ja piimatoote-, sealiha-, lamba- ja kitseliha-, muna-, linnuliha- ning banaanisektori tooted, samuti viinamarjamahlast ja viinamarjavirdest tooted, mille suhtes kohaldatakse täiendavat imporditollimaksu, kui neid tooteid imporditakse ühises tollitariifistikus sätestatud tollimaksumääraga, et vältida või kõrvaldada nende toodete impordist liidu turule avalduvat ebasoodsat mõju, kui:
 - a) imporditakse hinnaga, mis on liidu poolt WTOle teatatud hinnast („käivitushinnast”) madalam või
 - b) impordi maht ületab mis tahes aastal teatava taseme („käivituskoguse”).Käivituskogus kinnitatakse turulepääsu võimaluste alusel, mis määratakse kindlaks impordi protsendina vastavast siseriiklikust tarbimisest kolme eelneva aasta vältel.
Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 162 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.
2. Täiendavaid imporditollimakse ei kehtestata, kui import tõenäoliselt liidu turgu ei häiri või kui nende mõju oleks kavandatava eesmärgiga võrreldes ebaoproportsionaalne.
3. Lõike 1 punkti a kohaldamisel määratakse impordihinnad kindlaks kõnealuse kaubasaadetise CIF-impordihinna alusel. CIF-impordihindu kontrollitakse kõnealuse toote tüüpiliste maailmaturu- või liidu impordituru hindade suhtes.
4. Komisjon võib rakendusaktidega võtta käesoleva artikli kohaldamiseks vajalikud **meetmed**. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 162 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 124

Muud rakendusvolitused

Komisjon võib rakendusaktidega, **mis on vastu võetud ilma artikli 162 lõigetes 2 või 3 osutatud menetlust kohaldamata:**

- a) määrata kindlaks kohaldatava imporditollimaksu määra kooskõlas eeskirjadega, mis on sätestatud aluslepingu ja ühise tollitariifistiku **kohaselt** sõlmitud rahvusvahelistes kokkulepetes ning artiklis 121 **osutatud rakendusaktides**;
- b) määrata kindlaks tüüpilised hinnad ja käivituskogused täiendavate imporditollimaksude kohaldamiseks artikli 123 lõike 1 esimese lõigu kohaselt vastu võetud eeskirjade raames.

PEATÜKK

TARIIFIKVOOTIDE HALDAMINE JA IMPORDI ERIREŽIIMI KOHALDAMINE KOLMANDATE RIIKIDE POOLT

Artikkel 125

Tariifikvoodid

1. Põllumajandustoodete impordi tariifikvoodid liidus või selle osas vabasse ringlusse

lubamiseks või liidu põllumajandustoodete kolmandatesse riikidesse impordi tariifikvoodid, mida liit peab aluslepingu kohaselt või vastavalt aluslepingu artikli 43 lõikele 2 **või artiklile 207** vastuvõetud muu õigusakti kohaselt sõlmitud **rahvusvahelisest** kokkuleppes tulenevalt osaliselt või täielikult haldama, avatakse ja/või hallatakse komisjoni poolt **käesoleva määruse artikli 126 kohaselt** delegeeritud **õigusaktidega** ja rakendusaktidega vastavalt **käesoleva määruse** artiklitele **127 ja 128**.

2. Tariifikvooete hallatakse viisil, millega välditakse asjaomaste ettevõtjate igasugune diskrimineerimine, kasutades ühte järgmistest meetoditest või nende kombinatsiooni või mõnda muud asjakohast meetodit:
 - a) meetod, mis põhineb taotluste esitamise kronoloogilisel järjekorral (põhimõttel „kes ees, see mees”);
 - b) meetod, millega jaotatakse kvoodid taotluste esitamisel taotletud koguste alusel („üheaegse läbivaatamise meetod”);
 - c) meetod, mis põhineb tavapärase kaubanduse struktuuri arvessevõtmisel („vanade olijate / uute taotlejate meetodit” kasutades).
3. Vastuvõetud haldamismeetod:
 - a) arvestab impordi tariifikvootide puhul nõuetekohaselt liidu **tootmis-, töötlemis- ja tarbimisturu olemasolevate ja tekkivate** tarnevajadustega **tarnete konkurentsivõime, kindluse ja pidevuse seisukohast** ja selle turu tasakaalu kaitsmise vajadusega **ning**
 - b) võimaldab ekspordi tariifikvootide puhul asjaomase kvoodi kohaste võimaluste täielikku kasutamist.

Artikkel 125a

Erisätted

Hispaaniasse 2 000 000 tonni maisi ja 300 000 tonni sorgo importimise tariifikvootide ning Portugali 500 000 tonni maisi importimise tariifikvootide korral on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 160 vastu delegeeritud õigusakte, millega kehtestatakse sätted, mida on vaja tariifikvoodiimpordiks, ning vajaduse korral asjaomaste liikmesriikide makseasutuste imporditud koguste riiklikuks ladustamiseks ja realiseerimiseks nende liikmesriikide turul.

Artikkel 126

Delegeeritud volitused

1. **Selleks et** tagada võrdne ligipääs saadaolevatele kogustele ning ettevõtjate võrdne kohtlemine impordi tariifikvoodi raames, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 160 vastu delegeeritud õigusakte, millega:
 - a) **määratakse kindlaks** tingimused ja abikõlblikkuse nõuded, mida ettevõtja peab täitma impordi tariifikvoodi raames taotluse esitamisel; asjaomaste sätetega võib nõuda minimaalset kogemust kauplemisel kolmandate riikide ja samaväärsete territooriumidega või töötlemistoimingu puhul minimaalset kogemust, mis on väljendatud miinimumkoguse ja minimaalse ajavahemikuga vastavas turusektoris; kõnealused sätted võivad hõlmata erieeskirju, et võtta arvesse teatava sektori vajadusi ja kehtivat tava ning töötleva tööstuse kasutusi ja vajadusi;
 - b) **kehtestatakse eeskirjad** ettevõtjatevahelise õiguste üleandmise kohta ja vajaduse korral üleandmise piirangute impordi tariifikvootide haldamisel;

- c) **nõutakse** impordi tariifikvootide süsteemis osalemise korral tagatise esitamist;
- d) **nähakse** vajaduse **korral ette** mis tahes konkreetsed eripärad, nõuded või piirangud, mida kohaldatakse rahvusvahelistes kokkulepetes või artikli 125 lõikes 1 osutatud muus õigusaktis sätestatud tariifikvootide suhtes.

2. Tagamaks, et eksporditavad tooted võivad liidu poolt vastavalt aluslepingule sõlmitud **rahvusvaheliste** kokkulepete **kohaselt** kuuluda kolmandasse riiki impordil erirežiimi alla, kui teatavad tingimused on täidetud, on komisjonil õigus võtta kooskõlas käesoleva määruse artikliga 160 vastu delegeeritud õigusakte **eeskirjade kohta**, millega nõutakse, et liikmesriikide pädevad asutused annavad taotluse korral ja asjakohase kontrolli järel välja dokumendi, mis tõendab, et toodete puhul on täidetud tingimused, et juhul kui neid tooteid eksporditakse, võivad need kolmandasse riiki impordil kuuluda erirežiimi alla, kui teatavad tingimused on täidetud.

Artikkel 127

Kontrollimenetluse kohased rakendusvolitused

Komisjon võib rakendusaktidega sätestada:

- a) aasta tariifikvoodid, mis on vajaduse korral aasta lõikes sobivalt jaotatud, ning kasutatava haldusmeetodi;
- b) menetlused selliste erisätete kohaldamiseks, mis on impordi- või ekspordikorra vastuvõtmist käsitleva lepingu või õigusaktiga ette nähtud, eelkõige seoses:
 - i) tagatistega, mis kinnitavad toote iseloomu, lähtekohta ja päritolu;
 - ii) punktis i osutatud tagatiste tõendamiseks kasutatava dokumendi tunnustamisega;
 - iii) ekspordiriigi väljaantud dokumendi esitamisega;
 - iv) toodete sihtkoha ja kasutamisega;
- c) litsentside või lubade kehtivusaja;
- d) **menetlused, mida kohaldatakse esitatava tagatise ja selle suuruse suhtes**;
- e) litsentside kasutamise ning vajaduse **korral erimeetmed** eelkõige seoses impordilitsentside taotluste esitamise ja tariifikvootide raames antava loa tingimustega;
- f) artikli 126 lõikes 2 osutatud dokumendi **sisu, vormi, välja andmist ja kasutamist käsitlevad** vajalikud meetmed;
- g) **artikli 125a kohaldamiseks vajalikud menetluseeskirjad ja tehnilised kriteeriumid.**

Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 162 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 128

Muud rakendusvolitused

- 1. Komisjon võib rakendusaktidega, **mis on vastu võetud ilma artikli 162 lõigetes 2 või 3 osutatud menetlust kohaldamata**, võtta vastu sätted menetluse juhtimiseks, et tagada, et tariifikvootide raames saadaolevaid koguseid ei ületata, määrates eelkõige iga taotluse puhul kindlaks jaotuskoeffitsiendi, kui saadaolevad kogused on ammendatud, ning lükates tagasi menetluses olevad taotlused ja **peatades** vajaduse **korral** taotluste esitamise.

2. Komisjon võib rakendusaktidega, **mis on vastu võetud ilma artikli 162 lõigetes 2 või 3 osutatud menetlust kohaldamata**, võtta vastu sätted kasutamata koguste ümberjaotamiseks.

IV PEATÜKK

TEATAVATE TOODETE IMPORTI KÄSITLEVAD ERISÄTTED

Artikkel 129

Kanepi import

1. Järgmisi tooteid võib liitu importida **ainult** juhul, kui on täidetud järgmised tingimused:
- a) CN-koodi 5302 10 00 alla kuuluv harilik kanep vastab määruse (EL) nr [...] **[otsetoetuste määrus]** artikli 25 lõikes 3 ja artikli **28 lõikes 3** sätestatud tingimustele;
 - b) CN-koodi 1207 99 **20** alla kuuluvate külvamiseks ette nähtud kanepisortide seemnega on kaasas tõend selle kohta, et tetrahüdrokannabinooli sisaldus ei ületa määruse (EL) nr [...] **[otsetoetuste määrus]** artikli 25 lõike 3 ja **artikli 28 punkti h** kohaselt kindlaksmääratud piirnormi;
 - c) CN-koodi 1207 99 91 alla kuuluvaid muuks otstarbeks kui külvamiseks ettenähtud kanepiseemneid impordivad üksnes liikmesriigi heakskiidu saanud importijad, tagamaks et neid seemneid ei kasutata külvamiseks.
2. Käesoleva artikli kohaldamine ei piira nende rangemate eeskirjade kohaldamist, mille liikmesriigid on vastu võtnud kooskõlas ELi toimimise lepinguga ning WTO põllumajanduslepingust tulenevate kohustustega.

Artikkel 129a

Humalaimport

1. **Humalasektori tooteid võib kolmandatest riikidest importida üksnes juhul, kui nende kvaliteedistandardid on vähemalt samaväärsed liidus koristatud sarnaste saaduste või nendest saadustest valmistatud toodete kvaliteedistandarditega.**
2. **Tooteid käsitletakse lõikes 1 osutatud standardile vastavana, kui nendega on kaasas päritoluriigi ametiasutuse väljastatud tõend, mis on tunnistatud samaväärseks artiklis 59b osutatud sertifikaadiga.**
Humalapulbri, suurema lupuliinisisaldusega humalapulbri, humalaekstrakti ja segatud humalatoodete puhul võib tõendi samaväärseks tunnistada üksnes juhul, kui nende toodete alfa-happesisaldus ei ole madalam kui nende valmistamiseks kasutatud humala alfa-happesisaldus.
3. **Halduskoormuse vähendamiseks peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas artikliga 160 vastu delegeeritud õigusakte, millega kehtestatakse tingimused, mille kohaselt vastavustunnistuse ja pakendite märgistamisega seotud kohustusi ei kohaldata.**
4. **Komisjon võtab rakendusaktidega vastu käesoleva artikli kohaldamiseks vajalikud meetmed, sealhulgas eeskirjad vastavustunnistuse tunnustamise ja humala impordi kontrollimise kohta. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 162 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.**

Artikkel 130

Importtoodete suhtes kohaldatavad erandid ning eritagatis veinisektoris

Seoses liidu rahvusvaheliste kohustustega võib importtoodete suhtes VII lisa II osa B jao punktist 5 või C jaost kohaldatavaid erandeid võtta vastu aluslepingu artikli 43 lõike 2 kohaselt.

VII lisa II osa B jao punkti 5 suhtes kohaldatava erandi puhul annavad importijad määratud tolliasutusele nende toodete kohta tagatise vabasse ringlusse lubamise ajal. Tagatis vabastatakse, kui importija tõendab selle liikmesriigi tollile, kus tooted vabasse ringlusse lubati, et:

- a) toodete suhtes ei ole erandeid kohaldatud või,
- b) kui toodete suhtes on erandeid kohaldatud, siis ei ole neist veini valmistatud, või kui toodetest on veini valmistatud, siis lõpptooded on nõuetekohaselt märgistatud.

Komisjon võib rakendusaktidega sätestada eeskirjad, et tagada käesoleva artikli ühetaoline kohaldamine, sealhulgas tagatise summad ning nõuetekohane märgistus. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 162 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 130a

Rafineerimiseks ette nähtud toorsuhkru import

1. *Kuni turustusaasta 2016/2017 lõpuni antakse täiskoormusega rafineerimistehastele erandlik 2 500 000 tonni suurune impordimaht turustusaasta kohta, väljendatuna valges suhkrus.*
2. *Portugalis ainsat 2005. aastal tegutsevat suhkrupeeti töötlevat tehast loetakse täiskoormusega rafineerimistehaseks.*
3. *Rafineeritava suhkru impordilitsentse väljastatakse ainult täiskoormusega rafineerimistehastele, tingimusel, et asjaomased kogused ei ületa lõikes 1 osutatud koguseid. Litsentse võib vahetada ainult täiskoormusega rafineerimistehaste vahel ja nende kehtivus aegub selle turustusaasta lõpus, mille kohta need välja anti.*

Käesolevat lõiget kohaldatakse iga turustusaasta esimese kolme kuu suhtes.
4. *Võttes arvesse vajadust tagada, et rafineerimiseks mõeldud suhkrut rafineeritakse kooskõlas käesoleva artikliga, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 160 vastu delegeeritud õigusakte, milles sätestatakse:*
 - a) *lõikes 1 osutatud impordikorra toimimise mõistete kasutamine;*
 - b) *tingimused ja nõuded, mida ettevõtja peab järgima impordilitsentsi taotluse esitamisel, sealhulgas tagatise esitamine;*
 - c) *eeskirjad kehtestatavate halduskaristuste kohta.*
5. *Komisjon võib vastu võtta rakendusaktid, kus nähakse ette vajalikud eeskirjad esitatavate täiendavate dokumentide kohta seoses importijate, eelkõige täiskoormusega rafineerimistehaste suhtes kehtestatud impordinõuete ja kohustustega. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 162 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.*

Artikkel 130b

Imporditollimaksude peatamine suhkrusektoris

Kuni 2016./2017. turustusaasta lõpuni võib komisjon rakendusaktidega täielikult või osaliselt peatada imporditollimaksud järgmiste toodete teatavate koguste suhtes, et tagada artiklis 1011

lõikes 2 osutatud toodete tootmiseks vajalik pakkumine:

a) CN-koodi 1701 alla kuuluv suhkur;

b) CN-koodide 1702 30 10, 1702 40 10, 1702 60 10 ja 1702 90 30 alla kuuluv isoglükoos.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 162 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

V PEATÜKK

KAITSE JA SEESTÖÖTLEMINE

Artikkel 131

Kaitsemeetmed

1. Komisjon rakendab kaitsemeetmeid liitu importimise suhtes vastavalt käesoleva artikli lõikele 3 ning kooskõlas nõukogu määrustega (EÜ) nr 260/2009¹ ja (EÜ) nr 625/2009².
2. Kui Euroopa Parlamendi ja nõukogu muudes õigusaktides ning nõukogu muudes õigusaktides ei ole ette nähtud teisiti, võtab komisjon aluslepingu kohaselt sõlmitud rahvusvaheliste lepingutega ettenähtud kaitsemeetmed liitu impordi suhtes vastavalt käesoleva artikli lõikele 3.
3. Komisjon võib rakendusaktidega võtta käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 osutatud meetmed liikmesriigi taotluse korral või omal algatusel. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 162 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Kui komisjon saab liikmesriigilt taotluse, võtab ta sellekohase otsuse rakendusaktidega vastu viie tööpäeva jooksul pärast taotluse saamist. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 162 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Nõuetekohaselt põhjendatud ***edasilükkamatutel*** pakilistel juhtudel võtab komisjon artikli 162 lõikes 3 osutatud menetluse kohaselt vastu viivitamata kohaldatavad rakendusaktid.

Liikmesriikidele teatatakse vastuvõetud meetmetest ja neid kohaldatakse viivitamata.

4. Komisjon võib rakendusaktidega tühistada või muuta käesoleva artikli lõike 3 kohaselt vastu võetud liidu kaitsemeetmed. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 162 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Nõuetekohaselt põhjendatud ***edasilükkamatutel*** pakilistel juhtudel võtab komisjon artikli 162 lõikes 3 osutatud menetluse kohaselt vastu viivitamata kohaldatavad rakendusaktid.

Artikkel 132

Töötlemise ja seestöötlemise tolliprotseduuri peatamine

Kui töötlemise või seestöötlemise tolliprotseduur häirib või võib häirida liidu turgu, võib komisjon rakendusaktidega liikmesriigi taotluse põhjal või omal algatusel täielikult või osaliselt peatada töötlemise või seestöötlemise tolliprotseduuri teravilja-, riisi-, suhkru-, oliiviõli ja lauaoliivide, puu- ja köögivilja-, töödeldud puu- ja köögivilja, veini-, veise- ja vasikaliha-, piima- ja piimatoodete-,

¹ ***Nõukogu 26. veebruari 2009. aasta määrus (EÜ) nr 260/2009 impordi ühiste eeskirjade kohta*** (ELT L 84, 31.3.2009, lk 1).

² ***Nõukogu 7. juuli 2009. aasta määrus (EÜ) nr 625/2009 teatavatest kolmandatest riikidest pärit impordi ühiste eeskirjade kohta*** (ELT L 185, 17.7.2009, lk 1).

sealiha-, lamba- ja kitseliha-, muna-, linnuliha- ja põllumajandusliku päritolu etüülalkoholi sektori toodete suhtes. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 162 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Kui komisjon saab liikmesriigilt taotluse, võtab ta sellekohase otsuse rakendusaktidega vastu viie tööpäeva jooksul pärast taotluse saamist. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 162 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Nõuetekohaselt põhjendatud *edasilükkamatutel* pakulistel juhtudel võtab komisjon artikli 162 lõikes 3 osutatud menetluse kohaselt vastu viivitamata kohaldatavad rakendusaktid.

Liikmesriikidele teatatakse vastuvõetud meetmetest ja neid kohaldatakse viivitamata.

VI PEATÜKK EKSPORDITOETUSED

Artikkel 133

Reguleerimisala

1. Maailmaturu noteeringutel või hindadel (*kui siseturu tingimused kuuluvad artikli 154 lõikes 1 või artiklis 156 kirjeldatu reguleerimisalasse*) põhineva ekspordi võimaldamiseks vajalikul määral ja aluslepingu kohaselt sõlmitud *rahvusvahelistest* lepingutest tulenevates piirides võib maailmaturu noteeringute või hindade ja liidu hindade vahe katta eksporditoetusega järgmiste toodete puhul:
 - a) järgmiste sektorite tooted, mida eksporditakse töötlemata kujul:
 - i) teraviljad;
 - ii) riis;
 - iii) suhkur: seoses I lisa III osa punktides b–d ja g loetletud toodetega;
 - iv) veise- ja vasikaliha;
 - v) piim ja piimatooted;
 - vi) sealiha;
 - vii) munad;
 - viii) linnuliha;
 - b) käesoleva lõike punkti a alapunktides i–iii, v ja vii loetletud tooted, mida eksporditakse töödeldud kaupade kujul vastavalt nõukogu 30. novembri 2009. aasta määrusele (EÜ) nr 1216/2009¹, ning I lisa X osa punktis b loetletud suhkrut sisaldavate toodete kujul.
2. Töödeldud kaupade kujul eksporditavate toodete eksporditoetused ei või olla suuremad kui eksporditoetused samade toodete puhul, mida eksporditakse töötlemata kujul.

¹ *Nõukogu 30. novembri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1216/2009, millega nähakse ette põllumajandussaaduste töötlemisel saadud teatavate kaupadega kauplemise kord (ELT L 328, 15.12.2009, lk 10).*

2a. Lõikes 1 osutatud toodetele kättesaadavad toetused on 0 eurot, ilma et see piiraks artikli 154 lõike 1 ja artikli 156 kohaldamist.

Artikkel 134

Eksporditoetuse jaotamine

Koguste, mida võib eksporditoetusega ekspordida, **eraldamise meetod** on **selline, mis**:

- a) on kõige asjakohasem toote iseloomu ja vastava turusituatsiooni seisukohalt ning mis võimaldab olemasolevate vahendite kõige tulemuslikumat kasutamist, võttes arvesse liidu ekspordi tõhusust ja korraldust ning selle mõju turu tasakaalule, põhjustamata sealjuures asjaomaste ettevõtjate diskrimineerimist, eelkõige suurte ja väikeste ettevõtjate vahel;
- b) on ettevõtjate jaoks halduslikult kõige vähem koormav, võttes arvesse haldusnõudeid.

Artikkel 135

Eksporditoetuse kindlaksmääramine

1. Samu eksporditoetusi kohaldatakse samade toodete suhtes kogu liidus. Need võivad erineda vastavalt sihtkohale, eriti kui olukord maailmaturul, konkreetsed nõuded teatavatel turgudel või aluslepingu kohaselt sõlmitud **rahvusvahelistest** lepingutest tulenevad kohustused seda tingivad.
2. Nõukogu võtab aluslepingu artikli 43 lõike 3 kohaselt toetuse kindlaksmääramise meetmed.

Artikkel 136

Eksporditoetuse andmine

1. Artikli 133 lõike 1 punktis a loetletud ja edasise töötlemiseta eksporditavate toodete puhul antakse eksporditoetust üksnes taotluse ja ekspordilitsentsi esitamisel.
2. Artikli 133 lõike 1 punktis a loetletud toodete suhtes kohaldatakse seda toetusmäära, mis kehtis litsentsi taotlemise päeval, või seda, mis tulenes asjaomasest hankemenetlusest, ning diferentseeritud toetuse korral seda, mis kehtis nimetatud päeval:
 - a) litsentsil näidatud sihtkoha puhul või
 - b) tegeliku sihtkoha puhul, kui see erineb litsentsil näidatud sihtkohast; sel juhul ei tohi kohaldatav summa ületada litsentsil näidatud sihtkoha suhtes kehtivat summat.
3. **■**
■
4. Toetust makstakse järgmiste asjaolude tõendamisel:
 - a) tooted on liidu tolliterritooriumilt **välja viidud** vastavalt tolliseadustiku artiklis 161 osutatud ekspordiprotseduurile;
 - b) diferentseeritud toetuse korral on tooted imporditud litsentsil osutatud sihtkohta või muusse sihtkohta, mille puhul oli määratud toetus, ilma et see piiraks lõike 2 punkti b kohaldamist.

Artikkel 137

Elusloomade eksporditoetused veise- ja vasikalihasektoris

Veise- ja vasikalihasektori toodete osas peavad elusloomade eksporditoetuse andmisel ja maksmisel olema täidetud tingimused, mis on kehtestatud liidu õigusaktidega, milles käsitletakse loomade heaolu ja eelkõige loomade kaitset vedamise ajal.

Artikkel 138

Ekspordipiirangud

Aluslepingu kohaselt sõlmitud **rahvusvahelistest** lepingutest tulenevaid koguselisi kohustusi täidetakse selliste ekspordilitsentside alusel, mis antakse välja lepingutes sätestatud võrdlusperioodideks, mida kohaldatakse asjaomaste toodete suhtes.

WTO põllumajanduslepingust tulenevate kohustuste täitmisega seoses ei mõjuta võrdlusperioodi lõpp ekspordilitsentside kehtivust.

Artikkel 139

Delegeeritud volitused

- 2a. ***Selleks et tagada eksporditoetuste süsteemi nõuetekohane toimimine***, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 160 vastu delegeeritud õigusakte, ***milles sätestatakse kohustus esitada tagatis kohustuste täitmise kohta ettevõtjate poolt.***
3. ***Selleks et vähendada ettevõtjate ja ametiasutuste halduskoormust***, on komisjonil ***õigus võtta kooskõlas artikliga 160 vastu*** delegeeritud õigusakte, milles ***kehtestatakse*** sellised künnised, millest allpool ei nõuta ekspordilitsentsi väljaandmist või esitamist, määratakse sihtkohad või tegevused, mille puhul ekspordilitsentsi esitamise kohustusest erandi tegemine võib olla õigustatud, ning lubatakse õigustatud oludes ekspordilitsentsi andmist tagantjärele.
4. ***Selleks et võtta arvesse*** praktilisi olukordi, mille puhul võib eksporditoetusi maksta täiel või osalisel määral, ning selleks et aidata ettevõtjatel ületada periood taotlemise ja eksporditoetuse lõppmakse vahel, ***on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 160 vastu*** delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse ***eeskirju seoses:***
 - a) mõne muu kuupäevaga eksporditoetuse maksmiseks;
 - c) eksporditoetuse ettemaksega, sealhulgas tagatise esitamise ja vabastamise tingimused;
 - d) ***lisatõenditega***, kui toodete tegeliku sihtkoha suhtes on kahtlusi, ning liidu tolliterritooriumile reimpordi võimalusega;
 - e) sihtkohtadega, mida käsitletakse ekspordina liidust, ning seoses eksporditoetuseks kõlblike sihtkohtade lisamisega liidu tolliterritooriumi hulka.
- 4a. ***Selleks et tagada aluslepingu I lisas loetletud toodete ja sellistest toodetest töödeldud toodete eksporditajatele võrdne juurdepääs eksporditoetusele***, on komisjonil ***õigus võtta kooskõlas artikliga 160 vastu delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse artikli 136***

lõigete 1 ja 2 kohaldamist artikli 133 lõike 1 punktis b osutatud toodete suhtes.

5. ***Selleks et*** tagada, et eksporditoetust saavad tooted eksporditakse liidu tolliterritooriumilt, selleks et vältida nende võimalikku tagasisaatmist kõnealusele territooriumile ning vähendada ettevõtjate halduskoormust selle tõendamisel, et toetust saavad tooted jõuavad diferentseeritud toetuste puhul sihtriiki, on komisjonil ***õigus võtta kooskõlas artikliga 160 vastu*** delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse ***eeskirju seoses***:
- a) tähtajaga, mil liidu tolliterritooriumilt väljaviimine peab olema lõpetatud, sealhulgas ajutiseks taassisseveoks ettenähtud aeg;
 - b) töötlemisega, mida eksporditoetust saavad tooted võivad kõnealusel perioodil läbida;
 - c) sihtkohta saabumise tõendiga diferentseeritud toetuste puhul;
 - d) toetuse künniste ja tingimustega, mille alusel võib eksportijad sellise tõendi esitamisest vabastada;
 - e) tingimustega, mille alusel kiidavad sõltumatud kolmandad isikud heaks sihtkohta saabumise tõendi diferentseeritud toetuste puhul.
- 5a. ***Selleks et innustada eksportijaid järgima loomade heaolu nõudeid ja selleks et pädevad asutused saaksid kontrollida eksporditoetuste kasutamise õigsust, kui eksporditoetuste saamine eeldab loomade heaolu nõuete järgimist, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 160 vastu delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse loomade heaolu nõuete järgimist väljaspool liidu tolliterritooriumi, sealhulgas sõltumatute kolmandate isikute kaasamine.***
6. ***Selleks et*** võtta arvesse eri sektorite eripärasid, võib komisjon delegeeritud õigusaktidega võtta vastu ettevõtjate ja eksporditoetuseks kõlblike toodete suhtes esitatavad konkreetsed nõuded ja tingimused, ning sätted koefitsientide kehtestamise kohta eksporditoetuste arvutamiseks, ***võttes arvesse teatavate teraviljast saadud piiritusjookide laagerdumisprotsessi.***

Artikkel 140

Kontrollimenetluse kohased rakendusvolitused

Komisjon võtab rakendusaktidega vastu käesoleva ***peatüki*** kohaldamiseks vajalikud ***meetmed***, eelkõige seoses:

- a) selliste eksporditavate koguste ümberjaotamisega, mida ei ole eraldatud või kasutatud;
- aa) ***eksporditoetuse maksmise ümberarvutamise meetodiga, kui tootekood või litsentsil esitatud sihtkoht ei vasta tegelikule tootele või sihtkohale;***
- b) artikli 133 lõike 1 punktis b osutatud toodetega;
- c) ***menetlustega, mida kohaldatakse esitatava tagatise ja selle suuruse suhtes;***
- d) ***artikli 139 lõike 4a kohaselt vastu võetud meetmete kohaldamisega.***

Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 162 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 141

Muud rakendusvolitused

Komisjon võib rakendusaktidega, ***mis on vastu võetud ilma artikli 162 lõigetes 2 või 3 osutatud***

menetlust kohaldamata:

- a) *sätetada asjakohased meetmed artikli 136 lõikes 2 sätestatud paindlikkuse kuritarvitamise vältimiseks, eelkõige seoses avalduste esitamise menetlusega;*
- b) *sätetada meetmed, mis on vajalikud artiklis 138 osutatud koguseliste kohustuste täitmise tagamiseks, sealhulgas ekspordilitsentside väljaandmise lõpetamine või piiramine juhul, kui kõnealuseid koguselisi kohustusi on ületatud või võidakse ületada;*
- c) *määrata kindlaks koefitsiendid, mida kohaldatakse eksporditoetuste suhtes vastavalt artikli 139 lõikele 6 vastuvõetud eeskirjadele.*

VII PEATÜKK

VÄLISTÖÖTLEMINE

Artikkel 142

Välistöötlemise korra peatamine

Kui välistöötlemise tolliprotseduur häirib või võiks häirida liidu turgu, võib komisjon rakendusaktidega liikmesriigi taotluse korral või omal algatusel täielikult või osaliselt peatada välistöötlemise tolliprotseduuri teravilja-, riisi-, puu- ja köögivilja-, töödeldud puu- ja köögivilja, veini-, veise- ja vasikaliha-, sealiha-, lamba- ja kitseliha- ning linnulihasektori toodete suhtes. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 162 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Kui komisjon saab liikmesriigilt taotluse, võtab ta sellekohase otsuse rakendusaktidega vastu viie tööpäeva jooksul pärast taotluse saamist. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 162 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Nõuetekohaselt põhjendatud *edasilükkamatutel* pakistel juhtudel võtab komisjon artikli 162 lõikes 3 osutatud menetluse kohaselt vastu viivitamata kohaldatavad rakendusaktid.

Liikmesriikidele teatatakse vastuvõetud meetmetest ja neid kohaldatakse viivitamata.

IV OSA

KONKURENTSIEESKIRJAD

I PEATÜKK

ETTEVÕTJATE SUHTES KOHALDATAVAD EESKIRJAD

Artikkel 143

Komisjoni suunised, milles käsitletakse konkurentsieeskirjade kohaldamist põllumajanduses

Kui käesolevas määruses ei ole *kooskõlas aluslepingu artikliga 42* sätestatud teisiti, kohaldatakse aluslepingu artikleid 101–106 ja *nende rakendussätteid* vastavalt käesoleva määruse artiklitele *143a–145a* kõikide aluslepingu artikli 101 lõikes 1 ja artiklis 102 osutatud kokkulepete, otsuste ja tegevuste suhtes, mis on seotud põllumajandustoodete tootmise või nendega kauplemisega.

Selleks et tagada siseturu nõuetekohane toimimine ja liidu konkurentsieeskirjade ühetaoline kohaldamine, teevad komisjon ja liikmesriikide konkurentsiasutused liidu konkurentsieeskirjade kohaldamisel tihedat koostööd.

Lisaks avaldab komisjon vajaduse korral suunised, et abistada riiklikke konkurentsiasutusi ja

ettevõtjaid.

Artikkel 143a

Asjaomane turg

Asjaomase turu mõiste võimaldab kindlaks määrata ja määratleda ettevõtjate omavahelise konkurentsi ulatuse, ja selle määravad kaks kumulatiivset mõõdet:

- a) *asjaomane tooteturg: käesoleva peatüki tähenduses hõlmab tooteturg kõiki tooteid, mis on tarbijate seisukohast oma iseloomulike tunnuste, hindade ja otstarbekohase kasutuse põhjal omavahel vahetatavad ja asendatavad;*
- b) *asjaomane geograafiline turg: käesoleva peatüki tähenduses hõlmab asjaomane geograafiline turg konkurentsitingimustelt üsna sarnast ja naaberaladest eelkõige märgatavalt erinevate konkurentsitingimuste tõttu eristatavat ala, kus kõnealused ettevõtjad tegelevad kõnealuste kaupade pakkumisega.*

Artikkel 143b

Turgu valitsev seisund

Käesoleva peatüki mõistes tähendab „turgu valitsev seisund” asjaolu, et ettevõtjal on majanduslik võimsus, mis võimaldab tal takistada toimiva konkurentsi säilimist asjaomasel turul, võimaldades tal tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, klientidest ja lõpuks tarbijatest.

Artikkel 144

ÜPP eesmärkide, põllumajandustootjate ja nende liitude suhtes kohaldatavad erandid

1. Aluslepingu artikli 101 lõiget 1 ei kohaldata käesoleva määruse artiklis 143 osutatud kokkulepete, otsuste ja tegevuse suhtes, mis on vajalikud aluslepingu artiklis 39 sätestatud eesmärkide saavutamiseks.

Aluslepingu artikli 101 lõiget 1 ei kohaldata käesoleva määruse artikli 106 kohaselt tunnustatud põllumajandustootjate, põllumajandustootjate liitude või sellistest liitudest moodustatud ühenduste, või käesoleva määruse artikli 107 kohaselt tunnustatud tootjaorganisatsioonide kokkulepete, otsuste ja *kooskõlastatud* tegevuse suhtes, mis on seotud põllumajandustoodete tootmise või müügiga või ühiste seadmete kasutamiseга põllumajandustoodete ladustamiseks, käitlemiseks või töötlemiseks, *välja arvatud siis*, kui ohustatakse aluslepingu artikli 39 eesmärke.

Käesolevat lõiget ei kohaldata kokkulepete, otsuste ja kooskõlastatud tegevuse suhtes, mis hõlmavad kohustust kehtestada ühesuguseid hindu või mis välistavad konkurentsi.

█
█

2. *Esimeses lõikes osutatud tingimustele vastavad kokkulepped, otsused ja kooskõlastatud tegevus ei ole keelatud ja selle kohta pole eelnevalt vaja teha vastavat otsust.*

Kõigi asutamislepingu artikli 101 kohaldamisega seotud siseriiklike või liidu menetluste puhul lasub asutamislepingu artikli 101 lõike 1 rikkumisega seotud tõendamiskohustus osapoolel või asutusel, kes teeb avalduse väidetava rikkumise kohta. Lõikes 1 sätestatud eranditest tulenevat eelist taotleval osapoolel lasub kohustus tõendada, et kõnealuse lõike tingimused on täidetud.

Artikkel 145

Tunnustatud tootmisharudevaheliste organisatsioonide kokkulepped ja kooskõlastatud tegevus

1. **ELi toimimise lepingu** artikli 101 lõiget 1 ei kohaldata käesoleva määruse artikli 108 kohaselt tunnustatud tootmisharudevaheliste organisatsioonide, mille eesmärk on käesoleva määruse artikli 108 lõike 1 punktis c **ja artikli 108 lõike 2 punktis c** loetletud tegevuste teostamine, ning käesoleva määruse artiklis **109d** osutatud oliiviõli ja lauaoliivide ning tubakasektori tootmisharudevaheliste organisatsioonide kokkulepete, otsuste ja kooskõlastatud tegevuste suhtes.
2. Lõiget 1 kohaldatakse ainult juhul, kui:
 - a) kokkulepetest, otsustest ja kooskõlastatud tegevusest on komisjonile teatatud;
 - b) komisjon ei leia kahe kuu jooksul pärast vajalike andmete saamist, et **kõnealused kokkulepped, otsused või kooskõlastatud tegevus on liidu eeskirjadega vastuolus. Kui komisjon ei leia, et need on vastuolus liidu eeskirjadega, esitab ta oma järelduse ilma artikli 162 lõigetes 2 või 3 osutatud menetlust kohaldamata.**
3. **Lõikes 1 osutatud** kokkuleppeid, otsuseid ja kooskõlastatud tegevust ei või rakendada enne lõike 2 punktis b osutatud **kahekuulise** ajavahemiku lõppu.
4. Igal juhul tunnistatakse liidu eeskirjadega vastuolus olevaks kokkulepped, otsused ja kooskõlastatud tegevus, kui need:
 - a) võivad kaasa tuua liidu turgude mis tahes kujul jaotamise;
 - b) võivad mõjutada turukorralduse ladusat toimimist;
 - c) võivad tekitada konkurentsimoonutusi, mis ei ole tootmisharudevahelise organisatsiooni tegevusega soovitud ühise põllumajanduspoliitika eesmärkide saavutamiseks vältimatud;
 - d) sisaldavad hindade või kvootide kindlaksmääramist;
 - e) võivad tekitada diskrimineerimist või kõrvaldada konkurentsist märkimisväärse osa asjaomaseid tooteid.
5. Kui komisjon leiab pärast lõike 2 punktis b osutatud kahekuulise ajavahemiku lõppu, et lõike 1 kohaldamise tingimused ei ole täidetud, teeb ta **ilma artikli 162 lõigetes 2 või 3 osutatud menetlust kohaldamata otsuse** aluslepingu artikli 101 lõike 1 kohaldamise kohta kõnealuse kokkuleppe, otsuse või kooskõlastatud tegevuse suhtes.

Kõnealust komisjoni **otsust** ei kohaldata enne sellest asjaomasele tootmisharudevahelisele organisatsioonile teatamise kuupäeva, välja arvatud juhul, kui tootmisharudevaheline organisatsioon on esitanud ebaõigeid andmeid või kuritarvitanud lõikes 1 sätestatud erandit.
6. Mitmeaastaste lepingute puhul kehtib esimese aasta kohta teatamine ka järgmistel lepingu kehtivuse aastatel. Sel juhul võib komisjon siiski igal ajal omal algatusel või mõne teise liikmesriigi taotlusel teha avalduse mittevastavuse tuvastamise kohta.
7. **Komisjon võib võtta vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse käesoleva artikli ühtseks kohaldamiseks vajalikud meetmed. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 162 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.**

II PEATÜKK RIIGIABI EESKIRJAD

Artikkel 146

Aluslepingu artiklite 107–109 kohaldamine

1. Põllumajandustoodete valmistamise ja nendega kauplemise suhtes kohaldatakse aluslepingu artikleid 107–109.
2. ***Erandina lõikest 1*** ei kohaldata aluslepingu artikleid 107–109 maksete suhtes, mida liikmesriigid teevad kooskõlas ***mis tahes järgnevaga***:
 - a) käesoleva määrusega ettenähtud meetmetega, mida liit on täielikult või osaliselt rahastanud;
 - b) käesoleva määruse artiklite ***148***–153 sätetega.

Artikkel 147

Veinisektori toetusprogrammidega seotud riiklik abi

Erandina artikli 41 lõikest 3 võivad liikmesriigid kooskõlas riigiabi käsitlevate liidu eeskirjadega anda riiklikku abi artiklites 43, 47 ja 48 osutatud meetmetele.

Asjaomastes riigiabi käsitlevates liidu eeskirjades sätestatud abi piirmäär kehtib kogu riiklikule rahastamisele, mis hõlmab nii liidu kui ka riiklikke vahendeid.

Artikkel 148

Põhjapõdrakasvatusele antav riiklik abi Soomes ja Rootsis

Rootsi ja Soome võivad komisjoni poolt ***ilma artikli 162 lõigetes 2 või 3 osutatud menetlust kohaldamata*** antud loa saamisel anda riiklikku abi põhjapõtrade ja põhjapõdratoodete (CN ex 0208 ja ex 0210) tootmiseks ja turustamiseks, kui sellega ei kaasne tavapärase tootmismahu suurenemist.

Artikkel 149

Riiklik abi suhkrusektorile Soomes

Soome võib anda suhkrupeedikasvatajatele riiklikku abi kuni 350 eurot hektari kohta turustusaastal.

Artikkel 150

Riiklik abi mesindusele

Liikmesriigid võivad maksta riiklikku abi, mida antakse struktuuri- või loodustingimuste poolest ebasoodsas olukorras olevate mesilate kaitsmiseks või majandusarengu programmide raames, välja arvatud tootmiseks või turustamiseks mõeldud abi.

Artikkel 151

Riiklik abi veini destilleerimiseks erakorraliste olukordade puhul

1. Liikmesriigid võivad maksta põhjendatud erakorralises olukorras veinitootjatele riiklikku abi vabatahtlikuks või kohustuslikuks veini destilleerimiseks.

Sellised maksed on proportsionaalsed ja võimaldavad lahendada kriisiolukorra.

Liikmesriigil aasta jooksul kasutada olev abi summa sellise abi andmiseks ei ületa 15 % kõnealusel aastal liikmesriigil kasutada olevast üldsummast, mis on sätestatud IV lisas.

4. Liikmesriigid, kes soovivad kasutada lõikes 1 osutatud riiklikku abi, esitavad komisjonile selle kohta teatise koos nõuetekohase põhjendusega. Komisjon otsustab **ilma artikli 162 lõigetes 2 või 3 osutatud menetlust kohaldamata** meetme heakskiitmise üle ja selle üle, kas makseid võib teha.
5. Lõikes 1 osutatud destilleerimise käigus saadud alkoholi kasutatakse üksnes tööstuslikult või energia saamiseks, et vältida konkurentsi moonutamist.
6. Komisjon võib rakendusaktidega võtta vastu käesoleva artikli kohaldamiseks **vajalikud** meetmed. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 162 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 152

Riiklik abi lastele toodete jaotamise puhul

Lisaks artiklites 21 ja 24 sätestatud liidu abile võivad liikmesriigid maksta riiklikku abi, et varustada toodetega lapsi haridusasutustes või et katta artikli 21 lõikes 1 osutatud seotud kulusid.

Liikmesriigid võivad riiklikku abi rahastada asjaomases sektoris kehtestatava maksu abil või erasektori mis tahes muu panuse abil.

Lisaks artiklis 21 sätestatud liidu abile võivad liikmesriigid maksta riiklikku abi, et rahastada kaasnevaid meetmeid, mis on vajalikud, et tõhustada liidu abikava tarnida puu- ja köögivilja-, töödeldud puu- ja köögivilja- ning banaanisektori tooteid, nagu on **osutatud** artikli 21 lõikes 2.

Artikkel 153

Riiklik abi pähklikasvatusele

1. Liikmesriigid võivad maksta riiklikku abi kuni 120,75 eurot hektari kohta aastas põllumajandustootjatele, kes toodavad järgmisi tooteid:
 - a) CN-koodide 0802 11 ja 0802 12 alla kuuluvad mandlid;
 - b) CN-koodide 0802 21 ja 0802 22 alla kuuluvad sarapuupähklid;
 - c) CN-koodide 0802 31 ja 0802 32 alla kuuluvad kreeka pähklid;
 - d) CN-koodide 0802 **51 00 ja 0802 52 00** alla kuuluvad pistaatsiapähklid;
 - e) CN-koodi 1212 **92 00** alla kuuluvad jaanikaunad.
2. **Lõikes 1 osutatud** riiklikku abi võib maksta üksnes järgmiste maksimumpindalade puhul.

Liikmesriik	Maksimumpindala (ha)
Belgia	100
Bulgaaria	11 984
Saksamaa	1 500
Kreeka	41 100

Hispaania	568 200
Prantsusmaa	17 300
Itaalia	130 100
Küpros	5100
Luksemburg	100
Ungari	2 900
Madalmaad	100
Poola	4 200
Portugal	41 300
Rumeenia	1 645
Sloveenia	300
Slovakkia	3 100
Ühendkuningriik	100

3. Liikmesriigid võivad sätestada **lõikes 1 osutatud** riikliku abi maksmise tingimuseks, et põllumajandustootjad oleksid artikli 106 alusel tunnustatud tootjaorganisatsiooni liikmed.

V OSA

ÜLDSÄTTED

I PEATÜKK

ERANDLIKUD MEETMED

1. JAGU

TURUHÄIRED

Artikkel 154

Turuhäirete vastu võetavad meetmed

1. Selleks et tõhusalt ja tulemuslikult reageerida turuhäirete ohule, mis on tingitud märkimisväärsest hinnatõusust või -langusest sise- või välisturul **või muudest sündmustest või tingimustest, mis põhjustavad turuhäireid või turuhäirete ohtu, ja kui kõnealune olukord või selle mõju turule tõenäoliselt jätkub või halveneb**, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 160 vastu delegeeritud õigusakte, et võtta vajalikke **meetmeid turuolukorrale reageerimiseks**, täites **samal ajal** kõiki kohustusi, mis tulenevad aluslepingu kohaselt sõlmitud rahvusvahelistest kokkulepetest **ja tingimusel, et muud käesolevas määruses ette nähtud meetmed osutuvad ebapiisavaks**.

Kui esimeses lõigus osutatud turuhäirete puhul on see nõuetekohaselt põhjendatud

edasilükkamatu pakilise juhu tõttu vajalik, kohaldatakse käesoleva määruse artiklis 161 sätestatud menetlust delegeeritud õigusaktide suhtes, mis on võetud vastu käesoleva lõike alusel.

Nimetatud nõuetekohaselt põhjendatud pakilised juhud võivad hõlmata vajadust võtta viivitamatult meetmeid turuhäirele reageerimiseks või ärahoidmiseks, kui turuhäirete oht tekib nii kiiresti või ootamatult, et viivitamatud meetmed on vajalikud tõhusaks ja tegelikult olukorrale reageerimiseks või kui need meetmed hoiaksid ära selliste turuhäire ohtude realiseerumise, jätkumise või nende muutumise raskemaks või pikaajalisemaks hääreks või kui viivitamatute meetmete edasilükkamine põhjustaks turuhäire ohu või suurendaks turuhäiret, laiendaks hiljem turuhäirele või selle ohule reageerimiseks vajalike meetmete ulatust või halvendaks tootmise või turu tingimusi.

Selliste meetmetega võib *turuhäiretele või nende ohule reageerimiseks* vajalikus ulatuses ja vajalikuks ajavahemikuks pikendada või muuta käesoleva määrusega ettenähtud muude meetmete kestust ning laiendada ja muuta selliste meetmete reguleerimisala ja muid aspekte *või näha ette eksporditoetused* või peatada täielikult või osaliselt imporditollimaksude kohaldamine, sealhulgas teatavate koguste või ajavahemike osas, kui see on vajalik.

2. Lõikes 1 osutatud meetmeid ei kohaldata I lisa XXIV osa 2. jaos loetletud toodete suhtes.

Komisjon võib siiski delegeeritud õigusaktidega, mis on vastu võetud kooskõlas artiklis 161 osutatud kiirmenetlusega, otsustada, et lõikes 1 osutatud meetmeid kohaldatakse I lisa XXIV osa 2. jaos loetletud ühe või mitme toote suhtes.

3. Komisjon võib rakendusaktidega võtta vastu käesoleva artikli lõike 1 kohaldamiseks vajalikud *menetluseeskirjad ja tehnilised kriteeriumid*. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 162 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

2. JAGU

LOOMAHAIGUSTE NING INIMESTE, LOOMADE VÕI TAIMEDE TERVISELE AVALDUVAST OHUST TINGITUD TARBIJATE USALDUSE KAOTUSEGA SEOTUD ERANDLIKUD TURUTOETUSMEETMED

Artikkel 155

Loomahaiguste ning inimeste, loomade või taimede tervisele avalduvast ohust tingitud tarbijate usalduse kaotusega seotud meetmed

1. Komisjon võib rakendusaktidega võtta vastu erandlikke toetusmeetmeid *mõjutatud turu toetamiseks*:
 - a) et võtta arvesse liidusisese kaubanduse või kolmandate riikidega toimuva kaubanduse piiranguid, mis võivad tuleneda loomahaiguste leviku tõkestamise meetmete kohaldamisest, ning
 - b) selleks, et võtta arvesse tõsiseid turuhäireid, mis on otseselt tingitud tarbija usalduse kaotusest seoses ohtudega inimeste, loomade või taimede tervisele *ja seoses haigusega*.

Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 162 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

2. Lõikes 1 sätestatud meetmeid kohaldatakse *mis tahes* järgmiste sektorite suhtes:

- a) veise- ja vasikaliha;
- b) piim ja piimatooted;
- c) sealiha;
- d) lamba- ja kitseliha;
- e) munad;
- f) linnuliha.

Lõike 1 punktis b sätestatud meetmeid, mis on seotud inimeste või taimede tervisele avalduvast ohust tingitud tarbijate usalduse kaotusega, kohaldatakse ka kõikide muude põllumajandustoodete suhtes, välja arvatud I lisa XXIV osa 2. jaos loetletud tooted.

Komisjon võib delegeeritud õigusaktidega, mis on vastu võetud kooskõlas artiklis 161 osutatud kiirmenetlusega, laiendada käesoleva lõike kahes esimeses lõigus osutatud toodete loetelu.

- 3. Lõikes 1 sätestatud meetmed võetakse asjaomase liikmesriigi taotluse korral.
- 4. Lõike 1 ***esimese lõigu*** punktis a sätestatud meetmeid võib võtta üksnes juhul, kui asjaomane liikmesriik on võtnud loomahaiguste puhangute kiireks tõkestamiseks vajalikud tervishoiu- ja veterinaarmedetmed, ning nii suures ulatuses ja nii pikaks ajaks, kui on asjaomase turu toetamiseks tingimata vajalik.
- 5. Liit rahastab lõikes 1 sätestatud meetmeid osaliselt, hüvitades kuni 50 % liikmesriigi kantud kuludest.
Suu- ja sõrataudi tõrje puhul on liidu osaline rahastamine veise- ja vasikaliha-, piima- ja piimatootete-, sealihaga ning lamba- ja kitselihasektorites 60 % sellistest kuludest.
- 6. Liikmesriigid tagavad, et kui tootjad kannavad osa liikmesriikide kantud kuludest, ei põhjusta see konkurentsimoonutusi eri liikmesriikide tootjate vahel.

3. JAGU

ERIKÜSIMUSED

Artikkel 156

Eriküsimuste lahendamise meetmed

- 1. Komisjon võtab eriprobleemide lahendamiseks rakendusaktidega vastu vajalikud ja õigustatud erakorralised meetmed. Kõnealused meetmed võivad teha erandi käesoleva määruse sätetest üksnes sellises ulatuses, mis on tingimata vajalik, ja selliseks ajavahemikuks, mis on hädavajalik. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 162 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.
- 2. Eriküsimuste lahendamiseks võtab komisjon nõuetekohaselt põhjendatud ***edasilükkamatutel*** pakilistel juhtudel, ***mis on seotud olukordadega, mis võivad tõenäoliselt põhjustada tootmise ja turutingimuste kiire halvenemise, mida oleks raske käsitleda, kui meetmete vastuvõtmine edasi lükata***, artikli 162 lõikes 3 osutatud menetluse kohaselt vastu viivitamata kohaldatavad rakendusaktid.
- 3. ***Komisjon võtab lõigete 1 ja 2 kohaseid meetmeid ainult siis, kui ei ole võimalik võtta nõutud erakorralisi meetmeid kooskõlas artiklitega 154 või 155.***
- 4. ***Lõigete 1 või 2 kohaselt võetud meetmed kehtivad kuni kaksteist kuud. Kui selliste***

erakorraliste meetmete vastuvõtmist tinginud eriprobleemid jätkuvad pärast nimetatud ajavahemikku, võib komisjon alalise lahenduse leidmiseks võtta kooskõlas artikliga 160 vastu delegeeritud õigusakte või esitada asjakohaseid seadusandlikke ettepanekuid.

5. *Komisjon teavitab Euroopa Parlamenti ja nõukogu lõigete 1 või 2 kohaselt vastu võetud mis tahes meetmest kahe tööpäeva jooksul alates selle vastuvõtmisest.*

3A. JAGU

KOKKULEPPED JA OTSUSED TURGUDEL VALITSEVATE TÕSISTE TASAKAALUHÄIRETE AJAL

Artikkel 156c

Aluslepingu artikli 101 lõike 1 kohaldamine

1. *Turgudel valitsevate tõsiste tasakaaluhäirete ajal võib komisjon vastu võtta rakendusakte, mille kohaselt ei kohaldata aluslepingu artikli 101 lõiget 1 tunnustatud tootjaorganisatsioonide, nende liitude ja tunnustatud tootmisharudevaheliste organisatsioonide kokkulepete ja otsuste suhtes ükskõik millises käesoleva määruse artikli 1 lõikes 2 osutatud sektoris, tingimusel et kõnealused kokkulepped ja otsused ei kahjusta ühtse turu nõuetekohast toimimist, kõnealuste kokkulepete ja otsuste range eesmärk on kahjustatud sektorit stabiliseerida ja need kuuluvad ühte või mitmesse järgmisesse kategooriasse:*

- a) nende toodete turult kõrvaldamine või tasuta jagamine;*
- b) transformatsioon ja töötlemine;*
- c) eraettevõtjate poolne ladustamine;*
- d) ühised edendamisega seotud meetmed;*
- e) kokkulepped kvaliteedinõuete kohta;*
- f) selliste sisendite ühine ostmine, mis on vajalikud kahjurite ning looma- ja taimahaiguste leviku tõkestamiseks liidus, või mis on vajalikud loodusõnnetuste tagajärgedega toime tulemiseks liidus;*
- g) tootmise ajutine kavandamine, võttes arvesse tootmistsükli eripära.*

Komisjon täpsustab oma rakendusaktidega kõnealuse erandi sisulist ja geograafilist reguleerimisala ning, vastavalt lõikele 3, ajavahemikku, millal erandit kohaldatakse.

Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 162 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

2. *Lõiget 1 kohaldatakse ainult siis, kui komisjon on juba vastu võtnud ühe käesolevas peatükis osutatud meetmetest, kui tooteid on riikliku sekkumise raames kokku ostetud või kui on antud II osa I jaotise I peatükis osutatud eraladustusabi.*
3. *Lõikes 1 osutatud kokkulepped ja otsused kehtivad ainult kuni kuus kuud. Komisjon võib siiski vastu võtta rakendusakte, millega lubatakse kõnealuseid kokkuleppeid, otsuseid ja kooskõlastatud tegevust täiendavaks kuni kuus kuud kestvaks ajavahemikuks. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 162 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.*

II PEATÜKK

TEATISED JA ARUANDLUS

Artikkel 157

Teatistele esitatavad nõuded

1. Komisjon võib lõikes 2 osutatud menetluse kohaselt võtta vastu vajalikud meetmed, et nõuda ettevõtjatelt, liikmesriikidelt ja kolmandatelt riikidelt teadete esitamist, mis on seotud käesoleva määruse kohaldamise, põllumajandustoodete turu järelevalve, analüüsi ja haldamisega, turu läbipaistvuse tagamisega, ÜPP meetmete nõuetekohase toimimisega, kõnealuste meetmete kontrollimise, järelevalve, hindamise ja auditeerimisega ning **aluslepingu alusel sõlmitud** rahvusvahelistes kokkulepetes **sätetatud nõuete järgimisega**, sh kõnealuste kokkulepete kohaste teavitamise nõuetega. Sel juhul võetakse arvesse andmevajadust ja sünergiaid võimalike andmeallikate vahel.

Saadud teavet võib edastada või teha kättesaadavaks rahvusvahelistele organisatsioonidele ja kolmandate riikide pädevatele asutustele ning seda võib avaldada, pidades silmas isikuandmete kaitset ja ettevõtjate õigustatud huvi kaitsta oma ärisaladusi, sealhulgas hindu.

2. **Selleks et tagada teabesüsteemide terviklikkus ning edastatud dokumentide ja seonduvate andmete õigsus ja loetavus**, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 160 vastu delegeeritud õigusakte, et sätestada:

a) esitatava teabe laad ja liik;

■

bb) **töödeldatavate andmete kategooriad ja maksimaalne andmete säilitamise aeg ning andmetöötluse eesmärk, eelkõige andmete avaldamise ja kolmandatele riikidele edastamise korral;**

c) juurdepääsuõigused kättesaadavaks tehtud teabele või teabesüsteemidele;

d) teabe avaldamise tingimused.

3. Komisjon võtab rakendusaktidega vastu **käesoleva artikli kohaldamiseks vajalikud meetmed, sealhulgas:**

■

aa) **teavitamise meetodid;**

ab) **eeskirjad esitatava teabe kohta;**

b) esitatava teabe haldamise korra, samuti korra teatiste sisu, vormi, ajastuse, sageduse ja tähtaegade kohta;

c) edastamise korra või korra, mille kohaselt tehakse teave kättesaadavaks liikmesriikidele, rahvusvahelistele organisatsioonidele ja kolmandate riikide pädevatele asutustele, või avaldamise korra, pidades silmas isikuandmete kaitset ja ettevõtjate õigustatud huvi kaitsta oma ärisaladusi.

Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 162 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 157a

Isikuandmete töötlemine ja kaitse

1. **Liikmesriigid ja komisjon koguvad isikuandmeid vastavalt artikli 157 lõikes 1 sätestatud eesmärkidele ega töötle neid andmeid viisil, mis on selle eesmärgiga vastuolus.**
2. **Isikuandmete töötlemisel artikli 157 lõikes 1 osutatud järelevalve ja hindamise eesmärgil andmed anonümiseeritakse ja neid töödeldakse üksnes koondatud kujul.**
3. **Isikuandmeid töödeldakse kooskõlas direktiivi 95/46/EÜ ja määruse (EÜ) nr 45/2001 eeskirjadega. Eelkõige ei säilitata selliseid andmeid andmesubjektide identifitseerimist võimaldaval kujul kauem, kui on vajalik andmete kogumise või hilisema töötlemise eesmärgi täitmiseks, võttes arvesse kohaldatavas liikmesriigi ja liidu õiguses sätestatud minimaalseid andmete säilitamise tähtaegu.**
4. **Liikmesriigid teavitavad andmesubjekte, et nende isikuandmeid võidakse töödelda liikmesriikide ja liidu asutustes vastavalt lõikele 1 ning et neil on sellega seoses direktiivi 95/46/EÜ ja määruse (EÜ) nr 45/2001 andmekaitse-eeskirjades sätestatud õigused.**

Artikkel 158

Komisjoni aruandekohustus

Komisjon esitab aruande Euroopa Parlamendile ja nõukogule:

- a) iga kolme aasta järel **ja esimest korda kolm aastat pärast käesoleva määruse jõustumist** artiklites 52–54 sätestatud mesindussektori meetmete rakendamise kohta, **sealhulgas viimaste arengute kohta seoses mesilastarude registreerimise süsteemiga**;
- b) 30. juuniks 2014 ja 31. detsembriks 2018 turuolukorra muutumise **kohta** piima- ja piimatootesektoris ning eelkõige **artikli 106 lõike 2, artikli 108 lõike 2 ja artiklite 104, 105, 105a ja 105b** toimimise kohta kõnealusel sektoris, **hinnates eelkõige mõju piimatootjatele ja piimatootmisele ebasoodsates piirkondades seoses üldise eesmärgiga säilitada tootmist sellistes piirkondades** ning hõlmates võimalikke algatusi, mis julgustavad põllumajandustootjaid sõlmima ühistootmislepinguid ja millele on lisatud asjakohased ettepanekud;
- c) **31. detsembriks 2014 võimaluse kohta laiendada koolide kavade reguleerimisala, et lisada oliiviõli ja lauaoliivid**;
- d) **31. detsembriks 2017 konkurentsieeskirjade kohaldamise kohta põllumajandussektori suhtes kõigis liikmesriikides, eelkõige artiklite 144 ja 145 ning artiklite 113b, 113c ja 113d toimimise kohta asjaomastes sektorites.**

III PEATÜKK

PÕLLUMAJANDUSSEKTORI KRIISIABIRESERV

Artikkel 159

Kriisiabireservi kasutamine

Määruse (EL) nr xxx/xxxx [horisontaalne ÜPP määrus] artiklis 24a ning eelarvedistsipliini, eelarvealast koostööd ja usaldusväärset finantsjuhtimist käsitleva Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahel sõlmitud institutsioonidevahelise kokkuleppe¹ lõikes [19c] osutatud tingimuste ja menetluse kohaselt põllumajandussektori kriiside puhul ettenähtud reservist ülekantud vahendid tehakse kättesaadavaks meetmete jaoks, mille suhtes kohaldatakse käesolevat määrust aastaks või

¹ ELT L [...], [...], lk [...].

aastateks, mille jaoks lisatoetust taotletakse, ning mida kohaldatakse olukordades, mis ulatuvad tavapärasest turuaengust väljapoole.

Eelkõige kantakse vahendid üle selliste kulude jaoks, mille aluseks on:

- a) artiklid 8 kuni 20;
- b) artiklid 133 kuni 141; ja
- c) artiklid 154, 155 ja 156.

VI OSA

VOLITUSTE DELEGEERIMINE, RAKENDUS-, ÜLEMINEKU- JA LÕPPSÄTTED I PEATÜKK

VOLITUSTE DELEGEERIMINE JA RAKENDUSSÄTTED

Artikkel 160

Delegeerimine

1. Komisjonile **on** antud **õigus** võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Käesolevas määruses osutatud õigus **võtta vastu delegeeritud õigusakte** antakse komisjonile **seitsmeks aastaks** alates käesoleva määruse jõustumisest. **Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne seitsmeaastase ajavahemiku möödumist. Volituste delegeerimist uuendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite, tehes seda hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.**
3. Euroopa Parlament või nõukogu võivad käesolevas määruses osutatud **volituste** delegeerimise igal ajal tagasi võtta. **Tagasivõtmise** otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
5. Käesoleva määruse alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole **kahe** kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle kohta vastuväiteid või kui mõlemad institutsioonid on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväiteid. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega **kahe** kuu võrra.

Artikkel 161

Kiirmenetlus

1. Käesoleva artikli kohaselt vastuvõetud delegeeritud õigusaktid jõustuvad viivitamata ja

neid kohaldatakse seni, kuni nende suhtes ei esitata lõike 2 kohaselt vastuväiteid.
Käesoleva artikli alusel vastu võetud delegeeritud õigusakti teatavakstegemisel Euroopa Parlamendile ja nõukogule põhjendatakse kiirmenetluse kasutamist.

2. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad käesoleva artikli alusel vastu võetud delegeeritud õigusakti suhtes vastuväiteid esitada kooskõlas artikli 160 lõikes 5 osutatud menetlusega. Sellisel juhul tunnistab komisjon õigusakti viivitamata kehtetuks pärast seda, kui Euroopa Parlament või nõukogu teatab oma otsusest esitada vastuväiteid.

Artikkel 162

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab põllumajandusturgude ühise korralduse **komitee**. Kõnealune komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.
Kui komitee ei esita artikli 62 lõikes 3, artikli 68 punktides e ja ei, artikli 74 lõikes 4, artiklites 76 ja 83 ning artikli 84 lõikes 3 osutatud õigusaktide puhul oma arvamust, ei võta komisjon rakendusakti eelnõu vastu ning kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artikli 5 lõike 4 kolmandat lõiku.
3. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 8 koostoimes kõnealuse määruse artikliga 5.

II PEATÜKK

ÜLEMINEKU- JA LÕPPSÄTTED

Artikkel 163

Kehtetuks tunnistamine

1. Määrus (EÜ) nr 1234/2007 tunnistatakse kehtetuks.
Määruse (EÜ) nr 1234/2007 sätete kohaldamist jätkatakse siiski järgmiselt:
■
 - b) piima tootmise piiramise süsteemi **osas** II osa I jaotise III peatükk ning IX ja X lisakuni 31. märtsini 2015;
 - c) veinisektori osas:
 - i) artiklid 85a–85e seoses artikli 85a lõikes 2 osutatud seni veel väljajuurimata aladega ja artikli 85b lõikes 1 osutatud aladega, mis on seadustamata, seni kuni sellised alad on väljajuuritud või seadustatud;
 - ii) istutusõiguste üleminekurežiim, mis on sätestatud II osa I jaotise III peatüki IVa jao II alajaos **kuni 31. detsembrini 2015**;
 - iii) artikli 118m lõige 5 **kuni veini nimetusega „Mlado vino portugizac” Horvaatia liiduga ühinemise kuupäeval olemasolevate varude ammendamiseni**;
 - iv) **artikli 118s lõige 5 kuni neli aastat pärast Horvaatia ühinemist liiduga**;
 - ca) **artikli 113a lõige 4, artiklid 114, 115 ja 116, artikli 117 lõiked 1–4 ja artikli 121 lõike e punkt iv, samuti XIV lisa B osa I punkti lõiked 2 ja 3 ja III punkti lõige 1**

ning C osa, ja XV lisa II punkti lõiked 1, 3, 5 ja 6, ning IV punkti lõige 2 – nimetatud artiklite kohaldamise eesmärgil kuni vastavate turustamiseskirjade kohaldamise kuupäevani, mis kehtestatakse käesoleva määruse artikli 59 lõikes 1, artikli 59a lõikes 4, artikli 60 lõikes 3, artiklis 61, artikli 65 lõikes 4 ning artiklites 65c, 65d, 65e, 66 ja 67a sätestatud delegeeritud õigusaktide kohaselt;

cb) artikli 133a lõige 1 ja artikkel 140a kuni 30. septembrini 2014;

e) artikli 182 lõike 3 esimene ja teine lõik kuni 2013./2014. suhkru turustusaasta lõpuni **30. septembril 2014;**

f) artikli 182 lõige 4 kuni 31. detsembrini **2017;**

fa) artikli 182 lõige 7 kuni 31. märtsini 2014;

fb) XV lisa III osa punkti 3 alapunkt b kuni 31. detsembrini 2015;

fc) XX lisa kuni ettepaneku (millega asendatakse nõukogu 30. novembri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1216/2009, millega nähakse ette põllumajandussaaduste töötlemisel saadud teatavate kaupadega kauplemise kord, ja nõukogu 7. juuli 2009. aasta määrus (EÜ) nr 614/2009 ovoalbumiini ja laktalbumiini ühise kaubandussüsteemi kohta) jõustumise kuupäevani.

- Viiteid määrusele (EÜ) nr 1234/2007 käsitatakse viidetena käesolevale määrusele ja määrusele (EL) nr [...] [*horisontaalne ÜPP määrus*] ning neid loetakse käesoleva määruse VIII lisas sätestatud vastavustabelite kohaselt.
- Nõukogu määrused (EMÜ) nr **992/72**, (EMÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1601/96 ja (EÜ) nr 1037/2001 tunnistatakse kehtetuks.

Artikkel 164

Üleminekueeskirjad

Selleks et tagada sujuv üleminek määrusega (EÜ) nr 1234/2007 kehtestatud korralt käesoleva määruse sätetele, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 160 vastu delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse meetmeid, mis on vajalikud ettevõtjate omandatud õiguste ja õiguspärase ootuste kaitsmiseks.

Pärast käesoleva määruse jõustumist reguleerivad kõiki enne 1. jaanuari 2014 vastu võetud mitmeaastaseid programme jätkuvalt määruse (EÜ) nr 1234/2007 asjakohased sätted kuni need programmid lõppevad.

Artikkel 165

Jõustumine ja kohaldamine

- Käesolev määrus jõustub seitsmendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2014.

Kuid

a) artiklit 122 kohaldatakse alates 1. oktoobrist 2014;

b) VI lisa VI osa II punkti alapunkti 3 kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2016.

2. **Artikleid 104, 105, 105a ja 105b, artikli 106 lõiget 2, artikli 107 lõiget 2, artikli 108 lõiget 2, artikleid 109c ja 109e, artikli 114 lõiget 2 ja artikli 115 lõiget 2 kohaldatakse kuni 30. juunini 2020.**
3. **Artikleid 101a kuni 101p ning artikleid 130a ja 130b kohaldatakse kuni 2016./2017. suhkru turustusaasta lõpuni 30. septembril 2017.**

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel

president

Nõukogu nimel

eesistuja

I LISA

ARTIKLI 1 LÕIKES 2 OSUTATUD TOODETE LOETELU

I osa

Teravili

Teraviljasektor hõlmab järgmises tabelis loetletud tooteid:

CN-kood	Kirjeldus
a) 0709 99 60	Suhkrumais, värske või jahutatud
0712 90 19	Kuivatatud suhkrumais (tervelt, tükeldatult, viilutatult, purustatult või pulbrina), muul viisil töötlemata (v.a hübriidid seemneks)
1001 91 20	Pehme nisu ja meslin seemneks
<i>ex</i> 1001 99 00	Speltanisu, pehme nisu ja meslin (v.a seemneks)
1002 ■	Rukis
1003 ■	Oder
1004 ■	Kaer
1005 10 90	Maisiterad, seemneks (v.a hübriidid seemneks)
1005 90 00	Mais (v.a seemneks)
1007 10 90 , 1007 90 00	Terasorgo, v.a hübriidid seemneks
1008	Tatar, hirss ja kanaari paelrohi; muu teravili
b) 1001 11 00 , 1001 19 00	Kõva nisu
c) 1101 00	Püülijahu nisust või meslinist
1102 90 70	Rukkijahu
1103 11	Nisutangud ja -lihtjahu
1107	Linnased, röstitud või röstimata
d) 0714	Maniokk, maranta, saalep, maapirn, bataat jms kõrge tärklise- või inuliinisisaldusega juured ja mugulad (värsked, jahutatud, külmutatud või kuivatatud, tükeldamata või tükeldatud või graanulitena); saagopalmi säsi
<i>ex</i> 1102	Püülijahu muust teraviljast, v.a nisust ja meslinist:
1102 20	–maisijahu
1102 90	–muud:
1102 90 10	—odrajahu

CN-kood	Kirjeldus
1102 90 30	--kaerajahu
1102 90 90	--muud
ex 1103	Teraviljatangud, -lihtjahu ja -graanulid, v.a nisutangud ja -lihtjahu (alamrubriik 1103 11), riisitangud ja -lihtjahu (alamrubriik 1103 19 50) ja riisigraanulid (alamrubriik 1103 20 50)
ex 1104	Muul viisil töödeldud teravili (näiteks kroovitud, valtsitud, helvestatud, kruupideks jahvatatud, lõigatud või jämejahvatusega), v.a rubriigi 1006 riis ja alamrubriiki 1104 19 91 kuuluv helvestatud riis; terved, valtsitud, helvestatud või jahvatatud teraviljalid
1106 20	Peen- ja jämejahu ning pulber rubriigi 0714 saagost, juurtest või mugulatest
ex 1108	Tärklis; inuliin: –tärklis:
1108 11 00	--nisutärklis
1108 12 00	--maisitärklis
1108 13 00	--kartulitärklis

CN-kood	Kirjeldus
1108 14 00	--maniokitärklis
ex 1108 19	--muu tärklis:
1108 19 90	----muud
1109 00 00	Nisugluteen, kuivatatud või kuivatamata
1702	Muud suhkrud, sh keemiliselt puhas laktoos, maltoos, glükoos ja fruktoos, tahkel kujul; maitse- ja värvainelisanditeta suhkruisiirupid; tehismesi, naturaalse meega segatud või segamata; karamell:
ex 1702 30	–glükoos ja glükoosisiirup, mis ei sisalda fruktoosi või mille kuivaine fruktoosisisaldus on alla 20 % massist:
	-- muud:
ex 1702 30 50	--- valge kristalliline aglomeeritud või aglomeerimata pulber, mille kuivaine glükoosisisaldus on alla 99 % massist
ex 1702 30 90	--- muud, mille kuivaine glükoosisisaldus on alla 99 % massist
ex 1702 40	–glükoos ja glükoosisiirup kuivaine fruktoosisisaldusega vähemalt 20 % massist, kuid alla 50 % massist, v.a invertisuhkur:
1702 40 90	--muud
ex 1702 90	–muud, sealhulgas invertisuhkur ja muu suhkru ning suhkruisiirupi segud kuivaine fruktoosisisaldusega 50 % massist:
1702 90 50	--maltodekstriin ja maltodekstriinisiirup --karamell: ----muud:
1702 90 75	----pulbrina, aglomeeritud või aglomeerimata
1702 90 79	----muud
2106	Mujal nimetamata toiduvalmistised:
ex 2106 90	–muud --lõhna- ja maitseainetega või värvilisandiga suhkruisiirupid: ----muud
2106 90 55	----glükoosisiirupid ja siirupid maltodekstriinist
ex 2302	Kliid, pebred jm teraviljade tuulamis-, jahvatus- vm töötlusjääd, granuleerimata või granuleeritud
ex 2303	Tärklise tootmisjääd jms jäätmed, suhkrupeedist, suhkruroost või muust toorainest suhkru tootmise, õllepruulimise ja kääritamise ning destilleerimise jäätmed, granuleeritud või granuleerimata:

CN-kood	Kirjeldus
2303 10	–tärglise tootmisjäädgid jms jäätmed
2303 30 00	–õllepruulimise või piirituse destilleerimise jäätmed
ex 2306	Õlikoogid jm taimsete rasvade või õlide (v.a rubriikides 2304 ja 2305 esitatute) ekstraheerimise tahked jäätmed, peenestatud või peenestamata, granuleeritud või granuleerimata: –muud
2306 90 05	--maisi-idudest
ex 2308 00	Mujal nimetamata taimse päritoluga loomasöödaks kasutatavad tooted, jäätmed ja kõrvalproduktid, granuleeritud või granuleerimata:
2308 00 40	–tammetõrud ja hobukastanid; puuviljade ja marjade, v.a viinamarjade pressimisjäädgid
2309	Loomasöödana kasutatavad tooted:
ex 2309 10	–kassi- ja koeratoit, jaemüügiks pakendatud:
2309 10 11	– – mis sisaldavad tärglist või alamrubriikidesse 1702 30 50, 1702 30 90, 1702 40 90, 1702 90 50 ja 2106 90 55 kuuluvat glükoosi,
2309 10 13	glükoosisiirupit, maltodekstriini või maltodekstriinisiirupit või
230910 31	piimatooteid
2309 10 33	
2309 10 51	
2309 10 53	

CN-kood	Kirjeldus
ex 2309 90	– muud:
2309 90 20	– – kombineeritud nomenklatuuri grupi 23 lisamärkuses 5 kirjeldatud tooted
	– – muud, sh eelsegud:
2309 90 31	– – – mis sisaldavad tärklisi või alamrubriikidesse 1702 30 50, 1702 30 90, 1702 40 90, 1702 90 50 ja 2106 90 55 kuuluvat glükoosi, glükoosisiirupit, maltodekstriini või
2309 90 33	
2309 90 41	maltodekstriinisiirupit või piimatooteid
2309 90 43	
2309 90 51	
2309 90 53	

(¹) Käesolevas alamrubriigis tähendab mõiste „piimatooted” tooteid, mis kuuluvad rubriikidesse 0401–0406, samuti alamrubriikidesse 1702 11 00, 1702 19 00 ja 2106 90 51 kuuluvaid tooteid.

II osa

Riis

Riisisektor hõlmab järgmises tabelis loetletud tooteid:

CN-kood	Kirjeldus
a) 1006 10 21	Koorimata riis, v.a seemneks
kuni 1006 10 98	
1006 20	Kooritud (pruun) riis
1006 30	Poolkroovitud või kroovitud riis, poleeritud või poleerimata, glaseeritud või glaseerimata
b) 1006 40 00	Purustatud riis
c) 1102 90 50	Riisijahu
1103 19 50	Riisitangud ja -lihtjahu
1103 20 50	Riisigraanulid
1104 19 91	Helvestatud riis
ex 1104 19 99	Valtsitud riisiterad
1108 19 10	Riisitärklis

III osa

Suhkur

Suhkrusektor hõlmab järgmises tabelis loetletud tooteid:

CN-kood	Kirjeldus
a) 1212 91	Suhkrupeet
1212 93 00	Suhkruroog
b) 1701	Roosuhkur ja peedisuhkur ning keemiliselt puhas sahharoos tahkel kujul
c) 1702 20	Vahtrasuhkur ja vahtrasiirup
1702 60 95 ja 1702 90 95	Muud suhkruki kui laktoos, glükoos, maltodekstriin ja isoglükoos, tahkel kujul ja suhkrukiirupid, maitse- ja värvainelisanditeta
1702 90 71	Karamell kuivaine sahharoosisaldusega vähemalt 50 % massist
2106 90 59	Lõhna- ja maitseainetega või värvilisandiga suhkrukiirupid, v.a isoglükoosi-, laktoosi- ja glükoosikiirupid ning kiirupid maltodekstriinist
d) 1702 30 10	Isoglükoos
1702 40 10	
1702 60 10	
1702 90 30	
e) 1702 60 80	Inuliinikiirup
1702 90 80	
f) 1703	Melass, mis on saadud suhkru ekstraheerimisel või rafineerimisel
g) 2106 90 30	Lõhna- ja maitseainetega või värvilisandiga isoglükoosikiirup
h) 2303 20	Suhkrupedi või suhkruki pressimisjääd jm suhkruki tootmisjäätmed

IV osa

Kuivsööt

Kuivsöödasektor hõlmab järgmises tabelis loetletud tooteid:

CN-kood	Kirjeldus
a) ex 1214 10 00	–Lutsernijahu ja -graanulid, kunstlikult kuuma õhu käes kuivatatud
	–Muul viisil kuivatatud ja jahvatatud lutsernijahu ja -graanulid
ex 1214 90 90	–Lutsern, esparsett, ristik, lupiin, vikk jm kunstlikult kuuma õhu käes kuivatatud söödad, v.a hein, söödakapsas ja heina sisaldavad tooted
	–Muul viisil kuivatatud ja jahvatatud lutsern, esparsett, ristik,

b) ex 2309 90 96	lupiin, vikk, mesikas, põld-seahernes ja harilik nõiahammas –lutsernimahlast ja rohumahlast saadud valgukontsentraadid –Veetustatud tooted, mis on eranditult saadud eespool nimetatud kontsentraatide valmistamisel tekkinud tahketest jääkidest ja mahlast
------------------	--

V osa

Seemned

Seemnesektor hõlmab järgmises tabelis loetletud tooteid:

CN-kood	Kirjeldus
0712 90 11	Suhkrumaisi hübriidid: –külviks
0713 10 10	hersed (<i>Pisum sativum</i>): –külviks
ex 0713 20 00	kikerherned (nuudid): –külviks
ex 0713 31 00	Aedoad sordist <i>Vigna mungo</i> (L.) Hepper või <i>Vigna radiata</i> (L.) Wilczek: –külviks
ex 0713 32 00	kandilised aedoad e asukioad (<i>Phaseolus</i> või <i>Vigna angularis</i>): –külviks
0713 33 10	harilikud aedoad (<i>Phaseolus vulgaris</i>): –külviks
ex 0713 34 00	Maaoad (<i>Vigna subterranea</i> või <i>Voandzeia subterranea</i>):
ex 0713 35 00	–külviks
ex 0713 39 00	Silmoad (<i>Vigna unguiculata</i>): –külviks
	muud: –külviks
ex 0713 40 00	läätsed: –külviks
ex 0713 50 00	Põldoad (<i>Vicia faba</i> var. <i>major</i>) ja söödaoat (<i>Vicia faba</i> var. <i>equina</i> , <i>Vicia faba</i> var. <i>minor</i>):
ex 0713 60 00	–külviks Harilikud tuviherned (<i>Cajanus cajan</i>): –külviks

ex 0713 90 00	Muud kuivatatud kaunviljad: –külviks
1001 91 10	Speltanisu: – <i>seemned</i>
ex 1005 10	Maisi hübriidsordid seemneks
1006 10 10	Koorimata riis: –külviks
1007 10 10	Terasorgo hübriidid: – <i>seemned</i>
1201 10 00	Sojauba, purustatud või purustamata: – <i>seemned</i>
1202 30 00	Maapähkel, röstimata või muul viisil kuumtöötlemata, lüditud või lüdimata, purustatud või purustamata: – <i>seemned</i>
1204 00 10	Linaseemned, purustatud või purustamata: –külviks
1205 10 10 ja ex 1205 90 00	Rapsi- või rüpsiseemned, purustatud või purustamata: –külviks
1206 00 10	Päevalilleseemned, purustatud või purustamata: –külviks
ex 1207	Muud õliseemned ja õliviljad, purustatud või purustamata: –külviks
1209	Seemned, viljad ja eosed: –külviks

VI osa

Humal

Humalasektor hõlmab järgmises tabelis loetletud tooteid:

CN-kood	Kirjeldus
1210	Humalakäbid, värsked või kuivatatud, ka jahvatatud, pulbristatud või graanulitena; lupuliin
1302 13 00	Taimemahlad ja -ekstraktid humalast

VII osa
Oliiviõli ja lauaoliivid

Oliivõli ja lauaoliivide sektor hõlmab järgmises tabelis loetletud tooteid:

CN-kood	Kirjeldus
a) 1509	Oliiviõli ja selle fraktsioonid, rafineeritud või rafineerimata, kuid keemiliselt modifitseerimata
1510 00	Muud oliividest saadud õlid ja nende fraktsioonid, rafineeritud või rafineerimata, kuid keemiliselt modifitseerimata, k.a nende õlide või fraktsioonide segud rubriigi 1509 õlide või nende fraktsioonidega
b) 0709 92 10	Oliivid, värsked või jahutatud, muuks kasutuseks peale õli tootmise
0709 9290	Muud oliivid, värsked või jahutatud
0710 80 10	Oliivid (toored või eelnevalt aurutatud või keedetud), külmutatud
0711 20	Ajutiseks säilitamiseks konserveeritud oliivid (näiteks gaasilise vääveldioksiidiga, soolvees, väävlishapus vees või muus konserveerivas lahuses), kuid kohe tarbimiseks kõlbmatud
ex 0712 90 90	Kuivatatud oliivid (tervelt, tükeldatult, viilutatult, purustatult või pulbrina), muul viisil töötlemata
2001 90 65	Oliivid, äädika või äädikhappega toiduks valmistatud või konserveeritud
ex 2004 90 30	Oliivid, toiduks valmistatud või konserveeritud ilma äädika või äädikhappeta, külmutatud
2005 70 00	Oliivid, toiduks valmistatud või konserveeritud ilma äädika või äädikhappeta, külmutamata
c) 1522 00 31	Loomsete või taimsete rasvainete või vahade töötlemise jäägid, mis sisaldavad oliiviõli omadustega õlisisid
1522 00 39	
2306 90 11	Õliikoogid jm oliiviõli ekstraheerimise <i>tahked</i> jäätmed
2306 90 19	

VIII osa
Lina ja kanep

Lina- ja kanepisektor hõlmab järgmises tabelis loetletud tooteid:

CN-kood	Kirjeldus
5301	Lina, toores või töödeldud (kuid ketramata); linatakud ja -jätmed (sh lõngajätmed ja kohestatud jätmed)

5302

Harilik kanep (*Cannabis sativa L.*) toores või töödeldud (kuid ketramata); kanepitakud ja -jätmed (sh lõngajätmed ja kohestatud jätmed)

IX osa

Puu- ja köögivilj

Puu- ja köögiviljasektor hõlmab järgmises tabelis loetletud tooteid:

CN-kood	Kirjeldus
0702 00 00	Tomatid, värsked või jahutatud
0703	Sibul, šalott, küüslauk, porrulauk jm sibulköögiviljad, värsked või jahutatud
0704	Kapsas, lillkapsas, nuikapsas, lehtkapsas ja muu söödav kapsas perekonnast Brassica, värsked või jahutatud
0705	Aedsalat (<i>Lactuca sativa</i>) ja sigur (<i>Cichorium spp.</i>), värsked või jahutatud
0706	Porgand, naeris, söögipeet, aed-piimjuur, juurseller, redis jms söödav juurvili, värsked või jahutatud
0707 00	Kurgid ja kornišonid, värsked või jahutatud
0708	Kaunviljad, poetatud või poetamata, värsked või jahutatud
ex 0709	Muu köögivilj, värsked või jahutatud, v.a alamrubriikidesse 0709 60 91, 0709 60 95, 0709 60 99, 0709 92 10 , 0709 92 90 ja 0709 99 60 kuuluv köögivilj
ex 0802	Muud pähklid, värsked või kuivatatud, lüditud või lüdimata, kooritud või koorimata, v.a alamrubriiki 0802 70 00 , 0802 80 00 kuuluvad beetli- ja koolapähklid
0803 10 10	Värsked jahubanaanid
0803 10 90	Kuivatatud jahubanaanid
0804 20 10	Värsked viigimarjad
0804 30 00	Ananassid
0804 40 00	Avokaadod
0804 50 00	Guajaavid, mangod ja mangostanid
0805	Värsked või kuivatatud tsitrusviljad
0806 10 10	Värsked lauaviinamarjad
0807	Värsked melonid (k.a arbuusid) ja papaiad
0808	Värsked õunad, pirnid ja küdooniad
0809	Värsked aprikoosid, kirsid, virsikud (k.a nektariinid), ploomid ja laukaploomid
0810	Muud värsked marjad ja puuviljad

0813 50 31	Segud, mis koosnevad eranditult rubriikidesse 0801 ja 0802 kuuluvatest pähklitest
0813 50 39	
0910 20	Safran
ex 0910 99	Aed-liivatee, värske või jahutatud
ex 1211 90 86	Värske või jahutatud basiilik, meliss, münt, harilik pune (oregano), rosmariin, salvei
1212 92 00	Jaanileivapuu kaunad

X osa

Töödeldud puu- ja köögiviljasaadused

Töödeldud puu- ja köögiviljasaaduste sektor hõlmab järgmises tabelis loetletud tooteid:

CN-kood	Kirjeldus
---------	-----------

CN-kood	Kirjeldus
a) ex 0710	Külmutatud köögivili, toores või eelnevalt aurutatud või keedetud, v.a alamrubriigi 0710 40 00 suhkrumais, alamrubriigi 0710 80 10 oliivid ja alamrubriigi 0710 80 59 perekonda <i>Capsicum</i> või <i>Pimenta</i> kuuluvad viljad
ex 0711	Ajutiseks säilitamiseks konserveeritud köögivili (näiteks gaasilise vääveldioksiidiga, soolvees, väävlishapus vees või muus konserveerivas lahuses), kuid kohe tarbimiseks kõlbmatud, v.a alamrubriigi 0711 20 oliivid, alamrubriigi 0711 90 10 perekonda <i>Capsicum</i> või <i>Pimenta</i> kuuluvad viljad ning alamrubriigi 0711 90 30 suhkrumais
ex 0712	Kuivatatud köögivili (tervelt, tükeldatult, viilutatult, purustatult või pulbrina), muul viisil töötlemata, v.a alamrubriiki ex 0712 90 05 kuuluvad inimtoiduks kõlbmatud kunstlikult kuuma õhu käes kuivatatud kartulid, alamrubriikidesse 0712 90 11 ja 0712 90 19 kuuluv suhkrumais ning alamrubriiki ex 0712 90 90 kuuluvad oliivid
0804 20 90	Kuivatatud viigimarjad

CN-kood	Kirjeldus
0806 20 ex 0811	Kuivatatud viinamarjad Külmutatud puuviljad, marjad ja pähklid, kuumtöötlemata, aurutatud või vees keedetud, ilma suhkru- või muu magusainelisandita, v.a alamrubriiki ex 0811 90 95 kuuluvad külmutatud banaanid
ex 0812	Lühiajaliseks säilitamiseks konserveeritud puuviljad, marjad ja pähklid (näiteks gaasilise väeveldioksiidiga, soolvees, väävlisshapus vees või muus konserveerivas lahuses), kuid kohe tarbimiseks kõlbmatud, v.a lühiajaliseks säilitamiseks konserveeritud banaanid, mis kuuluvad alamrubriiki ex 0812 90 98
ex 0813	Kuivatatud puuviljad ja marjad, v.a rubriikide 0801–0806 puuviljad; selle grupi pähklite või kuivatatud puuviljade ja marjade segud, v.a üksnes rubriikidesse 0801 ja 0802 kuuluvatest pähklitest koosnevad pähkli- ja kuivatatud pähklite segud, mis kuuluvad alamrubriikidesse 0813 50 31 ja 0813 50 39
0814 00 00	Tsitrusviljade või meloni (k.a arbuusi) koor, värske, külmutatud, kuivatatud või lühiajaliselt säilitatud soolvees, väävlisshapus vees või muus konserveerivas lahuses
0904 21 10	Kuivatatud paprika (<i>Capsicum annuum</i>), purustamata ja jahvatamata
b) ex 0811	Külmutatud puuviljad, marjad ja pähklid, kuumtöötlemata, aurutatud või vees keedetud, suhkru- või muu magusainelisandiga
ex 1302 20	Pektiinid, pektiinaadid ja pektaadid
ex 2001	Köögiviljad, puuviljad, marjad, pähklid jm taimede söödavad osad, äädika või äädikhappeta toiduks valmistatud või konserveeritud, v.a: <ul style="list-style-type: none"> - perekonda <i>Capsicum</i> kuuluvate taimede viljad, v.a alamrubriiki 2001 90 20 kuuluvad magus ja mahe paprika ning piment - alamrubriiki 2001 90 30 kuuluv suhkrumais (<i>Zea mays var. saccharata</i>) - alamrubriiki 2001 90 40 kuuluvad jamss, bataat jms toiduks kasutatavad taimeosad, mis sisaldavad vähemalt 5 % massist tärklist - alamrubriiki ex 2001 90 92 kuuluvad palmipungad - alamrubriiki 2001 90 65 kuuluvad oliivid - viinamarjalehed, humalavõrsed jm söödavad taimeosad, mis kuuluvad alamrubriiki ex 2001 90 97
2002	Tomatid, toiduks valmistatud või konserveeritud ilma äädika või äädikhappeta
2003	Seened ja trühvliid, toiduks valmistatud või konserveeritud ilma äädika või äädikhappeta
ex 2004	Muud köögiviljad, toiduks valmistatud või konserveeritud ilma äädika või äädikhappeta, külmutatud, v.a rubriigis 2006 nimetatud tooted, v.a

CN-kood	Kirjeldus
	alamrubriiki 2004 90 10 kuuluv suhkrumais (<i>Zea mays var. saccharata</i>), alamrubriiki ex 2004 90 30 kuuluvad oliivid ja alamrubriiki 2004 10 91 kuuluvad kartulid, mis on valmistatud või konserveeritud jahu või helvestena
ex 2005	Muud köögiviljad, toiduks valmistatud või konserveeritud ilma äädikata või äädikhappeta, külmutamata, v.a rubriigis 2006 nimetatud tooted, v.a alamrubriiki 2005 70 00 kuuluvad oliivid, alamrubriiki ex 2005 80 00 kuuluv suhkrumais (<i>Zea mays var. saccharata</i>), ja perekonda <i>Capsicum</i> kuuluvate taimede viljad, v.a alamrubriiki 2005 99 10 kuuluvad magus ja mahe paprika ning piment ja alamrubriiki 2005 20 10 kuuluvad kartulid, mis on valmistatud või konserveeritud jahu või helvestena
ex 2006 00	Köögiviljad, puuviljad , pähklid, puuviljakoored jm taimeosad, suhkrus säilitatud (nõrutatud ja kuivanud, glasuuritud või suhkrustatud), v.a rubriiki ex 2006 00 38 ja ex 2006 00 99 kuuluvad suhkrus säilitatud banaanid
ex 2007	Džemmid, keedised, puuvilja- või marjaželeed, marmelaadid, puuvilja-, marja- või pähklipüreed ja pastad, saadud kuumtöötlemisel , suhkru- või muu magusainelisandiga või ilma, v.a: <ul style="list-style-type: none"> - alamrubriiki ex 2007 10 kuuluvad homogeenitud tooted banaanidest - alamrubriikidesse ex 2007 99 39, ex 2007 99 50 ja ex 2007 99 97 kuuluvad banaanikeedised, -želeed, -marmelaadid, -püreed või -pastad
ex 2008	Puuviljad ja marjad, pähklid jm söödavad taimeosad, muul viisil toiduks valmistatud või konserveeritud, mujal nimetamata, suhkru-, muu magusaine- või alkoholilisandiga või ilma, v.a: <ul style="list-style-type: none"> - alamrubriiki 2008 11 10 kuuluv maapähklivõi - alamrubriiki 2008 91 00 kuuluvad palmipungad - alamrubriiki 2008 99 85 kuuluv mais - alamrubriiki 2001 90 40 kuuluvad jamss, bataat jms toiduks kasutatavad taimeosad, mis sisaldavad vähemalt 5 % massist tärklist - viinamarjalehed, humalavõrsed jm söödavad taimeosad, mis kuuluvad alamrubriiki ex 2008 99 99 - alamrubriikidesse ex 2008 97 59, ex 2008 97 78, ex 2008 97 93 ja ex 2008 97 98 kuuluvad segud banaanidest, muul moel valmistatud või konserveeritud - alamrubriikidesse ex 2008 99 49, ex 2008 99 67 ja ex 2008 99 99 kuuluvad muul viisil valmistatud ja konserveeritud banaanid

CN-kood	Kirjeldus
ex 2009	Kääritamata, alkoholilisandita marjamahlad, puu- ja köögiviljamahlad (v.a alamrubriikidesse alamrubriikidesse 2009 61 ja 2009 69 kuuluvad viinamarjamahl ja viinamarjavirre ning alamrubriikidesse ex 2009 89 35, 2009 89 38, 2009 89 79, 2009 89 86, 2009 89 89 ja 2009 89 99 kuuluv banaanimahl), suhkru- või muu magusainelisandiga või ilma

XI osa

Banaanid

Banaanisektor hõlmab järgmises tabelis loetletud tooteid:

CN-kood	Kirjeldus
0803 90 10	Värsked banaanid, v.a jahubanaanid
█ 0803 90 90	Kuivatatud banaanid, v.a jahubanaanid
ex 0812 90 98	Lühiajaliseks säilitamiseks konserveeritud banaanid
ex 0813 50 99	Kuivatatud banaane sisaldavad segud
1106 30 10	Banaanidest valmistatud peen- ja jämejahu ning pulber
ex 2006 00 99	Suhkrus säilitatud banaanid
ex 2007 10 99	Homogeenitud tooted banaanidest
ex 2007 99 39	Džemmide, keedised, želee, marmelaadid, püreed ja pastad banaanidest
ex 2007 99 50	
ex 2007 99 97	
ex 2008 97 59	Muul viisil toiduks valmistatud või konserveeritud banaane sisaldavad segud, piirituselisandita
ex 2008 97 78	
ex 2008 97 93	
ex 2008 97 96	
ex 2008 97 98	
ex 2008 99 49	Muul viisil toiduks valmistatud või konserveeritud banaanid
ex 2008 99 67	
ex 2008 99 99	
ex 2009 89 35	Banaanimahl
ex 2009 89 38	
ex 2009 89 79	
ex 2009 89 86	
ex 2009 89 89	
ex 2009 89 99	

XII osa

Vein

Veinisektor hõlmab järgmises tabelis loetletud tooteid:

CN-kood	Kirjeldus
a) 2009 61	Viinamarjamahl (k.a viinamarjavirre)
2009 69	
2204 30 92	Muu viinamarjavirre, v.a osaliselt käärinud või kus käärimine on peatatud alkoholi lisamata
2204 30 94	
2204 30 96	
2204 30 98	
b) ex2204	Viinamarjaveinid värsketest viinamarjadest, k.a kangendatud veinid; viinamarjavirre, v.a rubriiki 2009 kuuluv, välja arvatud alamrubriikidesse 2204 30 92, 2204 30 94, 2204 30 96 ja 2204 30 98 kuuluv muu viinamarjavirre
c) 0806 10 90	Värsked viinamarjad, v.a lauaviinamarjad
2209 00 11	Veiniäädikas
2209 00 19	
d) 2206 00 10	Piquette
2307 00 11	Veinise
2307 00 19	
2308 00 11	Viinamarjade pressimisjääd
2308 00 19	

XIII osa

Eluspuud ja muud taimed, taimesibulad, -juured jms, lõikelilled ja dekoratiivne taimmaterjal
Elustaimesektor hõlmab kombineeritud nomenklatuuri gruppi 6 kuuluvaid tooteid.

XIV osa

Tubakatooted

Tubakasektor hõlmab CN-koodi 2401 alla kuuluvat toor- või töötlemata tubakat ja tubakajäätmeid.

XV osa

Veise- ja vasikaliha

Veise- ja vasikalihasektor hõlmab järgmises tabelis loetletud tooteid:

CN-kood	Kirjeldus
---------	-----------

a)	0102 29 05 kuni 0102 29 99, 0102 39 10 ja 0102 90 91	Elusad koduveised, v.a tõupuhtad aretusloomad
	0201	Värske või jahutatud veiseliha
	0202	Külmutatud veiseliha
	0206 10 95	Paks vaheliha ja õhuke vaheliha, värske või jahutatud
	0206 29 91	Paks vaheliha ja õhuke vaheliha, külmutatud
	0210 20	Veiseliha, soolatud, soolvees, kuivatatud või suitsutatud
	0210 99 51	Paks vaheliha ja õhuke vaheliha, soolatud, soolvees, kuivatatud või suitsutatud
	0210 99 90	Toiduks kasutatav jahu ja pulber lihast või rupsist
	1602 50 10	Muud veiseliha või -rupsist valmistatud tooted või konservid, kuumtöötlemata; segud kuumtööteldud ja kuumtöötlemata lihast või rupsist
	1602 90 61	Muud lihast või rupsist valmistatud tooted või konservid, mis sisaldavad veiseliha või rupsi, kuumtöötlemata; segud kuumtööteldud ja kuumtöötlemata lihast või rupsist
b)	0102 21, 0102 31 00 ja 0102 90 20	Elusveised, tõupuhtad aretusloomad
	0206 10 98	Söödav veise rups, v.a paks vaheliha ja õhuke vaheliha, värske või jahutatud, välja arvatud farmaatsiatoodete tooraineks
	0206 21 00	Söödav veise rups, v.a paks vaheliha ja õhuke vaheliha,
	0206 22 00	külmutatud, välja arvatud farmaatsiatoodete tooraineks
	0206 29 99	
	0210 9959	Söödav veise rups, soolatud, soolvees, kuivatatud või suitsutatud, v.a paks vaheliha ja õhuke vaheliha
	ex 1502 10 90	Veiserasv ja -rasvkude, v.a rubriiki 1503 kuuluv
	1602 50 31 ja 1602 50 95	Muud veiseliha või rupsist valmistatud tooted või konservid, v.a kuumtöötlemata liha või rups ning segud kuumtööteldud ja kuumtöötlemata lihast või rupsist
	1602 90 69	Muud lihast või rupsist valmistatud tooted ja konservid, mis sisaldavad veiseliha või rupsi, v.a kuumtöötlemata; segud kuumtööteldud ja kuumtöötlemata lihast või rupsist

XVI osa

Piim ja piimatooted

Piima- ja piimatootesektor hõlmab järgmises tabelis loetletud tooteid:

CN-kood	Kirjeldus
a) 0401	Piim ja rõõsk koor, kontsentreerimata, suhkru- või muu magusainelisandita
b) 0402	Piim ja rõõsk koor, kontsentreeritud või suhkru- või muu magusainelisandiga
c) 0403 10 11 kuni 0403 10 39 0403 9011 kuni 0403 90 69	Petipiim, kalgendatud piim ja koor, jogurt, keefir ja muu fermenteeritud või hapendatud piim ja koor, (kontsentreeritud või kontsentreerimata, suhkru- või muu magusainelisandiga või ilma, lõhna- ja maitseaineteta, puuvilja-, pähkli- või kakaolisandita)
d) 0404	Vadak, kontsentreeritud või kontsentreerimata, suhkru- või muu magusainelisandiga või ilma; mujal nimetamata tooted naturaalistest piimakomponentidest, suhkru- või muu magusainelisandiga või ilma
e) ex 0405	Või ja muud piimarasvad; piimarasvavõided rasvasisaldusega üle 75 %, kuid alla 80 % massist
f) 0406	Juust ja kohupiim
g) 1702 19 00	Lõhna- ja maitseaine või värvainelisanditeta laktoos ja laktoosisiirup, kuivaine laktoosisisaldusega vähem kui 99 % massist, väljendatud veevaba laktoosina kuivaines
h) 2106 90 51	Lõhna- ja maitseainetega või värviliseandiga laktoosisiirupid
i) ex 2309 <i>ex 2309 10</i> <i>2309 10 15</i> <i>2309 10 19</i> <i>2309 10 39</i> <i>2309 10 59</i> <i>2309 10 70</i> <i>ex 2309 90</i> <i>2309 90 35</i> <i>2309 90 39</i> <i>2309 90 49</i> <i>2309 90 59</i> <i>2309 90 70</i>	Loomasöödana kasutatavad tooted: – kassi- ja koeratoit, jaemüügiks pakendatud: – – mis sisaldavad tärklist või alamrubriikidesse 1702 30 50, 1702 30 90, 1702 40 90, 1702 90 50 ja 2106 90 55 kuuluvat glükoosi, glükoosisiirupit, maltodekstriini või maltodekstriinisiirupit või piimatooteid – muud: – – muud, sh eelsegud: – – – mis sisaldavad tärklist või alamrubriikidesse 1702 30 50, 1702 30 90, 1702 40 90, 1702 90 50 ja 2106 90 55 kuuluvat glükoosi, glükoosisiirupit, maltodekstriini või maltodekstriinisiirupit või piimatooteid

XVII osa

Sealiha

Sealihasektor hõlmab järgmises tabelis loetletud tooteid:

CN-kood	Kirjeldus
a) ex 0103	Elusad kodusead, v.a tõupuhtad aretusloomad
b) ex 0203	Värske, jahutatud või külmutatud kodusealiha
ex 0206	Kodusea söödav rups, värske, jahutatud või külmutatud, v.a farmaatsiatoodete tooraineks
0209 10	Seapekk ilma tailihata või muu searasv, sulatamata või muul viisil ekstraheerimata, värske, jahutatud, külmutatud, soolatud, soolvees, kuivatatud või suitsutatud
ex 0210	Kodusea liha ja söödav rups, soolatud, soolvees, kuivatatud või suitsutatud
1501 10	Searasv ja -rasvkude (k.a seapekk)
1501 20	
c) 1601 00	Vorstid jms tooted lihast, rupsist või verest; nende baasil valmistatud toiduained
1602 10 00	Homogeenitud tooted lihast, rupsist või verest
1602 20 90	Mis tahes looma maksast, v.a hane- või pardimaksast, tooted või konservid
1602 41 10	Muud kodusealiha või -rupsi sisaldavad tooted või konservid
1602 42 10	
1602 49 11	
kuni 1602 49 50	
1602 90 10	Tooted mis tahes loomade verest
1602 90 51	Muud kodusea liha või rupsi sisaldavad tooted või konservid
1902 20 30	Täidisega pastatooted, kuumtöödeldud või muul viisil toiduks valmistatud või mitte, mis sisaldavad üle 20 % massist vorsti või vorsttooteid, mis tahes liha või rupsi, k.a mis tahes liiki või päritoluga rasvu

XVIII osa

Lamba- ja kitseliha

Lamba- ja kitselihasektor hõlmab järgmises tabelis loetletud tooteid:

CN-kood	Kirjeldus
a) 0104 10 30	Lambatalled (kuni aasta vanused)
0104 10 80	Eluslambad, v.a tõupuhtad aretusloomad ja lambatalled

	0104 20 90	Eluskitsed, v.a tõupuhtad aretusloomad
	0204	Värske, jahutatud või külmutatud lamba- või kitseliha
	0210 99 21	Lamba- ja kitseliha, kondiga, soolatud, soolvees, kuivatatud või suitsutatud
	0210 99 29	Lamba- ja kitseliha, kondita, soolatud, soolvees, kuivatatud või suitsutatud
b)	0104 10 10	Eluslambad – tõupuhtad aretusloomad
	0104 20 10	Eluskitsed – tõupuhtad aretusloomad
	0206 80 99	Lamba ja kitse söödav rups, värske või jahutatud, v.a farmaatsiatoodete tooraineks
	0206 90 99	Lamba ja kitse söödav rups, külmutatud, v.a farmaatsiatoodete tooraineks
	0210 99 85	Lamba ja kitse söödav rups, soolatud, soolvees, kuivatatud või suitsutatud
	ex 1502 90 90	Lamba- või kitserasv ja -rasvkude, v.a rubriiki 1503 kuuluv
c)	1602 90 91	Muud lamba- ja kitselihast või lamba ja kitse rupsist valmistatud tooted või konservid ■ ;
	1602 90 95	■
■	■	■

XIX osa

Munad

Munasektor hõlmab järgmises tabelis loetletud tooteid:

	CN-kood	Kirjeldus
a)	0407 11 00	Kodulinnunad (koorega), värsked, konserveeritud või kuumtöödeldud
	0407 19 11	
	0407 19 19	
	0407 21 00	
	0407 29 10	
	0407 90 10	
b)	0408 11 80	Kooreta linnunad ja munakollased, värsked, kuivatatud, vees või aurus keedetud, vormitud, külmutatud või muul viisil töödeldud (suhkru- või muu magusainelisandiga või ilma), v.a inimtoiduks kõlbmatud
	0408 19 81	
	0408 19 89	
	0408 91 80	

XX osa

Kodulinnuliha

Kodulinnulihasektor hõlmab järgmises tabelis loetletud tooteid:

CN-kood	Kirjeldus
a) 0105	Eluskodulinnud, s.o kanad liigist <i>Gallus domesticus</i> , pardid, haned, kalkunid ja pärllkanad
b) ex0207	Rubriigi 0105 kodulindude värske, jahutatud või külmutatud liha ja söödav rups, v.a punkti c alla kuuluv maks
c) 0207 13 91	Kodulinnumaks, värske, jahutatud või külmutatud
0207 14 91	
0207 26 91	
0207 27 91	
0207 43 00	
0207 44 91	
0207 45 93	
█	
0207 45 95	
0210 99 71	
0210 99 79	
d) ex0209 90 00 █	Kodulindude rasv, sulatamata või muul viisil ekstraheerimata, värske, jahutatud, külmutatud, soolatud, soolvees, kuivatatud või suitsutatud
e) ex1501 90 00 █	Kodulindude rasv ja -rasvkude
f) 1602 20 10	Muul viisil valmistatud või konserveeritud hane- või pardimaks
1602 31	Rubriigi 0105 kodulindude liha või söödav rups, muul viisil valmistatud või konserveeritud
1602 32	
1602 39	

XXI osa

Põllumajanduslikku päritolu etüülalkohol

1. Etüülalkoholisektor hõlmab järgmises tabelis loetletud tooteid:

CN-kood	Kirjeldus
ex 2207 10 00	Aluslepingu I lisas loetletud põllumajandustoodetest saadud

ex 2207 20 00	denatureerimata etüülalkohol alkoholisisaldusega vähemalt 80 % mahust
ex 2208 90 91	Aluslepingu I lisas loetletud põllumajandustoodetest saadud denatureeritud etüül- jm alkohol, mis tahes alkoholisisaldusega
ja ex 2208 90 99	Aluslepingu I lisas loetletud põllumajandustoodetest saadud denatureerimata etüülalkohol alkoholisisaldusega alla 80 % mahust

2. Etüülalkoholisektor hõlmab ka põllumajandusliku päritoluga etüülalkoholist valmistatud tooteid, millel on kõik punktis 1 kirjeldatud etüülalkoholi omadused ning mis kuuluvad CN-koodi 2208 alla ja on pakendatud nõudesse mahuga üle kahe liitri.

XXII osa

Mesindustooted

Mesindussektor hõlmab järgmises tabelis loetletud tooteid:

CN-kood	Kirjeldus
0409 00 00	Naturaalne mesi
ex 0410 00 00	Mesilaspiim ja söödav taruvaik
ex 0511 99 85	Mesilaspiim ja inimtoiduks kõlbmatu taruvaik
ex 1212 99 95	Õietolm
ex 1521 90	Mesilasvaha

XXIII osa

Siidiussid

Siidiussisektor hõlmab CN-koodi ex 0106 90 00 alla kuuluvaid siidiusse ja CN-koodi ex 0511 99 85 alla kuuluvaid siidiussimune.

XXIV osa

Muud tooted

„*Muud* tooted” on kõik *põllumajandustooted*, mis ei ole loetletud osades I–XXIII, sealhulgas need, mis on loetletud järgnevalt 1. ja 2. jaos.

1. jagu

<i>CN-kood</i>	<i>Kirjeldus</i>
<i>ex 0101</i>	<i>Elushobused, -eeslid, -muulad ja -hobueeslid:</i>
	<i>–Hobused</i>
<i>0101 21 00</i>	<i>--tõupuhtad aretusloomad (a):</i>
<i>0101 29</i>	<i>---muud:</i>
<i>0101 29 90</i>	<i>----muud kui tapaloomad</i>

<i>CN-kood</i>	<i>Kirjeldus</i>
<i>0101 30 00</i>	<i>--eeslid</i>
<i>0101 90 00</i>	<i>muud</i>
<i>ex0102</i>	<i>Elusveised:</i>
	<i>--muud kui tõupuhtad aretusloomad:</i>
<i>ex0102 39</i>	
<i>ex0102 90</i>	<i>---muud kui koduveised</i>
<i>0102 39 90,</i>	<i>Elussead:</i>
<i>0102 90 99</i>	
<i>ex0103</i>	
<i>0103 10 00</i>	<i>–tõupuhtad aretusloomad ^(b)</i>
	<i>–muud:</i>
<i>ex0103 91</i>	<i>--massiga alla 50 kg:</i>
<i>0103 91 90</i>	<i>---muud kui koduveised</i>
<i>ex0103 92</i>	<i>--massiga 50 kg ja rohkem</i>
<i>0103 92 90</i>	<i>--muud kui koduveised</i>
<i>0106</i>	<i>Muud elusloomad</i>
<i>ex0203</i>	<i>Värske, jahutatud või külmutatud sealiha:</i>
	<i>–värske või jahutatud:</i>
<i>ex0203 11</i>	<i>--rümbad ja poolrümbad:</i>
<i>0203 11 90</i>	<i>---muud kui kodusead</i>
<i>ex0203 12</i>	<i>--tagaosad, abatükid ja nende jaotustükid, kondiga:</i>
<i>0203 12 90</i>	<i>---muud kui kodusead</i>
<i>ex0203 19</i>	<i>--muud:</i>
<i>0203 19 90</i>	<i>---muud kui kodusead</i>
	<i>–külmutatud:</i>
<i>ex0203 21</i>	<i>--rümbad ja poolrümbad:</i>
<i>0203 21 90</i>	<i>---muud kui kodusead</i>
<i>ex0203 22</i>	<i>--tagaosad, abatükid ja nende jaotustükid, kondiga:</i>
<i>0203 22 90</i>	<i>---muud kui kodusead</i>
<i>ex0203 29</i>	<i>--muud:</i>
<i>0203 29 90</i>	<i>---muud kui kodusead</i>

<i>CN-kood</i>	<i>Kirjeldus</i>
<i>ex0205 00</i>	<i>Eesli-, muula- või hobueesliliha, värsk, jahutatud või külmutatud</i>
<i>ex0206</i>	<i>Veise, sea, lamba, kitse, hobuse, eesli, muula või hobueesli söödav rups, värsk, jahutatud või külmutatud:</i>

<i>CN-kood</i>	<i>Kirjeldus</i>
<i>ex 0206 10</i>	<i>–veise rups, värske või jahutatud</i>
<i>0206 10 10</i>	<i>--farmaatsiatoodete tooraineks (c)</i> <i>–veise rups, külmutatud:</i>

<i>CN-kood</i>	<i>Kirjeldus</i>
<i>ex 0206 22 00</i>	<i>--maks:</i> <i>---farmaatsiatoodete tooraineks (°)</i>
<i>ex 0206 29</i>	<i>--muud:</i>
<i>0206 29 10</i>	<i>---farmaatsiatoodete tooraineks (°)</i>
<i>ex 0206 30 00</i>	<i>-searups, värske või jahutatud:</i> <i>--farmaatsiatoodete tooraineks (°)</i> <i>--muud:</i> <i>---muud kui kodusead</i> <i>-sea rups, külmutatud:</i>
<i>ex 0206 41 00</i>	<i>--maks:</i> <i>---farmaatsiatoodete tooraineks (°)</i> <i>----muud:</i> <i>-----muud kui kodusead</i>
<i>ex 0206 49 00</i>	<i>--muud:</i> <i>---kodusea rups:</i> <i>----farmaatsiatoodete tooraineks (°)</i> <i>----muud</i>
<i>ex 0206 80</i>	<i>-muu rups, värske või jahutatud:</i>
<i>0206 80 10</i>	<i>--farmaatsiatoodete tooraineks (°)</i> <i>--muud:</i>
<i>0206 80 91</i>	<i>---hobuse, eesli, muula või hobueesli rups</i>
<i>ex 0206 90</i>	<i>-muu rups, külmutatud:</i>
<i>0206 90 10</i>	<i>--farmaatsiatoodete tooraineks (°)</i> <i>--muud:</i>
<i>0206 90 91</i>	<i>---hobuse, eesli, muula või hobueesli rups</i>
<i>0208</i>	<i>Muu liha ja söödav rups, värske, jahutatud või külmutatud</i>
<i>ex 0210</i>	<i>Liha ja söödav rups, soolatud, soolvees, kuivatatud või suitsutatud; toiduks kasutatav lihast või rupsist valmistatud jahu või pulber:</i> <i>-sealiha:</i>
<i>ex 0210 11</i>	<i>--tagaosad, abatükid ja nende jaotustükid, kondiga:</i>
<i>0210 11 90</i>	<i>---muud kui kodusead</i>
<i>ex 0210 12</i>	<i>--kõhutükid (läbikasvanud) ja nende jaotustükid:</i>

<i>CN-kood</i>	<i>Kirjeldus</i>
<i>0210 12 90</i>	<i>---muud kui kodusead</i>
<i>ex 0210 19</i>	<i>--muud:</i>
<i>0210 19 90</i>	<i>---muud kui kodusead</i> <i>–muu, k.a toidukõlblik peen- ja jämejahu lihast või rupsist:</i>
<i>0210 91 00</i>	<i>--esikloomaliste</i>
<i>0210 92 10</i>	<i>--vaala, delfiini ja pringli (imetajad seltsist Cetacea); lamantiini ja dugongi (imetajad seltsist Sirenia); hüljeste, merilõvide ja morskade (imetajad alamseltsist Pinnipedia)</i>
<i>0210 93 00</i>	<i>--roomajate (k.a mao ja kilpkonna)</i>
<i>ex 0210 99</i>	<i>--muud:</i> <i>---liha:</i>
<i>0210 99 31</i>	<i>----põhjapõdra</i>
<i>0210 99 39</i>	<i>----muud</i> <i>---rups:</i> <i>----muu kui kodusea, veise, lamba ja kitse rups</i>
<i>0210 99 85</i>	<i>----- muu kui kodulinnumaks</i>

<i>CN-kood</i>	<i>Kirjeldus</i>
<i>ex 0407</i>	<i>Linnumunad (koorega), värsked, konserveeritud või kuumtöödeldud:</i>
<i>0407 19 90</i>	<i>–muud kui kodulindude munad</i>
<i>0407 29 90</i>	
<i>0407 90 90</i>	<i>Kooreta linnumunad ja munakollased, värsked, kuivatatud, vees või aurust keedetud, külmutatud või muul viisil töödeldud (suhkru- või muu magusainelisandiga või ilma):</i>
<i>ex 0408</i>	<i>–munakollane:</i>

CN-kood	Kirjeldus
<i>ex 0408 11</i>	<i>--kuivatatud:</i>
<i>0408 11 20</i>	<i>---inimtoiduks kõlbmatu ^(d)</i>
<i>ex 0408 19</i>	<i>--muud:</i>
<i>0408 19 20</i>	<i>---inimtoiduks kõlbmatu ^(d)</i>
	<i>--muud:</i>
<i>ex 0408 91</i>	<i>--kuivatatud:</i>
<i>0408 91 20</i>	<i>---inimtoiduks kõlbmatu ^(d)</i>
<i>ex 0408 99</i>	<i>--muud:</i>
<i>0408 99 20</i>	<i>---inimtoiduks kõlbmatu ^(d)</i>
<i>0410 00 00</i>	<i>Mujal nimetamata loomse päritoluga toiduained</i>
<i>0504 00 00</i>	<i>Loomasooled, -põied ja -maod (v.a kalade omad), terved või tükeldatud, värsked, jahutatud, külmutatud, soolatud, soolvees, kuivatatud või suitsutatud</i>
<i>ex 0511</i>	<i>Mujal nimetamata loomsed tooted; inimtoiduks kõlbmatud surnud loomad grupist 1 või 3:</i>
<i>0511 10 00</i>	<i>--veisesperma</i>
	<i>--muud:</i>
<i>ex 0511 99</i>	<i>--muud:</i>
<i>0511 99 85</i>	<i>---muud</i>
<i>ex 0709</i>	<i>Muu köögivili, värsked või jahutatud:</i>
<i>ex 0709 60</i>	<i>--perekonda Capsicum või Pimenta kuuluvad viljad:</i>
	<i>--muud:</i>
<i>0709 60 91</i>	<i>----perekonna Capsicum viljad kapsaitsiini või õlivaikvärvide tootmiseks ^(c)</i>
<i>0709 60 95</i>	<i>----eeterlike õlide ja resinoidide tööstuslikuks tootmiseks ^(c)</i>
<i>0709 60 99</i>	<i>---muud</i>
<i>ex 0710</i>	<i>Külmutatud köögivili, toores või eelnevalt aurutatud või keedetud:</i>
<i>ex 0710 80</i>	<i>--muu köögivili:</i>
	<i>--perekonda Capsicum või Pimenta kuuluvad viljad:</i>
<i>0710 80 59</i>	<i>---muud kui paprika</i>
<i>ex 0711</i>	<i>Ajutiseks säilitamiseks konserveeritud köögivili (näiteks gaasilise vääveldioksiidiga, soolvees, väävlisshopus vees või muus konserveerivas lahuses), kuid kohe tarbimiseks kõlbmatud:</i>
<i>ex 0711 90</i>	<i>--muud köögiviljad; köögiviljasegud:</i>

CN-kood	Kirjeldus
	--köögiviljad:
0711 90 10	----perekonda <i>Capsicum</i> või <i>Pimenta</i> kuuluvad viljad, v.a paprika
ex 0713	Kuivatatud kaunviljad (poetatud, kooritud või koorimata, tükeldatud või tükeldamata):
ex 0713 10	–hersed (<i>Pisum sativum</i>):
0713 10 90	--muud kui seemneks
ex 0713 20 00	–kikerhersed (nuudid):
	--muud kui seemneks
	–aedoad (<i>Vigna</i> spp., <i>Phaseolus</i> spp.):
ex 0713 31 00	----aedoad sordist <i>Vigna mungo</i> (L.) Hepper või <i>Vigna radiata</i> (L.) Wilczek:
	----muud kui seemneks
ex 0713 32 00	--kandilised aedoad e asukioad (<i>Phaseolus</i> või <i>Vigna angularis</i>):
	----muud kui seemneks
ex 0713 33	--harilikud aedoad (<i>Phaseolus vulgaris</i>):
0713 33 90	----muud kui seemneks
ex 0713 34 00	--Maaoad (<i>Vigna subterranea</i> või <i>Voandzeia subterranea</i>):
ex 0713 35 00	----muud kui seemneks
ex 0713 39 00	--Silmoad (<i>Vigna unguiculata</i>):
	----muud kui seemneks
	--muud:
	----muud kui seemneks
ex 0713 40 00	–läätsed:
	--muud kui seemneks

CN-kood	Kirjeldus
<i>ex 0713 50 00</i>	–põldoad (<i>Vicia faba var. major</i>) ja söödaoad (<i>Vicia fabaquine</i> ja <i>Vicia faba var. minor</i>): --muud kui seemneks
<i>ex 0713 60 00</i>	–Harilikud tuviherned (<i>Cajanus cajan</i>):
<i>ex 0713 90 00</i>	--muud kui seemneks –muud: --muud kui seemneks
0801	Kookospähklid, brasiilia pähklid ja kašupähklid, värsked või kuivatatud, lüditud või lüdimata, kooritud või koorimata:
<i>ex 0802</i>	<i>Muud pähklid, värsked või kuivatatud, lüditud või lüdimata, kooritud või koorimata:</i>
0802 70 00	–koolapähklid (<i>Cola spp.</i>)
0802 80 00	–areekapähklid
<i>ex 0804</i>	<i>Värsked või kuivatatud datlid, viigimarjad, ananassid, avokaadod, guajaavid, mangod ja mangostanid:</i>
0804 10 00	–datlid
0902	Tee, lõhna- või maitseainetega või ilma
<i>ex 0904</i>	<i>Piprad perekonnast Piper; perekonda Capsicum või Pimenta kuuluvad kuivatatud, purustatud või jahvatatud viljad, v.a alamrubriiki 0904 21 10 kuuluv paprika</i>
0905	Vanill
0906	Kaneel ja kaneelipuu õied
0907	Nelk (kogu vili, pungad ja varred)
0908	Muskaatpähkel, muskaatõis ja kardemon
0909	Aniisi, tähtaniisi, apteegitilli, koriandri, ristiköömne või köömne seemned; kadakamarjad
<i>ex 0910</i>	<i>Ingver, kollajuur e kurkum, loorberilehed, karri ja muud vürtsid, v.a aed-liivatee ja safran</i>
<i>ex 1106</i>	<i>Rubriigi 0713 kuivatatud kaunviljadest, rubriigi 0714 saagost, juurtest või mugulatest valmistatud peen- ja jämejahu ning pulber; grupi 8 toodetest valmistatud peen- ja jämejahu ning pulber:</i>
1106 10 00	–rubriigi 0713 kuivatatud kaunviljadest
<i>ex 1106 30</i>	–grupi 8 toodetest:
1106 30 90	--muu kui banaanidest
<i>ex 1108</i>	<i>Tärklis; inuliin:</i>
1108 20 00	–inuliin

<i>CN-kood</i>	<i>Kirjeldus</i>
1201 90 00	<i>Sojauba, purustatud või purustamata, v.a seemned</i>
1202 41 00	<i>Maapähkel, röstimata või muul viisil kuumtöötlemata, lüdimata, v.a seemned</i>
1202 42 00	<i>Maapähkel, röstimata või muul viisil kuumtöötlemata, lüditud, purustatud või purustamata, v.a seemned</i>
1203 00 00	<i>Kopra</i>
1204 00 90	<i>Linaseemned, purustatud või purustamata, v.a seemneks</i>
1205 10 90 ja ex 1205 90 00	<i>Rapsi- või rüpsiseemned, purustatud või purustamata, v.a seemneks</i>
1206 00 91	<i>Päevalilleseemned, purustatud või purustamata, v.a seemneks</i>
1206 00 99	
1207 29 00	<i>Puuvillaseemned, purustatud või purustamata, v.a seemneks</i>
1207 40 90	<i>Seesamiseemned, purustatud või purustamata, v.a seemneks</i>
1207 50 90	<i>Sinepiseemned, purustatud või purustamata, v.a seemneks</i>
1207 91 90	<i>Unimagunaseemned, purustatud või purustamata, v.a seemneks</i>
1207 99 91	<i>Kanepiseemned, purustatud või purustamata, v.a seemneks</i>
ex 1207 99 96	<i>Muud õliseemned ja õliviljad, purustatud või purustamata, v.a seemneks</i>
1208	<i>Peen- ja jämejahu õliseemnetest või õliviljadest (v.a sinep)</i>
ex 1211	<i>Taimed ja taimeosad (sh seemned ja viljad), mida kasutatakse peamiselt parfümeerias ja farmaatsias, insektsiididena, fungitsiididena vms otstarbel, värsked või kuivatatud, ka tükeldatud, purustatud, pulbristatud (välja arvatud käesoleva lisa IX osas CN-koodi ex 1211 90 86 all loetletud tooted)</i>
ex 1212	<i>Jaanileivapuukaunad, mere- ja muud vetikad, suhkrupeet ja suhkruroog, värsked, jahutatud, külmutatud või kuivatatud, jahvatatud või jahvatamata; puuviljade kivid ja tuumad ning mujal nimetamata, inimtoiduks kasutatavad taimsed tooted (k.a sigurisordi <i>Cichorium intybus sativum</i> röstimata juured):</i>
ex 1212 99	<i>---muu kui suhkruroog:</i>
1212 99 41 ja 1212 99 49	<i>---jaanileivapuu seemned</i>
ex 1212 99 95	<i>---muud, v.a sigurijuur</i>

<i>CN-kood</i>	<i>Kirjeldus</i>
<i>1213 00 00</i>	<i>Teraviljaõled ja aganad, töötlemata, ka hekseldatud, jahvatatud, pressitud või granuleeritud</i>
<i>ex 1214</i>	<i>Kaalikas, söödapeet ja muud söödajuurviljad, hein, lutsern, ristik, esparsett, söödakapsas, lupiin, vikk jms söödad, ka graanulitena:</i>
<i>ex 1214 10 00</i>	<i>–lutsernijahu ja -graanulid, v.a kunstlikult kuuma õhu käes kuivatatud või muul viisil kuivatatud ja jahvatatud lutsern</i>
<i>ex 1214 90</i>	<i>–muud:</i>
<i>1214 90 10</i>	<i>–söödapeet, kaalikas ja muud söödajuurviljad</i>
<i>ex 1214 90 90</i>	<i>–muud, v.a:</i>
	<i>–lutsern, esparsett, ristik, lupiin, vikk jm kunstlikult kuuma õhu käes kuivatatud söödad, v.a hein, söödakapsas ja heina sisaldavad tooted</i>
	<i>–lutsern, esparsett, ristik, lupiin, vikk, mesikas, kikerhernes ja harilik nõiahammas, muul viisil kuivatatud ja jahvatatud</i>
<i>ex 1502 00</i>	<i>Veise-, lamba- või kitserasv ja -rasvkude, v.a rubriiki 1503 kuuluv:</i>
<i>ex 1502 10 10</i>	<i>–kasutamiseks tööstusliku toorainena, v.a toiduainete tootmiseks, v.a luudest ja jäätmetest saadud rasv (°)</i>
<i>ex 1502 90 10</i>	
<i>1503 00</i>	<i>Rasvasteariin, sulatatud searasva õli, oleosteariin, oleoõli ja rasvõli (emulgeerimata, segamata või muul viisil töötlemata)</i>
<i>ex 1504</i>	<i>Kalade või mereimetajate rasvad, õlid ja nende fraktsioonid (rafineeritud või rafineerimata, kuid keemiliselt modifitseerimata), v.a rubriigi 1504 10 kalamaksaõli ja selle fraktsioonid ning rubriigi 1504 20 kalade rasvad, õlid ja nende fraktsioonid, v.a kalamaksaõli</i>
<i>1507</i>	<i>Sojaõli ja selle fraktsioonid, rafineeritud või rafineerimata, kuid keemiliselt modifitseerimata</i>
<i>1508</i>	<i>Maapähkliõli (arahhiseõli) ja selle fraktsioonid, rafineeritud või rafineerimata, kuid keemiliselt modifitseerimata</i>
<i>1511</i>	<i>Palmiõli ja selle fraktsioonid, rafineeritud või rafineerimata, kuid keemiliselt modifitseerimata</i>
<i>1512</i>	<i>Päevalille-, safloori- või puuvillaõli ja nende fraktsioonid, rafineeritud või rafineerimata, kuid keemiliselt modifitseerimata</i>
<i>1513</i>	<i>Kookospähkli- (kopra-), palmituuma- või babassupalmiõli ja nende fraktsioonid, rafineeritud või rafineerimata, kuid keemiliselt modifitseerimata</i>
<i>1514</i>	<i>Rapsi-, rüpsi- või sinepiõli ja nende fraktsioonid, rafineeritud või rafineerimata, kuid keemiliselt modifitseerimata</i>
<i>ex 1515</i>	<i>Muud mittelenduvad taimerarasvad ja -õlid (v.a alamrubriiki</i>

<i>CN-kood</i>	<i>Kirjeldus</i>
<i>ex 1516</i>	<i>ex 1515 90 11 kuuluv jojobiõli) ja nende fraktsioonid, rafineeritud või rafineerimata, kuid keemiliselt modifitseerimata</i> <i>Loomsed või taimsed rasvad või õlid ja nende fraktsioonid, osaliselt või täielikult hüdrogeenitud, esterdatud, ümberesterdatud või elaidiseeritud, rafineeritud või rafineerimata, kuid edasi töötlemata (v.a alamrubriiki 1516 20 10 kuuluv hüdrogeenitud kastoorõli ehk nn opaalvaha)</i>

<i>CN-kood</i>	<i>Kirjeldus</i>
<i>ex 1517</i>	<i>Margariin; söödavad segud või valmistised loomsetest või taimsetest rasvadest või õlidest või selle grupi erinevate rasvade või õlide fraktsioonidest, v.a rubriigi 1516 toidurasvadest või -õlidest ning nende fraktsioonidest, v.a alamrubriigid 1517 10 10, 1517 90 10 ja 1517 90 93</i>
<i>1518 00 31</i>	<i>Mittelenduvate taimeõlide vedelad segud, kasutamiseks</i>
<i>1518 00 39</i>	<i>tehnilisel otstarbel või tööstusliku toorainena, v.a toiduainete tootmiseks (°)</i>
<i>1522 00 91</i>	<i>Õlijätted ja -setted; loomsete või taimsete rasvainete või vahade töötlemisel tekkinud seebirasv, v.a need, mis sisaldavad oliiviõli omadustega õlisisid</i>
<i>1522 00 99</i>	<i>Muud loomsete või taimsete rasvainete või vahade töötlemise jäägid, v.a need, mis sisaldavad oliiviõli omadustega õlisisid</i>
<i>ex 1602</i>	<i>Muud lihast, rupsist või verest valmistatud tooted või konservid:</i>
	<i>–sea:</i>
<i>ex 1602 41</i>	<i>---tagaosad ja nende jaotustükid:</i>
<i>1602 41 90</i>	<i>----muud kui kodusead</i>
<i>ex 1602 42</i>	<i>---abatükid ja nende jaotustükid:</i>
<i>1602 42 90</i>	<i>----muud kui kodusead</i>
<i>ex 1602 49</i>	<i>---muud, sh segud:</i>
<i>1602 49 90</i>	<i>----muud kui kodusead</i>
<i>ex 1602 90</i>	<i>–muud, sh tooted mis tahes loomade verest:</i>
	<i>---muud kui tooted mis tahes loomade verest:</i>
<i>1602 90 31</i>	<i>----uluki või küüliku</i>
	<i>---- Muud:</i>
	<i>----- muud kui kodusea liha või rupsi sisaldavad:</i>
	<i>----- muud kui veiseliha või rupsi sisaldavad:</i>

<i>CN-kood</i>	<i>Kirjeldus</i>
1602 90 99	-----muud kui lamba või kitse
ex 1603 00	Ekstraktid ja mahlad lihast
1801 00 00	Kakaoad (terved või purustatud, toored või röstitud)
1802 00 00	Kakaoubade kestad, kelmed jms kakaojääd
ex 2001	Köögiviljad, puuviljad, marjad, pähklid jm taimede söödavad osad, äädika või äädikhappega toiduks valmistatud või konserveeritud:
ex 2001 90	–muud:
2001 90 20	–perekonda <i>Capsicum</i> kuuluvate taimede viljad, v.a magus ja mahe paprika ning piment
ex 2005	Muud köögiviljad, toiduks valmistatud või konserveeritud ilma äädikata või äädikhappega, külmutamata, v.a rubriigis 2006 nimetatud tooted:
ex 2005 99	–muud köögiviljad, ja köögiviljasegud:
2005 99 10	–perekonda <i>Capsicum</i> kuuluvate taimede viljad, v.a magus ja mahe paprika ning piment
ex 2206	Muud kääritatud joogid (näiteks õuna- ja pirnisiider, mõdu); kääritatud jookide segud omavahel või mittealkohoolsete jookidega, mujal nimetamata:
2206 00 31 kuni 2206 00 89	–muu kui piquette
ex 2301	Inimtoiduks kõlbmatu jahu ja graanulid lihast või rupsist, kalast, vähkidest, molluskitest või muudest veeselgrootest; rasvakõrned:
2301 10 00	–inimtoiduks kõlbmatu jahu ja graanulid lihast või rupsist; rasvakõrned
ex 2302	Kliid, pebred jm tera- või kaunviljade tuulamis-, jahvatus- vm töötlusjääd, granuleerimata või granuleeritud:
2302 50 00	–kaunviljadest
2304 00 00	Õlikoogid jm sojaõli ekstraheerimisel saadud tahked jäätmed, peenestatud või peenestamata, granuleeritud või granuleerimata
2305 00 00	Õlikoogid jm maapähkliõli ekstraheerimisel saadud tahked jäätmed, peenestatud või peenestamata, granuleeritud või granuleerimata
ex 2306	Õlikoogid jm taimsete rasvade või õlide (v.a rubriikides 2304 ja 2305 esitatute) ekstraheerimise tahked jäätmed, peenestatud või peenestamata, granuleeritud või granuleerimata, v.a CN alamrubriigid 2306 90 05 (õlikoogid jm maisi-idude ekstraheerimise tahked jäätmed) ja 2306 90 11 ning 2306 90 19 (õlikoogid jm oliiviõli ekstraheerimise tahked jäätmed)

CN-kood	Kirjeldus
<i>ex 2307 00</i>	<i>Veinise; viinakivi:</i>
<i>2307 00 90</i>	<i>–viinakivi</i>
<i>ex 2308 00</i>	<i>Mujal nimetamata taimse päritoluga loomasöödaks kasutatavad tooted, jäätmed ja kõrvalproduktid, granuleeritud või granuleerimata:</i>
<i>2308 00 90</i>	<i>–muud kui viinamarjade pressimisjääd, tammetõrud ja hobukastanid, puuviljade ja marjade, v.a viinamarjade pressimisjääd</i>
<i>ex 2309</i>	<i>Loomasöödana kasutatavad tooted:</i>
<i>ex 2309 10</i>	<i>–kassi- ja koeratoit, jaemüügiks pakendatud:</i>
<i>2309 10 90</i>	<i>––mis ei sisalda tärklist või alamrubriikidesse 1702 30 50, 1702 30 90, 1702 40 90, 1702 90 50 ja 2106 90 55 kuuluvat glükoosi, glükoosisiirupit, maltodekstriini või maltodekstriinisiirupit või piimatooteid</i>
<i>ex 2309 90</i>	<i>–muud:</i>
<i>ex 2309 90 10</i>	<i>––muud, sh eelsegud:</i>
	<i>–– lahustatud tooted mereimetajatest</i>
<i>ex 2309 90 91 kuni 2309 90 96</i>	<i>–––mis ei sisalda tärklist või alamrubriikidesse 1702 30 50, 1702 30 90, 1702 40 90, 1702 90 50 ja 2106 90 55 kuuluvat glükoosi, glükoosisiirupit, maltodekstriini või maltodekstriinisiirupit või piimatooteid, v.a:</i>
	<i>–lutsernimahlast ja rohumahlast saadud valgukontsentratsioonid</i>
	<i>–veetustatud tooted, mis on eranditult saadud eelmises taandes osutatud kontsentratsioonide valmistamisel tekkinud tahketest jääkidest ja mahlast</i>
<hr/>	
<i>a) Selle alamrubriigi kirjete suhtes kohaldatakse asjakohastes liidu õigusaktides sätestatud tingimusi (vt nõukogu direktiivi 94/28/EÜ (EÜT L 178, 12.7.1994, lk 66); komisjoni määrust (EÜ) nr 504/2008 (ELT L 149, 7.6.2008, lk 3)).</i>	
<i>b) Selle alamrubriigi kirjete suhtes kohaldatakse asjakohastes liidu õigusaktides sätestatud tingimusi (vt nõukogu direktiivi 88/661/EMÜ (EÜT L 382, 31.12.1988, lk 36); nõukogu direktiivi 94/28/EÜ (EÜT L 178, 12.7.1994, lk 66); komisjoni otsust 96/510/EÜ (EÜT L 210, 20.8.1996, lk 53)).</i>	
<i>c) Selle alamrubriigi kirjete suhtes kohaldatakse asjakohastes liidu õigusaktides sätestatud tingimusi (vt komisjoni määruse (EMÜ) nr 2454/93 (EÜT L 253, 11.10.1993, lk 1) artikleid 291–300).</i>	
<i>d) Selle alamrubriigi kirjete suhtes kohaldatakse kaupade kombineeritud nomenklatuuri eelsätete punktis IIF sätestatud tingimusi.</i>	

2. jagu

CN-kood	Kirjeldus
0101 29 10	Elushobused, tapaloomad ^(a)
ex 0205 00	Värske, jahutatud või külmutatud hobuseliha
0210 99 10	Hobuseliha, soolatud, soolvees või kuivatatud
0511 99 10	Sooned ja kõõlused; toornahkade lõikmed ja muud samalaadsed jäätmed
0701	Kartulid, värsked või jahutatud
0901	Kohv (röstitud või röstimata, kofeiiniga või ilma); ükskõik mis vahekorras kohvi sisaldavad kohviasendajad
1105	Kuivatatud kartulist valmistatud peen- ja jämejahu, pulber, helbed ja graanulid
ex 1212 99 95	Sigurijuured
2209 00 91 ja 2209 00 99	Äädikas ja äädikhapest valmistatud äädika asendajad, v.a veiniädikas
4501	Looduslik kork, töötlemata või esmatöödeldud; purustatud, granuleeritud või jahvatatud kork

^{a)} Selle alamrubriigi kirjete suhtes kohaldatakse asjakohastes liidu õigusaktides sätestatud tingimusi (vt komisjoni määruse (EMÜ) nr 2454/93 (EÜT L 253, 11.10.1993, lk 1) artikleid 291–300).

II LISA

ARTIKLI 3 LÕIKES 1 OSUTATUD MÕISTED ■

I osa: Riisisektorit käsitlevad mõisted

- I. Mõisted „koorimata riis”, „kooritud riis”, „poolkroovitud riis”, „kroovitud riis”, „ümarateraline riis”, „keskmiseteraline riis”, „pikateraline riis A või B” ja „purustatud riis” on määratletud järgmiselt:
1. a) „koorimata riis” on riis, mille teradel on pärast vilja peksmist säilinud tera väliskest;
 - b) „kooritud riis” on riis, mille teradelt on eemaldatud ainult tera väliskest. Selle määratluse alla kuuluvad näiteks niisugustele kaubanduslikele kirjeldustele vastavad tooted nagu “pruun riis”, “cargo riis”, “loonzain” ja “riso sbramato”;
 - c) „poolkroovitud riis” on riis, mille teradelt on eemaldatud tera väliskest, osa idust ja kogu viljakesta välimine kiht või osa sellest, kuid mitte sisemised kihid;
 - d) „kroovitud riis” on riis, mille teradelt on eemaldatud tera väliskest, viljakesta nii välimine kui sisemine kiht ja kogu idu pika- või keskmiseteralise riisi puhul ja vähemalt osa sellest ümarateralise riisi puhul, ja kus pikisuunalised valged triibud võivad olla säilinud vaid kuni 10 % teradel;

2.
 - a) „ümarateraline riis” on riis, mille terade pikkus ei ületa 5,2 mm ning tera pikkuse ning laiuse suhe on väiksem kui 2;
 - b) „keskmiseteraline riis” on riis, mille terade pikkus on üle 5,2 mm, kuid mitte üle 6,0 mm ning tera pikkuse ning laiuse suhe on väiksem kui 3;
 - c) „pikateraline riis”:
 - i) „pikateraline riis A” on riis, mille terade pikkus on üle 6,0 mm ning mille tera pikkuse ja laiuse suhe on suurem kui 2, kuid väiksem kui 3;
 - ii) „pikateraline riis B” on riis, mille terade pikkus on üle 6,0 mm ning mille tera pikkuse ja laiuse suhe on vähemalt 3;
 - d) „terade mõõtmine”: kroovitud riisi puhul mõõdetakse terasid järgmisel viisil:
 - i) võetakse partiist tüüpiline proov;
 - ii) proovi sõelutakse nii, et sõelale jäävad ainult terved terad, sealhulgas valmimata terad;
 - iii) keskmise leidmiseks tehakse kaks mõõtmist, mõlemas 100 tera;
 - iv) tulemused esitatakse millimeetrites, ümardatuna kümnendkohani.
3. „Purustatud riis” on riis, mille kildude pikkus ei ületa 3/4 terve tera keskmisest pikkusest.

II. Ebakvaliteetsete ja katkiste terade puhul kohaldatakse järgmisi mõisteid:

- A. „terved terad” on terad, mille tipp on eemaldatud ainult osa, sõltumata eri jahvatusetappide omadustest;
- B. „kärbitud terad” on terad, mille kogu tipp on eemaldatud;
- C. „katkised terad või terade killud” on terad, millel on eemaldatud suurem osa kui tipp; katkiste terade hulka kuuluvad:
 - suured katkised terad (teratükid, mis on pikemad kui pool tera, kuid ei moodusta tervet tera);
 - keskmised katkised terad (teratükid, mis on vähemalt veerandi tera pikkused, kuid väiksemad suurte katkiste terade miinimumsuurusest);
 - peened purustatud terad (teratükid, mis on väiksemad kui veerand tera, kuid liiga suured, et läbida 1,4 mm avadega sõela);
 - killud (väikesed teratükid või -osakesed, mis läbivad 1,4 mm avadega sõela);
 - lõhestunud terad (tükid, mis on tekkinud tera lõhenemisel pikisuunas);
- D. „rohelised terad” on terad, mis ei ole täiesti küpsed;
- E. „terad, millel on loomulikke väärarenguid” on terad, millele on pärilik või mittepärilik väärareng võrreldes sordi tüüpiliste morfoloogiliste tunnustega;
- F. „kriitjad terad” on terad, mille pinnast on vähemalt kolm neljandikku tuhm ja kriitjas;
- G. „punasetriibulised terad” on terad, millel on pikisuunas terakestast jäänud erineva intensiivsuse ja varjundiga punaseid triipe;
- H. „täpilisid terad” on terad, millel on väike selgelt piiritletud ja enam-vähem

korrapärase kujuga tume sõõr; täpiliste terade hulka kuuluvad ka sellised, millel on ainult pinnal õrnad mustad triibud; triipudel ja täppidel ei tohi olla kollast või tumedat ranti;

- I. „värvunud terad” on terad, mille väikesel pinnaosal on loomulik värv selgelt muutunud; laigud võivad olla eri värvi (mustjad, punakad, pruunid); sügavaid musti triipe käsitatakse samuti laikudena. Kui laikude värv (must, roosa, punakaspruun) on kohe silmahakkava tugevusega ja kui laigud katavad vähemalt poole tera pinnast, tuleb teri käsitada kollaste teradena;
- J. „kollased terad” on terad, mille loomulik värv on täielikult või osaliselt muutunud ja mis on saanud sidruni- või ruske tooni muul viisil kui kuivamise tõttu;
- K. „klaasjad terad” on terad, mille värv on kogu pinnal ühtlaselt veidi muutunud muul viisil kui kuivamise tõttu; selle muutuse tõttu on terad värvunud helekollakaspruuniks.

[Ia osa: Suhkrusektorit käsitlevad tehnilised mõisted

A jagu: üldised mõisted

- 1. ***„Valge suhkur” on suhkur, mis ei sisalda maitse-, lõhna-, värvaine- ega muid lisandeid ja mille kuivaine sahharoosisisaldus polarimeetri näidu järgi on vähemalt 99,5 %.***
- 2. ***„Toorsuhkur” on suhkur, mis ei sisalda maitse-, lõhna-, värvaine- ega muid lisandeid ja mille kuivaine sahharoosisisaldus polarimeetri näidu järgi on alla 99,5 %.***
- 2a. ***„Isoglükoos” on toode, mis on saadud glükoosist või selle polümeeridest ja mille kuivaine fruktoosisisaldus on vähemalt 10 %.***
- 2b. ***„Inuliinisiirup” on esmatoode, mis on saadud inuliini või oligofruktooside hüdrolyüüsi teel ja mille kuivaine fruktoosisisaldus vabal kujul või sahharoosina on vähemalt 10 % ning mida väljendatakse suhkru/isoglükoosi ekvivalendina. Selleks et vältida turustamispiiranguid nendele toodetele, millel on kiudainest inuliinist tulenev madal magustamisvõime ja millele ei ole määratud inuliinisiirupi kvooti, võib komisjon seda määratlust muuta.***
- 3. ***„Tarneleping” on müüja ja ettevõtja vahel sõlmitud leping suhkrupeedi tarnimise kohta suhkru tootmiseks.***
- 4. ***„Majandusharusisene kokkulepe” on üks järgmistest kokkulepetest:***
 - a) ***enne mis tahes tarnelepingu sõlmimist sõlmitud kokkulepe ühelt poolt asjaomase liikmesriigi tunnustatud ettevõtjate või ettevõtjate organisatsiooni või selliste ettevõtjate organisatsioonide rühma ja teiselt poolt asjaomase liikmesriigi tunnustatud müüjaorganisatsiooni või selliste müüjaorganisatsioonide rühma vahel;***
 - b) ***punktis a osutatud kokkuleppe puudumisel äriühinguid ja ühistuid käsitlevad õigusaktid, kui need reguleerivad suhkrutootva äriühingu osanike või liikmete või ühistu liikmete suhkrupeditarnet.***

B jagu: mõisted, mida kohaldatakse artiklis 100a osutatud ajavahemikul

- 1. ***„Kvoodikohane suhkur”, „kvoodikohane isoglükoos” ja „kvoodikohane inuliinisiirup” on suhkru-, isoglükoosi- või inuliinisiirupikogus, mis on toodetud kindlal turustusaastal asjaomase ettevõtja kvoodi piires.***

2. „Tööstuslik suhkur” on suhkrukogus, mis on toodetud kindlal turustusaastal punktis 5 osutatud koguse ulatuses või sellest rohkem ning mis on ette nähtud artikli 1011 lõikes 2 osutatud mis tahes toote tööstuslikuks tootmiseks.
3. „Tööstuslik isoglükoos” ja „tööstuslik inuliinisiirup” on isoglükoosi- või inuliinisiirupikogus, mis on toodetud kindlal turustusaastal ning mis on ette nähtud artikli 1011 lõikes 2 osutatud mis tahes toote tööstuslikuks tootmiseks.
4. „Suhkru ülejääk”, „isoglükoosi ülejääk” ja „inuliinisiirupi ülejääk” on suhkru, isoglükoosi või inuliinisiirupi kogus, mida konkreetsel turustusaastal on toodetud punktides 1 ja 2 ja 3 osutatud vastavatest kogustest rohkem.
5. „Kvoodikohane suhkrupeet” on kvoodikohaseks suhkruks töödeldud suhkrupeet.
6. „Täiskoormusega rafineerimistehas” on tootmisüksus:
 - mille ainsaks tegevuseks on imporditud toor-roosuhkru rafineerimine või
 - mis rafineeris turustusaastal 2004/2005, või Horvaatia puhul turustusaastal 2007/2008, vähemalt 15 000 tonni imporditud toor-roosuhkrut.

II osa: Humalasektorit käsitlevad mõisted

1. „**Humal**” on hariliku humala (*humulus lupulus*) (emas)taime kuivatatud õisikud, nimetatakse ka humalakäbideks; õisikud on rohekaskollased ning munaja kujuga, neil on õieraag ja nende mõõtmed on tavaliselt 2–5 cm.
2. „**Humalapulber**” on toode, mis on saadud humala jahvatamisel ning sisaldab kõiki humala looduslikke osi.
3. „**Suurema** lupuliinisisaldusega humalapulber” on toode, mis on saadud humala jahvatamisel pärast osa lehtede, varte, kandlehtede ja õisikutelgede mehaanilist eemaldamist.
4. „**Humalaekstrakt**” on kontsentreeritud tooted, mis on saadud humala või humalapulbri töötlemisel lahustiga.
5. „**Segatud** humalatooted” on kahe või enama punktides 1–4 nimetatud toote segu.

III osa: Veinisektorit käsitlevad mõisted

Veinisektorit käsitlevad mõisted

1. „Väljajuurimine” – viinapuujuurte täielik kõrvaldamine viinapuid täis istutatud alalt.
2. „Istutamine” – poogitud või pookimata viinapuude või viinapuude osade lõplik istutamine viinamarjade tootmiseks või pooktaimede istanduse rajamiseks.
3. „Ümberpookimine” – juba varem poogitud viinapuu pookimine.

Saadusega seonduvad mõisted

4. „Värsked viinamarjad” – viinapuu viljad, mida kasutatakse veini valmistamiseks, küpsed või isegi veidi kuivatatud, mida saab tavalistel veinikeldri meetoditel purustada või pressida ja mis võivad iseeneslikult tekitada alkoholkäärimise.
5. „Värsked viinamarjavirre, mille käärimine on peatatud alkoholi lisamise teel” – saadus:
 - a) mille tegelik alkoholisisaldus on vähemalt 12 mahuprotsenti, aga mitte üle 15 mahuprotsendi;

- b) mis on saadud, lisades eranditult artikli 63 lõike 2 kohaselt liigitatavatest veiniviinamarjasortidest saadud käärimata viinamarjavirdele, mille naturaalne alkoholisisaldus on vähemalt 8,5 mahuprotsenti:
- i) kas veinist saadud neutraalset alkoholi, sealhulgas kuivatatud viinamarjade destilleerimisel saadud alkohol, mille tegelik alkoholisisaldus on vähemalt 96 mahuprotsenti;
 - ii) või veini puhastamata destilleerimissaadust, mille tegelik alkoholisisaldus on vähemalt 52 mahuprotsenti, aga mitte üle 80 mahuprotsendi.
6. „Viinamarjamahl” – kääritamata, kuid käärimiskõlblik vedel saadus, mis on:
- a) kohase töötlemisega muudetud tarbimiskõlblikuks sellisena, nagu see on;
 - b) saadud värsketest viinamarjadest või viinamarjavirdest või lahjendamise teel. Kui mahl on saadud lahjendamise teel, peab see olema saadud kontsentreeritud viinamarjavirde või kontsentreeritud viinamarjamahla lahjendamise teel.
- Viinamarjamahla lubatud tegelik alkoholisisaldus ei tohi ületada 1 mahuprotsenti.
7. „Kontsentreeritud viinamarjamahl” – karamellimata viinamarjamahl, mis on saadud viinamarjamahla osalise veetustamise teel, mis toimub mis tahes lubatud meetodil, välja arvatud otsese kuumuse abil, ja nii, et edaspidi kirjeldataval meetodil kasutatava refraktomeetri näit temperatuuril 20 °C ei ole alla 50,9 %.
- Kontsentreeritud viinamarjamahla lubatud tegelik alkoholisisaldus ei tohi ületada 1 mahuprotsenti.
8. „Veinise” on:
- a) ladustamise ajal või pärast lubatud töötlemist veini sisaldavatesse anumatesse kogunev jääk;
 - b) punktis a osutatud saaduse filtreerimisel või tsentrifuugimisel saadud jääk;
 - c) ladustamise ajal või pärast lubatud töötlemist viinamarjavirret sisaldavatesse anumatesse kogunev jääk või
 - d) punktis c osutatud saaduse filtreerimisel või tsentrifuugimisel saadud jääk.
9. „Viinamarjade pressimisjäädid” – värskete viinamarjade kääritatud või kääritamata pressimisjäädid.
10. „Piquette” – toode, mis on saadud:
- a) vees leotatud töötlemata viinamarjade pressimisjäädide kääritamisel või
 - b) viinamarjade kääritatud pressimisjäädide leotamisel vees.
11. „Destilleerimiseks kangendatud vein” – saadus:
- a) mille tegelik alkoholisisaldus on vähemalt 18 mahuprotsenti, aga mitte üle 24 mahuprotsendi;
 - b) mis on saadud üksnes sel viisil, et jääksuhkrusisalduseta veinile on lisatud veini puhastamata destilleerimissaadust, mille suurim tegelik alkoholisisaldus on 86 mahuprotsenti, või
 - c) mille suurim lenduvate hapete sisaldus äädikhappes väljendatuna on 1,5 grammi liitri

kohta.

12. „Kuvee” on:
- viinamarjavirre;
 - vein või
 - viinamarjavirrete ja/või erinevate omadustega veinide segu, mis on mõeldud teatud liiki vahuveinide valmistamiseks.

Alkoholisaldus

13. „Tegelik alkoholisaldus mahuprotsentides” – 100 mahuühikus saaduses sisalduv puhta alkoholi mahuühikute hulk temperatuuril 20 °C.
14. „Potentsiaalne alkoholisaldus mahuprotsentides” – puhta alkoholi mahuühikute hulk, mille võib tekitada 100 ühikus saaduses sisalduvate suhkrute täielik käärimine temperatuuril 20 °C.
15. „Üldalkoholisaldus mahuprotsentides” – tegeliku ja potentsiaalse alkoholisalduse summa.
16. „Naturaalne alkoholisaldus mahuprotsentides” – saaduse üldalkoholisaldus mahuprotsentides enne võimalikku rikastamist.
17. „Tegelik alkoholisaldus massiprotsentides” – 100 kilogrammis tootes sisalduva puhta alkoholi kilogrammide arv.
18. „Potentsiaalne alkoholisaldus massiprotsentides” – puhta alkoholi kogus kilogrammides, mida on võimalik saada 100 kilogrammis saaduses leiduvate suhkrute täielikul käärimisel.
19. „Üldalkoholisaldus massiprotsentides” – tegeliku ja potentsiaalse alkoholisalduse summa.

IV osa: Veise- ja vasikalihasektorit käsitlevad mõisted

■ „Veised” – CN-koodide **0102 21, 0102 31 00, 0102 90 20, ex 0102 29 10 kuni ex 0102 29 99, 0102 39 10, 0102 90 91** alla kuuluvad elus koduveised.

■ V osa: Piima- ja piimatootesektorit käsitlevad mõisted

Seoses tariifikvootide rakendamisega Uus-Meremaalt pärit või suhtes kuulub määratluse „toodetud vahetult piimast või koorest” alla või, mis on valmistatud vahetult piimast või koorest ilma säilitusaineid kasutamata ühtsel, iseseisval ja katkematul menetlusel, mille puhul koor võib läbida piimarasva kontsentreerimise ja/või fraktsioneerimise etapi.

VI osa: Munasektorit käsitlevad mõisted

- „**Koorega** munad” on koorega kodulinnunad, värsked, konserveeritud või keedetud, välja arvatud **punktis** 2 nimetatud haudemunad.
- „**Haudemunad**” on inkubeerimisel kasutatavad kodulinnunad.
- „**Terviktooted**” on kooreta kodulinnunad, suhkru- või muu magusainelisandiga või ilma, inimtoiduks kõlblikud.
- „**Eraldatud** tooted” on kodulinnunade rebu, suhkru- või muu magusainelisandiga või ilma, inimtoiduks kõlblikud.

VII osa: Kodulinnulihasektorit käsitlevad mõisted

1. „**Eluskodulinnud**” on eluskanad, -pardid, -haned, -kalkunid ja -pärlkanad kaaluga üle 185 grammi.
2. „**Tibud**” on eluskanad, -pardid, -haned, -kalkunid ja -pärlkanad kaaluga alla 185 grammi.
3. „**Tapetud kodulinnud**” on kanad liigist Gallus domesticus, pardid, haned, kalkunid ja pärlkanad, tervelt, rupsiga või ilma.
4. „**Muude** toodete põhjal valmistatud tooted”:
 - a) I lisa XX osa punktis a loetletud tooted;
 - b) I lisa XX osa punktis b loetletud tooted, v.a tapetud kodulinnud ja söödav rups, mida tuntakse nime all „kodulinnulõiked”;
 - c) I lisa XX osa punktis b osutatud söödav rups;
 - d) I lisa XX osa punktis c loetletud tooted;
 - e) I lisa XX osa punktides d ja e loetletud tooted;
 - f) I lisa XX osa punktis f nimetatud tooted, v.a CN-koodi **1602 20 10** alla kuuluvad tooted.

VIII osa: Mesindussektorit käsitlevad mõisted

1. **Mõistet „mesi”, sealhulgas mee peamiste liikidega seotud mõisteid, kasutatakse nõukogu direktiivis 2001/110 EÜ¹, mida on muudetud [COM(2012) 530 final], määratletud tähenduses.**
2. „Mesindustoodet” on mesi, mesilasvaha, mesilaspiim, taruvaik või õietolm.

III LISA

ARTIKLIS 7 JA ARTIKLIS 101G OSUTATUD RIISI JA SUHKRU STANDARDKVALITEET

A. Koorimata riisi standardkvaliteet

Standardkvaliteediga koorimata riis on:

- a) veatu ja standardse turustuskvaliteediga, lõhnatu;
- b) maksimaalse niiskusesisaldusega 13 %;
- c) kroovitud riisi toodang on 63 % tervete terade kaalust (lubatud kuni 3 % lõigatud teri), kroovitud riisi rikutud terade massiprotsent on:

CN-koodide 1006 10 27 ja 1006 10 98 alla kuuluv kriitjate teradega kroovitud riis	1,5 %
muu kui CN-koodide 1006 10 27 ja 1006 10 98 alla kuuluv kriitjate teradega kroovitud riis:	2,0 %
punasetriibulised terad	1,0 %
tähnilised terad	0,50 %

¹ Nõukogu 20. detsembri 2001. aasta direktiiv 2001/110/EÜ mee kohta (EÜT L 10, 12.1.2002, lk 47).

värvunud terad	0,25 %
kollased terad	0,02 %
klaasjad terad	0,05 %

B. Suhkru standardkvaliteet

I. Suhkrupeedi standardkvaliteet

Standardkvaliteediga suhkrupheet on:

- a) veatu ja standardse turustus kvaliteediga;
- b) vastuvõtupunktis suhkru sisaldusega 16 %.

II. Valge suhkru standardkvaliteet

1. Standardkvaliteediga valgel suhkrul on järgmised omadused:

- a) veatu, ehtne ja standardne turustus kvaliteet; kuiv, ühtlastes kristallides, vabalt voolav;
- b) minimaalne polarisatsioon: 99,7;
- c) suurim niiskusesisaldus: 0,06 %;
- d) maksimaalne invertisuhkru sisaldus: 0,04 %;
- e) punkti 2 kohaselt määratud punktide üldarv ei ole suurem kui 22 ega ületa:
 - 15 punkti tuhasuse puhul;
 - 9 punkti värvitüübi puhul, mis on määratud Brunswicki Põllumajandustehnoloogia Instituudi meetodil („Brunswicki meetod”);
 - 6 punkti lahuse värvitooni ühiku puhul, mis on määratud International Commission for Uniform Methods of Sugar Analysis’ e meetodil („ICUMSA meetod”).

2. Ühele punktile vastab:

- a) 0,0018 % tuhasust, mis on määratud ICUMSA meetodil 28° Brix juures;
- b) 0,5 värvitüübiühikut, mis on määratud Brunswicki meetodil;
- c) 7,5 lahuse värvitooni ühikut, mis on määratud ICUMSA meetodil.

3. Punktis 1 osutatud faktorite määramise meetodid on samad, mida kasutatakse kõnealuste faktorite määramiseks sekkumismeetmete raames.

III. Toorsuhkru standardkvaliteet

1. Standardkvaliteediga toorsuhkur on suhkur, mille saagis valges suhkrus väljendatuna on 92 %.

2. Toorpeedisuhkru saagise arvutamiseks lahutatakse kõnealuse suhkru polarisatsiooniastmest:

- a) tuhasuse protsendimäär, mis on korrutatud neljaga,
- b) invertisuhkru protsendimäär, mis on korrutatud kahega,

- c) arv 1.
3. Toor-roosuhkru saagise arvutamiseks lahutatakse kõnealuse suhkru kahekordsest polarisatsioonist arv 100.

IIIa LISA

ARTIKLIS 9a OSUTATUD ELI RÜMPADE KLASSIFITSEERIMISSKAALAD

A. Liidu 8 kuu vanuste või vanemate veiste rümpade klassifitseerimisskaala

I. Mõisted

Kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1. „rümp” – tapetud looma terve keha pärast veretustamist, siseelundite eemaldamist ja nülkimist;*
- 2. „poolrümp” – toode, mis on saadud punktis 1 osutatud rümba sümmeetrilisel poolitamisel piki kaela-, rinna-, nimme- ja ristluulülide keskkohti ning läbi rinnaku ja vaagnaliiduse keskkoha.*

II. Kategooriad

Veiste rümbad jagatakse järgmistesse kategooriatesse:

- Z: üle 8 kuu, kuid alla 12 kuu vanuste loomade rümbad;*
- A: üle 12 kuu, kuid alla 24 kuu vanuste kastreerimata isasloomade rümbad;*
- B: üle 24 kuu vanuste kastreerimata isasloomade rümbad;*
- C: üle 12 kuu vanuste kastreeritud isasloomade rümbad;*
- D: poeginud emasloomade rümbad;*
- E: üle 12 kuu vanuste muude emasloomade rümbad*

III. Klassifikatsioon

Rümpade klassifitseerimisel hinnatakse järgmist:

- 1. Lihakust, mis on määratletud järgmiselt:*

Rümba piirkondade, eelkõige selle oluliste osade (taga-, selja- ja abaosa) areng

<i>Lihakusklass</i>	<i>Kirjeldus</i>
<i>S Super</i>	<i>Kõik profiilid äärmiselt kumerad; erakordselt hea lihaste areng (topeltlihaselisus)</i>
<i>E Suurepärase</i>	<i>Kõik rümba piirkonnad kumerad kuni väga kumerad; erakordselt hea lihaste areng</i>
<i>U Väga hea</i>	<i>Rümba piirkonnad tervikuna ümarad; väga hea lihaste areng</i>

R <i>Hea</i>	<i>Rümba piirkonnad tervikuna lamedad; hea lihaste areng</i>
O <i>Keskpärase</i>	<i>Rümba piirkonnad lamedad kuni nõgusad; keskmine lihaste areng</i>
P <i>Halb</i>	<i>Kõik rümba piirkonnad nõgusad kuni väga nõgusad; nõrk lihaste areng</i>

2. *Rasvasus, mis on määratletud järgmiselt:*

– *Rasva hulk rümba välispinnal ja rinnaõõnes*

<i>Rasvasusklass</i>	<i>Kirjeldus</i>
<i>1</i> <i>väga õhuke</i>	<i>Ilma rasvakihita või väga õhukese rasvakihiga</i>
<i>2</i> <i>õhuke</i>	<i>Õhuke rasvakiht, lihased peaaegu kõikjal nähtavad</i>
<i>3</i> <i>keskmine</i>	<i>Lihased peaaegu kõikjal rasvaga kaetud, välja arvatud taga- ja abaosas, õhuke rasvaladestus rinnaõõnes</i>
<i>4</i> <i>paks</i>	<i>Lihased rasvaga kaetud, kuid taga- ja abaosas veel osaliselt nähtavad, selgesti nähtavad rasvaladestused rinnaõõnes</i>
<i>5</i> <i>väga paks</i>	<i>Kogu rümp rasvaga kaetud; tugevad rasvaladestused rinnaõõnes</i>

Liikmesriikidel on lubatud jagada iga punktides 1 ja 2 ette nähtud klass maksimaalselt kolmeks alamklassiks.

IV. Esitusviis

Rümbad ja poolrümbad esitatakse:

- 1. ilma pea ja jalgadeta; pea eraldatakse rümbast kuklaluu ja esimese kaelalüli vahelt ning jalad kämblaliigesest või kannapöialliigesest;*
- 2. ilma rinna- ja kõhuõõneorganiteta, koos neerude, neerurasva ja vaagnarasvaga või ilma nendeta;*
- 3. ilma suguorganite ja nende juurde kuuluvate lihasteta ning emasloomadel ilma udara ja udararasvata.*

V. Klassifitseerimine ja identifitseerimine

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 853/2004¹ artikli 4 kohaselt tunnustatud tapamajad võtavad meetmeid, et tagada, et kõik sellistes tapamajades

¹ *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 853/2004, millega sätestatakse loomset päritolu toidu hügieeni erieeskirjad (ELT L 139, 30.4.2004, lk 55).*

tapetud üle 8 kuu vanuste või vanemate veiste rümbad või poolrümbad, mis on tähistatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 854/2004¹ artikli 5 lõikes 2 koostoimes I lisa I jao III peatükiga sätestatud tervisemärgiga, on klassifitseeritud ja identifitseeritud ELi skaala kohaselt.

Enne identifitseerimist märgistamise teel on liikmesriikidel õigus eemaldada rümpadelt või poolrümpadelt välisrasy, kui see on rasvaladestuse tõttu põhjendatav.

B. ELi searümpade klassifitseerimisskaala

I. Mõiste

„Rümp” – tapetud sea terve või keskjoont mööda jagatud keha, mis on veretustatud ja puhastatud siseelunditest.

II. Klassifikatsioon

Rümbad klassifitseeritakse vastavalt nende hinnangulisele tailihasisaldusele ning jagatakse järgmistesse klassidesse:

<i>Klassid</i>	<i>Tailihasisaldus protsendina rümba massist</i>
<i>S</i>	<i>vähemalt 60</i>
<i>E</i>	<i>vähemalt 55, kuid alla 60</i>
<i>U</i>	<i>vähemalt 50, kuid alla 55</i>
<i>R</i>	<i>vähemalt 45, kuid alla 50</i>
<i>O</i>	<i>vähemalt 40, kuid alla 45</i>
<i>P</i>	<i>alla 40</i>

III. Esitusviis

Rümbad esitatakse ilma keele, harjaste, sõrgade, suguorganite, neerurasva, neerude ja vahelihaseta.

IV. Tailihasisaldus

1. *Tailihasisaldust hinnatakse vastavalt komisjoni kinnitatud hindamismeetoditele. Kinnitada võib vaid selliseid hindamismeetodeid, mis põhinevad searümba ühe või mitme anatoomilise osa füüsilisel mõõtmisel ja on statistiliselt tõestatud. Hindamismeetodite kinnitamisel lähtutakse hinnangu vastavusest lubatud maksimaalsele statistilisele veale.*

2. *Siiski ei määrata rümpade kaubanduslikku väärtust kindlaks üksnes hinnangulise tailihasisalduse järgi.*

V. Rümpade identifitseerimine

Kui komisjon ei ole ette näinud teisiti, identifitseeritakse klassifitseeritud rümbad neid vastavalt ELi skaalale märgistades.

¹ *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 854/2004, millega kehtestatakse erieeskirjad inimtoiduks ettenähtud loomsete saaduste ametlikuks kontrollimiseks(ELT L 139, 30.4.2004, lk 206).*

C. ELi lambarümpade klassifitseerimiskaala

I. Mõiste

Seoses mõistetega „rümp” ja „poolrümp” kohaldatakse punkti A alapunktis I sätestatud määratlusi.

II. Kategooriad

Rümbad jagatakse järgmistesse kategooriatesse:

A: alla 12-kuuliste lammaste rümbad;

B: muude lammaste rümbad.

III. Klassifikatsioon

1. *Rümpade klassifitseerimisel kohaldatakse punkti A alapunkti III sätteid mutatis mutandis. Siiski asendatakse punkti A alapunktis III.1 ning punkti A alapunktis III.2 esitatud tabeli 3. ja 4. reas sõna „tagaosa” sõnaga „tagaveerand”.*

IV. Esitusviis

Rümbad ja poolrümbad esitatakse ilma peata (eraldatud esimese kaelalüli vahelt), jalgadeta (eraldatud kämbalaliigesest või kannapöialliigesest), sabata (eraldatud kuuenda ja seitsmenda sabalüli vahelt), udarata, suguelunditeta, maksata ja sisikonnata. Neerud ja neerurasv kuuluvad rümba juurde.

Kui võrdlusesituskuju ei kasutata, on liikmesriikidel lubatud võtta vastu ka teisiti esitatud rümpi.

V. Rümpade identifitseerimine

Klassifitseeritud rümbad ja poolrümbad identifitseeritakse neid vastavalt ELi skaalale märgistades.

IIIb LISA

ARTIKLI 21 LÕIKES 3 OSUTATUD LOETELU TOODETEST, MIS ON JÄETUD VÄLJA KOOLIDELE PUUVILJA JAGAMISE KAVAST, MIDA KAASRAHASTATAKSE LIIDU ABIGA

Tooted:

- *suhkrulisandiga*
- *rasvalisandiga*
- *soolalisandiga*
- *magusainelisandiga*

IIIbi LISA

ARTIKLIS 101H OSUTATUD SUHKRU, ISOGLÜKOOSI JA INULIINISIIRUPI RIIKLIKUD JA PIIRKONDLIKUD TOOTMISKVOODID

(tonnides)

<i>Lüikmesriik või piirkond (1)</i>	<i>Suhkur (2)</i>	<i>Isoglükoos (3)</i>	<i>Inuliinisiirup (4)</i>
<i>Belgia</i>	<i>676 235,0</i>	<i>114 580,2</i>	<i>0</i>
<i>Bulgaaria</i>	<i>0</i>	<i>89 198,0</i>	
<i>Tšehhi Vabariik</i>	<i>372 459,3</i>		
<i>Taani</i>	<i>372 383,0</i>		
<i>Saksamaa</i>	<i>2 898 255,7</i>	<i>56 638,2</i>	
<i>Iirimaa</i>	<i>0</i>		
<i>Kreeka</i>	<i>158 702,0</i>	<i>0</i>	
<i>Hispaania</i>	<i>498 480,2</i>	<i>53 810,2</i>	
<i>Prantsusmaa (emamaa)</i>	<i>3 004 811,15</i>		<i>0</i>
<i>Prantsusmaa ülemeredepartemangud</i>	<i>432 220,05</i>		
<i>Horvaatia</i>	<i>192 877,0</i>		
<i>Itaalia</i>	<i>508 379,0</i>	<i>32 492,5</i>	
<i>Läti</i>	<i>0</i>		
<i>Leedu</i>	<i>90 252,0</i>		
<i>Ungari</i>	<i>105 420,0</i>	<i>250 265,8</i>	
<i>Madalmaad</i>	<i>804 888,0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Austria</i>	<i>351 027,4</i>		
<i>Poola</i>	<i>1 405 608,1</i>	<i>42 861,4</i>	
<i>Portugal (mandriosa)</i>	<i>0</i>	<i>12 500,0</i>	
<i>Assooride autonoomne piirkond</i>	<i>9 953,0</i>		
<i>Rumeenia</i>	<i>104 688,8</i>	<i>0</i>	
<i>Sloveenia</i>	<i>0</i>		

<i>Slovakkia</i>	<i>112 319,5</i>	<i>68 094,5</i>	
<i>Soome</i>	<i>80 999,0</i>	<i>0</i>	
<i>Rootsi</i>	<i>293 186,0</i>		
<i>Ühendkuningriik</i>	<i>1 056 474,0</i>	<i>0</i>	
<i>KOKKU</i>	<i>13 529 618,2</i>	<i>720 440,8</i>	<i>0</i>

IIIc LISA

SUHKRU- VÕI ISOGLÜKOOSIKVOOTIDE ÜLEKANDMISE ÜKSIKASJALIKUD EESKIRJAD VASTAVALT ARTIKLILE 101J

I PUNKT

Käesoleva lisa kohaldamisel kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) „ettevõtjate ühinemine” – kahe või enama ettevõtja ühinemine üheks ettevõtjaks;*
- b) „ettevõtja võõrandamine” – kvoote omava ettevõtja varade üleandmine või üleminek ühele või mitmele ettevõtjale;*
- c) „vabriku võõrandamine” – ühele või mitmele ettevõtjale sellise tehnilise üksuse omandiõiguse üleandmine, milles on kõnealuse toote valmistamiseks vajalik sisseseade, ning mille tulemuseks on võõrandatava ettevõtja tootmise osaline või täielik üleminek;*
- d) „vabriku rentimine” – sellise tehnilise üksuse rendileping, mille juurde kuulub suhkrutootmiseks vajalik sisseseade, kusjuures rendileping sõlmitakse vabriku tegevust arvestades vähemalt kolmeks järjestikuseks turustusaastaks ettevõtjaga, kes on asutatud kõnealuse vabrikuga samas liikmesriigis, kui vabriku rendile võtnud ettevõtjat võib pärast rendisuhte tekkimist kogu toodangu alusel käsitada ühe suhkrutootmisettevõtjana, kusjuures lepinguosalised kohustuvad lepingut enne kolmanda turustusaasta lõppu mitte lõpetama.*

II PUNKT

- 1. Suhkrutootmisettevõtjate ühinemise või võõrandamise või suhkruvabrikute võõrandamise korral kohandatakse kvoote järgmiselt, ilma et see piiraks punkti 2 kohaldamist:*
 - a) suhkrutootmisettevõtjate ühinemise korral eraldab liikmesriik ühinemise tulemusel tekkinud ettevõtjale kvoodi, mis on võrdne enne ühinemist asjaomastele suhkrutootvatele ettevõtjatele eraldatud kvootide summaga;*
 - b) suhkrutootmisettevõtja võõrandamise korral määrab liikmesriik võõrandatava ettevõtja kvoodi suhkru tootmiseks ülevõtvale ettevõtjale või kui ülevõtvaid ettevõtjaid on mitu, määratakse kvoodid võrdeliselt võõrandatava ettevõtja suhkrutoodangu mahuga;*
 - c) suhkruvabriku võõrandamise korral vähendab liikmesriik selle ettevõtja kvooti, kes*

vabriku omandi võõrandab, ja suurendab kõnealuseabriku ostnud suhkrutootmisettevõtja või -ettevõtjate kvooti, lisades mahaarvatud koguse võrdeliselt võõrandatudabriku tootmismahuga.

2. *Kui osa suhkrupeedi- või suhkrurookasvatatajaid, keda otseselt mõjutab mõni punktis 1 osutatud tehing, avaldab selgelt soovi tarnida oma suhkrupeeti või -roogu suhkrutootmisettevõtjatele, kes ei osale kõnealustes tehingutes, võib liikmesriik määrata kvoodi ettevõtjale, kellele tootjad kavatsevad oma suhkrupeedi või -roo tarnida, vastavalt võõrandatava ettevõtja tootmismahule.*

3. *Kui muudel kui punktis 1 osutatud asjaoludel lõpetatakse:*

a) *suhkrutootmisettevõtja tegevus,*

b) *suhkrutootmisettevõtja ühe või mitmeabriku tegevus.*

Liikmesriik võib määrata kõnealuse tegevuse lõpetamisega seotud kvoodid ühele või mitmele suhkrutootmisettevõtjale.

Kui osa tootjaid avaldab selgelt soovi tarnida oma suhkrupeeti või -roogu asjaomasele suhkrutootmisettevõtjale, võib liikmesriik (ka esimese lõigu alapunktis b osutatud juhul) määrata kõnealusele suhkrupeedi või -roo kogusele vastava osa kvote ettevõtjale, kellele tootjad kavatsevad need tooted tarnida.

4. *Artikli 101 lõikes 5 osutatud erandi kasutamise puhul võib kõnealune liikmesriik nõuda, et asjaomased suhkrupeedikasvatatajad ja suhkruettevõtjad lisaksid oma majandusharusisestesse kokkulepetesse eritingimused, et kõnealune liikmesriik saaks kohaldada käesoleva punkti punkte 2 ja 3.*

5. *Suhkrutootmisettevõtjale kuuluvaabriku rentimise korral võib liikmesriik vähendadaabriku rendile andva ettevõtja kvote ning määrata kvoodist maha arvatud osa ettevõtjale, kes võtababriku rendile suhkru tootmise eesmärgil.*

Kui rendisuhe lõpetatakse I jao punktis d osutatud kolme turustusaasta jooksul, tühistab liikmesriik tagasiulatuvalt vastavalt käesoleva punkti esimesele lõigule kehtestatud kvootide kohandamise alates rendisuhte jõustumise kuupäevast. Kui rendisuhe lõpeb vääramatu jõu tõttu, ei ole liikmesriik kohustatud kohandamist tühistama.

6. *Kui suhkrutootmisettevõtja ei suuda enam tagada ELi eeskirjadega ette nähtud kohustuste täitmist asjaomaste suhkrupeedi- või suhkrurootootjate suhtes ning kui selle olukorra on kindlaks teinud kõnealuse liikmesriigi asjaomased asutused, võib liikmesriik määrata osa asjaomastest kvootidest üheks või mitmeks turustusaastaks ühele või mitmele suhkrutootmisettevõtjale võrdeliselt üleantava ettevõtja tootmismahuga.*

7. *Kui liikmesriik on andnud suhkrutootmisettevõtjale hinna- ja turustustagatise seoses suhkrupeedi töötlemisega etüülalkooliks, võib liikmesriik kokkuleppel kõnealuse ettevõtja ja asjaomaste suhkrupeedikasvatatajatega määrata kõik suhkrutootmiskvoodid või osa neist üheks või mitmeks turustusaastaks ühele või mitmele teisele ettevõtjale.*

III PUNKT

Isoglükoositootmisettevõtjate ühinemise või võõrandamise või isoglükoositootmisabriku võõrandamise korral võib liikmesriik määrata asjakohased kvoodid isoglükoosi tootmiseks ühele või mitmele ettevõtjale, sõltumata sellest, kas neil on tootmiskvoot.

IV PUNKT

Vastavalt II ja III punktile võetud meetmed võib jõustada ainult juhul, kui on täidetud järgmised tingimused:

- a) kõigi asjaomaste osapoolte huvisid on arvesse võetud;*
- b) asjaomase liikmesriigi arvates parandavad need tõenäoliselt suhkrupeedi, suhkruroo ja suhkrutootmissektori struktuuri;*
- c) need on seotud ettevõtjatega, kes on asutatud samal territooriumil, millele on määratud kvoot IIIbi lisas.*

V PUNKT

Kui ühinemine või üleminek toimub 1. oktoobri ja sellele järgneva aasta 30. aprilli vahel, jõustuvad II ja III punktis nimetatud meetmed jooksval turustusaastal.

Kui ühinemine või võõrandamine toimub 1. mai ja sama aasta 30. septembri vahel, võetakse II ja III punktis nimetatud meetmed järgmisel turustusaastal.

VI PUNKT

Kui kohaldatakse II ja III punkti, teavitavad liikmesriigid komisjoni kohandatud kvootidest hiljemalt 15 päeva jooksul pärast V punktis osutatud ajavahemike lõppu.

IIIa LISA

SUHKRUPEEDI OSTUTINGIMUSED ARTIKLIS 100a OSUTATUD AJAVAHEMIKU JOOKSUL

II PUNKT

- 1. Tarnelepingud sõlmitakse kindlaksmääratud kvoodikohase suhkrupeedi koguste kohta kirjalikult.*
- 2. Tarnelepingutes täpsustatakse, kas ja millistel tingimustel võib suhkrupeedi lisakogust tarnida.*

III PUNKT

- 1. Tarnelepingutes märgitakse käesoleva määruse artikli 101 lõike 1a punktis a ja vajadusel punktis b osutatud peedikoguste ostuhinnad. Artikli 101 lõike 1a punktis a nimetatud koguste puhul ei tohi need hinnad olla madalamad kui käesoleva määruse artikli 101g lõikes 1 nimetatud kvoodikohase suhkrupeedi miinimumhind.*
- 2. Tarnelepingutes sätestatakse suhkrupeedile ettenähtud suhkrusisaldus. Lepingud hõlmavad erinevaid suhkrusisaldusi näitavaid ümberarvestusskaalasisid ning koefitsiente, mida kasutatakse tarnitud suhkrupeedikoguste ümberarvestamiseks tarnelepingus osutatud suhkrusisalduste vastavate koguste puhul.*

See skaala põhineb erinevatel suhkrusisaldustel ja vastaval saagisel.
- 3. Kui suhkrupeedimüüja on sõlminud suhkruettevõtjaga käesoleva määruse artikli 101a lõike 1a punktis a nimetatud suhkrupeedi tarnelepingu, käsitatakse kõiki selle müüja tarneid, mis on ümber arvestatud kooskõlas käesoleva punkti alapunktiga 2, artikli 101a*

lõike 1a punkti a alla kuuluvatena, kui need ei ületa lepingus kindlaksmääratud suhkrupeedikogust.

- 4. Kui suhkruettevõtjad toodavad põhikvoodist väiksema koguse suhkrut sellest suhkrupeedist, mille kohta nad on sõlminud külvieelsed tarnelepingud vastavalt artikli 101 lõike 1a punktile a, jaotavad nad suhkrupeedikoguse, mis vastab tema põhikvoodi ulatuses mis tahes lisatoodangule, suhkrupeedimüüjate vahel, kellega nad on sõlminud külvieelsed tarnelepingud artikli 101 lõike 1a punktis a määratletud tähenduses.*
- Majandusharusisesed kokkulepped võivad käesolevast sättest kõrvale kalduda.*

IV PUNKT

- 1. Tarnelepingutes sätestatakse suhkrupeeditarnete järgustamine ja tavapärase kestus.*
- 2. Alapunktis 1 nimetatud sätted on eelmisel turustusaastal kohaldatud sätted, võttes arvesse tegelikku toodangutaset; majandusharusisesed kokkulepped võivad kõnealustest sätetest kõrvale kalduda.*

V PUNKT

- 1. Tarnelepingutes sätestatakse suhkrupeedi kogumispunktid.*
- 2. Kui suhkrupeedimüüjad ja suhkruettevõtjad on eelnevalt turustusaastaks tarnelepingu juba sõlminud, jäävad kasutusele kogumispunktid, milles müüja ja ettevõtja on kõnealusel turustusaastal toimuvate tarnete suhtes kokku leppinud.*

Majandusharusisesed kokkulepped võivad käesolevast sättest kõrvale kalduda.
- 3. Tarnelepingutes sätestatakse, et laadimiskulud ja kogumispunktidest äraviimise veokulud katab suhkruettevõtja vastavalt erikokkulepetele, mis tuginevad enne eelmist suhkru turustusaastat kehtinud kohalikele eeskirjadele või tavadele.*
- 4. Taanis, Kreekas, Hispaanias, Iirimaal, Portugalis, Soomes ja Ühendkuningriigis, kus suhkrupeedi tarnitakse tarneklausli „vabastatud tehase väravas“ alusel, kehtestatakse tarnelepinguga suhkruettevõtjale kohustus aidata kaasa laadimis- ja veokulude katmisele ja sätestatakse vastav protsendimäär või summa.*

VI PUNKT

- 1. Tarnelepingutes sätestatakse suhkrupeedi vastuvõtupunktid.*
- 2. Kui suhkrupeedimüüjad ja suhkruettevõtjad on eelmiseks turustusaastaks tarnelepingu juba sõlminud, jäävad kasutusele vastuvõtupunktid, milles müüja ja ettevõtja on kõnealusel turustusaastal toimuvate tarnete suhtes kokku leppinud.*

Majandusharusisesed kokkulepped võivad käesolevast sättest kõrvale kalduda.

VII PUNKT

- 1. Tarnelepingutes sätestatakse suhkrusisalduse määramine polarimeetri näidu abil.*

Vastuvõtmisel võetakse suhkrupeedist proov.
- 2. Majandusharusisestest kokkulepetes võidakse sätestada, et proovid võetakse muul etapil.*

Sellisel juhul sätestatakse tarnelepingus parandus suhkrusisalduse languse kompenseerimiseks suhkrupeedi vastuvõtu ja proovivõtmise vahel.

VIII PUNKT

Tarnelepingutes sätestatakse, et brutomass, pakendikaal ja suhkrusisaldus määratakse kindlaks

vastavalt ühele järgnevatest toimingutest:

- a) *suhkruettevõtja ja suhkrupeeditootjate kutseorganisatsiooni poolt ühiselt, kui nii on sätestatud majandusharusiseses kokkuleppes;*
- b) *suhkruettevõtja poolt suhkrupeedikasvatajate kutseorganisatsiooni järelevalve all;*
- c) *suhkruettevõtja poolt asjaomase liikmesriigi poolt tunnustatud eksperdi järelevalve all tingimusel, et suhkrupeedimüüja katab selle kulud.*

IX PUNKT

1. *Tarnelepingu kohaselt peab suhkruettevõtja täitma kogu tarnitava suhkrupeedikoguse suhtes üht või mitut järgmistest kohustustest:*

- a) *tagastama suhkrupeedimüüjale tarnitud suhkrupeedikogusele vastavad värsked pressimisjääd tasuta otse tehasest;*
- b) *tagastama suhkrupeedimüüjale tasuta osa jääke pressitult, kuivatatult või kuivatatud melassina otse tehasest;*
- c) *tagastama suhkrupeedimüüjale otse tehasest pressitud või kuivatatud pressimisjääd; sellisel juhul võib suhkruettevõtja nõuda suhkrupeedimüüjalt pressimise või kuivatamise kulude hüvitamist;*
- d) *maksma suhkrupeedimüüjale hüvitist, arvestades kõnealuste pressimisjäädide müügivõimalusi.*

Kui osa kogu tarnitavast suhkrupeedikogusest käideldakse teisiti, kehtestatakse tarnelepinguga rohkem kui üks esimese alapunktiga ette nähtud kohustusest.

2. *Majandusharusiseses kokkulepetes võidakse sätestada, et suhkrupeedi pressimisjäädid tarnitakse muul etapil, kui on osutatud alapunkti 1 taanetes a, b ja c.*

X PUNKT

1. *Tarnelepingutes määratakse kindlaks ettemaksete ja suhkrupeedi ostuhinna tasumise tähtajad.*

2. *Alapunktis 1 osutatud tähtajad on samad, mis kehtisid eelmisel turustusaastal. Majandusharusisesed kokkulepped võivad käesolevast sättest kõrvale kalduda.*

XI PUNKT

Kui tarnelepingutes sätestatakse eeskirjad küsimuste kohta, mida käsitletakse käesolevas lisas, või kui need lepingud sisaldavad muid küsimusi reguleerivaid sätteid, ei tohi nende sätted ja nende toime sattuda vastuollu käesoleva lisaga.

XII PUNKT

1. *Käesoleva määruse II lisa osa Ia A jao punktis 4 nimetatud majandusharusiseses lepingutes peavad sisalduma sätted vahekohtumenetluse kohta.*

2. *Kui majandusharusiseses kokkulepetes ühenduse, piirkondlikul või kohalikul tasandil sätestatakse eeskirjad, mis käsitlevad käesolevas määruses käsitletud küsimusi või sisaldavad muid küsimusi käsitlevaid sätteid, ei või nende eeskirjade sätted ja toime sattuda vastuollu käesoleva lisaga.*

3. *Alapunktis 2 osutatud lepingutes sätestatakse eelkõige:*

- a) eeskirjad, mis käsitlevad suhkrupeedimüüjatele selliste suhkrupeedikoguste tarnimist, mida suhkruettevõtja otsustab enne külvi osta suhkruootmiseks kvoodi piires;
- b) punkti III alapunktis 4 osutatud jaotamist käsitlevad eeskirjad;
- c) punkti III alapunktis 2 osutatud ümberarvestamiskaala;
- d) eeskirjad, mis käsitlevad toodetavate suhkrupeedisortide seemnete valikut ja tarnimist;
- e) tarnitava suhkrupeedi minimaalne suhkrusisaldus;
- f) suhkruettevõtja ja suhkrupeedimüüjate esindajate vahelise konsultatsiooni tingimused, enne kui on kindlaks määratud suhkrupeedi tarne alguskuupäev;
- g) lisatasude maksmine suhkrupeedimüüjatele ennetähtaegse või hilinenud tarne eest;
- h) üksikasjad, mis käsitlevad:
 - i) punkti IX alapunkti 1 taandes b osutatud suhkrupeedi pressimisjääkide kogust,
 - ii) punkti IX alapunkti 1 taandes c osutatud kulusid,
 - iii) punkti IX alapunkti 1 taandes d osutatud hüvitist;
- i) pressimisjääkide kõrvaldamine suhkrupeedimüüja poolt;
- j) ilma et see piiraks käesoleva määruse artikli 101g lõike 1 kohaldamist, eeskirjad, mis käsitlevad suhkru võrdluskünnise ja tegeliku müügihinna vahe jaotamist suhkruettevõtja ja suhkrupeedimüüjate vahel.

XIII PUNKT

Kui ei ole sõlmitud majandusharusisest kokkulepet selle kohta, kuidas tuleks jaotada suhkrupeedimüüjate vahel kvoodi piires suhkru tootmiseks ettenähtud suhkrupeedi kogused, mida suhkruettevõtja soovib enne külvi osta, võib asjaomane liikmesriik sätestada kõnealuse jaotamise eeskirjad.

Kõnealuste eeskirjadega võib suhkrupeedi müüjatele, kes tavapäraselt tarnivad ühistutele, anda tarneõigused, mida neil ei oleks kõnealustesse ühistutesse kuulumise korral.

IIIe LISA

SUHKRUPEEDI OSTUTINGIMUSED ARTIKLI 101 LÕIKES 3 OSUTATUD AJAVAHEMIKU JOOKSUL

II PUNKT

1. Tarnelepingud sõlmitakse kindlaksmääratud suhkrupeedikoguste kohta kirjalikult.
- 1a. Tarnelepingute kestus võib olla mitu aastat.
2. Tarnelepingutes võib täpsustada, kas ja millistel tingimustel võib suhkrupeedi lisakogust tarnida.

III PUNKT

1. *Tarnelepingutes märgitakse II punktis osutatud peedikoguste ostuhinnad.*
- 1a. *Lõikes 1 nimetatud hinda kohaldatakse III lisa B osas määratletud standardkvaliteediga suhkrupeedi puhul.*

Hinda, mis on osalejate poolt eelnevalt kokku lepitud, korrigeeritakse hinnatõusude ja -langustega kõrvalekallete võimaldamiseks standardkvaliteedist.
- 1b. *Tarnelepingutes täpsustatakse, kuidas turuhindade muutused osalejate vahel jaotatakse.*
2. *Tarnelepingutes sätestatakse suhkrupeedile ettenähtud suhkruisisaldus. Lepingud hõlmavad erinevaid suhkruisisaldusi näitavaid ümberarvestusskaalasid ning koefitsiente, mida kasutatakse tarnitud suhkrupeedikoguste ümberarvestamiseks tarnelepingus osutatud suhkruisisalduste vastavate koguste puhul.*

See skaala põhineb erinevatel suhkruisisaldustel ja vastaval saagisel.

IV PUNKT

Tarnelepingutes sätestatakse suhkrupeeditarnete järgustamine ja tavapärase kestus.

V PUNKT

1. *Tarnelepingutes sätestatakse suhkrupeedi kogumispunktid ning tarnimise ja veoga seotud tingimused.*
2. *Tarnelepingutes sätestatakse, et vastustus laadimiskulude ja kogumispunktidest äraviimise veokulude eest on selgelt sätestatud. Kui tarnelepinguga kehtestatakse suhkruettevõtjatele kohustus aidata kaasa laadimis- ja veokulude katmisele, sätestatakse selgelt vastav protsendimäär või summa.*
3. *Tarnelepingutes sätestatakse, et iga osaleja kulud on selgelt kindlaks määratud.*

VI PUNKT

1. *Tarnelepingutes sätestatakse suhkrupeedi vastuvõtupunktid.*
2. *Kui suhkrupeedimüüjad ja suhkruettevõtjad on eelmiseks turustusaastaks tarnelepingu juba sõlminud, jäävad kasutusele vastuvõtupunktid, milles müüja ja ettevõtja on kõnealusel turustusaastal toimuvate tarnete suhtes kokku leppinud.*

Majandusharusisesed kokkulepped võivad käesolevast sätest kõrvale kalduda.

VII PUNKT

1. *Tarnelepingutes sätestatakse suhkruisisalduse määramine polarimeetri näidu abil või, selleks et võtta arvesse tehnoloogia arengut, mõne muu osalejate vahel kokku lepitud meetodi abil. Vastuvõtmisel võetakse suhkrupeedist proov.*
2. *Majandusharusisestest kokkulepetes võidakse sätestada, et proovid võetakse muul etapil. Sellisel juhul sätestatakse tarnelepingus parandus suhkruisisalduse languse kompenseerimiseks suhkrupeedi vastuvõtu ja proovivõtmise vahel.*

VIII PUNKT

Tarnelepingutes sätestatakse, et brutomass, pakendikaal ja suhkruisisaldus määratakse kindlaks vastavalt järgnevatele kokkulepitud toimingutele:

- a) *suhkruettevõtja ja suhkrupeeditootjate kutseorganisatsiooni poolt ühiselt, kui nii on*

sätetatud majandusharusiseses kokkuleppes;

- b) suhkruettevõtja poolt suhkrupeedikasvatavate kutseorganisatsiooni järelevalve all;*
- c) suhkruettevõtja poolt asjaomase liikmesriigi poolt tunnustatud eksperdi järelevalve all tingimusel, et suhkrupeedimüüja katab selle kulud.*

IX PUNKT

1. Tarnelepingu kohaselt peab suhkruettevõtja täitma kogu tarnitava suhkrupeedikoguse suhtes üht või mitut järgmistest kohustustest:

- a) tagastama suhkrupeedimüüjale tarnitud suhkrupeedikogusele vastavad värsked pressimisjääd tasuta otse tehastest;*
- b) tagastama suhkrupeedimüüjale tasuta osa jääke pressitult, kuivatatult või kuivatatud melassina otse tehastest;*
- c) tagastama suhkrupeedimüüjale otse tehastest pressitud või kuivatatud pressimisjääd; sellisel juhul võib suhkruettevõtja nõuda suhkrupeedimüüjalt pressimise või kuivatamise kulude hüvitamist;*
- d) maksma suhkrupeedimüüjale hüvitist, arvestades kõnealuste pressimisjäädide müügivõimalusi.*

Kui osa kogu tarnitavast suhkrupeedikogusest käideldakse teisiti, kehtestatakse tarnelepinguga rohkem kui üks esimese alapunktiga ette nähtud kohustusest.

2. Majandusharusiseses kokkulepetes võidakse sätestada, et suhkrupeedi pressimisjäädid tarnitakse muul etapil, kui on osutatud alapunkti 1 taanetes a, b ja c.

X PUNKT

Tarnelepingutes määratakse kindlaks ettemaksete ja suhkrupeedi ostuhinna tasumise tähtsajad.

XI PUNKT

Kui tarnelepingutes sätestatakse eeskirjad küsimuste kohta, mida käsitletakse käesolevas lisas, või kui need lepingud sisaldavad muid küsimusi reguleerivaid sätteid, ei tohi nende sätted ja nende toime sattuda vastuollu käesoleva lisaga.

XII PUNKT

1. Käesoleva määruse II lisa osa Ia A jao punktis 4 nimetatud majandusharusiseses lepingutes peavad sisalduma sätted vahekohtumenetluse kohta.

2a. Majandusharusiseses kokkulepetes võib sätestada standardvormid tarnelepingute jaoks, mis on vastavuses käesoleva määruse ja liidu eeskirjadega.

2. Kui majandusharusiseses kokkulepetes liidu, piirkondlikul või kohalikul tasandil sätestatakse eeskirjad, mis käsitlevad käesolevas määruses käsitletud küsimusi või sisaldavad muid küsimusi käsitlevaid sätteid, ei või nende eeskirjade sätted ja toime sattuda vastuollu käesoleva lisaga.

3. Alapunktis 2 osutatud lepingutes sätestatakse eelkõige:

- c) punkti III alapunktis 2 osutatud ümberarvestamiskaala;*
- d) eeskirjad, mis käsitlevad toodetavate suhkrupeedisortide seemnete valikut ja tarnimist;*

- e) *tarnitava suhkrueedi minimaalne suhkrusisaldus;*
- f) *suhkruettevõtja ja suhkrueedimüüjate esindajate vahelise konsultatsiooni tingimused, enne kui on kindlaks määratud suhkrueedi tarnete alguskuupäev;*
- g) *lisatasude maksmine suhkrueedimüüjatele ennetähtaegse või hilinenud tarne eest;*
- h) *IX punktis osutatud pressimisjääkidega seotud tingimuste ja kulude üksikasjad;*
- i) *pressimisjääkide kõrvaldamine suhkrueedimüüja poolt;*
- j) *eeskirjad hindade kohandamise kohta juhul, kui on mitmeaastased kokkulepped on sõlmitud;*
- k) *eeskirjad proovide võtmise ja meetodite kohta, et määrata kindlaks brutomass, pakendikaal ja suhkrusisaldus.*

IV LISA

ARTIKLI 41 LÕIKES 1 OSUTATUD TOETUSPROGRAMMIDE EELARVE

1 000 EUR eelarveaasta kohta

	<i>2014</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2017 ja edaspidi</i>
Bulgaaria	26 762	26 762	26 762	26 762
Tšehhi Vabariik	5 155	5 155	5 155	5 155
Saksamaa	38 895	38 895	38 895	38 895
Kreeka	23 963	23 963	23 963	23 963
Hispaania	353 081	210 332	210 332	210 332
Prantsusmaa	280 545	280 545	280 545	280 545
Horvaatia	11 885	11 885	11 885	10 832
Itaalia	336 997	336 997	336 997	336 997
Küpros	4 646	4 646	4 646	4 646
Leedu	45	45	45	45
Luksemburg	588	-	-	-
Ungari	29 103	29 103	29 103	29 103
Malta	402	-	-	-
Austria	13 688	13 688	13 688	13 688
Portugal	65 208	65 208	65 208	65 208
Rumeenia	47 700	47 700	47 700	47 700
Sloveenia	5 045	5 045	5 045	5 045
Slovakkia	5 085	5 085	5 085	5 085
Ühendkuningriik	120	-	-	-

VI LISA

ARTIKLIS 60 OSUTATUD TOODETE MÕISTED, NIMETUSED JA MÜÜGINIMETUSED

Käesolevas lisas **tähendab** müüginimetus nimetust, mille all toitu müüakse direktiivi 2000/13/EÜ artikli 5 lõike 1 tähenduses.

I osa. Alla 12 kuu vanuste veiste liha

I. Mõiste

Käesoleva lisa käesoleva osa kohaldamisel tähendab mõiste „liha” alla 12 kuu vanuste veiste rümpasid, kondiga ja kondita liha ning viilutatud või viilutamata rupsi, mis on ette nähtud inimtoiduks ning mida pakutakse värskelt, külmutatult või sügavkülmutatult ning mis on pakitud või pakkimata.

Ia. *Alla 12 kuu vanuste veiste kategooriatesse liigitamine tapamajas*

Tapmise ajal liigitavad ettevõtjad pädeva asutuse järelevalve all kõik alla 12 kuu vanused veised ühte järgmistest kategooriatest:

(A) V-kategooria: Alla 8 kuu vanuste veiste liha

Kategooriat tähistav täht: V;

(B) Z-kategooria: Üle 8 kuu, kuid alla 12 kuu vanused veised

Kategooriat tähistav täht: Z.

Kõnealune liigitamine toimub veisega kaasas olevas passis sisalduva teabe põhjal või selle puudumisel Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1760/2000¹ artiklis 5 sätestatud elektroonilises andmebaasis sisalduvate andmete põhjal.

II. Müüginimetused

1. Alla 12 kuu vanuste veiste liha turustatakse liikmesriikides üksnes järgmiste iga liikmesriigi jaoks ettenähtud müüginimetuste all:

(A) veised, kelle vanus on alla 8 kuu (kategooriat tähistav täht: V):

Turustav riik	Kasutatav müüginimetus
Belgia	veau, viande de veau/kalfsvlees/Kalbfleisch
Bulgaaria	месо от малки телета
Tšehhi Vabariik	Telecí
Taani	Lyst kalvekød
Saksamaa	Kalbfleisch
Eesti	Vasikaliha

¹ ***Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuli 2000. aasta määrus (EÜ) nr 1760/2000 veiste identifitseerimise ja registreerimise süsteemi loomise, veiseliha ja veiselihatoodete märgistamise kohta (EÜT L 204, 11.8.2000, lk 1)***

Turustav riik	Kasutatav müüginimetused
Kreeka	μοσχάρι γάλακτος
Hispaania	Ternera blanca, carne de ternera blanca
Prantsusmaa	veau, viande de veau
Horvaatia	teletina
Iirimaa	Veal
Itaalia	vitello, carne di vitello
Küpros	μοσχάρι γάλακτος
Läti	Teļa gaļa
Leedu	Veršiena
Luksemburg	veau, viande de veau/Kalbfleisch
Ungari	Borjúhús
Malta	Vitella

Turustav riik	Kasutatav müüginimetused
Madalmaad	Kalfsvlees
Austria	Kalbfleisch
Poola	Cielęcina
Portugal	Vitela
Rumeenia	carne de vițel
Sloveenia	Teletina
Slovakkia	Teľacie mäso
Soome	vaalea vasikanliha/ljust kalvkött
Rootsi	ljust kalvkött
Ühendkuningriik	Veal

(B) veised, kelle vanus on üle 8, kuid alla 12 kuu (kategooriat tähistav täht: Z):

Turustav riik	Kasutatav müüginimetused
Belgia	jeune bovin, viande de jeune bovin/jongrundvlees/Jungrindfleisch
Bulgaaria	Телешко месо
Tšehhi Vabariik	hovězí maso z mladého skotu
Taani	Kalvekød
Saksamaa	Jungrindfleisch
Eesti	noorloomaliha
Kreeka	vealό μοσχάρι
Hispaania	Ternera, carne de ternera
Prantsusmaa	jeune bovin, viande de jeune bovin
Horvaatia	mlada junetina
Iirimaa	rosé veal
Itaalia	vitellone, carne di vitellone
Küpros	vealό μοσχάρι
Läti	jaunlopa gaļa
Leedu	Jautiena
Luksemburg	jeune bovin, viande de jeune bovin/Jungrindfleisch

Ungari	Növendék marha húsa
Malta	Vitellun
Madalmaad	rosé kalfsvlees
Austria	Jungrindfleisch
Poola	młoda wołowina
Portugal	Vitelão
Rumeenia	carne de tineret bovin
Sloveenia	meso težjih telet
Slovakkia	mäso z mladého dobytku
Soome	vasikanliha/kalvkött
Rootsi	Kalvkött
Ühendkuningriik	Beef

2. Punktis 1 osutatud müüginimetusi võib täiendada vastava lihatüki või rupsi nime või nimetusega.
3. Punkti 1 alapunkti A tabelis esitatud V-kategooria müüginimetusi ning nendest müüginimetustest tuletatud mis tahes uut nime võib kasutada üksnes siis, kui on täidetud käesolevas lisas sätestatud tingimused.
Eelkõige ei tohi sõnu „veau”, „telecí”, „Kalb”, „μσχάρτι”, „ternera”, „kalv”, „veal”, „vitello”, „vitella”, „kalf”, „vitela” ja „teletina” kasutada üle 12 kuu vanuste veiste liha müüginimetuses ega etiketil.
4. Punktis 1 esitatud nõudeid ei kohaldata veiste liha suhtes, mille kohta on enne 29. juunit 2007 registreeritud kaitstud päritolunimetus või kaitstud geograafiline tähis vastavalt määrusele (EÜ) nr 510/2006.

III. Kohustuslik tähis etiketil

1. ***Ilma et see piiraks Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. märtsi 2000. aasta direktiivi 2000/13/EÜ (toidu märgistamist, esitlemist ja reklaami käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta) ning määruse (EÜ) nr 1760/2000 artiklite 13, 14 ja 15 kohaldamist, varustavad ettevõtjad alla kaheteist kuu vanuste veiste liha igas tootmis- ja turustusetapis järgmise teabega:***

- a) ***müüginimetus vastavalt lisa käesoleva osa II punktile;***
- b) ***loomade tapavanus, mis on vastavalt olukorrale esitatud kas kujul:***
 - ***„tapavanus: alla 8 kuu”;***
 - ***„tapavanus: üle 8 kuu, kuid alla 12 kuu”.***

Erandina punktist b võivad ettevõtjad lõpptarbijale väljastamisele eelnevates etappides asendada tapavanuse tähise kategooria tähistega, vastavalt: „V kategooria” või „Z kategooria”.

2. ***Alla 12 kuu vanuste veiste liha puhul, mis esitatakse lõpptarbijale müügiks jaemüügikohtades eelnevalt pakendamata kujul, kehtestavad liikmesriigid lõikes 1***

osutatud teabe esitamise eeskirjad.

IV. Registreerimine

Ettevõtjad registreerivad igas tootmis- ja turustusetapis järgmise teabe:

- a) loomade identifitseerimisnumber ja sünniaeg (üksnes tapamaja tasandil);*
- b) viitenumber, mis võimaldab tõendada seost ühelt poolt liha päritolu ja teiselt poolt liha etiketil esitatud müüginimetuse, tapavanuse ja kategooriat tähistava tähe vahel;*
- c) loomade ja liha ettevõttesse saabumise ja sealt väljumise kuupäev.*

V. Ametlikud kontrollid

- 1. Liikmesriigid nimetavad enne pädeva asutuse või pädevad asutused, kes vastutavad käesoleva lisa kohaldamise kontrollimiseks läbi viidava ametliku kontrolli eest ja teavitavad sellest komisjoni.*
- 2. Ametlikke kontrole viib läbi pädev asutus või viivad läbi pädevad asutused kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määruses (EÜ) nr 882/2004 (ametlike kontrollide kohta, mida tehakse sööda- ja toidualaste õigusnormide ning loomatervishoidu ja loomade heaolu käsitlevate eeskirjade täitmise kontrollimise tagamiseks)¹ sätestatud üldpõhimõtetega.*
- 3. Komisjoni eksperdid viivad vajaduse korral koos asjaomaste pädevate asutuste ja liikmesriikide ekspertidega läbi kohapealseid kontrole, et veenduda käesoleva lisa sätete rakendamises.*
- 4. Liikmesriik, kelle territooriumil kontrollid toimuvad, osutab komisjonile tema ülesannete täitmiseks vajalikku abi.*
- 5. Kolmandates riikidest imporditud liha puhul tagab käesoleva lisa nõuete täitmise kolmanda riigi poolt määratud pädev asutus või, kui see on asjakohane, väline sõltumatu organ. Sõltumatu organ peab täielikult tagama Euroopa standardis EN 45011 või ISO/IEC juhendis 65 sätestatud tingimuste järgimise.*

II osa. Viinamarjasaaduste kategooriad

(1) Vein

Vein on ainult värskete purustatud või purustamata viinamarjade või viinamarjavirde täielikul või osalisel käärimisel saadud saadus.

Veini:

- a) tegelik alkoholisisaldus on pärast VII lisa I osa punktis B nimetatud menetluse läbimist või ilma selleta vähemalt 8,5 mahuprotsenti, kui vein on saadud ainult käesoleva lisa liites osutatud viinamarjakasvatusevõõndites A ja B korjatud viinamarjadest, ja vähemalt 9 mahuprotsenti teistest viinamarjakasvatusevõõnditest korjatud viinamarjade puhul;

¹ *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 882/2004 ametlike kontrollide kohta, mida tehakse sööda- ja toidualaste õigusnormide ning loomatervishoidu ja loomade heaolu käsitlevate eeskirjade täitmise kontrollimise tagamiseks (ELT L 165, 30.4.2004, lk 1).*

- b) tegelik alkoholisisaldus on vähemalt 4,5 mahuprotsenti. Seda erandina muidu kehtivast minimaalsest alkoholisisaldusest, kui veinil on kaitstud päritolunimetus või kaitstud geograafiline tähis, olgu see valmistatud VII lisa I osa punktis B täpsustatud menetlusel või mitte;
- c) üldalkoholisisaldus ei ületa 15 mahuprotsenti. Erandina:
- võib teatavatelt liidu viinamarjakasvatuspriirkonda kuuluvatelt viinamarjakasvatusaladelt (määrab komisjon delegeeritud õigusaktidega vastavalt artikli 59 lõikele 1) pärinevate ja rikastamiseta toodetud veinide üldalkoholisisalduse ülempiir ulatuda 20 mahuprotsendini;
 - võib teatavate kaitstud päritolunimetusega ja rikastamiseta toodetud veinide üldalkoholisisalduse ülempiir olla suurem kui 15 mahuprotsenti;
- d) üldhappesisaldus vastavalt eranditele, mille komisjon võib vastu võtta delegeeritud õigusaktidega vastavalt artikli 59 lõikele 1, on viinhappes väljendatuna vähemalt 3,5 grammi liitri kohta või 46,6 milliekvivalenti liitri kohta.

„Retsina” on lauavein, mis on valmistatud üksnes Kreeka territooriumil süüria männi vaiguga töödeldud viinamarjavirdest. Süüria männi vaigu kasutamine on lubatud ainult „Retsina” veini saamiseks Kreekas kohaldatavate sätete kohaselt.

Erandina punktist b kuuluvad „Tokaji eszencia” ja „Tokajská esencia” veinide hulka.

Olenemata artikli 60 lõikest 2 võivad liikmesriigid siiski lubada kasutada mõistet „vein”:

- a) liitnimetusena koos puuvilja nimega selliste toodete turustamiseks, mis on saadud muude puuviljade kui viinamarjade kääritamisel; või
- b) kui see on liitnimetuse osa.

Tuleb vältida nimetatud toodete segiajamist käesolevas lisas esitatud veinikategooriatele vastavate toodetega.

(2) Kääriv toorvein

Kääriv toorvein on saadus, mille alkoholkäärimine ei ole veel lõppenud ja mis ei ole veel settest eraldatud.

(3) Liköörvein

Liköörvein on saadus:

- a) mille tegelik alkoholisisaldus on vähemalt 15 mahuprotsenti, aga mitte üle 22 mahuprotsendi;
- b) mille üldalkoholisisaldus on vähemalt 17,5 mahuprotsenti, välja arvatud teatavad päritolunimetuse või geograafilise tähisega liköörveinid, mis on komisjoni poolt koostatavas loetelus, mis esitatakse delegeeritud õigusaktidega vastavalt artikli 59 lõikele 1;
- c) mis on saadud:
- osaliselt kääritatud viinamarjavirdest,
 - veinist,
 - eespool nimetatud saaduste segust või

- viinamarjavirdest või viinamarjavirde ja veini segust, kui tegemist on komisjoni poolt delegeeritud õigusaktidega vastavalt artikli 59 lõikele 1 kindlaks määratud teatavate kaitstud päritolunimetuse või geograafilise tähisega liköörveinidega;
- d) mille esialgne naturaalne alkoholisisaldus on vähemalt 12 mahuprotsenti, välja arvatud teatavad kaitstud päritolunimetuse või kaitstud geograafilise tähisega liköörveinid, mis on komisjoni poolt koostatavas loetelus, mis esitatakse delegeeritud õigusaktidega vastavalt artikli 59 lõikele 1;
- e) millele on lisatud:
- i) üksikult või seguna:
 - veinist saadud neutraalset alkoholi, sealhulgas kuivatatud viinamarjade destilleerimisel saadud alkoholi, mille tegelik alkoholisisaldus on vähemalt 96 mahuprotsenti;
 - veini või kuivatatud viinamarjade destillaati, mille tegelik alkoholisisaldus ei ole alla 52 ega üle 86 mahuprotsendi;
 - ii) vajaduse korral ühte või mitut järgmist saadust:
 - kontsentreeritud viinamarjavirret,
 - ühe punkti e alapunktis i osutatud saaduse ja punkti c esimeses ja neljandas taandes osutatud viinamarjavirde segu;
- f) millele erandina punktist e on lisatud (kui tegu on teatavate kaitstud päritolunimetuse või kaitstud geograafilise tähisega liköörveinidega, mis on komisjoni koostatavas loetelus, mis esitatakse delegeeritud õigusaktidega vastavalt artikli 59 lõikele 1):
- i) punkti e alapunktis i loetletud saadusi üksikult või seguna või
 - ii) üht või mitut järgmistest saadustest:
 - veinialkoholi või kuivatatud viinamarjadest saadud alkoholi, mille tegelik alkoholisisaldus ei ole alla 95 ega üle 96 mahuprotsendi;
 - veinist või pressitud viinamarjajääkidest destilleeritud kangeid alkohoolseid jooke, mille tegelik alkoholisisaldus ei ole alla 52 ega üle 86 mahuprotsendi;
 - kuivatatud viinamarjadest destilleeritud kangeid alkohoolseid jooke, mille tegelik alkoholisisaldus ei ole alla 52 mahuprotsendi ega üle 94,5 mahuprotsendi; ning
 - iii) vajaduse korral ühte või mitut järgmist saadust:
 - kuivatatud viinamarjadest saadud osaliselt kääritatud viinamarjavirret;
 - otsesel kuumutamisel saadud kontsentreeritud viinamarjavirret, mis vastab, välja arvatud nimetatud menetluse puhul, kontsentreeritud viinamarjavirde määratlusele;
 - kontsentreeritud viinamarjavirret,
 - ühe punkti f alapunktis ii osutatud saaduse ja punkti c esimeses ja neljandas taandes osutatud viinamarjavirde segu.

(4) Vahuvein

Vahuvein on saadus:

- a) mis on saadud järgmiste saaduste esimesel või teisel alkoholkäärimisel:
 - värsked viinamarjad,
 - viinamarjavirre või
 - vein;
- b) mille mahuti avamisel vabaneb ainult käärimisel tekkinud süsinikdioksiid;
- c) mille ülerõhk suletud mahutis temperatuuril 20 °C on sisalduva süsinikdioksiidi tõttu vähemalt 3 baari; ning
- d) mille valmistamiseks mõeldud kuveede üldalkoholisisaldus on vähemalt 8,5 mahuprotsenti.

(5) Kvaliteetvahuvein

Kvaliteetvahuvein on saadus:

- a) mis on saadud järgmiste saaduste esimesel või teisel alkoholkäärimisel:
 - värsked viinamarjad,
 - viinamarjavirre või
 - vein;
- b) mille mahuti avamisel vabaneb ainult käärimisel tekkinud süsinikdioksiid;
- c) mille ülerõhk suletud mahutis temperatuuril 20 °C on sisalduva süsinikdioksiidi tõttu vähemalt 3,5 baari; ning
- d) mille valmistamiseks mõeldud kuveede üldalkoholisisaldus on vähemalt 9 mahuprotsenti.

(6) Aromaatne kvaliteetvahuvein

Aromaatne kvaliteetvahuvein on kvaliteetvahuvein:

- a) mis on saadud üksnes nii, et kuvee komponentidena kasutatakse viinamarjavirret või käärivat viinamarjavirret, mis on pärit sellistest viinamarjasortidest, mis on komisjoni koostatavas loetelus, mis esitatakse delegeeritud õigusaktidega vastavalt artikli 59 lõikele 1.

Aromaatsed kvaliteetvahuveinid, mida traditsiooniliselt toodetakse, kasutades kuvee komponendiks olevaid veine, määrab kindlaks komisjon kooskõlas artikli 59 lõike 1 kohaste delegeeritud õigusaktidega;

- b) mille ülerõhk suletud mahutis temperatuuril 20 °C on sisalduva süsinikdioksiidi tõttu vähemalt 3 baari;
- c) mille tegelik alkoholisisaldus on vähemalt 6 mahuprotsenti; ning
- d) mille üldalkoholisisaldus on vähemalt 10 mahuprotsenti.

(7) Gaseeritud vahuvein

Gaseeritud vahuvein on saadus:

- a) mis on saadud ilma kaitstud päritolunimetuse või kaitstud geograafilise tähiseta veinist;
- b) mille mahuti avamisel vabaneb süsinikdioksiid, mis on tervikuna või osaliselt saadud selle gaasi lisamisel; ning
- c) mille ülerõhk suletud mahutis temperatuuril 20°C on sisalduva süsinikdioksiidi tõttu vähemalt 3 baari.

(8) Poolvahuvein

Poolvahuvein on saadus:

- a) mis on saadud veinist, **käärivast toorveinist, viinamarjavirdest või käärivast viinamarjavirdest, kui kõnealuste toodete üldalkoholisisaldus on vähemalt 9 mahuprotsenti;**
- b) mille tegelik alkoholisisaldus on vähemalt 7 mahuprotsenti;
- c) mille ülerõhk suletud mahutis temperatuuril 20 C on sisalduva sisetekkelise süsinikdioksiidi tõttu vähemalt 1 baar, kuid mitte üle 2,5 baari; ning
- d) mis pannakse 60-liitristesse või väiksematesse mahutitesse.

(9) Gaseeritud poolvahuvein

Gaseeritud poolvahuvein on saadus:

- a) mis on saadud veinist, **käärivast toorveinist, viinamarjavirdest või käärivast viinamarjavirdest;**
- b) mille tegelik alkoholisisaldus on vähemalt 7 mahuprotsenti ja üldalkoholisisaldus vähemalt 9 mahuprotsenti;
- c) mille ülerõhk suletud mahutis temperatuuril 20°C on täielikult või osaliselt lisatud süsinikdioksiidi tõttu vähemalt 1 baar, kuid mitte üle 2,5 baari; ning
- d) mis pannakse 60-liitristesse või väiksematesse mahutitesse.

(10) Viinamarjavirre

Viinamarjavirre on värsketest viinamarjadest loomulikult või füüsilisel töötlemisel saadud vedel saadus. Viinamarjavirde lubatud tegelik alkoholisisaldus ei ületa 1 mahuprotsenti.

(11) Osaliselt kääritatud viinamarjavirre

Kääriv viinamarjavirre on viinamarjavirde kääritamise saadus, mille tegelik alkoholisisaldus on üle 1 mahuprotsendi, aga alla kolme viiendiku selle üldalkoholisisaldusest.

(12) Kuivatatud viinamarjadest saadud osaliselt kääritatud viinamarjavirre

Kuivatatud viinamarjadest saadud kääriv viinamarjavirre on kuivatatud viinamarjadest saadud viinamarjavirde osalise kääritamise saadus, mille üldsuhkrusisaldus on enne käärimist vähemalt 272 grammi liitri kohta ning mille naturaalne ja tegelik alkoholisisaldus ei tohi olla alla 8 mahuprotsendi. Samas ei loeta kuivatatud viinamarjadest saadud käärivaks viinamarjavirdeks teatavaid veine, mille komisjon määrab kindlaks delegeeritud õigusaktidega vastavalt artikli 59 lõikele 1 ja mis vastavad eespool nimetatud nõuetele.

(13) Kontsentreeritud viinamarjavirre

Kontsentreeritud viinamarjavirre on karamellimata viinamarjavirre, mis on saadud viinamarjavirde osalise veetustamise teel, mis toimub mis tahes lubatud meetodil, välja arvatud otsese kuumuse abil, ja nii, et edaspidi artikli 62 lõike 3 kolmanda lõiguga ja artikli 68 punktiga d ette nähtud meetodil kasutatava refraktomeetri näit temperatuuril 20 °C ei ole alla 50,9 %.

Kontsentreeritud viinamarjavirde lubatud tegelik alkoholisisaldus ei tohi ületada 1 %.

(14) Puhastatud kontsentreeritud viinamarjavirre

Puhastatud kontsentreeritud viinamarjavirre *on*:

a) vedel karamellimata saadus:

- i) mis on saadud viinamarjavirde osalise veetustamise teel, mis toimub mis tahes lubatud meetodil, välja arvatud otsese kuumuse abil, ja nii, et edaspidi artikli 62 lõikega 3 ja artikli 68 punktiga d ette nähtud meetodil kasutatava refraktomeetri näit temperatuuril 20 °C ei ole alla 61,7 %;
- ii) mis on läbinud lubatud töötuse hapetustamiseks ja koostisosade (v.a suhkrul) kõrvaldamiseks;
- iii) millel on järgmised omadused:
 - pH-väärtus ei ole 25 Brix juures üle 5;
 - optiline tihedus 425 nm juures 1 cm paksusel ei ületa 25 Brix juures kontsentreeritud viinamarjavirrete puhul 0,100;
 - sahharoosisisaldus ei ole kindlaksmääratava analüüsimeetodiga tähendatav;
 - Folin-Ciocalteu indeks ei ületa 25 Brix juures 6,00;
 - tiitritav happesus ei ületa 15 *milliekvivalenti* üldsuhkrusisalduse kilogrammi kohta;
 - vääveldioksiidisisaldus ei ületa 25 milligrammi üldsuhkrusisalduse kilogrammi kohta;
 - kationide kogusisaldus ei ületa 8 milliekvivalenti üldsuhkrusisalduse kilogrammi kohta;
 - elektrijuhtivus ei ületa 25 °Brix ja 20 °C juures 120 µS/cm;
 - *hüdrosümetüülfurfuraali sisaldus ei ületa 25 milligrammi üldsuhkrusisalduse kilogrammi kohta;*
 - *mesoinosooli olemasolu.*

b) tahke karamellimata saadus:

- i) *mis on saadud puhastatud kontsentreeritud viinamarjavirde kristalliseerumisel ja millele ei ole lisatud lahustit;*
- ii) *mis on läbinud lubatud töötuse hapetustamiseks ja koostisosade (v.a suhkrul) kõrvaldamiseks;*
- iii) *millel on pärast lahuseks lahendamist 25 Brix juures järgmised omadused:*
 - *pH-väärtus ei ole üle 7,5;*

- *optiline tihedus 425 nm juures 1 cm paksusel ei ületa 0,100;*
- *sahharoosisisaldus ei ole kindlaksmääratava analüüsimeetodiga tüheldatav;*
- *Folin-Ciocalteu indeks ei ületa 6,00;*
- *tüüritav happesus ei ületa 15 milliekvivalenti üldsuhkrusisalduse kilogrammi kohta;*
- *vääveldioksiidisisaldus ei ületa 10 milligrammi üldsuhkrusisalduse kilogrammi kohta;*
- *kationide kogusisaldus ei ületa 8 milliekvivalenti üldsuhkrusisalduse kilogrammi kohta;*
- *elektrijuhtivus ei ületa 20 °C juures 120 µS/cm;*
- *hüdrosümetüülfurfuraali sisaldus ei ületa 25 milligrammi üldsuhkrusisalduse kilogrammi kohta;*
- *mesoinosooli olemasolu.*

Puhastatud kontsentreeritud viinamarjavirde lubatud tegelik alkoholisisaldus ei tohi ületada 1 mahuprotsenti.

(15) Kuivatatud viinamarjadest valmistatud vein

Kuivatatud viinamarjadest valmistatud vein on saadus:

- a) mis on toodetud rikastamiseta, osaliseks veetustamiseks päikese kätte või varju jäetud viinamarjadest;
- b) mille üldalkoholisisaldus on vähemalt 16 mahuprotsenti ja tegelik alkoholisisaldus vähemalt 9 mahuprotsenti ning
- c) mille naturaalne alkoholisisaldus on vähemalt 16 mahuprotsenti (või mille suhkrusisaldus on vähemalt 272 grammi liitri kohta).

(16) Üleküpsenud viinamarjadest valmistatud vein

Üleküpsenud viinamarjadest valmistatud vein on saadus:

- a) mis on toodetud rikastamiseta;
- b) mille naturaalne alkoholisisaldus on suurem kui 15 mahuprotsenti ning
- c) mille üldalkoholisisaldus on vähemalt 15 mahuprotsenti ja tegelik alkoholisisaldus vähemalt 12 mahuprotsenti.

Liikmesriigid võivad kehtestada selle toote laagerdumistähtaaja.

(17) Veiniäädikas

Veiniäädikas on äädikas:

- a) mis on saadud eranditult veini äädikhappelist käärimisest; ning
- b) mille üldhappesus äädikhappes väljendatuna on vähemalt 60 grammi liitri kohta.

III osa. Piim ja piimatooted

1. Mõiste „piim” tähendab ainult ühe või mitme lüpsmise tulemusena udarast eritunud

sekreeti, millele ei ole midagi lisatud ega millest ei ole midagi eraldatud.

Mõistet „piim” võib siiski kasutada:

- a) piima kohta, mida on töödeldud selle koostist muutmata, või piima kohta, mille rasvasisaldus on standarditud käesoleva lisa IV osa alusel;
- b) koos sõnaga, mis nimetab, või sõnadega, mis nimetavad sellise piima tüüpi, kvaliteediklassi, päritolu ja/või kavatsetavat kasutust või kirjeldavad selle füüsilist töötlemist või koostise muutmist juhul, kui muutmine piirdub piima loomulike koostisainete lisamise ja/või eemaldamisega.

2. Käesolevas osas tähendavad „piimatooted” tooteid, mis on saadud ainult piimast, arvestades, et nende valmistamiseks vajalikke aineid võib lisada juhul, kui neid aineid ei kasutata mõne piima koostisaine täielikuks või osaliseks asendamiseks.

Ainult piimatoodetele reserveeritakse:

- a) järgmised kõigil turustusetappidel kasutatavad nimetused:

- i) vadak;
- ii) koor;
- iii) või;
- iv) pett;
- v) võiõli;
- vi) kaseiinid;
- vii) veevaba piimarasv;
- viii) juust;
- ix) jogurt;
- x) keefir;
- xi) kumõss;
- xii) viili/fil;
- xiii) smetana;
- xiv) fil;
- xv) *rjaženka*;
- xvi) *rūgušpiens*;

- b) nimed [direktiivi 2000/13/EÜ] artiklis 5 määratletud tähenduses, mida tegelikult piimatoodete kohta kasutatakse.

3. Mõistet „piim” ja piimatoodete kohta kasutatavaid nimetusi võib samuti tarvitada koos sõnaga, mis nimetab, või sõnadega, mis nimetavad liittooteid, mille ükski osa ei asenda või ei ole mõeldud asendada ühtki piima koostisainet ja milles piim või piimatoode on kasguselisel või toote iseloomustamisel oluline.

4. **Piima puhul**, kui tegemist ei ole lehmapiimaga, tuleb ära märkida, **milliselt loomaliigilt see on saadud**.

5. Käesoleva osa punktides 1, 2 ja 3 osutatud nimetusi ei tohi kasutada ühegi toote kohta peale kõnealusel punktis nimetatud toodete.
- Seda sätet ei kohaldata toodete nimetamisel, mille täpne iseloom on selge tavapärase kasutamise tõttu ja/või juhul, kui nimetusi kasutatakse selgesti toote iseloomuliku omaduse kirjeldamiseks.
6. Käesoleva osa punktides 1, 2 ja 3 nimetatud toodete puhul ei tohi kasutada ühtki märgist, äridokumenti, reklaammaterjali või nõukogu direktiivi 2006/114/EÜ¹ artiklis 2 määratletud reklaamimise viisi ega ühtki esitusviisi, mis väidab, viitab või vihjab, et toode on piimatoode.
- Piima või piimatooteid sisaldava toote puhul võib nimetust „piim” või käesoleva osa punkti 2 teises lõigus osutatud nimetusi kasutada ainult põhiliste toorainete kirjeldamiseks ja koostisainete loetlemiseks vastavalt direktiivile 2000/13/EÜ.

IV osa. CN-koodi 0401 alla kuuluv inimtoiduks ette nähtud piim

I. Mõisted

Käesoleva osa kohaldamisel kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) „piim” – ühe või mitme lehma lüpsmise saadus;
- b) „joogipiim” – III punktis nimetatud tooted, mis on mõeldud ilma edasise töötlemiseta tarbijale tarnimiseks;
- c) „rasvasisaldus” – piimarasva massiosade arv saja massiosa piima kohta;
- d) „valgusisaldus” – valgu massiosade arv saja massiosa piima kohta (arvutatakse, korrutades piima üldläämmastiku massiprotsendi teguriga 6,38).

II. Tarne või müük lõpptarbijale

- (1) Ilma edasise töötlemiseta võib tarnida või müüa lõpptarbijale kas otse või restoranide, haiglate, sööklate või muude toitlustusettevõtete kaudu ainult niisugust piima, mis vastab joogipiimale sätestatud nõuetele.
- (2) Toodete müüginimetused on esitatud käesoleva osa III punktis. Neid nimetusi tuleb kasutada ainult selles punktis nimetatud toodete kohta, ilma et see piiraks nende kasutamist liitnimetustes.
- (3) Liikmesriigid võtavad meetmeid, et tutvustada tarbijatele asjakohaste toodete iseloomu ja koostist, kui sellise teabe puudumine võiks põhjustada segadust.

III. Joogipiim

1. Joogipiimaks loetakse järgmisi tooteid:

- a) toorpiim: piim, mida pole kuumutatud üle 40°C ega töödeldud mingil samaväärsel mõjuga viisil;
- b) täispiim: kuumtöödeldud piim, mis rasvasisalduse osas vastab ühele järgmistest nõuetest:
 - i) standardne täispiim: piim, mille rasvasisaldus on vähemalt 3,5 % (m/m).

¹ *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta direktiiv 2006/114/EÜ eksitava ja võrdleva reklaami kohta (ELT L 376, 27.12.2006, lk 21).*

Liikmesriigid võivad ette näha täiendava täispiima liigi, mille rasvasisaldus on 4,00 % (m/m) või rohkem;

- ii) mittestandardne täispiim: piim, mille rasvasisaldust pole pärast lüpsmist muudetud piimarasvade lisamise või eemaldamisega ega segatud seda piimaga, mille loomulikku rasvasisaldust on muudetud. Rasvasisaldus ei tohi siiski olla alla 3,50 % (m/m);
- c) madala rasvasisaldusega piim: kuumtöödeldud piim, mille vähendatud rasvasisaldus on vähemalt 1,50 % (m/m) ja kõige rohkem 1,80 % (m/m);
- d) rasvatu piim: kuumtöödeldud piim, mille vähendatud rasvasisaldus on kõige rohkem 0,50 % (m/m).

Kuumtöödeldud piima, mille rasvasisaldus ei vasta esimese lõigu punktides b, c ja d sätestatud nõuetele, käsitatakse joogipiimana tingimusel, et rasvasisaldus on pakendil ühe kümnendkoha täpsusega selgelt ära märgitud ja kergesti loetav kujul „rasvasisaldus ... %”. Sellist piima ei nimetata täispiimaks, madala rasvasisaldusega piimaks ega rasvatuks piimaks.

2. Ilma et see piiraks punkti 1 alapunkti b alapunkti ii kohaldamist, on lubatud ainult järgmised muudatused:

- a) joogipiimale ette nähtud rasvasisalduse saamiseks võib muuta loomulikku rasvasisaldust, eemaldades või lisades koort või lisades täispiima, madala rasvasisaldusega piima või rasvatu piima;
- b) piima võib rikastada piimavalkude, mineraaloolade või vitamiinidega vastavalt Euroopa parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1925/2006¹;
- c) laktoosisisaldust võib vähendada laktoosi glükoosiks ja galaktoosiks muutmise teel.

Alapunktides b ja c nimetatud piima koostise muutmised on lubatud ainult juhul, kui toote pakendil on vastav kustumiskindel märg, mis on hästi nähtav ja loetav. Selline märg ei asenda nõukogu direktiiviga 90/496/EMÜ² ette nähtud toitumisalase teabega märgistamise kohustust. Valkudega rikastatud piima valgusisaldus peab olema 3,8 % (m/m) või rohkem.

Liikmesriigid võivad alapunktides b ja c nimetatud piima koostise muutmist siiski piirata või selle keelata.

3. Joogipiim:

- a) külmumistemperatuur peab olema ligilähedane päritolupiirkonna toorpiima keskmisele külmumistemperatuurile;
- b) 3,5 massiprotsenti rasva sisaldava 1 liitri piima mass temperatuuril 20 °C peab olema vähemalt 1028 grammi, teistsuguse rasvasisaldusega piima liitri mass peab olema ekvivalentne;

¹ *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. detsembri 2006 määrus (EÜ) nr 1925/2006 vitamiinide, mineraaltoitainete ja teatud muude ainete toidule lisamise kohta* (ELT L 404, 30.12.2006, lk 26).

² *Nõukogu 24. septembri 1990. aasta direktiiv 90/496/EMÜ toidu toitumisalase teabega märgistuse kohta* (EÜT L 276, 6.10.1990, lk 40).

- c) 3,5 massiprotsenti rasva sisaldavas piimas peab olema vähemalt 2,9 massiprotsenti valku, teistsuguse rasvasisaldusega piima korral peab valgu sisaldus olema ekvivalentne.

V osa. Linnulihasektori tooted

I. Käesoleva lisa käesolevat osa kohaldatakse seoses teatavate kodulinnuliha ning kodulinnuliha või rupsi valmististe ja toodete turustamisega liidus äri või kaubanduse teel järgmiste liikide puhul:

- kanad liigist *Gallus domesticus*,
- pardid,
- haned,
- kalkunid,
- pärlkanad.

Kõnealuseid sätteid kohaldatakse ka CN-koodi 0210 99 39 alla kuuluva soolvees säilitatud kodulinnuliha suhtes.

II. Mõisted

- (1) „kodulinnuliha” – inimtoiduks sobiv kodulinnuliha, mis ei ole läbinud mingit töötlust peale külmütötluse;
- (2) „värske kodulinnuliha” – kodulinnuliha, mida ei ole kunagi külmutamisega jäigastatud ning mida tuleb kogu aeg hoida temperatuuril, mis ei ole madalam kui -2°C ega kõrgem kui $+4^{\circ}\text{C}$. Liikmesriigid võivad siiski kehtestada veidi erinevad temperatuurinõuded minimaalse pikkusega ajavahemikuks, mis on vajalik värske kodulinnuliha lõikamiseks ja käitlemiseks jaemüügipoodides või müügipunktide abihoonetes, kui lõikamise ja käitlemise eesmärk on üksnes tarbijale kohapeal müümine;
- (3) „külmutatud kodulinnuliha” – kodulinnuliha, mis tuleb külmutada nii kiiresti kui võimalik normaalse tapatoimingu piires ning mida ei tohi hoida kõrgemal temperatuuril kui -12°C ;
- (4) „kiirkülmutatud kodulinnuliha” – kodulinnuliha, mida hoitakse kogu aeg temperatuuril, mis ei ole kõrgem kui -18°C , mille lubatud hälbed on sätestatud nõukogu direktiivis 89/108/EMÜ¹.
- (5) „kodulinnulihast valmistis” – kodulinnuliha, sealhulgas kodulinnuliha, mis on peenestatud, millele on lisatud toidu- või maitseaineid või lisandeid või mida on töödeldud viisil, millest ei piisa lihaskiu sisemise struktuuri muutmiseks;
- (6) „värskest kodulinnulihast valmistis” – kodulinnulihast valmistis, mille valmistamisel on kasutatud värsket kodulinnuliha.

Liikmesriigid võivad siiski kehtestada veidi erinevad temperatuurinõuded, mida kohaldatakse minimaalse pikkusega ajavahemiku jooksul ja üksnes sellises ulatuses, mis on vajalik värskest kodulinnulihast valmististe tööstuslikul tootmisel lõikamise ja käitlemise hõlbustamiseks;

- (7) „kodulinnulihatooted” – määruse (EÜ) nr 853/2004 I lisa punktis 7.1 määratletud

¹ **Nõukogu 21. detsembri 1988. aasta direktiiv 89/108/EMÜ kiirkülmutatud toiduaineid käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta** (EÜT L 40, 11.2.1999, lk 34).

lihatooted, mille valmistamisel kasutatakse kodulinnuliha.

III. Kodulinnuliha ja kodulinnulihast valmistisi turustatakse järgmises olekus:

- värskelt;
- külmutatult;
- kiirkülmutatult.

Va osa. Liigilt Gallus gallus saadud kanamunad

I. Reguleerimisala

- (1) *Ilma et see piiraks artikli 59 kohaldamist seoses haudemunade ja kodulindude tibude turustamisstandarditega, kohaldatakse käesolevat osa seoses liidus toodetud, kolmandatest riikidest imporditud või väljapoole liitu ekspordiks mõeldud munade turustamisega liidus.*
- (2) *Liikmesriigid võivad kehtestada erandeid käesolevas osas sätestatud nõuetest, välja arvatud III punkti alapunktis 3 sätestatud nõudest, munade puhul, mille tootja müüb otse lõpptarbijale:*
 - a) *tootmiskohas või*
 - b) *kohalikul turul või lävemüüki kasutades asjaomase liikmesriigi tootmispiirkonnas.*

Kui tehakse selline erand, peab iga tootja saama valida, kas kohaldada seda erandit või mitte. Kui kõnealust erandit kohaldatakse, ei või kasutada kvaliteedi- ja kaaluklassidesse liigitamist.

Liikmesriik võib vastavalt oma siseriiklikule õigusele kehtestada määratlused mõistetele „kohalik turg”, „lävemüük” ja „tootmispiirkond”.

II. Kvaliteedi- ja kaaluklassidesse liigitamine

- (1) *Munad liigitatakse järgmistesse kvaliteediklassidesse:*
 - a) *A-klass ehk värsked munad;*
 - b) *B-klass.*
- (2) *A-klassi munad liigitatakse ka kaalu järgi. Kaalu järgi liigitamist ei nõuta siiski munade puhul, mis tarnitakse toiduainetetööstusele ja väljapoole toiduainetetööstust.*
- (3) *B-klassi mune tarnitakse ainult toiduainetetööstusele ja väljapoole muule tööstusele.*

III. Munade märgistamine

- (1) *A-klassi munad märgistatakse tootjakoodiga.*
B-klassi munad märgistatakse tootjakoodi ja/või mõne muu viitega.
Liikmesriigid võivad anda sellest nõudest vabastuse B-klassi munade puhul, kui need munad turustatakse üksnes nende territooriumil.
- (2) *Punkti 1 kohane munade märgistamine toimub tootmiskohas või esimeses pakkimiskeskuses, kuhu munad tarnitakse.*
- (3) *Asjaomase liikmesriigi tootmispiirkonna kohalikul turul tootjalt otse lõpptarbijale*

müüdavad munad märgistatakse vastavalt punktile 1.

Liikmesriigid võivad kõnealusest nõudest vabastada tootjad, kellel on kuni 50 munakana, tingimusel et müügikohas on märgitud kõnealuse tootja nimi ja aadress.

VI osa. Võiderasvad

I. Müüginimetused

Kui artikli 60 lõike 1 punktis f märgitud tooted ei vasta *käesoleva osa liites* kehtestatud nõuetele, ei tohi neid töötlemata kujul lõpptarbijale tarnida või temale üle anda ei otse ega ka restoranide, haiglate, sööklate või teiste samalaadsete asutuste kaudu.

Nende toodete müüginimetused on esitatud käesoleva osa *liitesilma et see piiraks käesoleva osa II punkti alapunktide 2, 3 ja 4 kohaldamist.*

Käesoleva osa liites esitatud müüginimetusi kasutatakse üksnes toodete kohta, mis kuuluvad järgmiste CN-koodide alla ja mille rasvasisaldus on vähemalt 10 %, kuid mitte üle 90 % massist:

- a) piimarasvad, mille CN-kood on 0405 ja ex 2106;
- b) rasvad, mille CN-kood on ex 1517;
- c) rasvad, mis koosnevad taimse ja/või loomse päritoluga toodetest, mille CN-kood on ex 1517 ja ex 2106.

Rasvasisaldus peab soola arvestamata olema vähemalt kaks kolmandikku nende toodete kuivainest.

Neid müüginimetusi kohaldatakse üksnes toodete suhtes, mis on 20 °C juures tahked ja sobivad kasutamiseks võidena.

Neid määratlusi ei kohaldata:

- a) selliste toodete nimetuse suhtes, mille eripära on traditsioonilisest kasutusest teada, ja/või kui nimetus iseloomustab selgelt toote eripära;
- b) kontsentreeritud toodete suhtes (või, margariin, rasvasegu), mille rasvasisaldus on vähemalt 90 %.

II. Mõisted

1. *Kui toode on saadud vahetult piimast või koorest, võib koos käesoleva lisa liite A osa punktis 1 sätestatud mõistega „või” kasutada mõistet „traditsiooniline”.*

Käesolevas punktis tähendab mõiste "koor" piimast saadud toodet, mis kujutab endast vähemalt 10 % piimarasvasisaldusega õli-vees-tüüpi emulsiooni.

2. *Käesoleva lisa liites osutatud toodete kohta ei tohi kasutada mõisteid, millega märgitakse, vihjatakse või viidatakse rasvasisaldusele, mis on erinev kõnealuses liites osutatud rasvasisaldustest.*
3. *Erandina punktist 2 ja lisaks võib mõistet „vähendatud rasvasisaldusega” või „madala rasvasusega” kasutada käesoleva lisa liites nimetatud toodete puhul, mille rasvasisaldus on suurem kui 41 %, kuid väiksem kui 62 %.*

Mõisteid „vähendatud rasvasisaldusega” ja „madala rasvasusega” võib kasutada ka käesoleva lisa liites kasutatud vastavate mõistete "kolmveerandrasvane" ja

"poolrasvane" asemel.

- 4. Käesoleva osa liite B osa punktis 3 nimetatud toodete puhul võib kasutada müüginimetusi "minariin" või "halvariin".*
- 5. Mõistet „taimne” võib kasutada koos käesoleva osa liite B osas nimetatud müüginimetustega eeldusel, et asjaomane toode sisaldab üksnes taimse päritoluga rasva ning mitte üle 2 % loomset rasva. Samasugune loomse rasva sisaldus on lubatud ka juhul, kui viidatakse taimse liigile.*

VI osa liide

Rasva grupp	Müüginimetused	Tootekategooriad
Mõisted		Tootekategooria lisakirjeldus, milles märgitakse ära rasva massiprotsent
<p>A. Piimarasvad</p> <p><i>Tahked, plastsed, peamiselt vesi-õlis-tüüpi emulsioonidena tooted, mida saadakse üksnes piimast ja/või teatavatest piimatoodetest, mille olulise väärtusega koostisosa on rasv. Nendele toodetele võib siiski olla lisatud ka teisi nende valmistamiseks vajalikke aineid tingimusel, et neid aineid ei kasutata ühegi piima koostisosa täielikuks või osaliseks asendamiseks.</i></p>	<p>1. Või</p> <p>2. Kolmveerandrasvane või (*)</p> <p>3. Poolrasvane või (**)</p> <p>4. Piimarasvavõie X %</p>	<p><i>Toode, mille piimarasvasisaldus on üle 80 % ja alla 90 %, maksimaalne veesisaldus on 16 % ja maksimaalne rasvata piima kuivainesisaldus 2 %.</i></p> <p><i>Toode, mis sisaldab vähemalt 60 %, aga mitte rohkem kui 62 % piimarasva.</i></p> <p><i>Toode, mis sisaldab vähemalt 39 %, aga mitte rohkem kui 41 % piimarasva.</i></p> <p><i>Toode, mis võib sisaldada piimarasva järgmistes kontsentratsioonides:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - alla 39 %; - rohkem kui 41 %, kuid alla 60 %; - rohkem kui 62 %, kuid alla 80 %.
<p>B. Rasv</p> <p><i>Tahked, plastsed, peamiselt vesi-õlis-tüüpi emulsioonidena tooted, mida saadakse tahketest ja/või vedelatest taimsetest ja/või loomsetest inimtoiduks sobivatest rasvadest; rasvasisaldusest võib piimarasv moodustada kuni 3 %.</i></p>	<p>1. Margariin</p> <p>2. Kolmveerandrasvane margariin (***)</p> <p>3. Poolrasvane margariin (****)</p> <p>4. Rasvavõided X %</p>	<p><i>Taimsetest ja/või loomsetest rasvadest saadud toode, mis sisaldab vähemalt 80 %, kuid alla 90 % rasva.</i></p> <p><i>Taimsetest ja/või loomsetest rasvadest saadud toode, mis sisaldab vähemalt 60 %, aga mitte rohkem kui 62 % rasva.</i></p> <p><i>Taimsetest ja/või loomsetest rasvadest saadud toode, mis sisaldab vähemalt 39 %, aga mitte rohkem kui 41 % rasva.</i></p> <p><i>Taimsetest ja/või loomsetest rasvadest saadud toode, mis võib sisaldada rasva järgmistes kontsentratsioonides:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - alla 39 %; - rohkem kui 41 %, kuid alla 60 %; - rohkem kui 62 %, kuid alla 80 %.

Rasva grupp	Müüginimetused	Tootekategooriad
Mõisted		Tootekategooria lisakirjeldus, milles märgitakse ära rasva massiprotsent
<p>C. Taimsetest ja loomsetest toodetest kokku segatud rasvad</p> <p>Tahked, plastsed, peamiselt vesi-õlis-tüüpi emulsioonidena tooted, mida saadakse tahketest ja/või vedelatest taimsetest ja/või loomsetest inimtoiduks sobivatest rasvadest; rasvasisaldusest võib piimarasv moodustada 10–80 %.</p>	<p>1. Segu</p> <p>2. Kolmveerandrasvane rasvasegu (*****)</p> <p>3. Poolrasvane rasvasegu (*****)</p> <p>4. Rasvasegu võie, X %</p>	<p>Taimsete ja/või loomsete rasvade segust saadud toode, mis sisaldab vähemalt 80 %, kuid alla 90 % rasva.</p> <p>Taimsete ja/või loomsete rasvade segust saadud toode, mis sisaldab vähemalt 60 %, aga mitte rohkem kui 62 % rasva.</p> <p>Taimsete ja/või loomsete rasvade segust saadud toode, mis sisaldab vähemalt 39 %, aga mitte rohkem kui 41 % rasva.</p> <p>Taimsete ja/või loomsete rasvade segust saadud toode, mis võib sisaldada rasva järgmistes kontsentratsioonides:</p> <ul style="list-style-type: none"> - alla 39 %; - rohkem kui 41 %, kuid alla 60 %; - rohkem kui 62 %, kuid alla 80 %.
<p>(*) Taani keeles „smør 60”.</p> <p>(**) Taani keeles „smør 40”.</p> <p>(***) Taani keeles „margarine 60”.</p> <p>(****) Taani keeles „margarine 40”.</p> <p>(*****) Taani keeles „blandingsprodukt 60”.</p> <p>(*****) Taani keeles „blandingsprodukt 40”.</p>		

VII osa. Oliiviõli ja oliivijääkõli kirjeldused ja määratlused

Käesolevas osas sätestatud oliiviõlide ja oliivijääkõlide kirjelduste ja määratluste kasutamine on kohustuslik asjaomaste toodete turustamisel liidus ning, kui see on vastavuses kohustuslike rahvusvaheliste eeskirjadega, kauplemisel kolmandate riikidega.

Jaemüügi etapis võib turustada üksnes käesoleva osa punkti 1 alapunktides a ja b ning punktides 3 ja 6 nimetatud õli.

(1) NEITSIOLIIVIÕLID

Õlid, mis on saadud õlipuu viljadest üksnes mehaaniliste või muude füüsiliste vahendite abil tingimustel, mis ei põhjusta õli muutumist, ja mida ei ole töödeldud muul viisil kui pesemine, dekanteerimine, tsentrifuugimine ja filtreerimine, välja arvatud õlid, mis on saadud lahustite või keemilise või bioloogilise toimega abianete või ümberesterdamise abil ja muude õlidega segamisel.

Neitsioliiviõlised liigitatakse ja kirjeldatakse järgmiselt:

a) Ekstra-neitsioliiviõli

neitsioliiviõli, mille oleiinhappena väljendatud vabade rasvhapete maksimumsisaldus on 0,8 grammi 100 grammi kohta ja mille muud omadused vastavad kõnealusele kategooriale sätestatud omadustele;

b) Neitsioliiviõli

neitsioliiviõli, mille oleiinhappena väljendatud vabade rasvhapete maksimumsisaldus on 2 grammi 100 grammi kohta ja mille muud omadused vastavad kõnealusele kategooriale sätestatud omadustele;

c) Lambiõli

neitsioliiviõli, mille oleiinhappena väljendatud vabade rasvhapete sisaldus on suurem kui 2 grammi 100 grammi kohta ja mille muud omadused vastavad kõnealusele kategooriale sätestatud omadustele.

(2) RAFINEERITUD OLIIVIÕLI

Neitsioliiviõli rafineerimise teel saadav oliiviõli, mille oleiinhappena väljendatud vabade rasvhapete sisaldus ei ole suurem kui 0,3 grammi 100 grammi kohta ja mille muud omadused vastavad kõnealusele kategooriale sätestatud omadustele.

(3) OLIIVIÕLI, MIS KOOSNEB RAFINEERITUD OLIIVIÕLIST JA NEITSIOLIIVIÕLIST

Rafineeritud oliiviõli ja neitsioliiviõli (v.a lambiõli) segamisel saadud oliiviõli, mille oleiinhappena väljendatud vabade rasvhapete sisaldus ei ole suurem kui 1 gramm 100 grammi kohta ja mille muud omadused vastavad kõnealusele kategooriale sätestatud omadustele.

(4) TÖÖTLEMATA OLIIVIJÄÄKÕLI

Õli, mis on saadud oliivijääkõli töötlemisel lahustitega või muul füüsilisel töötlemisel, või lambiõlile vastav õli, välja arvatud õlid, mis on saadud ümberesterdamise abil ja muude õlidega segamisel, ning mille muud omadused vastavad kõnealusele kategooriale sätestatud omadustele.

(5) RAFINEERITUD OLIIVIJÄÄKÕLI

Töötlemata oliivijääkõli rafineerimisel saadav õli, mille oleiinhappena väljendatud vabade rasvhapete sisaldus ei ole suurem kui 0,3 grammi 100 grammi kohta ja mille muud omadused vastavad kõnealusele kategooriale sätestatud omadustele.

(6) OLIIVIJÄÄKÕLI

Rafineeritud oliivijääkõli ja neitsioliiviõli (v.a lambiõli) segamisel saadud õli, mille oleiinhappena väljendatud vabade rasvhapete sisaldus ei ole suurem kui 1 gramm 100 grammi kohta ja mille muud omadused vastavad kõnealusele kategooriale sätestatud omadustele.

■ Liide (millele on osutatud II osas)

Viinamarjakasvatusvööndid

Viinamarjakasvatusvööndid on järgmised:

(1) Viinamarjakasvatusvööndisse A kuuluvad:

- a) Saksamaal: muud kui punkti 2 alapunkti a alla kuuluvad viinapuude kasvualad;
- b) Luksemburgis: Luksemburgi viinamarjakasvatuspiirkond;
- c) Belgias, Taanis, Iirimaa, Madalmaades, Poolas, Rootsis ja Ühendkuningriigis: nende *liikmesriikide* viinamarjakasvatuspiirkonnad;
- d) Tšehhi Vabariigis: Čechy viinamarjakasvatuspiirkond.

(2) Viinamarjakasvatusvööndisse B kuuluvad:

- a) Saksamaal Badeni määratletud piirkonna viinapuude kasvualad;
- b) Prantsusmaal käesolevas lisas nimetamata departemangude ja järgmiste departemangude viinapuude kasvualad:
 - Alsace'is: Bas-Rhin, Haut-Rhin;
 - Lorraine'is: Meurthe-et-Moselle, Meuse, Moselle, Vosges;
 - Champagne'is: Aisne, Aube, Marne, Haute-Marne, Seine-et-Marne;
 - Juras: Ain, Doubs, Jura, Haute-Saône;
 - Savoies: Savoie, Haute-Savoie, Isère (Chapareillani kommuun);
 - Val de Loire'is: Cher, Deux-Sèvres, Indre, Indre-et-Loire, Loir-et-Cher, Loire-Atlantique, Loiret, Maine-et-Loire, Sarthe, Vendée, Vienne ja Nièvre'i departemangu Cosne-sur-Loire'i ringkonna viinapuude kasvualad;
- c) Austrias Austria viinamarjakasvatuspiirkond;

- d) Tšehhi Vabariigis Morava viinamarjakasvatustpiirkond ja viinapuude kasvualad, mis ei ole hõlmatud punkti 1 alapunktiga d;
 - e) Slovakkias viinapuude kasvualad järgmistes piirkondades: Malokarpatská vinohradnícka oblast, Južnoslovenská vinohradnícka oblast, Nitrianska vinohradnícka oblast, Stredoslovenská vinohradnícka oblast ja Východoslovenská vinohradnícka oblast ning viinamarjakasvatusalad, mis ei ole hõlmatud punkti 3 alapunktiga f;
 - f) Sloveenias järgmiste piirkondade viinapuude kasvualad:
 - Podravje piirkonnas: Štajerska Slovenija, Prekmurje;
 - Posavje piirkonnas: Bizeljsko Sremič, Dolenjska ja Bela krajina ning viinapuude kasvualad, mis ei ole hõlmatud punkti 4 alapunktiga d;
 - g) Rumeenias Podișul Transilvaniei piirkond;
 - h) Horvaatias viinamarjakasvatusalad järgmistes piirkondades: Moslavina, Prigorje--Bilogora, Plešivica, Pokuplje ja Zagorje--Međimurje.
- (3) Viinamarjakasvatustvõõndisse C I kuuluvad:
- a) Prantsusmaal viinamarjakasvatusalad
 - järgmistes departemangudes: Allier, Alpes-de-Haute-Provence, Hautes-Alpes, Alpes-Maritimes, Ariège, Aveyron, Cantal, Charente, Charente-Maritime, Corrèze, Côte-d'Or, Dordogne, Haute-Garonne, Gers, Gironde, Isère (välja arvatud Chapareillani kommuun), Landes, Loire, Haute-Loire, Lot, Lot-et-Garonne, Lozère, Nièvre (välja arvatud Cosnesur-Loire'i ringkond), Puy-de-Dôme, Pyrénées-Atlantiques, Hautes-Pyrénées, Rhône, Saône-et-Loire, Tarn, Tarn-et-Garonne, Haute-Vienne, Yonne,
 - Drôme'i departemangu Valence'i ja Die ringkondades (välja arvatud Dieulefit', Lorioli, Marsanne'i ja Montélimari kanton),
 - Ardèche'i departemangu Tournoni ringkonnas ja Antraigues', Burzet', Coucouroni, Montpezat-sous-Bauzoni, Privas', Saint-Etienne de Lugdarèsi, Saint-Pierreville'i, Valgorge'i ning la Voulte-sur-Rhône'i kantonites;
 - b) Itaalias Valle d'Aosta piirkonna viinamarjakasvatusalad ja Sondrio, Bolzano, Trento ja Belluno provints;
 - c) Hispaanias A Coruña, Astuuria, Kantaabria, Guipúzcoa ja Biskaia provintsi viinapuude kasvualad;
 - d) Portugalis Norte piirkonna see osa, mis vastab määratletud viinamarjakasvatustpiirkonnale Vinho Verde, ja Região vitícola da Extremadura viinamarjakasvatustpiirkonna omavalitsustüksused Bombarral, Lourinhã, Mafra ja Torres Vedras, viimasest välja arvatud Freguesias da Carvoeira e Dois Portos;

- e) Ungaris kõik viinamarjakasvatusalad;
 - f) Slovakkias viinapuude kasvualad piirkonnas Tokajská vinohradnícka oblast’;
 - g) Rumeenias punkti 2 alapunktis g või punkti 4 alapunktis f nimetatata viinamarjakasvatusalad;
 - h) Horvaatias viinamarjakasvatusalad järgmistes piirkondades: Hrvatsko Podunavlje ja Slavonija.
- (4) Viinamarjakasvatusvööndisse C II kuuluvad:
- a) Prantsusmaal viinamarjakasvatusalad
 - järgmistes departemangudes: Aude, Bouches-du-Rhône, Gard, Hérault, Pyrénées-Orientales (välja arvatud Olette’i ja Arles-sur-Techi kanton), Vaucluse;
 - Var’i departemangu selles osas, mis piirneb lõunas Evenos’, Le Beausset’, Solliès-Toucas’, Cuers’i, Puget-Ville’i, Collobrières’i, La Garde-Freinet’, Plan-de-la-Touri ja Sainte-Maxime’i kommuunidega;
 - Drôme’i departemangu Nyons’i ringkonnas ja Loriol-sur-Drôme’i kantonis;
 - Ardèche’i departemangu punkti 3 alapunktis a loetlemata osades;
 - b) Itaalias viinamarjakasvatusalad järgmistes piirkondades: Abruzzo, Campania, Emilia-Romagna, Friuli-Venezia Giulia, Lazio, Liguria, Lombardia (välja arvatud Sondrio provints), Marche, Molise, Piemonte, Toscana, Umbria, Veneto (välja arvatud Belluno provints), sealhulgas nende piirkondade saared, nagu Elba ja muud Toscana saarestiku saared, Ponziane saared, Capri ja Ischia;
 - c) Hispaanias järgmiste provintside viinamarjakasvatusalad:
 - Lugo, Orense, Pontevedra;
 - Ávila (välja arvatud kohalikud haldusüksused, mis kuuluvad Cebrerose määratletud veinialasse (comarca’sse)), Burgos, León, Palencia, Salamanca, Segovia, Soria, Valladolid, Zamora;
 - La Rioja;
 - Álava;
 - Navarra;
 - Huesca;
 - Barcelona, Girona, Lleida;
 - Zaragoza provintsi Ebro jõest põhja pool asuvas osas;
 - Tarragona provintsi kohalikes haldusüksustes, mis kuuluvad Penedési päritolunimetuse piirkonda;
 - Tarragona provintsi selles osas, mis kuulub Conca de Barberá määratletud veinialasse (comarca);

- d) Sloveenias viinamarjakasvatusalad järgmistes piirkondades: Brda või Goriška Brda, Vipavska dolina või Vipava, Kras ja Slovenska Istra;
 - e) Bulgaarias viinamarjakasvatusalad järgmistes piirkondades: Dunavska Ravnina (Дунавска равнина), Chernomorski Rayon (Черноморски район), Rozova Dolina (Розова долина);
 - f) Rumeenias viinamarjakasvatusalad järgmistes piirkondades:
Dealurile Buzăului, Dealu Mare, Severinului ja Plaiurile Drâncei, Colinele Dobrogei, Terasele Dunării, lõunapoolne viinamarjakasvatustpiirkond, sealhulgas liivatasandikud ja muud soodsad piirkonnad;
 - g) Horvaatias viinamarjakasvatusalad järgmistes piirkondades: Hrvatska Istra, Hrvatsko primorje, Dalmatinska zagora, Sjeverna Dalmacija ja Srednja i Južna Dalmacija.
- (5) Viinamarjakasvatustvöõndisse C III a kuuluvad:
- a) Kreekas viinamarjakasvatusalad järgmistes noomides: Flórina, Imathía, Kilkís, Grevená, Lárissa, Ioánnina, Lefkáda, Ahhaia, Messenia, Arkaadia, Korinthía, Iráklio, Chaniá, Réthymnon, Sámos, Lasíthion ja Thíra (Santorini) saar;
 - b) Küprosel viinamarjakasvatusalad, mis asuvad kõrgemal kui 600 meetrit üle merepinna;
 - c) Bulgaarias viinamarjakasvatusalad, mis ei ole hõlmatud punkti 4 alapunktiga e.
- (6) Viinamarjakasvatustvöõndisse C III b kuuluvad:
- a) Prantsusmaal viinamarjakasvatusalad
 - Korsika departemangudes;
 - Var'i departemangu selles osas, mis asub mere ja järgmiste samasse vöõndisse kuuluvate kommuunide vahel: Événos, Le Beausset, Solliès-Toucas, Cuers, Puget-Ville, Collobrières, La Garde-Freinet, Plan-de-la-Tour ja Sainte-Maxime (nimetatud kommuunid kaasa arvatud);
 - Pyrénées-Orientales'i departemangu Olette'i ja Arles-sur-Techi kantonis;
 - b) Itaalias viinamarjakasvatusalad järgmistes piirkondades: Calabria, Basilicata, Apuulia, Sardiinia ja Sitsiilia, kaasa arvatud nendesse piirkondadesse kuuluvad saared, nagu Pantelleria saar ning Lipari, Egadi ja Pelagie saared;
 - c) Kreekas punkti 5 alapunktis a nimetatata viinamarjakasvatusalad;
 - d) Hispaanias: punkti 3 alapunktis c või punkti 4 alapunktis c nimetatata viinamarjakasvatusalad;
 - e) Portugalis punkti 3 alapunktis d nimetatata viinamarjakasvatusalad;
 - f) Küprosel viinamarjakasvatusalad, mis ei asu kõrgemal kui 600 meetrit üle merepinna;
 - g) Malta viinamarjakasvatusalad.

- (7) Käesolevas lisas osutatud haldusüksuste territooriumid on piiritletud 15. detsembril 1981 kehtinud riigisiseste sätete alusel, Hispaania osas 1. märtsil 1986 kehtinud riigisiseste sätete alusel ja Portugali osas 1. märtsil 1998 kehtinud riigisiseste sätete alusel.

VII LISA

ARTIKLIS 62 OSUTATUD VEINIVALMISTUSTAVAD

I osa

Rikastamine, hapestamine ja hapestamine teatavates viinamarjakasvatustavades

A. Rikastamise piirmäärad

1. Kui ilmastikutingimused teatavates ELi viinamarjakasvatustavades seda nõuavad, võivad asjaomased liikmesriigid lubada artikli 63 kohaselt liigitatavatest viinamarjasortidest saadud värskete viinamarjade, viinamarjavirde, kääriiva viinamarjavirde, kääriiva toorveini ja veini naturaalse alkoholisisalduse suurendamist mahuprotsentides.
2. Naturaalse alkoholisisalduse tõusu mahuprotsentides võib saavutada punktis B osutatud veinivalmistustavade abil ja see ei tohi ületada:
 - a) 3 mahuprotsenti viinamarjakasvatustavades A;
 - b) 2 mahuprotsenti viinamarjakasvatustavades B;
 - c) 1,5 mahuprotsenti viinamarjakasvatustavades C.
3. Eriti ebasoodsate ilmastikutingimustega aastatel võivad liikmesriigid taotleda, et punktis 2 kehtestatud piirmäärasid tõstetaks 0,5 mahuprotsendi võrra. Vastuseks sellisele taotlusele võtab komisjon artikli 68 osutatud volituste kohaselt vastu rakendusakti nii kiiresti kui võimalik. Komisjon püüab teha otsuse nelja nädala jooksul alates taotluse esitamisest.

B. Rikastamine

1. Punktis A sätestatud naturaalse alkoholisisalduse mahuprotsendi tõstmine võib toimuda ainult järgmiselt:
 - a) värskete viinamarjade, kääriiva viinamarjavirde ja kääriiva toorveini puhul sahharoosi, kontsentreeritud viinamarjavirde või puhastatud kontsentreeritud viinamarjavirde lisamisega;
 - b) viinamarjavirde puhul sahharoosi, kontsentreeritud viinamarjavirde või puhastatud kontsentreeritud viinamarjavirde lisamisega või osalise kontsentreerimise, sealhulgas pöördosmoosi teel;
 - c) veini puhul jahutamisel toimuva osalise kontsentreerimise teel.
2. Punktis 1 osutatud menetlusi ei tohi koos kasutada, kui vein või viinamarjavirre on rikastatud kontsentreeritud viinamarjavirde või puhastatud kontsentreeritud viinamarjavirdega ja määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 103y alusel on makstud

toetust.

3. Sahharoosi lisamine, nagu on sätestatud punkti 1 alapunktides a ja b, võib toimuda ainult kuivsuhkurdamise teel ja üksnes järgmistes viinamarjakasvatusalades:

- a) viinamarjakasvatusevõõndis A;
- b) viinamarjakasvatusevõõndis B;
- c) viinamarjakasvatusevõõndis C,

välja arvatud viinamarjaistandused Itaalias, Kreekas, Hispaanias, Portugalis, Küprosel ja Prantsuse departemangudes asuvad viinamarjaistandused, mis kuuluvad järgmiste piirkondade apellatsioonikohtute jurisdiktsiooni alla:

- Aix-en-Provence;
- Nîmes;
- Montpellier;
- Toulouse;
- Agen;
- Pau;
- Bordeaux;
- Bastia.

Eespool osutatud Prantsuse departemangude puhul võivad riiklikud ametiasutused siiski erandina lubada rikastamist kuivsuhkurdamise teel. Prantsusmaa teavitab selliste lubade andmisest viivitamata komisjoni ja teisi liikmesriike.

4. Kontsentreeritud viinamarjavirde või puhastatud kontsentreeritud viinamarjavirde lisamine ei tohi suurendada purustatud värskete viinamarjade, viinamarjavirde, kääriiva viinamarjavirde või kääriiva toorveini esialgset mahtu üle 11 % viinamarjakasvatusevõõndis A, üle 8 % viinamarjakasvatusevõõndis B ja üle 6,5 % viinamarjakasvatusevõõndis C.

5. Viinamarjavirde või veini kontsentreerimine punktis 1 nimetatud protsesside abil:

- a) ei tohi vähendada nimetatud saaduste esialgset mahtu üle 20 %;
- b) ei tohi olenemata A osa punkti 2 alapunktist c suurendada nimetatud saaduste naturaalsel alkoholisaldust üle 2 mahuprotsendi.

6. Punktis 1 ja 5 viidatud menetlused ei tohi suurendada värskete viinamarjade, viinamarjavirde, kääriiva viinamarjavirde, kääriiva toorveini või veini üldalkoholisaldust mahuprotsentides:

- a) viinamarjakasvatusevõõndis A üle 11,5 mahuprotsendi;
- b) veinikasvatusevõõndis B üle 12 mahuprotsendi;
- c) viinamarjakasvatusevõõndis C I üle 12,5 mahuprotsendi;
- d) viinamarjakasvatusevõõndis C II üle 13 mahuprotsendi ning

- e) viinamarjakasvatusevõõndis C III üle 13,5 mahuprotsendi.
7. Erandina punktist 6 võivad liikmesriigid
- a) punase veini puhul tõsta punktis 6 osutatud saaduste üldalkoholisisalduse ülemmäära mahuprotsentides viinamarjakasvatusevõõndis A 12 mahuprotsendini ja viinamarjakasvatusevõõndis B 12,5 mahuprotsendini;
 - b) tõsta punktis 6 osutatud saaduste üldalkoholisisaldust päritolunimetusega veinide tootmisel liikmesriigi määratud tasemeni.
- C. Hapestamine ja hapetustamine
1. Värskeid viinamarju, viinamarjavirret, käärivat viinamarjavirret, käärivat toorveini ja veini võib töödelda järgmiselt:
- a) hapetustamine viinamarjakasvatusevõõndites A, B ja C I;
 - b) hapestamine ja hapetustamine viinamarjakasvatusevõõndites C I, C II ja C III a, piiramata käesoleva osa punkti 7 kohaldamist, või
 - c) hapestamine viinamarjakasvatusevõõndis C III b.
2. Punktis 1 osutatud saadusi, välja arvatud veini, võib hapestada ainult piirini, mis liitri kohta väljendub 1,50 g grammini liitri kohta viinhappes väljendatuna või 20 milliekvivalendini.
3. Veine võib hapestada ainult 2,50 grammini liitri kohta viinhappes väljendatuna või 33,3 milliekvivalendini.
4. Veine võib hapetustada ainult 1 grammini liitri kohta viinhappes väljendatuna või 13,3 milliekvivalendini liitri kohta.
5. Kontsentreerimiseks määratud viinamarjavirret võib hapetustada osaliselt.
6. Olenemata punktist 1 võivad liikmesriigid erandlike ilmastikutingimustega aastatel viinamarjakasvatusevõõndites A ja B lubada punktis 1 osutatud saaduste hapestamist käesoleva osa punktides 2 ja 3 osutatud tingimustel.
7. Ühe ja sama saaduse hapestamine ja rikastamine, välja arvatud komisjoni poolt delegeeritud õigusaktidega artikli 59 lõike 1 kohaselt vastu võetavate erandite korral, ning hapestamine ja hapetustamine ei ole koos lubatud.
- D. Töötlemine
1. Punktides B ja C nimetatud menetlused, välja arvatud veini hapestamine ja hapetustamine, on lubatud üksnes siis, kui seda tehakse tingimustel, mille komisjon määrab kindlaks delegeeritud õigusaktidega vastavalt artikli 59 lõikele 1, ja samal ajal, kui värsketest viinamarjadest, viinamarjavirdest, käärivast viinamarjavirdest või käärivast toorveinist tehakse vein või muu otsetarbimiseks mõeldud veinisektori jook, välja arvatud vahuvein või gaseeritud vahuvein, ja kui seda tehakse viinamarjakasvatusevõõndis, kus kasutatud värsked viinamarjad on korjatud.
2. Veinide kontsentreerimine toimub samas viinamarjakasvatusevõõndis, kus kasutatud värsked viinamarjad on korjatud.

3. Veinide hapestamine ja hapetustamine toimub ainult veinivalmistamisettevõttes ja viinamarjakasvatusevõõndis, kus kõnealuse veini valmistamiseks kasutatud viinamarjad on korjatud.
4. Igast punktis 1, 2 ja 3 viidatud menetlusest tuleb teatada pädevatele asutustele. Sama nõuet kohaldatakse kontsentreeritud viinamarjavirde, puhastatud kontsentreeritud viinamarjavirde ja sahharoosi koguste suhtes, mida seoses oma ettevõtlustegevusega valdavad füüsilised või juriidilised isikud või isikute rühmad, eelkõige tootjad, villijad, töötledjad ja hulgikauplejad, kelle komisjon määrab kindlaks delegeeritud õigusaktidega vastavalt artikli 59 lõikele 1, ning seda kohaldatakse samal ajal ja samas kohas kui värskete viinamarjade, viinamarjavirde, kääriva viinamarjavirde ja vaadiveini suhtes. Nende koguste teatamise võib asendada sissekandega kauba saabumise ja varude kasutamise registris.
5. Iga punktis B ja C osutatud menetlus kajastatakse vastavalt artiklis 103 sätestatud saatedokumendis, mille alusel need menetlused läbinud tooted ringlusse lubatakse.
6. Neid menetlusi, välja arvatud erakordsete ilmastikutingimustega põhjendatud erandjuhtudel, ei tohi kasutada:
 - a) viinamarjakasvatusevõõndis C pärast 1. jaanuari;
 - b) viinamarjakasvatusevõõndites A ja B pärast 16. märtsi, ja neid menetlusi viiakse läbi üksnes saadustega, mis on valmistatud vahetult enne neid kuupäevi korjatud viinamarjasaagist.
7. Olenemata punktist 6 võib kontsentreerimine jahutamise teel ning hapestamine ja hapetustamine siiski toimuda aastaringselt.

II osa

Piirangud

- A. Üldised märkused
 1. Lubatud veinivalmistustavade kohaselt ei ole vee lisamine lubatud, välja arvatud juhul, kui seda nõuab tehniline erivajadus.
 2. Lubatud veinivalmistustavade kohaselt ei ole lubatud ka alkoholi lisamine, välja arvatud valmistustavade puhul, mis on seotud piirituse, liköörveini, vahuveinide, destilleerimiseks kangendatud veinide ja poolvahuveini lisamise teel käärimise peatamisega värskete viinamarjavirde saamisega.
 3. Destilleerimise tarbeks kangendatud veini võib kasutada ainult destilleerimiseks.
- B. Värsked viinamarjad, viinamarjavirre ja viinamarjamahl
 1. Värsket viinamarjavirret, milles käärimine on alkoholi lisamisega peatatud, võib kasutada ainult nende toodete valmistamisel, mis ei kuulu CN-koodide 2204 10, 2204 21 ja 2204 29 alla. See ei piira liikmesriike kehtestamast enda territooriumil rangemaid sätteid nende toodete valmistamisele, mis ei kuulu CN-koodide 2204 10, 2204 21 ja 2204 29 alla.
 2. Viinamarjamahla ja kontsentreeritud viinamarjamahla ei tohi teha veiniks ega veinile

lisada. Nende alkoholne kääritamine on liidu territooriumil keelatud.

3. Punktide 1 ja 2 sätteid ei kohaldata toodete suhtes, mis on mõeldud Ühendkuningriigis, Iirimaa ja Poolas CN-koodi 2206 00 alla kuuluvate toodete valmistamiseks ja mille liitnimetuse osana võivad liikmesriigid lubada müügitähist „vein”.
 4. Kuivatatud viinamarjadest saadud käärivat viinamarjavirret võib turule lubada üksnes liköörveinide valmistamiseks viinamarjakasvatuspriirkondades, kus see kasutusviis oli traditsiooniline 1. jaanuaril 1985, samuti üleküpsenud viinamarjadest veini valmistamiseks.
 5. Kolmandatest riikidest pärit värsketest viinamarjadest, viinamarjavirdest, käärivast viinamarjavirdest, kontsentreeritud viinamarjavirdest, puhastatud kontsentreeritud viinamarjavirdest, viinamarjavirdest, mille käärimine on peatatud alkoholi lisamise teel, viinamarjamahlast, kontsentreeritud viinamarjamahlast ja veinist või nimetatud saaduste segudest ei tohi ELi territooriumil **VI** lisa **II osas** osutatud saadusi valmistada ega neid sellistele saadustele lisada.
- C. Veinide segamine
- Kolmandast riigist pärineva veini segamine EList pärineva veiniga ning kolmandatest riikidest pärinevate veinide omavaheline segamine on ELi territooriumil keelatud.
- D. Kõrvalsaadused
1. Viinamarjade ülepressimine on keelatud. Võttes arvesse kohalikke ja tehnilisi tingimusi, otsustavad liikmesriigid alkoholi miinimumkoguse, mida viinamarjade pressimisjääd ja veinisete pärast pressimist peab sisaldama.
Nendes kõrvalsaadustes sisalduva alkoholikoguse kohta teeb otsuse liikmesriik ning see alkoholikogus peab olema vähemalt 5 % toodetud veini alkoholisisaldusest.
 2. Veinisetest ega viinamarjade pressimisjäädidest ei tohi valmistada veini ega ühtki teist otsetarbimiseks mõeldud jooki, välja arvatud piiritus, kanged alkoholised joogid ja viinamarjade pressimisjäädidest valmistatud vein (piquette). Veini valamine veinisette või viinamarjade pressimisjäädide või pressitud Aszu viinamarjade massi peale on lubatud tingimustel, mille komisjon määrab kindlaks delegeeritud õigusaktidega vastavalt artikli 59 lõikele 1, ja piirkondades, kus seda tava on traditsiooniliselt kasutatud veinide „Tokaji fordq̄tjs” ja „Tokaji máslás” tootmisel Ungaris ning veinide „Tokajskz fordítás” ja „Tokajský mášláš” tootmisel Slovakkias.
 3. Veinisette pressimine ja viinamarjade pressimisjäädide taaskääritamine muul kui destilleerimise või viinamarjade pressimisjäädidest veini (piquette) valmistamise eesmärgil on keelatud. Veinisette filtreerimist ja tsentrifuugimist ei loeta pressimiseks juhul, kui saadav saadus on hea, algupärase ja müügikõlbliku kvaliteediga.
 4. Kui asjaomane liikmesriik lubab veini (piquette) toota viinamarjade pressimisjäädidest, võib seda kasutada ainult destilleerimiseks või viinamarjakasvataja oma majapidamise tarbeks.

5. Piiramata liikmesriikide võimalust võtta vastu otsus, millega nõutakse kõrvalsaaduste kõrvaldamist destilleerimise abil, on igal füüsilisel või juriidilisel isikul või isikute rühmal, kelle valduses on kõrvalsaadusi, kohustus need kõrvaldada vastavalt tingimustele, mille komisjon määrab kindlaks delegeeritud õigusaktidega vastavalt artikli 59 lõikele 1.

VIIa LISA

VABALT VALITAVAD VABATAHTLIKUD MÄRKED

Tootekategooria (kombineeritud nomenklatuuri viide)	Vabalt valitav vabatahtlik märg
linnuliha (CN 0207, CN 0210)	söödetud ..., mis sisaldab ... % ... kaeraga toidetud hani ekstensiivne seespidamine (lindlas pidamine) vabapidamine traditsiooniline vabapidamine täieliku liikumisvabadusega traditsiooniline vabapidamine tapavanus nuumamisaeg
munad (CN 0407)	värsked ekstra või eriti värsked munakanade söötmisviisi märkimine
oliiviõli (CN 1509)	esimene külmpressimine külmekstraheerimine happesus terav puuviljaline: küps või roheline mõru intensiivne keskmine kerge tasakaalus mahe õli

VIII LISA¹

ARTIKLIS 163 OSUTATUD VASTAVUSTABELID

Määrus (EL) nr [KOM(2010) 799]	Käesolev määrus
1	1
2(1)	3(1)
2(2)(a) ja (b)	-
2(2)(c)	14(1)
3	6
4	3(3)
5	5
6(1)	-
6(2)	9, 10(d), (e)
7	9
8	7
9	-
10	10
11	11
12	12
13	13
14	14(2), (3)
15	15
16	-
17	-
18	-
19	-
20	[16(1)(c), (d)]

¹ *Õiguskeele ekspertidel tuleb see tervikuna üle kontrollida.*

Määrus (EL) nr [KOM(2010) 799]	Käesolev määrus
21	-
22	16
23	-
24	[17]
25	[17]
26	[17]
27	[17]
28	[18(5)]
29	[18(7)(a), 19(k)(ii)]
30	[18(5)]
31	18
32	19
33	20
34	[18(8), (9)]
35	[18(8), (9)]
36	19
37	155(1)(a), (2), (3), (4)
38	155(1)(b), (2), (3)
39	155(5)
40	154

Määrus (EL) nr [KOM(2010) 799]	Käesolev määrus
41	154
42	-
43(1), (3)-(7)	-
43(2)	101(1)
44	-
45	-
46(a), (c)	-
46(b)	101(2)
47	112
48	115
49	-
50	-
51	-
52	-
53	-
54	-
55	-
56	-
57	-
58	-
59	-
60	-

Määrus (EL) nr [KOM(2010) 799]	Käesolev määrus
61	-
62	-
63	-
64	-
65	-
66	-
67	-
68	-
69	-
70	-
71	-
72	-
73	-
74	-
75	-
76	-
77	-
78	-
79	-
80	-

Määrus (EL) nr [KOM(2010) 799]	Käesolev määrus
81	-
82	-
83	-
84	-
85	-
86	-
87	-
88	-
89	-
90	-
91	-
92	-
93	-
94	-
95	-
96	-
97	-
98(1)	113
98(2), (3)	157
99	-
100	-

Määrus (EL) nr [KOM(2010) 799]	Käesolev määrus
101	-
102	-
103	-
104	-
105	-
106	-
107	-
108	24 ja 152
109	25
110	26
111	-
112	-
113	-
114	27
115	28
116	29
117	-
118	-
119	-
120	30

Määrus (EL) nr [KOM(2010) 799]	Käesolev määrus
121	31
122	32
123	33
124	34, [31(b)]
125	35(a), [136(2)]
126	35
127	36
128	21 ja 152
129	22
130	23
131	37
132	38
133	39, [50(a)], [51(a)]
134	[50(a)]
135	40
136(1)-(3)	41
136(4)	147
137	42
138	43
139	44
140	45

Määrus (EL) nr [KOM(2010) 799]	Käesolev määrus
141	46
142	47
143	48
144	49
145	-
146	50
147	51
148(1)	52(1)
148(2)	150
149	[53(a)]
150	52(3)
151(1)	52(2)
151(2)	-
152	[53(b)]
153	53(a), (c)
154	54
155	-
156	-
157	-
158	55
159	56
160	57

Määrus (EL) nr [KOM(2010) 799]	Käesolev määrus
161	58
162	59
163	60
164	61
165	62
166	63
167	64
168	65
169	66
170	67
171	-
172	68
173	69
174	70
175	71, [86(4)]
176	71(3), [86(4)]
177	72, [86(4)]
178	73, [86(4)]
179	74, [86(4)]
180	75

Määrus (EL) nr [KOM(2010) 799]	Käesolev määrus
181	76
182	77
183	78
184	79
185	80
186	81
187	-
188	-
189	82
190	83
191	84
192	85
193	86
194	87
195	88
196	89
197	90
198	91
199	92
200	93

Määrus (EL) nr [KOM(2010) 799]	Käesolev määrus
201	94
202	95
203	96
204	97
205	98
206	-
207	99
208	100
209	106
210	108
211(1)	-
211(2)	[164]
212	109
213	[114]
214	[114]
215	107, [114]
216	[114]
217	-
218	110, [116]
219	[157]
220	[116]

Määrus (EL) nr [KOM(2010) 799]	Käesolev määrus
221	111
222	110
223	[114, 116]
224	110
225	[114, 116, 157]
226	111
227(1) ja (3)	[114, 116]
227(2)	[164]
228	111, [116]
229	105
230	114, 115
231	-
232	-
233	117(1), [118(1)(a)]
234	117(2)
235	117(3)
236	[118(2)(e)]
237(1)	122
237(2)	130
238	118
239	119
240	-

Määrus (EL) nr [KOM(2010) 799]	Käesolev määrus
241	[121]
242	[121]
243	[121]
244	[121]
245	[121]
246	122
247	123
248	-
249	121
250	121
251	125
252	[126(1)]
253	126(1)
254	127
255	128
256	[121]
257	[121]
258	[121]
259	[121]
260	-

Määrus (EL) nr [KOM(2010) 799]	Käesolev määrus
261	-
262	-
263	129
264	-
265	131
266	132
267	117
268	118
269	119
270	120
271	133
272	134
273	135
274	136
275	137
276	138
277	139
278	140
279	125
280	[126(2)]

Määrus (EL) nr [KOM(2010) 799]	Käesolev määrus
281	-
282	142
283	143
284	144
285	145
286	145
287	145
288	110
289	114, 115
290	146
291(1)	146
291(2)	-
292	148
293, esimene ja teine lõik	-
293, kolmas lõik	149
293, neljas lõik	[157]
294	-
295	-
296	-
297	151
298	154
299	154
300	154

Määrus (EL) nr [KOM(2010) 799]	Käesolev määrus
301	154(3) ja 157
302	158
303	-
304	102
305	[157]
306	103
307	-
308	[157]
309	-
310	[157]
311	104
312	[157]
313	2
314	-
315	156
316	157
317	-
318	-
319	-
320	160

Määrus (EL) nr [KOM(2010) 799]	Käesolev määrus
321	160
322	161
323	162
324	-
325	163
326	-
327	164
328	164
329	165
I lisa	I lisa (I–XX osa, XXIV osa 1. punkt)
II lisa	I lisa (XXI–XXIII osa)
III lisa	II
IV lisa	III
V lisa	[18(8)]
VI lisa	-
VII lisa	-
VIII lisa	-
IX lisa	-
X lisa	IV lisa

Määrus (EL) nr [KOM(2010) 799]	Käesolev määrus
XI lisa	V lisa
XII lisa	VI lisa
XIII lisa	VII lisa
XIV lisa	[114(1)(f)]
XV lisa	[121]
XVI lisa	[121]
XVII lisa	-
XVIII lisa	-
XIX lisa	-
XX lisa	VIII lisa

Määrus (EL) nr [KOM(2010) 799]	Määrus (EL) nr [...] (ühise põllumajanduspoliitika rahastamise, juhtimise ja järelevalve kohta)
96(3)	89(4)
145	91-101
171	89(3)
185(4)	90(1)
187	90(2) ja (4)
188	90(3) ja (4)
206	89(1)
236	67
307	65(2)(c) ja 104(b)
317	62
318	64, 66
319	63

SEADUSANDLIKU RESOLUTSIOONI LISA

EUROOPA PARLAMENDI, NÕUKOGU JA KOMISJONI ÜHISAVALDUS
Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 43 lõike 3 kohta

Läbirääkimiste tulemused, mis puudutavad Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 43 lõikele 3 tuginemist, on osa praeguse ÜPP reformi üldisest kompromissist ning need ei mõjuta eri institutsioonide seisukohti selle sätte ulatuse kohta ning mis tahes tulevase arengusuundi selles küsimuses, eelkõige Euroopa Liidu Kohtu mis tahes uut kohtupraktikat.

KOMISJONI AVALDUS
turustamisstandardite kohta (seotud artikli 59 lõikega 1a)

Komisjon on vägagi teadlik, et turustamisstandardite laiendamine sektoritele või toodetele, mille suhtes ühist turukorraldust käsitleva määruse kohaselt neid eeskirju praegu ei kohaldata, on tundlik küsimus.

Turustamisstandardeid tuleks kohaldada üksnes nende sektorite suhtes, kus tarbijad seda selgelt ootavad ning kui on vaja parandada majandustingimusi konkreetsete toodete tootmiseks või turustamiseks ja samuti nende kvaliteeti või võtta arvesse tehnika arengut või tooteinnovatsiooni vajadust. Nende puhul tuleks samuti vältida halduskoormuse tekitamist, need peaksid olema tarbijatele lihtsalt arusaadavad ning aitama tootjatel edastada hõlpsalt teavet oma toodete omaduste ja tunnuste kohta.

Komisjon võtab arvesse kõik institutsioonide või esindava organisatsiooni esitatud nõuetekohaselt põhjendatud taotlused ja rahvusvaheliste organite soovitusel, ent enne kui ta kasutab oma volitusi lisada artikli 59 lõikesse 1 uusi tooteid või sektoreid, peab ta hindama hoolikalt selle sektori eripära ning esitama Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, milles on hinnatud eelkõige tarbija vajadusi, ettevõtjate kulusid ja halduskoormust, sealhulgas mõju siseturule ja rahvusvahelisele kaubandusele, ning tootjatele ja lõpptarbijatele pakutavaid soodustusi.

KOMISJONI AVALDUS
suhkru kohta

Selleks et tagada tasakaalustatud turg ja liidu turu tõrgeteta varustamine suhkruga suhkrukvootide järelejäänud kehtivusaja jooksul, võtab komisjon ühist turukorraldust käsitleva määruse artiklis 101da sätestatud ajutise turu juhtimise mehhanismi kohaldamisel arvesse nii liidu suhkruproduktide kasvatavate kui ka toor-roosuhkru rafineerijate huve.

KOMISJONI AVALDUS

Euroopa hindade jälgimise vahendi kohta

Komisjon tunnistas, et oluline on koguda ja levitada kättesaadavaid andmeid toidutarneahela erinevates etappides toimuvate hinnamuutuste kohta. Selleks on komisjon töötanud välja toiduainehindade jälgimise vahendi, milles kasutatakse riikide statistikaametite kogutud, toiduainetega seotud hinnaindeksi koondandmeid. Selle vahendi eesmärk on koondada ja teha teatavaks hinnamuutused kõikides toidutarneahela etappides ning see võimaldab võrrelda asjaomaste põllumajandustoodete, toiduainetetööstuste ja asjaomaste tarbekaupade hinnamuutusi. Nimetatud vahendit täiustatakse pidevalt ja selle eesmärk on laiendada selliste toidutarneahelasse kuuluvate toodete loetelu, mida see vahend hõlmab, ning rahuldada üldiselt põllumajandustootjate ja tarbijate vajadust suurema läbipaistvuse järele toiduainete hindade kujunemise osas. Komisjon annab Euroopa Parlamendile ja nõukogule korrapäraselt aru Euroopa hindade jälgimise vahendi tegevuse kohta ning vahendi uuringutulemuste kohta.

21.6.2012

ARENGUKOMISJONI ARVAMUS

põllumajanduse ja maaelu arengu komisjonile

ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus (ÜTK määrus) (COM(2011)0626 – C7-0339/2011 – 2011/0281(COD))

Arvamuse koostaja: Birgit Schnieber-Jastram

LÜHISELGITUS

Arengupoliitika seisukohast võiks välja pakkuda täiesti teistsuguse ühise põllumajanduspoliitika kui see, mille komisjon oma reformiettepanekutes esitas. Samas on eelmiste ÜPP reformide käigus lahendatud rida hästituntud ebakõlasid ning sama suunda jätkavad ka komisjoni praegused ettepanekud. Põllumajandustoetused on enamalt jaolt tootmisest lahutatud ning turusekkumismehhanismide ja eksporditoetuste rolli on oluliselt vähendatud.

Uusima reformiettepaneku olulisemaid uuendusi on otsetoetuste kohustuslik keskkonnasäästlikkuse komponent, milleks toetatakse keskkonnasäästlikkuse meetmeid kogu ELis, seades esikohale kliima- ja keskkonnapoliitika eesmärgid. See ei tekita konkurentsi arenguriikide põllumajandusettevõtjatega. Lisaks aitavad kohustuslikud keskkonnameetmed pidurdada paljusid arenguriike rängalt mõjutavat kliimamuutust. Kuigi üksikasjades tuleb võib-olla täiustusi teha, toetab raportöör kindlalt komisjoni ettepaneku keskkonnasäästlikkuse komponenti.

Positiivsest suundumusest hoolimata leidub aga endiselt tõsiseid probleeme, mida tuleks arengupoliitika seisukohast lahendada. Reformitud ühisel põllumajanduspoliitikal on endiselt välismõju, mis komisjoni ettepanekutes piisavalt ei kajastu. Seetõttu tuleb ÜPP määrusi hoolikalt kontrollida, pidades silmas aluslepingus sätestatud kohustust tagada poliitikavaldkondade arengusidusus (Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 208).

ÜPP mõju arenguriikidele ei ole ühetaoline, kuid on tõendatud, et konkreetsetel juhtudel võivad üksikud ÜPP meetmed põhjustada arenguriikides impordi järsku suurenemist, mis ohustab kohalike põllumeeste elatist ning õhnestab arenguriikide põllumajanduspoliitikat,

mille eesmärgiks on pikaajalise toiduainetega kindlustatuse tagamine. Kui vaadelda poliitikavaldkondade arengusidusust laiemalt kui lihtsalt kahjustamisest hoidumine, siis võiksid mõned nn teise samba elemendid aidata luua koostoimet ja tõhustada koostööd Euroopa Liidu ning arenguriikide põllumajandusettevõtjate vahel.

Seetõttu esitab raportöör muudatusettepanekud, lähtudes järgmisest:

- ÜPP tuleks seada ELi poliitikavaldkondade arengusidususe laiemasse raamistikku ning selle välismõju tuleks hoolikalt jälgida, kaasates partnerriikide valitsusi ja sidusrühmi.
- Eksporditoetused tuleks järk-järgult täielikult kaotada. Eksporditoetust ei tohiks anda, kui on oht, et arenguriikide kohalikele tootjatele tekitatakse tõsist kahju. Üldiselt võivad turvaabinõuna rakendatavad meetmed, näiteks sekkumiskokkuost, aidata ELi-väliste tootjate kohandamiskulusid korvata.
- ELi poliitika ja sõltuvus valgurikaste kultuuride impordist avaldab eksportivatele arenguriikidele kahjulikku keskkonna- ja sotsiaalset mõju. Liblikõieliste taimede kasvatamise toetamine Euroopas võib leevendada ka kliimamuutust ning aidata säilitada bioloogilist mitmekesisust ja pinnase viljakust.
- Nagu arengukomisjon juba 2011. aastal soovitas, tuleks „lahutada otsetoetused tootmisest, et tagada võrdsed tingimused ELi ja arenguriikide põllumajandustoodetele ning ergutada ausat kaubandust ja majanduskasvu”.

Arengupoliitikat ja poliitilist dialoogi tuleb kasutada sihipäraselt, et arengumaad saaksid rahvusvahelisest põllumajandustoodetega kauplemisest kasu ning võiksid nagu ELgi rakendada kaasaegseid turuhaldusinstrumente. Raportöör mõistab, et mõningaid probleeme (näiteks ELi-AKV tarneahelate ning AKV riikide siseste tarneahelate tugevdamine) ei ole võimalik käesoleva määruse raames lahendada. Kuna arenguriikide tootmissüsteemid on arenenud ELi süsteemiga paralleelselt, on need omavahel tihedasti seotud ning ELi tarneahelate tugevdamise püüded nurjuvad, kui seda vastastikust seotust piisavalt arvesse ei võeta ja täiustatakse ainult ELi siseseid tarneahelaid. Näiteks tuleks arenguriikides, eelkõige vähim arenenud riikides, ergutada selliste kaasaegsete turuhaldusinstrumentide kasutamist nagu läbipaistvuse ja suutlikkuse suurendamine, õigeaegne standarditeabe vahetamine, tehnilised eeskirjad ja lepingute üle peetavate läbirääkimiste toetamine.

Poliitikavaldkondade arengusidususe tagamisel on suurimaks probleemiks see, kui arenguriikide ja ELi huvid vastuollu satuvad. Kaugemas perspektiivis on aga võimalik huviseid kooskõlastada ning luua mõlemale poolele kasulikke olukordi. Seega ei ole raportööri ettepanekute sihiks mitte ÜPP õigustatud eesmärkide õõnestamine, vaid valitud kohanduste tegemine seal, kus see on arengupoliitika seisukohast vajalik.

MUUDATUSETTEPANEKUD

Arengukomisjon palub vastutaval põllumajanduse ja maaelu arengu komisjonil lisada oma raportisse järgmised muudatusettepanekud:

Muudatusettepanek 1

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(1 a) Reformiga tuleks tagada, et Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 208 kohaselt võetakse ÜPPs arvesse arengukoostöö eesmäärke, kaasa arvatud ÜROs ja muudes rahvusvahelistes organisatsioonides heaks kiidetud eesmärgid. Käesoleva määruse kohaselt võetavad meetmed ei tohiks ohustada arenguriikide, eelkõige vähim arenenud riikide toidutootmisvõimet ja pikaajalist toiduga kindlustatust, ning need peaksid aitama täita ELi kohustusi kliimamuutuse leevendamisel.

Selgitus

Vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 208 tuleb arengueesmäärke arvestada kõigis ELi meetmetes, mis tõenäoliselt arenguriike mõjutavad. Arenguriikide põllumajanduse arengu hõlbustamine ja ülemaailmse toiduga kindlustatuse suurendamine on ELi arengupoliitika olulised ülesanded. ELi põllumajanduspoliitika põhjustab välismõjusid, mis mõjutavad eriti põllumajandustoodetega kauplemist. Poliitikavaldkondade arengusiduse põhimõtte kohaselt tuleb jälgida ja võimaluse korral vältida võimalikku kahjulikku mõju kohalikele põllumajandusturgudele ja arengumaade kohalikele tootjatele.

Muudatusettepanek 2

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 34

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(34) Puu- ja köögivilja tootmine ning turustamine peaks igati arvestama keskkonnaprobleeme, sealhulgas viljelustavasid, jäätmekäitlust ja turult

(34) Puu- ja köögivilja tootmine ning turustamine peaks igati arvestama keskkonnaprobleeme, sealhulgas viljelustavasid, jäätmekäitlust ja turult

kõrvaldatud toodete hävitamist, eeskätt vee kvaliteedi kaitse, bioloogilise mitmekesisuse säilitamise ja maapiirkondade korrashoiu seisukohalt.

kõrvaldatud toodete hävitamist, eeskätt vee kvaliteedi kaitse, bioloogilise mitmekesisuse säilitamise ja maapiirkondade korrashoiu seisukohalt.
Eelistada tuleks õiglase kaubanduse tooteid.

Muudatusettepanek 3

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 83

Komisjoni ettepanek

(83) Suhkruettevõtjate ja suhkrupeedikasvatavate õiguste ja kohustuste õiglase tasakaalu tagamiseks on pärast kvoodisüsteemi kohaldamise lõppu jätkuvalt vaja erivahendeid. Seepärast tuleks kehtestada standardsätted, mis reguleerivad nendevahelisi kokkuleppeid.

Muudatusettepanek

(83) Suhkruettevõtjate ja ***eeskätt arenguriikide*** suhkrupeedikasvatavate õiguste ja kohustuste õiglase tasakaalu, ***läbipaistva hinnakujunduse ning õiglaste kokkulepete*** tagamiseks on pärast kvoodisüsteemi kohaldamise lõppu jätkuvalt vaja erivahendeid. Seepärast tuleks kehtestada standardsätted, mis reguleerivad nendevahelisi kokkuleppeid.

Muudatusettepanek 4

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 94

Komisjoni ettepanek

(94) Liidu ühtne turg sisaldab kauplemissüsteemi liidu välispiiridel. Kauplemissüsteem peaks hõlmama imporditollimakse ja eksporditoetusi ning peaks põhimõtteliselt liidu turgu stabiliseerima. Kauplemissüsteem peaks põhinema mitmepoolsete kaubandusläbirääkimiste Uruguay voorus võetud kohustustel ning kahepoolsetel kokkulepetel.

Muudatusettepanek

(94) Liidu ühtne turg sisaldab kauplemissüsteemi liidu välispiiridel. Kauplemissüsteem peaks hõlmama imporditollimakse ja ***piiratud aja jooksul jätkuvaid*** eksporditoetusi ning peaks põhimõtteliselt liidu turgu stabiliseerima. Kauplemissüsteem peaks põhinema mitmepoolsete kaubandusläbirääkimiste Uruguay voorus võetud kohustustel ***ja kahepoolsetel kokkulepetel ning selle puhul tuleks võtta arvesse liidu arengueesmärke ja kohustusi arenguriikide ees ning WTO 2005. aasta***

*ministrite deklaratsioonis võetud
kohustust kaotada 2013. aastaks mis tahes
kujul eksporditoetused.*

Muudatusettepanek 5

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 105

Komisjoni ettepanek

(105) Tollimaksusüsteem võimaldab loobuda kõikidest muudest kaitsemeetmetest liidu välispiiril. Erandlikel asjaoludel võib siseturu- ja tollimaksumehhanism osutada ebapiisavaks. Sellisel juhul peaks liit saama viivitamata võtta kõik vajalikud meetmed, et liidu turg ei jääks võimalike häirete puhul kaitseta. Kõnealused meetmed peaksid olema kooskõlas liidu rahvusvaheliste kohustustega.

Muudatusettepanek

(105) Tollimaksusüsteem võimaldab loobuda kõikidest muudest kaitsemeetmetest liidu välispiiril. Erandlikel asjaoludel võib siseturu- ja tollimaksumehhanism osutada ebapiisavaks. Sellisel juhul peaks liit saama viivitamata võtta kõik vajalikud meetmed, et liidu turg ei jääks võimalike häirete puhul kaitseta. Kõnealused meetmed peaksid olema kooskõlas liidu rahvusvaheliste kohustustega **ja poliitikavaldkondade arengusidusega.**

Muudatusettepanek 6

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 107

Komisjoni ettepanek

(107) Kolmandatesse riikidesse ekspordimisel selliste toetuste määramine, mis põhinevad liidu ja maailmaturuhinna vahel ning mille puhul piirduakse liidu WTO kohustustega, peaks kaitsma liidu osalemist käesoleva määruse reguleerimisalasse jäävate teatavate toodete rahvusvahelises kaubanduses. Subsideeritud ekspordi suhtes tuleks rakendada väärtuselisi ja koguselisi piiranguid.

Muudatusettepanek

(107) Kolmandatesse riikidesse ekspordimisel selliste toetuste määramine, mis põhinevad liidu ja maailmaturuhinna vahel ning mille puhul piirduakse liidu WTO kohustustega, peaks kaitsma liidu osalemist käesoleva määruse reguleerimisalasse jäävate teatavate toodete rahvusvahelises kaubanduses. Subsideeritud ekspordi suhtes tuleks rakendada väärtuselisi ja koguselisi piiranguid. **Eksporditoetused tuleks 2016. aastaks järk-järgult kaotada.**

Muudatusettepanek 7

**Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 109 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

***(109 a) Poliitikavaldkondade
arengusidususe tagamiseks tuleks
komisjonile delegeerida õigus võtta ELi
toimimise lepingu artikli 290 kohaselt
vastu õigusakte, mis käsitlevad
eksporditoetuste andmise kriteeriume ja
menetlusi arengumaadesse eksportimisel.***

Selgitus

Vt põhjenduse 107 muudatusettepanekut.

Muudatusettepanek 8

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 2 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 2 a

***Poliitikavaldkondade arengusidusus
Kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga
208 võetakse käesoleva määruse
rakendamisel arvesse arengukoostöö
eesmärke, kaasa arvatud ÜROs ja teistes
rahvusvahelistes organisatsioonides heaks
kiidetud eesmärgid. Käesoleva määruse
kohaselt võetavad meetmed ei või
ohustada arenguriikide, eelkõige vähim
arenenud riikide toidutootmisvõimet ja
pikaajalist toiduga kindlustatust ning
aitavad täita ELi kohustusi
kliimamuutuse leevendamisel.***

Selgitus

Vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 208 tuleb arengueesmärkidega arvestada kõigi ELi meetmete puhul, mis tõenäoliselt arenguriike mõjutavad. Arenguriikide põllumajanduse arengu hõlbustamine ja ülemaailmse toiduga kindlustatuse suurendamine on ELi arengupoliitika olulised ülesanded. ELi põllumajanduspoliitika põhjustab välismõjusid, mis mõjutavad eriti põllumajandustoodetega kauplemist. Poliitikavaldkondade arengusidususe põhimõtte kohaselt tuleb jälgida ja võimaluse korral vältida võimalikku kahjulikku mõju kohalikele põllumajandusturgudele ja arengumaade tootjatele.

Muudatusettepanek 9

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 21 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Liikmesriigid koostavad oma strateegiate väljatöötamisel loetelu puu- ja köögivilja-, töödeldud puu- ja köögivilja- ning banaanisektori toodetest, mis on nende kavade raames toetuskõlblikud. Kõnealune loetelu ei hõlma siiski tooteid, mis on välja jäetud komisjoni poolt artikli 22 lõike 2 punkti a kohaselt delegeeritud õigusaktidega vastuvõetud meetme kohaselt. Toodete valikul lähtuvad liikmesriigid objektiivsetest kriteeriumidest, mille hulka võivad kuuluda toote hooajalisus ja kättesaadavus ning keskkonnaaspektid. Sellega seoses võivad liikmesriigid eelistada liidust pärit tooteid.

Muudatusettepanek

3. Liikmesriigid koostavad oma strateegiate väljatöötamisel loetelu puu- ja köögivilja-, töödeldud puu- ja köögivilja- ning banaanisektori toodetest, mis on nende kavade raames toetuskõlblikud, **võttes eeskätt arvesse õiglase kaubanduse tooteid**. Kõnealune loetelu ei hõlma siiski tooteid, mis on välja jäetud komisjoni poolt artikli 22 lõike 2 punkti a kohaselt delegeeritud õigusaktidega vastuvõetud meetme kohaselt. Toodete valikul lähtuvad liikmesriigid objektiivsetest kriteeriumidest, mille hulka võivad kuuluda toote hooajalisus ja kättesaadavus ning keskkonnaaspektid. Sellega seoses võivad liikmesriigid eelistada liidust pärit tooteid.

Muudatusettepanek 10

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 66

Komisjoni ettepanek

Üldsätted

Võttes arvesse liidu ja teatavate

Muudatusettepanek

Üldsätted

Võttes arvesse liidu ja teatavate

kolmandate riikide vahelise kauplemise eripära ja mõne põllumajandustoote eripära, antakse komisjonile artikli 160 kohaselt õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, et määrata kindlaks tingimused, mille alusel loetakse, et imporditud tooted vastavad piisaval määral liidu turustamisstandardite nõuetele, ja tingimused, millega kehtestatakse erandid artiklist 58, ja tingimused, mis on seotud liidust eksporditavate toodete suhtes turustamisstandardite kohaldamisega.

kolmandate riikide vahelise kauplemise eripära ja mõne põllumajandustoote eripära, antakse komisjonile artikli 160 kohaselt õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, et määrata kindlaks tingimused, mille alusel loetakse, et imporditud tooted vastavad piisaval määral liidu turustamisstandardite nõuetele, tingimused, millega kehtestatakse erandid artiklist 58, ja tingimused, mis on seotud liidust eksporditavate toodete suhtes turustamisstandardite kohaldamisega.
Kooskõlas ELi arengueesmärkide ja rahvusvaheliste kohustustega pööratakse erilist tähelepanu arenguriikide ekspordi eest asjatute tõkete kõrvaldamisele ning nende riikide õigeaegsele teavitamisele neile eriti huvi pakkuvatest muutustest.

Selgitus

Artikkel peaks paremini kajastama ELi konkreetseid kohustusi tehniliste kaubandustõkete lepingu raames, mille kohaselt lepinguosalisel tagavad, et tehnilised eeskirjad, standardid ja vastavushindamismenetlused ei tekita arenguriikide ekspordile asjatuid tõkkeid.

Muudatusettepanek 11

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 117 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

Üldsätted

1. Ilma et see piiraks selliste juhtude kohaldamist, mil käesoleva määruse kohaselt nõutakse impordi- või ekspordilitsentsi, tuleb vabasse ringlusse lubamiseks importimisel või ühe või mitme põllumajandustoote liitu või liidust ekspordimisel esitada litsents, võttes arvesse litsentside vajalikkust asjaomaste turgude korraldamisel **ja eelkõige** asjaomaste toodetega kauplemise üle järelevalve *pidamisel*.

Muudatusettepanek

Üldsätted

1. Ilma et see piiraks selliste juhtude kohaldamist, mil käesoleva määruse kohaselt nõutakse impordi- või ekspordilitsentsi, tuleb vabasse ringlusse lubamiseks importimisel või ühe või mitme põllumajandustoote liitu või liidust ekspordimisel esitada litsents, võttes arvesse litsentside vajalikkust asjaomaste turgude korraldamisel, asjaomaste toodetega kauplemise üle järelevalve **teostamisel ja vajaduse korral arengumaadega toimuva kaubavahetuse**

jälgimisel ning kooskõla tagamisel ELi arengueesmärkidega.

Selgitus

Ekspordilitsentse võiks kasutada vahendina, mis võimaldab jälgida ja võimalusel reguleerida tundlike toodetega kauplemist kaubavahetuses arengumaadega, et vältida arenguriikide kujunevate põllumajandussektorite kahjustamist. Ühepoolseid ekspordipiiranguid välditakse tänu tihedale koostööle asjaomase partnerriigi valitsusega.

Muudatusettepanek 12

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 136 – lõige 1 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1 a. Poliitikavaldkondade arengusidususe tagamiseks ei anta arengumaadesse eksportimiseks eksporditoetust, kui on oht, et antud toote eksportimine võib kahjustada kohalikke tootjaid. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte vastavalt käesoleva määruse artiklile 160, et määrata kindlaks eksporditoetuste andmise tingimused ja menetlused arengumaadesse eksportimisel.

Selgitus

Üleminekuetapil, mil eksporditoetusi võib veel kasutada, peaks komisjon kindlaks määrama kriteeriumid ja menetlused eksporditoetuste andmiseks arenguriikidesse, eelkõige vähim arenenud riikidesse eksportimisel, et tagada ekspordi kooskõla ELi arengueesmärkidega. Eelkõige tuleb vältida sellise ekspordi toetamist, mis võib arenguriikide kohalikke tootjaid kahjustada.

Muudatusettepanek 13

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 157 – lõige 1 – lõik 1**

Komisjoni ettepanek

Komisjon võib lõikes 2 osutatud menetluse kohaselt võtta vastu vajalikud meetmed, et nõuda ettevõtjatelt, liikmesriikidelt ja/või kolmandatelt riikidelt teadete esitamist, mis on seotud käesoleva määruse kohaldamise, põllumajandustoodete turu järelevalve, analüüsi ja haldamisega, turu läbipaistvuse tagamisega, ÜPP meetmete nõuetekohase toimimisega, kõnealuste meetmete kontrollimise, järelevalve, hindamise ja auditeerimisega ning rahvusvaheliste kokkulepete rakendamisega, sh kõnealuste kokkulepete kohaste teavitamise nõuetega. Sel juhul võetakse arvesse andmevajadust ja sünergiaid võimalike andmeallikate vahel.

Muudatusettepanek

Komisjon võib lõikes 2 osutatud menetluse kohaselt võtta vastu vajalikud meetmed, et nõuda ettevõtjatelt, liikmesriikidelt ja/või kolmandatelt riikidelt teadete esitamist, mis on seotud käesoleva määruse kohaldamise, põllumajandustoodete turu järelevalve, analüüsi ja haldamisega, turu läbipaistvuse tagamisega, ÜPP meetmete nõuetekohase toimimisega, kõnealuste meetmete kontrollimise, järelevalve, hindamise ja auditeerimisega ning rahvusvaheliste kokkulepete rakendamisega **ja poliitikavaldkondade arengusidususega**, sh kõnealuste kokkulepete kohaste teavitamise nõuetega. Sel juhul võetakse arvesse andmevajadust ja sünergiaid võimalike andmeallikate vahel, **võttes arvesse ka kolmandatest riikidest pärinevaid andmeid.**

Muudatusettepanek 14

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 159 – lõik 2 – punkt c a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

c a. arengukoostöö rahastamisvahendist toetatavad põllumajandusega seotud programmid.

Muudatusettepanek 15

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 165 – lõige 2 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2 a. Artikleid 133–141 kohaldatakse kuni 31. detsembrini 2016.

MENETLUS

Pealkiri	Põllumajandustoodete ühine turukorraldus (ÜTK määrus)
Viited	COM(2011)0626 – C7-0339/2011 – 2011/0281(COD)
Vastutav komisjon istungil teada andmise kuupäev	AGRI 25.10.2011
Arvamuse esitaja(d) istungil teada andmise kuupäev	DEVE 25.10.2011
Arvamuse koostaja nimetamise kuupäev	Birgit Schnieber-Jastram 7.11.2011
Arutamine parlamendikomisjonis	24.4.2012
Vastuvõtmise kuupäev	19.6.2012
Lõpphääletuse tulemus	+: 27 –: 0 0: 0
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Thijs Berman, Michael Cashman, Véronique De Keyser, Nirj Deva, Leonidas Donskis, Charles Goerens, Catherine Grèze, Filip Kaczmarek, Michał Tomasz Kamiński, Gay Mitchell, Norbert Neuser, Jean Roatta, Birgit Schnieber-Jastram, Michèle Striffler, Keith Taylor, Eleni Theocharous, Patrice Tirolien, Ivo Vajgl, Anna Záborská, Iva Zanicchi
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Agustín Díaz de Mera García Consuegra, Gesine Meissner, Csaba Óry, Judith Sargentini, Patrizia Toia
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed (kodukorra art 187 lg 2)	Ioan Enciu, Gabriele Zimmer

17.10.2012

EELARVEKOMISJONI ARVAMUS

põllumajanduse ja maaelu arengu komisjonile

ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus (ÜTK määrus) (COM(2011)0626 – C7-0339/2011 – 2011/0281(COD))

Arvamuse koostaja: Giovanni La Via

LÜHISELGITUS

Ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP) raames teostatav ühine turukorraldus on käesoleva reformi jätkuvalt oluline ja prioriteetne osa. Reformi eesmärgiks on visandada edasine tegevussuund ÜPP üksikute turuosade korralduse jaoks, nt suhkru, veini, oliiviõli jne tootmise valdkonnas. Ettepanekutes püütakse käsitleda kõiki ÜPP sektoreid ning pidada silmas, et toetataks ELi majanduslikke huve.

Kuna ÜPP on aastate jooksul muutunud keerukamaks, on tähtis, et tulevane ÜPP hõlmaks paremat õigusloomet ning bürokraatia olulist vähendamist põllumajandustootjate jaoks. Vältida tuleks põhjendamatu ja ülemäärase halduskoormuse ja kulude tekitamist riigi ametiasutustele, eriti arvestades eelarvete konsolideerimist liikmesriikides ning vahendite nappust. Et kindlustada Euroopa Liidu rahaliste vahendite usaldusväärne juhtimine multifunktsionaalse ÜPP kaudu oluliste avalike hüvede pakkumiseks, on vajalik teha sihipäraseid kulutusi.

Komisjoni ettepaneku eesmärk on kehtestada sektoripõhine poliitika, käsitledes kõiki sektoreid eraldi. Lisaks sellele viidatakse ettepanekutes turusekkumise ja eraladustamise küsimustele ning eksporditoetuste kasutamisele. Käsitletakse tootjaorganisatsioonide ja -rühmade küsimusi, eriti puu- ja köögiviljasektoris, ning samuti edendamismeetmeid ja märgistamistava. Sektoritele antakse poliitilised valikuvõimalused, et tulla toime põllumajanduse tulevaste probleemidega ning täita ÜPP eesmärgid. Samuti tuleb reformis arvesse võtta uusi turustamis-, tootmis- ja kvaliteedipaketistandardeid (nt piimakvoodid), et tagada tõhus raamistik ning süsteem, mis suudaks ära hoida hindade suure kõikumise.

On äärmiselt oluline tagada vastavus toetuste andmisega seotud avaliku huvi nõuetele.

Käesoleva arvamuse koostamisel on lähtunud Euroopa Komisjoni poolt järgmises mitmeaastases finantsraamistikus ÜPP jaoks ette nähtud kogusummadest. Põhimõttelised muudatused selles ettepanekus eeldaks ka käesoleva arvamuse sisulist läbivaatamist.

MUUDATUSETTEPANEKUD

Eelarvekomisjon palub vastutaval põllumajanduse ja maaelu arengu komisjonil lisada oma raportisse järgmised muudatusettepanekud:

Muudatusettepanek 1

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 31 – lõige 1 – lõik 1 – punkt e

Komisjoni ettepanek

e) keskkonnameetmed ja keskkonnasõbralikud tootmismeetodid, sealhulgas mahepõllumajandus;

Muudatusettepanek

e) keskkonnameetmed ja keskkonnasõbralikud tootmismeetodid, sealhulgas mahepõllumajandus **ja integreeritud tootmine**;

Selgitus

Tootmismeetodina, mis integreerib võimalikult palju loodusvarasid ja looduslikke mehhanisme, tagab integreeritud tootmine sellise põllumajandusliku tootmise viisi, mis on säästev pikaajalises perspektiivis. Seetõttu ja kuna tegemist on meetodiga, mida saab rakendada praktiliselt kõikide põllukultuuride puhul, tuleks seda käsitleda keskkonnatavana, mida liit seoses põllumajandustoodetega tunnustab.

Muudatusettepanek 2

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 32 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Liidu finantsabi on võrdne artikli 30 lõike 1 punktis a osutatud tegelikult makstud rahalise toetuse summaga, kuid

Muudatusettepanek

1. Liidu finantsabi on võrdne artikli 30 lõike 1 punktis a osutatud tegelikult makstud rahalise toetuse summaga, kuid

mitte suurem kui **50 %** tegelikest kuludest.

mitte suurem kui **60 %** tegelikest kuludest.

Muudatusettepanek 3

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 32 – lõige 2 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Kõnealust protsendimäära võib suurendada **4,6 %-le** turustatud toodangu väärtusest, tingimusel et summat, mis ületab 4,1 % turustatud toodangu väärtusest, kasutatakse üksnes kriisiennetus- ja -ohjamismeetmeteks.

Muudatusettepanek

Kõnealust protsendimäära võib suurendada **5 %-le** turustatud toodangu väärtusest, tingimusel et summat, mis ületab 4,1 % turustatud toodangu väärtusest, kasutatakse üksnes kriisiennetus- ja -ohjamismeetmeteks.

Muudatusettepanek 4

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 55 – lõige 1 – lõik 2 (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Neid standardeid kohaldatakse samas ulatuses ja sama rangelt kolmandatest riikidest pärit toodete puhul.

Selgitus

Vastastikkuse põhimõtte kohaldamine peaks tagama selle, et kõik samale turule ette nähtud tooted vastaksid samadele nõuetele.

Muudatusettepanek 5

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 133 – lõige 1 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

1. Maailmaturu noteeringutel või hindadel põhineva ekspordi võimaldamiseks vajalikul määral ja aluslepingu artikli 218 kohaselt sõlmitud lepingutest tulenevates piirides võib maailmaturu noteeringute või hindade ja liidu hindade vahe katta eksporditoetusega järgmiste toodete puhul:

Muudatusettepanek

1. ***Käesolevas peatükis osutatud eksporditoetusi kasutatakse ainult seoses artikliga 154.*** Maailmaturu noteeringutel või hindadel põhineva ekspordi võimaldamiseks vajalikul määral ja aluslepingu artikli 218 kohaselt sõlmitud lepingutest tulenevates piirides võib maailmaturu noteeringute või hindade ja liidu hindade vahe katta eksporditoetusega järgmiste toodete puhul:

Muudatusettepanek 6

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 154 – lõige 1 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Võttes arvesse vajadust tõhusalt ja tulemuslikult reageerida ***turuhäirete ohule***, mis on tingitud märkimisväärsest hinnatõusust või -langusest sise- või välisturul ***või mis tahes muust turgu mõjutavast asjaolust***, antakse komisjonile artikli 160 kohaselt õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, et võtta vajalikke meetmeid asjaomase sektori jaoks ning täites kõiki kohustusi, mis tulenevad aluslepingu artikli 218 kohaselt sõlmitud kokkulepetest.

Muudatusettepanek

Võttes arvesse vajadust tõhusalt ja tulemuslikult reageerida ***turuhäiretele***, mis on tingitud märkimisväärsest hinnatõusust või -langusest sise- või välisturul, antakse komisjonile artikli 160 kohaselt õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, et võtta vajalikke meetmeid asjaomase sektori jaoks ning täites kõiki kohustusi, mis tulenevad aluslepingu artikli 218 kohaselt sõlmitud kokkulepetest.

Muudatusettepanek 7

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 154 – lõige 1 – lõik 2

*Komisjoni ettepanek**Muudatusettepanek*

Kui esimeses lõigus osutatud turuhäirete puhul on see hädavajalik, kohaldatakse käesoleva määruse artiklis 161 sätestatud menetlust delegeeritud õigusaktide suhtes, mis on võetud vastu käesoleva lõike alusel.

(Ei puuduta eestikeelset versiooni.)

MENETLUS

Pealkiri	Põllumajandustoodete ühine turukorraldus (ÜTK määrus)
Viited	COM(2011)0626 – C7-0339/2011 – 2011/0281(COD)
Vastutav komisjon istungil teada andmise kuupäev	AGRI 25.10.2011
Arvamuse esitaja(d) istungil teada andmise kuupäev	BUDG 25.10.2011
Arvamuse koostaja nimetamise kuupäev	Giovanni La Via 6.2.2012
Vastuvõtmise kuupäev	10.10.2012
Lõpphääletuse tulemus	+: 27 –: 2 0: 2
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Marta Andreasen, Richard Ashworth, Francesca Balzani, Zuzana Brzobohatá, Göran Färm, José Manuel Fernandes, Eider Gardiazábal Rubial, Salvador Garriga Polledo, Jens Geier, Ivars Godmanis, Lucas Hartong, Jutta Haug, Sidonia Elżbieta Jędrzejewska, Ivailo Kalfin, Sergej Kozlík, Jan Kozłowski, Alain Lamassoure, Giovanni La Via, George Lyon, Barbara Matera, Juan Andrés Naranjo Escobar, Nadezhda Neynsky, Dominique Riquet, Potito Salatto, Helga Trüpel, Derek Vaughan, Angelika Werthmann
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Maria Da Graça Carvalho, Georgios Papastamkos, Nils Torvalds, Catherine Trautmann

8.11.2012

REGIONAALARENGUKOMISJONI ARVAMUS

põllumajanduse ja maaelu arengu komisjonile

ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus (ÜTK määrus) (COM(2011)0626 – C7-0339/2011 – 2011/0281(COD))

Raportöör Younous Omarjee

MUUDATUSETTEPANEKUD

Regionaalarengukomisjon palub vastutaval põllumajanduse ja maaelu arengu komisjonil lisada oma raportisse järgmised muudatusettepanekud:

Muudatusettepanek 1

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(1 a) Esmatähtis on tasakaalustada toiduahelas jõupositsiooni tootjate kasuks.

Muudatusettepanek 2

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 2

Komisjoni ettepanek

(2) Eriti oluline on, et komisjon viiks **oma ettevalmistustöö käigus** läbi vastavaid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil. Komisjon peaks delegeeritud õigusaktide ettevalmistamise ja koostamise ajal tagama asjaomaste dokumentide sama- ja õigeaegse ning sobiva edastamise Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

Muudatusettepanek

(2) Eriti oluline on, et komisjon viiks **kõigil ettevalmistuse, rakendamise, järelevalve ja hindamise etappidel** läbi vastavaid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil. **Avalikkuse osalus tuleks tagada nii kohalikul, piirkondlikul, riiklikul kui ka Euroopa tasandil.** Komisjon peaks delegeeritud õigusaktide ettevalmistamise ja koostamise ajal tagama asjaomaste dokumentide sama- ja õigeaegse ning sobiva edastamise Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

Muudatusettepanek 3

**Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 5 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(5 a) Arvesse tuleks võtta komisjoni eesmäärke seoses tulevase ühise põllumajanduspoliitikaga (ÜPP) sellistes valdkondades nagu loodusvarade säästev haldamine, toiduga kindlustatus, põllumajandustegevus kogu Euroopas, tasakaalustatud regionaalareng, ELi põllumajanduse konkurentsivõime ja ÜPP lihtsustamine;

Muudatusettepanek 4

**Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 5 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(5 b) Eriti tähtis on lihtsustada põllumajandustootjate jaoks ühise põllumajanduspoliitika rakendamise halduseeskirju, kuid see lihtsustamine ei

tohiks siiski väljenduda kriteeriumide ülemäärases ühtlustamises, mille puhul ei võeta arvesse kohalikke ja piirkondlikke eripärasid.

Muudatusettepanek 5

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 30

Komisjoni ettepanek

(30) Liidu rahastamist on vaja selleks, et ergutada tunnustatud ettevõtjate organisatsioone koostama töökavasid oliiviõli ja lauaoliivide tootmiskvaliteedi parandamiseks. Sellega seoses tuleks käesolevas määruses sätestada liidu toetuse andmine vastavate töökavade raames võetavatele meetmetele antud prioriteetide alusel. Asjaomased meetmed peaksid siiski olema kõige kasulikumad ning kaasrahastamine peaks toimuma selliste töökavade kvaliteedi tõstmise nimel.

Muudatusettepanek

(30) Liidu rahastamist on vaja selleks, et ergutada tunnustatud ettevõtjate organisatsioone koostama töökavasid oliiviõli ja lauaoliivide tootmiskvaliteedi parandamiseks, ***pöörates erilist tähelepanu sellisele toodangule spetsialiseerunud Euroopa Liidu lõunapoolsete riikide piirkondadele.*** Sellega seoses tuleks käesolevas määruses sätestada liidu toetuse andmine vastavate töökavade raames võetavatele meetmetele antud prioriteetide alusel. Asjaomased meetmed peaksid siiski olema kõige kasulikumad ning kaasrahastamine peaks toimuma selliste töökavade kvaliteedi tõstmise nimel.

Muudatusettepanek 6

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 37

Komisjoni ettepanek

(37) Piirkondades, kus puu- ja köögiviljasektoris on tootmise organiseeritus madal, tuleks lubada täiendavate riiklike rahaliste toetuste andmist. Liikmesriikidele, kellel on erilisi struktuurilisi raskusi, peaks liit need toetused hüvitama.

Muudatusettepanek

(37) Piirkondades, kus puu- ja köögiviljasektoris on tootmise organiseeritus madal, ***eelkõige Euroopa Liidu lõunapoolsete riikide mägipiirkondades, saartel ja piirkondades, mida mõjutavad eriti sellised ilmastikunähtused nagu põud,*** tuleks lubada täiendavate riiklike rahaliste toetuste andmist. Liikmesriikidele, kellel

on erilisi struktuurilisi raskusi **ja keda mõjutab praegune majandus- ja sotsiaalkriis**, peaks liit need toetused hüvitama.

Muudatusettepanek 7

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 54

Komisjoni ettepanek

(54) Võttes arvesse tarbijate huvi saada piisavat ja läbipaistvat tooteteavet, peaks olema eelkõige võimalik määrata juhtumipõhiselt vastaval geograafilisel tasandil kindlaks asjakohane tootmiskoht, võttes samas arvesse teatavate sektorite eripära (eelkõige töödeldud põllumajandustoodete puhul).

Muudatusettepanek

(54) Võttes arvesse tarbijate huvi saada piisavat ja läbipaistvat tooteteavet, peaks olema eelkõige võimalik määrata juhtumipõhiselt vastaval geograafilisel tasandil kindlaks asjakohane tootmiskoht, võttes **arvesse tagajärgi, mida võib põhjustada mittetäieliku ja eksliku teabe esitamine võrdluspiirkonna majandus- ja tootmisringkondades, ning võttes** samas arvesse teatavate sektorite eripära **piirkondlikul tasandil** (eelkõige töödeldud põllumajandustoodete puhul).

Muudatusettepanek 8

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 17 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Komisjonile antakse vajaduse korral artikli 160 kohaselt õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, et kehtestada turu läbipaistvuse tagamiseks tingimused, mille kohaselt võib otsustada anda eraladustusabi artiklis 16 loetletud toodete puhul, võttes arvesse asjaomaste toodete registreeritud liidu keskmisi turuhindu ja võrdlushindu või vajadust reageerida eriti keerulisele turuolukorrale või sektori majandusarengule ühes või enamas

Muudatusettepanek

1. Komisjonile antakse vajaduse korral artikli 160 kohaselt õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, et kehtestada turu läbipaistvuse tagamiseks tingimused, mille kohaselt võib otsustada anda eraladustusabi artiklis 16 loetletud toodete puhul, võttes arvesse asjaomaste toodete registreeritud liidu keskmisi turuhindu ja võrdlushindu või vajadust reageerida eriti keerulisele **ja rõhuvale** turuolukorrale või sektori majandusarengule **ja -olukorrale, mis oluliselt mõjutavad tootmist ja turustamist**

liikmesriigis.

ELi piirkondades, ühes või enamas liikmesriigis.

Muudatusettepanek 9

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 48 – lõik 4 – punkt a

Komisjoni ettepanek

(a) **50 %** vähem arenenud piirkondades;

Muudatusettepanek

(a) **60 %** vähem arenenud piirkondades;

Muudatusettepanek 10

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 48 – lõige 4 – punkt b

Komisjoni ettepanek

(b) **40 %** muudes kui vähem arenenud piirkondades;

Muudatusettepanek

(b) **50 %** muudes kui vähem arenenud piirkondades;

Muudatusettepanek 11

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 112 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

Võttes arvesse vajadust soodustada artiklites 106–108 kirjeldatud organisatsioonide tegevust, mis hõlbustaks pakkumise kohandamist turunõuetega, välja arvatud turult kõrvaldamisega seotud tegevust, antakse komisjonile artikli 160 kohaselt õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse elustaime-, veise- ja vasikaliha-, sealih-, lamba- ja kitseliha-, muna- ja linnulihasektori suhtes järgmisi meetmeid:

Muudatusettepanek

Võttes arvesse vajadust soodustada artiklites 106–108 kirjeldatud organisatsioonide tegevust, mis hõlbustaks pakkumise kohandamist turunõuetega, välja arvatud turult kõrvaldamisega seotud tegevust, antakse komisjonile artikli 160 kohaselt õigus võtta **kõikide artikli 1 lõikes 2 osutatud sektorite suhtes** vastu delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse elustaime-, veise- ja vasikaliha-, sealih-, lamba- ja kitseliha-, muna- ja linnulihasektori suhtes järgmisi meetmeid:

MENETLUS

Pealkiri	Põllumajandustoodete ühine turukorraldus (ÜTK määrus)
Viited	COM(2011)0626 – C7-0339/2011 – 2011/0281(COD)
Vastutav komisjon istungil teada andmise kuupäev	AGRI 25.10.2011
Arvamuse esitaja(d) istungil teada andmise kuupäev	REGI 25.10.2011
Arvamuse koostaja nimetamise kuupäev	Younous Omarjee 5.3.2012
Endine arvamuse koostaja	Elie Hoarau
Vastuvõtmise kuupäev	10.10.2012
Lõpphääletuse tulemus	+: 36 –: 1 0: 2
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	François Alfonsi, Luís Paulo Alves, Charalampos Angourakis, Jean-Jacob Bicep, Victor Boştinaru, John Bufton, Alain Cadec, Salvatore Caronna, Nikos Chrysogelos, Francesco De Angelis, Rosa Estaràs Ferragut, Danuta Maria Hübner, Filiz Hakaeva Hyusmenova, Vincenzo Iovine, María Irigoyen Pérez, Seán Kelly, Mojca Kleva, Constanze Angela Krehl, Petru Constantin Luhan, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Vladimír Maňka, Iosif Matula, Erminia Mazzoni, Miroslav Mikolášik, Ana Miranda, Lambert van Nistelrooij, Jan Olbrycht, Markus Pieper, Tomasz Piotr Poręba, Monika Smolková, Ewald Stadler, Nuno Teixeira, Oldřich Vlasák, Kerstin Westphal, Hermann Winkler, Joachim Zeller
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Lena Kolarska-Bobińska, Czesław Adam Siekierski, Giommara Uggias

MENETLUS

Pealkiri	Põllumajandustoodete ühine turukorraldus (ÜTK määrus)			
Viited	COM(2011)0626 – C7-0339/2011 – 2011/0281(COD)			
EP-le esitamise kuupäev	12.10.2011			
Vastutav komisjon istungil teada andmise kuupäev	AGRI 25.10.2011			
Arvamuse esitaja(d) istungil teada andmise kuupäev	DEVE 25.10.2011	BUDG 25.10.2011	EMPL 25.10.2011	ENVI 25.10.2011
	REGI 25.10.2011			
Arvamuse esitamisest loobumine otsuse kuupäev	EMPL 27.10.2011	ENVI 24.10.2011		
Raportöör(id) nimetamise kuupäev	Michel Dantin 26.9.2011			
Arutamine parlamendikomisjonis	23.1.2012	19.3.2012	14.5.2012	18.6.2012
	17.9.2012	11.3.2013		
Vastuvõtmise kuupäev	30.9.2013			
Lõpphääletuse tulemus	+: –: 0:	27 14 0		
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	John Stuart Agnew, Eric Andrieu, Liam Aylward, José Bové, Luis Manuel Capoulas Santos, Vasilica Viorica Dăncilă, Michel Dantin, Paolo De Castro, Albert Deß, Herbert Dorfmann, Robert Dušek, Hynek Fajmon, Mariya Gabriel, Iratxe García Pérez, Martin Häusling, Peter Jahr, Elisabeth Jeggle, Jarosław Kalinowski, George Lyon, Mairead McGuinness, Wojciech Michał Olejniczak, Marit Paulsen, Britta Reimers, Ulrike Rodust, Alfreds Rubiks, Giancarlo Scottà, Czesław Adam Siekierski, Sergio Paolo Francesco Silvestris, Alyn Smith, Csaba Sándor Tabajdi, Marc Tarabella, Janusz Wojciechowski			
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Pilar Ayuso, María Auxiliadora Correa Zamora, Karin Kadenbach, Sandra Kalniete, Christa Kläß, Giovanni La Via, Petri Sarvamaa, Dimitar Stoyanov			
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed (kodukorra art 187 lg 2)	María Muñoz De Urquiza			
Esitamise kuupäev	6.11.2013			